

2019-11-29

Tid 2019-12-09, Kl 19:00

Plats Mångkulturellt centrum, Vårdshusvägen 7, Fittja gård

Ärenden

Justering
Förvaltningsdirektören informerar

- 1 Utvecklingsprogram för Botkyrkas fritidsklubbs- och fritidsgårdsverksamheter 2020-2024
- 2 Uppdrag - Förändringar av avtals-/bidragsmodell för drift av fritidsklubbar och fritidsgårdar i syfte att stärka kvaliteten i verksamheterna
- 3 Uppdrag - Utredda system för ersättning för fritidsklubbsdeltagande i andra kommuner
- 4 Bidrag till Botkyrkas fritidsklubbs- och fritidsgårdsverksamheter 2020
- 5 Budgetprognos oktober
- 6 Justering av villkor och fördelningsmodell för uthyrning av idrottsanläggningar och skollokaler i Botkyrka kommun
- 7 Översyn av taxor och avgifter
- 8 Studieförbundsbidrag 2020

- 9 Föreningsbidrag 2020
- 10 Bidrag till Hågelby 4H 2020
- 11 Avtal om kulturstöd för Scenskolan Fejm 2020
- 12 Uppdrag - Återrapportera eventuella åtgärder efter Revision av föreningar 2019
- 13 Beslut om tillfälligt bidrag till Studieförbundets öppna fritidsverksamhet i Storvretsskolan
- 14 Anmälningsärenden
- 15 Delegationsbeslut

Årets sista nämndsammanträde inleds med buffé på restaurang Tavernan på Mångkulturellt centrum kl. 17.

Gruppmötena sker löpande under middagen och sammanträdet börjar kl. 19, i konferensrummet Tingssalen.

Meddela gärna förhinder till anna.guteland@botkyrka.se.
Välkomna!

Robert Aslan
ordf kultur- och fritidsnämnden

Anna Guteland
nämndsekreterare

1**Utvecklingsprogram för Botkyrkas fritidsklubbs- och fritidsgårdsverksamheter 2020-2024 (KOF/2017:27)****Förslag till beslut**

1. Kultur- och fritidsnämnden har tagit del av den muntliga presentationen av Utvecklingsprogrammet för Botkyrkas fritidsklubbs- och fritidsgårdsverksamheter.
2. Kultur- och fritidsnämnden antar utvecklingsprogrammet för Botkyrka kommuns fritidsklubbs- och fritidsgårdsverksamhet 2020–2024.

Sammanfattning

Kommunstyrelsen gav 2017 kultur- och fritidsnämnden i uppdrag att, i samverkan med utbildningsnämnden, arbetsmarknads- och vuxenutbildningsnämnden samt socialnämnden revidera det kommunövergripande utvecklingsprogrammet för Botkyrkas öppna fritidsverksamheter. I uppdraget ingick att konkretisera målen och fastställa krav för att höja lägstanivån för att garantera Botkyrkas barn och unga möjlighet att ta del av en öppen fritidsverksamhet som håller en likvärdig god standard och hög kvalitetsnivå.

Kultur- och fritidsförvaltningen har utifrån detta tagit fram förslag till ett utvecklingsprogram för Botkyrkas fritidsklubbs- och fritidsgårdsverksamheter som skall gälla för åren 2020-2024 (se bilaga 1).

Utvecklingsprogrammet ska utgöra ett strategiskt stöd för beslutsfattande i Botkyrka kommun gällande resursfördelning och prioriteringar inom fritidsklubbs- och fritidsgårdsverksamheten, med syfte att skapa kvalitativa fritidsklubbs- och fritidsgårdsverksamheter som håller en likvärdig nivå. Det ska därtill vara ett verktyg för styrning och uppföljning för att kunna erbjuda alla barn och unga i Botkyrka en meningsfull fritid.

2019-11-29

Dnr KOF/2017:27

Utvecklingsprogrammet har skickats på förvaltningsremiss och till utförarna av den fritidsklubbs- och fritidsgårdsverksamheten. Kultur- och fritidsförvaltningen har även haft enskilda dialogträffar med var och en av utförarna av fritidsklubbs- och fritidsgårdsverksamheten. Samtliga utförare har ställt sig positiva till utvecklingsprogrammet.

2019-09-09

Dnr KOF/2017:27

Referens

Selina Hami

Mottagare

Kultur- och fritidsnämnden

Utvecklingsprogram för Botkyrkas fritidsklubbs- och fritidsgårdsverksamheter 2020–2024

Förslag till beslut

Kultur- och fritidsnämnden antar utvecklingsprogrammet för Botkyrka kommuns fritidsklubbs- och fritidsgårdsverksamhet 2020–2024.

Sammanfattning

Kommunstyrelsen gav 2017 kultur- och fritidsnämnden i uppdrag att, i samverkan med utbildningsnämnden, arbetsmarknads- och vuxenutbildningsnämnden samt socialnämnden revidera det kommunövergripande utvecklingsprogrammet för Botkyrkas öppna fritidsverksamheter. I uppdraget ingick att konkretisera målen och fastställa krav för att höja lägstanivån för att garantera Botkyrkas barn och unga möjlighet att ta del av en öppen fritidsverksamhet som håller en likvärdig god standard och hög kvalitetsnivå.

Kultur- och fritidsförvaltningen har utifrån detta tagit fram förslag till ett utvecklingsprogram för Botkyrkas fritidsklubbs- och fritidsgårdsverksamheter som skall gälla för åren 2020-2024 (se bilaga 1).

Utvecklingsprogrammet ska utgöra ett strategiskt stöd för beslutsfattande i Botkyrka kommun gällande resursfördelning och prioriteringar inom fritidsklubbs- och fritidsgårdsverksamheten, med syfte att skapa kvalitativa fritidsklubbs- och fritidsgårdsverksamheter som håller en likvärdig nivå. Det ska därtill vara ett verktyg för styrning och uppföljning för att kunna erbjuda alla barn och unga i Botkyrka en meningsfull fritid.

Utvecklingsprogrammet har skickats på förvaltningsremiss och till utförarna av den fritidsklubbs- och fritidsgårdsverksamheten. Kultur- och fritidsförvaltningen har även haft enskilda dialogträffar med var och en av utförarna av fritidsklubbs- och fritidsgårdsverksamheten. Samtliga utförare har ställt sig positiva till utvecklingsprogrammet.

Kultur och fritidsförvaltningen

Post Botkyrka kommun, 147 85 TUMBA · Besök Munkhättevägen 45 · Kontaktcenter 08-530 610 00 Direkt 073-077 25 50 Sms · 073-077 25 50 · E-post selina.hami@botkyrka.se Org.nr 212000-2882 · Bankgiro 624-1061 · Fax 08-530 616 66 · Webb www.botkyrka.se

Ärendet

Bakgrund

Det tidigare utvecklingsprogrammet för öppen fritidsverksamhet 2013–2017 (KOF/2013:60), utvärderades år 2016 av organisationen KEKS¹. Uppföljningen visade på positiva resultat av arbetet med att skapa gemensamma övergripande mål för fritidsklubbs- och fritidsgårdsverksamheterna, men visade också på brister i programmets målformuleringar och uppföljningsarbete samt i kvalitet, och kvalitetsarbete, i Botkyrkas fritidsklubbs- och fritidsgårdsverksamheter.

Kultur- och fritidsnämnden fick därefter i uppdrag av kommunstyrelsen att ta fram ett reviderat utvecklingsprogram för fritidsklubbs- och fritidsgårdsverksamhet (KS/2017:255). Syftet med det nya utvecklingsprogrammet är att konkretisera målen och fastställa krav på utförare för att höja lägstanivån i verksamheterna och kunna garantera alla barn och unga i Botkyrka, möjligheten att ta del av en fritidsklubbs- och fritidsgårdsverksamhet, som håller en likvärdig god standard och hög kvalitetsnivå.

Som underlag till utvecklingsprogrammet 2020–2024 används rapporter, workshops och en utvärdering av utvecklingsprogrammet 2013–2017, vilka sammanställs i en förstudie (se bilaga 2).

Uppdrag

Utvecklingsprogram

Utvecklingsprogrammet ska utgöra ett strategiskt stöd för beslutsfattande i Botkyrka kommun gällande resursfördelning och prioriteringar inom fritidsklubbs- och fritidsgårdsverksamheten, med syfte att skapa kvalitativa fritidsklubbs- och fritidsgårdsverksamheter som håller en likvärdig nivå för att kunna erbjuda alla barn och unga i Botkyrka en meningsfull fritid.

Kultur- och fritidsförvaltningen fick i uppdrag att revidera Utvecklingsprogrammet med fokus på följande punkter:

¹ Kvalitet och Kompetens i Samverkan (KEKS), *Botkyrka och Förbättring- uppföljning av Botkyrkas utvecklingsprogram för öppna fritidsverksamheter*, 2016

- Styrning och uppföljning ska bli tydligare.
- Mål och krav ska utformas med syfte att höja den övergripande kvalitetsnivån.
- Målen ska tydligare kopplas till mätbarhet och indikatorer.
- Strategiska utvecklingsområden ska identifieras.
- Jämställdhetsperspektivet ska stärkas för att säkerställa pojkar och flickors lika möjligheter att ta del av och medverka i verksamheterna.

Utvecklingsprogrammet

Utvecklingsprogrammet slår fast tre övergripande utvecklingsområden för Botkyrkas fritidsklubbs- och fritidsgårdsverksamheter. Dessa är:

1. Alla är välkomna
2. Främjande arbete
3. God arbetsmiljö och goda förutsättningar

Utvecklingsområdena bryts ned i ett antal målområden vilka konkretiserar vilka resultat respektive fritidsverksamhet bör uppnå. Utifrån uppföljning av dessa kommer ett systematiskt kvalitetsarbete att bedrivas för att både se framsteg och kvalitetsutveckling och identifiera verksamhetens utvecklingsbehov. Kultur- och fritidsförvaltningen ansvarar för att upprätta verktyg och rutiner för uppföljningen och att återrapportering av kvalitetsarbetet sker till nämnden.

Remiss

Utvecklingsprogrammet har skickats på förvaltningsremiss och till utförarna av den fritidsklubbs- och fritidsgårdsverksamheten. Följande instanser har fått ta del av underlaget: utbildningsförvaltningen, arbetsmarknads- och vuxenutbildningsförvaltningen, socialförvaltningen, ungdomsfullmäktige, barnombudsmannen, Botkyrka Vi Unga, Byggnadsföreningen Heijmdal, Studieförbundet Söderort, ViGör och ABF Botkyrka-Salem.

Dialogträffar

Kultur- och fritidsförvaltningen har haft enskilda dialogträffar med var och en av utförarna av den fritidsklubbs- och fritidsgårdsverksamheten. Samtliga utförare har ställt sig positiva till utvecklingsprogrammet.

Bilagor

Bilaga 1. Utvecklingsprogram för Botkyrkas fritidsklubbs- och fritidsgårdsverksamheter 2020–2024

Bilaga 2. Förstudierapport till utvecklingsprogram för Botkyrkas fritidsklubbs- och fritidsgårdsverksamheter 2020–2024

X
Anja Dahlstedt
Kultur- och fritidsdirektör

Ida Burén
Verksamhetschef
Kultur och ung fritid

Expedieras till

Kommunstyrelsen
Kommunfullmäktige
Samtliga remissinstanser

STYRDOKUMENT I BOTKYRKA KOMMUN

Utvecklingsprogram

för Botkyrkas fritidsklubbs- och fritidsgårdsverksamheter 2020–2024

Strategi
Program
Plan
Policy
Riktlinjer
Regler

Diarienummer: KOF/2017:27
Dokumentet är beslutat av: Kultur- och fritidsnämnden
Dokumentet beslutades den: xxx (Tjänsteskrivelse KOF/2017:27)
Dokumentet gäller för: Kultur- och fritidsnämnden
Dokumentet gäller till den: 2020-01 – 2024-31

**BOTKYRKA
KOMMUN**

Dokumentet ersätter: Utvecklingsprogram för Botkyrkas öppna fritidsverksamheter 2013–2017
(KOF/2013:60)

Dokumentansvarig är: Kultur- och fritidsförvaltningen

För revidering av dokumentet ansvarar: Kultur- och fritidsförvaltningen

För uppföljning av dokumentet ansvarar: Kultur- och fritidsförvaltningen

Relaterade dokument: Strategi för ett jämlikt Botkyrka

Utvecklingsprogram för Botkyrkas fritidsklubbs- och fritidsgårdsverksamheter 2020–2024

Utvecklingsprogrammet är ett kommunövergripande styrdokument för Botkyrkas fritidsklubbs- och fritidsgårdsverksamheter med syfte att stärka kvalitet och uppföljning av verksamheterna för att uppfylla uppdraget att erbjuda kvalitativ meningsfull fritid till barn och unga inom målgruppen.

Nedan beskrivs de förhållningssätt som utvecklingsprogrammet grundar sig i.

Medborgarens fokus

I Botkyrka har vi medborgarens fokus. Allt vi gör ska bidra till platsen Botkyrka och de som lever och verkar här. Botkyrkabornas behov, rättigheter och förutsättningar leder oss i vårt uppdrag så att de får det de har rätt till. Här är Botkyrkaborna självklara medskapare i all utveckling.

Värdeord handlar om övergripande förhållningssätt som definierar vår organisationskultur och vägleder oss och vårt agerande i vardagen. Våra värdeord är:

- Öppna
- Ansvarstagande
- Modiga
- Energiska

Strategi för ett jämlikt Botkyrka

- Botkyrka ska vara en interkulturell plats som präglas av samarbeten och möten över grupp- och stadsdelsgränser, jämlika livschanser och social sammanhållning.
- I Botkyrka ska alla flickor, pojkar, kvinnor och män ha samma makt att forma sina liv och samhället.
- I Botkyrka ska alla ha rätt till ett självständigt liv, egen sexualitet och integritet.
- Botkyrka ska vara lättillgängligt för alla – här blir en funktionsnedsättning inte till ett funktionshinder.
- Botkyrka ska vara en plats där alla invånare ska ha möjlighet till ett långt liv med god hälsa och välbefinnande.¹

Att arbeta med ett jämlikt Botkyrka i fritidsklubbs- och fritidsgårdsverksamheterna handlar om att säkerställa hur vi når ut till olika målgrupper, genomföra kompetensutvecklande insatser för att öka kunskaperna och förbättra förutsättningar för att kunna ge alla ett gott och välkomnande bemötande samt vid behov hitta sätt för att kompensera och prioritera vissa målgruppers möjligheter till ett bra fritidsutbud.

¹ Strategi för ett jämlikt Botkyrka 2017-05-23

Främjande och förebyggande arbete

Verksamheternas arbete grundar sig i ett främjande förhållningssätt. Med det menas aktiviteter och insatser som stärker barn och ungdomars personliga och sociala utveckling och som syftar till att stärka individen, dennes självkänsla, självkänedom och förmåga att i samspel med andra forma sitt eget liv utifrån egna förutsättningar och idéer. Det främjande perspektivet ska fortsätta utvecklas och innebär för Botkyrkas fritidsklubbs- och fritidsgårdsverksamheter att:

- *Besökarna är delaktiga i att skapa verksamhetens innehåll.* Utifrån det främjande förhållningssättet och tanken om barn och ungas aktiva medverkan i verksamheten betraktas besökarna som producenter istället för konsumenter.
- *Besökare får möjlighet att prova sina idéer och nya aktiviteter.* Fritidsklubbs- och fritidsgårdsverksamheter ska vara platser där ett nytt intresse kan väckas och få utrymme att växa. Botkyrka kommun ska, för att främja detta, uppmuntra och möjliggöra nära kontaktytor och samarbeten både mellan de olika fritidsklubbs- och fritidsgårdsverksamheterna, men även med kulturen, föreningslivet och idrotten som finns i kommunen. De interna resurser som finns inom förvaltningen ska spridas och komma verksamheterna tillgodo.
- *Verksamheterna är tillgängliga och inkluderande för hela åldersgruppen.* För att locka och behålla en bred besöksgrupp är det viktigt att samtliga verksamheter är lyhörda för behov och önskemål och har en flexibilitet och upprätthåller en variation i sitt utbud. Det är också viktigt att det finns olika sätt för besökarna att närma sig verksamheten och ta till sig av utbudet och de olika aktiviteterna, oavsett om de är regelbundna, sporadiska eller nya besökare.
- Att arbeta främjande går hand i hand med det *förebyggande arbetet*. Det förebyggande arbetet innebär att uppmuntra ungdomarna att avstå från våld, kriminalitet och droger - exempelvis genom samverkan kring våldsprevention- medan det främjande arbetet handlar om uppmuntran till vidare personlig utveckling. Ett lyckat främjande arbete kräver därför ett fortsatt förebyggande arbete. Genom ett främjande arbete ökas även individens motståndskraft mot destruktiv påverkan och benägenheten till destruktiva beteenden minskar.

Verktyg för horisontella arbetssätt

För att uppnå de mål som sätts upp i det här utvecklingsprogrammet behöver verksamheterna arbeta med horisontella arbetssätt som ska genomsyra hela verksamhetens målarbete. Uppföljning av arbetssätten kommer att göras av kultur- och fritidsförvaltningen enligt *Uppföljningsverktyget till utvecklingsprogrammet för Botkyrkas fritidsklubbs- och fritidsgårdsverksamheter 2020–2024* som kort beskrivs nedan. Följande horisontella arbetssätt identifierades i förstudierapporten för utvecklingsprogrammet:

Samverkan

Verksamheterna ske i samverkan med andra aktörer i kommunen och i civilsamhället samt besökarnas vårdnadshavare för att kunna skapa trygga, välkomnande och främjande verksamheter för hela målgruppen. Stor vikt läggs vid att inkludera befintliga och potentiella besökares vårdnadshavare i syfte att kommunicera verksamheternas aktiviteter och förhållningssätt.

Trygghet genom samverkan. Förutom att verksamheterna ska arbeta med likabehandling internt, krävs även samverkan med externa aktörer för att säkra trygga platser för barn och unga genom att förslagsvis närvara på nätverksmöten och kraftsamlingar samt utveckla en god kontakt med vårdnadshavare, områdesstrateg, socialtjänsten, polisen, barnombudsmannen och skolorna i lokalområdet.

Främjande arbete genom samverkan. För att erbjuda ett kvalitativt, meningsfullt och varierande aktivitetsinnehåll, är det fördelaktigt för verksamheterna att samverka med externa aktörer för att ta fram aktiviteter som kräver andra resurser och annan expertis är den fritidsverksamheterna besitter. Samverkan kan ske med exempelvis föreningslivet, kulturskolan, ungdomsfullmäktige och biblioteken.

Delaktighetsplan

I samband med ett främjande förhållningssätt ska verksamheterna utforma rutiner och arbetssätt kring hur besökarna uppmuntras till delaktighet i verksamheten för att stärka förmågan att samarbeta, få sin röst hörd, känslan av social tillit och kunskap om demokratisk organisering bland barn och unga.

Likabehandlingsplan

För att stärka arbetet med att skapa fritidsverksamheter där alla inom målgruppen känner sig trygga och välkomna, ska verksamheterna årligen utforma och uppdatera likabehandlingsplaner. Verksamheterna ska enligt skollagen ha rutiner kring likabehandlingsarbete för att förebygga mobbing, diskriminering, trakasserier och främja jämställdhet, jämlikhet och likabehandling.

Uppföljning

Utvecklingsprogrammet följs upp på aggregerad nivå i förvaltningens delårsrapportering. Metoder för uppföljning beskrivs i rapporten *Uppföljningsverktyg av Utvecklingsprogram för Botkyrkas fritidsklubbs- och fritidsgårdsverksamheter 2020–2024*.

Med utgångspunkt i dessa förhållningssätt, beskrivs nedan de specifika målen för fritidsklubbs- och fritidsgårdsverksamheterna.

Fritidsklubbs- och fritidsgårdsverksamheternas vision

Den övergripande visionen för Botkyrkas fritidsklubbs- och fritidsgårdsverksamheter är följande:

” Alla barn och unga får tillgång till en meningsfull, kreativ och lekfull fritid. Alla barn hörs, har inflytande över frågor som berör dem och möjlighet att kunna påverka sin framtid och sin omgivning.”

Denna vision för fritidsklubbs- och fritidsgårdsverksamheter har, utifrån förstudierapporten, brutits ner i tre strategiska utvecklingsområden och minimikrav för verksamheterna. De strategiska utvecklingsområdena för verksamheterna syftar till att fastställa en god standard och en likvärdig och hög kvalitetsnivå. Syftet med minimikraven är att successivt höja lägstanivån i verksamheterna. I kommande avsnitt beskrivs närmare minimikraven samt de strategiska utvecklingsområden och delmål som ska bidra till att förtydliga hur visionen ska uppnås. Delmålen och minimikraven kommer att följas upp kontinuerligt genom kultur- och fritidsförvaltningens ordinarie uppföljning.

Kriterier och minimikrav

För att säkerställa kvalitativa verksamheter med höjd miniminivå har ett antal kriterier tagits fram som ska uppfyllas av verksamheterna. Personalen är av högsta prioritet där ökade förutsättningar för heltidsanställningar ska tas fram genom utökade öppettider i verksamheterna, vilket även möter besökarnas behov av att skapa tillgängliga verksamheter. Det kommer även att krävas ökad personaltäthet för att uppnå målen nedan om aktivt uppsökande arbete.

Till varje kriterium finns miniminivåer vilka redovisas i tabeller nedan. I tabellernas kolumn för år 2020 beskrivs de miniminivåer som gäller för helheten samt definierar verksamheterna i nuläget. Det finns enskilda verksamheter som redan idag ligger på en högre nivå än minimikraven och områdesspecifika behov och förutsättningar måste även i fortsättningen kunna avgöra lokala förstärkningar. För en fortsatt utveckling måste dock den grundläggande miniminivån successivt höjas och säkerställas i samtliga verksamheter. Tabellerna beskriver på vilken miniminivå som kriterierna bör ligga på de kommande åren. De kriterier som inte uppnåtts i nuläget har omskrivits till mål i utvecklingsprogrammet.

Fritidsklubb

Personaltätheten är en förutsättning för att kunna bedriva en kvalitativ pedagogisk verksamhet. Sedan utvecklingsprogrammet 2013–2017 har målet om personaltäthet på minst 3 personal uppnåtts i verksamheterna. Målen om öppethållande kräver dock en fortsatt successiv förbättring.

Målet att utöka öppethållandet för de fritidsklubbar som i nuläget har mindre än 4 timmars ordinarie öppet per dag är i första hand förknippat med Botkyrkas ledstjärna *Medborgarens fokus* som i detta fall lyfter omsorgsbehovet för barn och unga, samt möjligheten att erbjuda personalen mer omfattande tjänster. Ett viktigt mål är att säkerställa att kommunen också kan erbjuda omsorgsverksamhet under

hela året, det vill säga även under sommarlovet, i enlighet med skollagens riktlinjer. Personalfrågorna gällande anställningsformer och personaltäthet har också betydelse för det här målet eftersom heltidsanställningar innebär en utökning av öppet-hållande och bidrar därmed till denna måluppfyllelse.

Fritidsklubb			
	Miniminivå 2020	Miniminivå 2021–2023	Miniminivå 2024
Personaltäthet	Minst 3 personal	Minst 3 personal	Minst 3 personal
Öppethållande			
Veckor/år	44	Ökar	47
Dagar/vecka	5	5	5
Timmar/dag	3	Ökar	4
Sommarlovsöppet	Minst 2 fritidsklubbar har öppet hela sommaren och alla har öppet minst 3 veckor	Ökar	Minst 3 fritidsklubbar har öppet hela sommaren och alla har öppet minst 3 veckor

Fritidsgård

Målet om att ha en större personaltäthet på helgerna i fritidsgårdsverksamheten handlar dels om att verksamheterna i nuläget uppvisar en högre besöksfrekvens dessa kvällar och följaktligen behöver vara flera i personalen för att kunna bedriva ett kvalitativt arbete. Att gå från att ha fem kvällars öppethållande till sex kvällars öppethållande är något som många ungdomar efterfrågat i de brukarundersökningar som kultur- och fritidsförvaltningen har gjort. En hög kvalitet i verksamheten i form av tillgänglig och kunnig personal samt kvalitativa aktiviteter är prioriterat framför en utökning av öppethållandet.

Under sommarveckorna är besöksfrekvensen inte lika hög som under ordinarie öppethållande, men inte desto mindre viktig för dem som kommer dit och för att upprätthålla en kontinuitet i verksamheten. Därav finns också ett mål om utökad sommarverksamhet.

Fritidsgård			
	Miniminivå 2020	Miniminivå 2021–2023	Miniminivå 2024
Personaltäthet vardag	Minst 3 personal	Ökar	Minst 4 personal
Personaltäthet fre-sön	Minst 3 personal	Ökar	Minst 4 personal
Öppethållande			
Veckor/år	44	Ökar	47
Dagar/vecka	5, varav minst 1 fre/lör	Ökar	6, varav minst 1 fre/lör
Antal fritidsgårdar med öppet 6 kvällar/vecka	4	Ökar	8
Timmar/vecka	50% har öppet 20 timmar/vecka	Ökar	100% har öppet 20 timmar/vecka
Antal fritidsgårdar som har sommaröppet minst 4 veckor	5	Ökar	6

Personal

För att genomföra verksamhet på det sätt som beskrivs i den här förstudien och i utvecklingsprogrammet är personalen avgörande och satsningar på personalen har därför högsta prioritet. Det är absolut nödvändigt att förstärka möjligheterna att erbjuda bra anställningar som attraherar bra medarbetare och som får dessa att stanna kvar. Det allra viktigaste är givetvis den kvalitetshöjande effekten det får för en verksamhet att ha hög kompetens och bemanning. Det skapar bättre förutsättningar för det främjande arbetet och möjligheten för våra barn och unga att få en meningsfull fritid med stöd från professionella ledare. En annan punkt för att erbjuda förbättrade anställningar är, som ovan nämnt, att utöka verksamheternas öppettider för att på så sätt kunna erbjuda heltidsanställningar.

Nedan beskrivs därför de kriterier och krav på miniminivå för personal för att skapa de förutsättningar som krävs för att bedriva främjande verksamhet för barn och unga enligt underlaget för förstudien.

Kriterier och miniminivå

Följande kriterier och egenskaper ska gälla för fritidsledare som arbetar i kommunen:

- Fritidsledare ska ha fritidsledarutbildning eller motsvarande.
- Personalgrupperna i fritidsklubbs- och fritidsgårdsverksamhet ska spegla en mångfald av bakgrunder, ålder och kön.

- Minimiåldern för fritidsledare i fritidsklubbar och på fritidsgårdar är 20 år med anledning att möjliggöra anställning av personal som genomgått 2-årig-fritidsledarutbildning efter gymnasieutbildning.

Fritidsledaren ska:

- arbeta för att främja delaktighet, med ett jämlikt och interkulturellt förhållningssätt i enlighet med Strategi för ett jämlikt Botkyrka
- bemöta besökare utifrån ett professionellt (och vuxet) förhållningssätt.
- skapa bärande relationer med besökarna.
- arbeta utifrån en genomarbetad uppfattning i frågor som rör interkulturellt arbetssätt, likabehandling, alkohol/tobak/narkotika, diskriminering och demokrati.
- kunna profilera de värderingar som gäller i Botkyrka kommun och vara tydlig med gränssättning.
- ha kunskap om kommunen och den fritidsklubbs- och fritidsgårdsverksamheternas uppdrag.
- utföra administrativa uppgifter för att dokumentera, följa upp och analysera verksamheten.

Nedan beskrivs miniminivåer för verksamhetens personal. Miniminivåer gällande utbildning, planeringstid, personaltäthet och andel heltidsanställd personal följs upp i delårsrapporteringen av *verksamhetsstatistik*.

Personal			
	Nuläge 2020	2021–2023	Miniminivå 2024
Antal heltidsanställda	Idag har alla fritidsklubbar ersättning för 25% verksamhetsledare och fritidsgårdarna 50%. Den kommunalt drivna Musikhuset Norsborg har en 100% verksamhetsledare.	Ökar	Minst 1 heltidsanställd verksamhetsledare och 1 heltidsanställd medarbetare per verksamhet (sammanlagt för fritidsklubb och fritidsgård).
Utbildningsnivå	Minst 52% av personalen har någon form av eftergymnasialutbildning, varav 16% har fritidsledarutbildning och 36% har annan motsvarande högre utbildning.	Ökar	Minst 75% av personalen har fritidsledarutbildning eller annan motsvarande högre utbildning.
Planeringstid för personal	Minst 30 min planeringstid per arbetsdag per person och minst 30 min gemensam planeringstid i veckan för personalgruppen	Ökar	Minst 1 timmes planeringstid per arbetsdag per person och minst 1 timmes gemensam planeringstid i veckan för personalgruppen
Andel fritidsledare som är minst 20 år	75%	Ökar	100%

Strategiska utvecklingsområden

Visionen för fritidsklubbs- och fritidsgårdsverksamheterna har brutits ner i följande tre strategiska utvecklingsområden:

Utvecklingsområde 1. Alla är välkomna

I mötet med fritidsklubbs- och fritidsgårdsverksamheterna ska alla inom målgruppen få möjlighet att delta, uppleva och påverka verksamheten. Därför är det särskilt viktigt att aktivt utforma verksamheten för att välkomna underrepresenterade grupper genom likabehandlingsarbete, interkulturellt perspektiv och normkritik för ett jämlikt Botkyrka. Utvecklingsområdet innefattar alltså både att besökare som redan är i verksamheten ska känna sig välkomna och få ett bra bemötande och att verksamheterna arbetar aktivt normvidgande och med inkludering för att även grupper som är underrepresenterade i verksamheterna ska känna sig välkomna.

Utvecklingsområde 2. Främjande arbete

Fritidsklubbs- och fritidsgårdsverksamheten ska präglas av ett främjande arbetssätt för att erbjuda meningsfull fritid. Främjande arbete har även förebyggande effekter då det, till skillnad från ett förbyggande arbete som har sin utgångspunkt i att förhindra att problem utvecklas, utgår i att uppmärksamma och stärka det positiva hos besökarna. På så sätt bidrar verksamheten till personlig och social utveckling, stärka individens självkänsla, att sociala tillit och förmåga att forma sitt eget liv utifrån egna förutsättningar och idéer.

I fritidsklubbs- och fritidsgårdsverksamheten handlar ett främjande arbetssätt främst om att ha höga förväntningar på besökarna, att fokusera på deras förmågor och fånga upp deras initiativ och idéer så att det som är utvecklande och stärkande får utrymme och möjlighet att växa.

Utvecklingsområde 3. God arbetsmiljö och goda förutsättningar

Det krävs kompetent och välutbildad personal som besitter kunskap inom de frågor verksamheterna driver. För att bygga en inspirerad personalgrupp som känner till och har förutsättningar att arbeta för att uppnå målen krävs en god arbetsmiljö med goda arbetsförhållanden. Goda förutsättningar innefattar att ge personalen möjlighet till förståelse för och förutsättningar att uppfylla verksamhetens uppdrag, samt möjligheten att dokumentera och utvärdera verksamheten genom tydliga uppföljningssystem.

De strategiska utvecklingsområdena har i sin tur brutits ner i målområden med mätbara mål. Målen gäller samtliga verksamheter och presenteras enligt följande struktur.

Struktur

Utvecklingsområde. Strategiskt utvecklingsområde.

Målområde. Utvecklingsområdet nedbrutet till målområden.

Mätbara mål. Målområde nedbrutet till mätbara mål. Kultur- och fritidsförvaltningen följer upp och säkerställer att samtliga mål följs upp genom delårsrapportering och årsbokslut till kultur- och fritidsnämnden.

Utvecklingsområde 1. Alla är välkomna

1:1	Målområde: Inkludering och likabehandling
	Mätbart mål
A	Personalen arbetar aktivt med och utbildas inom likabehandling
B	Barn och unga känner sig välkomna i verksamheterna oavsett kön
C	Verksamheten erbjuder aktiviteter för barn och unga med temat likabehandling för att kommunicera och förankra sin likabehandlingsplan
D	Verksamheterna arbetar aktivt med att inkludera och nå ut till underrepresenterade grupper, exempelvis tjejer, HBTQ och besökare med funktionsnedsättning

1:2	Målområde: Uppsökande arbete
	Mätbart mål
A	Personalen bedriver aktivt uppsökande och kontaktskapande arbete riktat mot potentiella besökare
B	Personalen bedriver uppsökande arbete mot föräldrar/vårdnadshavare i närområdet
C	Personalen informerar och kommunicerar om verksamheterna hos relevanta aktörer (t ex skolor, kulturskolan, föreningar, trossamfund)

1:3	Målområde: Tillgänglighet
	Mätbart mål
A	Verksamheterna erbjuder ett brett utbud av aktiviteter som både är schemalagda/regelbundna och av sporadisk/drop-in karaktär, gruppverksamheter, kurser och projekt
B	Det finns aktiviteter att delta i under samtliga lov
C	Verksamheternas öppettider är tillgängliga och anpassade för alla barn och unga inom den angivna åldersgruppen
D	Alla verksamheters lokaler är tillgänglighetsanpassade för besökare med fysiska funktionsnedsättningar
E	Verksamheterna ska se till att besökare oavsett funktionsnedsättning kan inkluderas i alla aktiviteter

1:4	Målområde: Trygghet
	Mätbart mål
A	Barn och unga känner sig trygga att besöka verksamheterna
B	Barn och unga känner att de får ett gott bemötande av personal och andra besökare

Utvecklingsområde 2. Främjande arbete

2:1	Målområde: Personlig utveckling
	Mätbart mål
A	Verksamheten är en plats där barn och unga har möjlighet att utveckla och förverkliga sina idéer
B	Verksamheterna ska erbjuda besökare möjlighet att prova på och uppleva för dem nya aktiviteter
C	All personal erbjuds av sin förening/studieförbund att kontinuerligt ta del av kompetensutveckling om att arbeta utifrån ett främjande perspektiv, t ex inom personlig utveckling, hälsa och delaktighet

2:2	Målområde: Hälsa
	Mätbart mål
A	Verksamheterna erbjuder aktiviteter som uppmuntrar till rörelse, t ex idrott och dans
B	Verksamheterna erbjuder aktiviteter som uppmuntrar besökare till god kost och näring
C	Verksamheterna serverar näringsriktiga mellanmål enligt Botkyrka kommuns kostpolicy

2:3	Målområde: Delaktighet
	Mätbart mål
A	Besökarnas inflytande och delaktighet inkluderas i styrningen av verksamheternas innehåll och aktiviteter
B	Äldre besökare är delaktiga i att leda aktiviteter för yngre besökare
C	Verksamheterna bidrar till att skapa social tillit genom att stärka besökarnas kunskap om demokrati, egenmakt och möjliggöra självorganisering

Utvecklingsområde 3: God arbetsmiljö & goda förutsättningar

3:1 Målområde: Kompetent och välutbildad personal	
Mätbart mål	
A	Minst en heltidsanställd verksamhetsledare per verksamhet och en heltidsanställd fritidsledare per verksamhet
B	Minst 75% av personalen har fritidsledarutbildning eller annan motsvarande högre utbildning
C	Alla besökare som genomför brukarenkäten upplever att personalen är engagerad
D	Personalen utbildas inom likabehandlingsfrågor / jämlikhet / jämställdhet / inkluderande arbetsätt / HBTQ-frågor / interkulturellt perspektiv
E	Personalen genomgår utbildningar om FN:s barnkonvention
F	Utföraren redovisar i sina styrdokument för hur personalen aktivt ska arbeta med FN:s barnkonvention i verksamheten

3:2 Målområde: Ledarskap	
Mätbart mål	
A	Samtliga verksamhetsledare (t ex föreståndare) anger att de har tid för att fokusera på sitt ledarskap, det administrativa arbetet och att driva utvecklingsfrågor
B	Det finns förutsättningar för verksamheterna att genomföra personalmöten var 14:e dag

3:3 Målområde: Uppföljningsarbete	
Mätbart mål	
A	Fritidsklubbs- och fritidsgårdsverksamheternas aktiviteter och resultat dokumenteras och synliggörs genom årlig och tertial uppföljning

Referens

Selina Hami

Mottagare

Kultur- och fritidsnämnden

Förstudierapport

Utvecklingsprogram 2020–2024 för Botkyrkas
fritidsklubbs- och fritidsgårdsverksamheter

Innehållsförteckning

1. Sammanfattning	3
2. Bakgrund	3
2.1. Utvärdering av utvecklingsprogram 2013–2017	3
3. Metod	4
Problem- och lösningsträd.....	4
Avsedda åtgärder.....	4
Avsedda resultat	5
Horisontella arbetssätt.....	5
Antagande.....	5
4. Avgränsning och definitioner	7
4.1. Definition av fritidsklubbs- och fritidsgårdsverksamhet	7
4.2. Definition av meningsfull fritid	7
4.3. Koppling till styrande och stödjande dokument	7
4.4. Ansvar	8
4.5. Om fritidsklubbs- och fritidsgårdsverksamhet i Botkyrka	8
Verksamheternas åldersgränser	8
4.6. Fritidsverksamheter som omfattas av utvecklingsprogrammet	9
4.7. Tidsbegränsning	9
5. Sammanfattning av studier och övrigt underlag	10
6. Analys av fritidsklubbs- och fritidsgårdsverksamhetens syfte och effekter	14
6.1. Positiva effekter av meningsfull fritid för barn och unga	14
6.2. Konsekvenser av brist på meningsfull fritid för barn och unga	15
6.3. Syfte med fritidsklubbs- och fritidsgårdsverksamheter i Botkyrka kommun	16
7. Lägesbeskrivning och problemformulering	16
7.1. Barn och ungas fritidssituation i Botkyrka kommun	17
7.2. Problemformulering	17
8. Kvalitetssäkring av Botkyrkas fritidsklubbs- och fritidsgårdsverksamheter	18
8.1. Förändringsteori	18
Antagande.....	18
Avsedda åtgärder.....	19
Avsedda resultat	22
Horisontella arbetssätt.....	22
8.2. Strategiska utvecklingsområden och horisontella arbetssätt	23
Utvecklingsområde 1. Alla är välkomna.....	23
Utvecklingsområde 2. Främjande arbete	23
Utvecklingsområde 3. God arbetsmiljö och goda förutsättningar	24
8.3. Styrning	25
8.4. Kriterier och minimikrav	25
8.5. Uppföljningsverktyg	25
8.6. Interkommunal ersättning för barn som går i fritidsklubb i andra kommuner	25
8.7. Granska avtalstid	25
8. För fortsatt utveckling	25

1. Sammanfattning

Avsikten med denna förstudie är att skapa ett underlag för kvalitetssäkring av Botkyrka kommuns fritidsklubbs- och fritidsgårdsverksamheter genom Utvecklingsprogrammet för fritidsklubbs- och fritidsgårdsverksamhet 2020–2024 (KOF/2017:27). I förstudien utreds de utvecklingsbehov de fritidsklubbs- och fritidsgårdsverksamheterna har för att de ska kunna uppfylla uppdraget att erbjuda kvalitativ, meningsfull fritid till barn och unga. Utvecklingsbehoven sammanställs i utvecklingsprogrammet till mätbara mål och uppföljningsverktyg.

Förstudien har identifierat sju centrala punkter för fritidsklubbs- och fritidsgårdsverksamheternas möjlighet att bedriva en likvärdig och kvalitetssäker verksamhet:

1. Strategiska utvecklingsområden
2. Horisontella arbetssätt
3. Styrning
4. Kriterier och minimikrav
5. Uppföljningsverktyg
6. Interkommunal ersättning för barn som går i fritidsklubb i andra kommuner
7. Granska avtalstid med utförare

Punkterna 1–5 är grunden för det nya utvecklingsprogrammet för fritidsklubbs- och fritidsgårdsverksamhet 2020–2024. Utöver dessa, har även punkterna 6 och 7 identifierats som centrala punkter för utveckling av fritidsklubbs- och fritidsgårdsverksamheterna, vilka kultur- och fritidsförvaltningen har fått i uppdrag att utreda.

2. Bakgrund

Det tidigare utvecklingsprogrammet för fritidsklubbs- och fritidsgårdsverksamhet 2013–2017 utvärderades av organisationen KEKS 2016¹. Utvärderingen visade på ett behov av att konkretisera de mål som utvecklingsprogrammet innehöll. Kultur- och fritidsnämnden fick efter det i uppdrag av kommunstyrelsen år 2017 att ta fram ett förslag på reviderat utvecklingsprogram för fritidsklubbs- och fritidsgårdsverksamhet (KS/2017:255). Syftet med det nya utvecklingsprogrammet är att konkretisera målen och fastställa krav på utförare för att höja lägstanivån i verksamheterna och kunna garantera alla barn och unga i Botkyrka möjligheten att ta del av en fritidsklubbs- och fritidsgårdsverksamhet som håller en likvärdig god standard och hög kvalitetsnivå. Denna förstudie utreder vilka mål och krav som ska ingå i det reviderade utvecklingsprogrammet för 2020–2024.

2.1. Utvärdering av utvecklingsprogram 2013–2017

Enligt KEKS och Rambölls analys och utvärdering av utvecklingsprogrammet 2013–2017, presenteras nedan en sammanställning av identifierade utvecklingsbehov som behöver kvalitetssäkras hos Botkyrkas fritidsklubbs- och fritidsgårdsverksamheter för kommande utvecklingsperiod:

¹ Kvalitet och Kompetens i Samverkan (KEKS), *Botkyrka och Förbättring- uppföljning av Botkyrkas utvecklingsprogram för öppna fritidsverksamheter*, 2016

- *Otydliga gemensamma mål.* För att otydligheten i gemensamma målen och möjligheten till uppföljningsarbete av utvecklingsprogrammet bör målen vara mätbara för att verksamheterna ska kunna eftersträva en jämlik nivå.
- *Vikten av kompetent personal och god arbetsmiljö* har även tidigare identifierats men behöver kravställas ytterligare.
- *Verksamheterna når inte ut till hela målgruppen.* För att nå ut till fler tjejer, hbtq-personer och barn och unga med funktionsvariationer krävs ett aktivt arbete med delaktighet, jämställdhet och interkulturellt perspektiv som ska stå till grund för verksamhetens utformande och arbetssätt.
- *Brister i uppföljning* leder till otydliga lägesbeskrivningar och en svårighet i att kvalitetssäkra verksamheterna på lika grunder. Ett tydligt och rutinmässigt uppföljningsarbete av utvecklingsprogrammet bör därmed implementeras.

3. Metod

I denna förstudie används metoden förändringsteori, en typ av interventionslogik, för att förtydliga fritidsklubbs- och fritidsgårdsverksamheternas syfte, hur de ska utformas, vilka utvecklingsområden som bör kvalitetssäkras och vilka resurser som krävs för detta. Förändringsteorin förenklar framtagandet av utvecklingsprogrammets mål, resultatstyrning och uppföljningsarbete genom att besvara följande frågor:

- Vad för effekter kan uppnås genom att erbjuda målgruppen kvalitativ, meningsfull fritid?
- Vilka åtgärder behöver utföras och kvalitetssäkras för att den effekten ska uppnås?
- Vilka resurser krävs för att åtgärderna ska kunna utföras?
- Vilka indikatorer behöver följas upp för att kvalitetssäkra åtgärderna genom uppföljningsarbete?

Förändringsteorin illustreras genom en resultatkedja som visar på hur avsedda åtgärder uppnår avsedd effekt. Resultat och verkan i resultatkedjan kopplas ihop genom en underliggande teori om förändring som är ett antagande om hur korrelationen sker. Korrelationen baseras på studier om avsedda åtgärder och effekter, vilka presenteras i avsnitt 5.

Problem- och lösningsträd

Till grund för förändringsteorin ligger utvärderingen av det tidigare utvecklingsprogrammet 2013–2017, en lägesbeskrivning och en problemformulering som sedan illustreras genom ett *problemträd* där de negativa konsekvenserna av, och orsakerna till, brist på kvalitativ meningsfull fritid illustreras. Utifrån studierna som analyserats i avsnitt 5, tas ett *lösningsträd* fram som visar på de positiva effekter som kan uppnås för barn och unga om kvalitativ meningsfull fritid erbjuds till hela målgruppen- och vilka grundförutsättningar som krävs för att detta ska uppnås. De identifierade effekterna, åtgärderna och förutsättningarna i lösningsträdet omvandlas och konkretiseras till fritidsklubbs- och fritidsgårdsverksamheternas förändringsteori, innehållande följande nyckelbegrepp nedan.

Avsedda åtgärder

För att möta målgruppens behov, krävs en insats i form av en huvudaktivitet och resurser för att stödja aktiviteten.

Resurser. De resurser som krävs för att kunna erbjuda huvudaktiviteten.

Aktivitet. Huvudaktiviteten som utförs för att möta behovet hos målgruppen och uppfylla avsedda resultat.

Avsedda resultat

De avsedda åtgärderna leder till en rad kortsiktiga och långsiktiga resultat.

Direkta resultat. De direkta resultat som kan följas upp och mätas direkt efter utförd huvudaktivitet.

Kortsiktiga resultat. De nya kunskaper och attitydförändringar målgruppen fått till följd av att delta på huvudaktiviteten.

Långsiktiga resultat. Målgruppens beteendeförändringar till följd av ny kunskap och attitydförändringar.

Effekt. De samhällsförändringar som sker till följd av målgruppens beteendeförändring.

Horisontella arbetssätt

För att stärka de avsedda åtgärderna, krävs horisontella arbetssätt i form av stödprocesser, arbetssätt och verktyg som genomsyrar utvecklingsarbetet.

Antagande

Resultatkedjans resultat och verkan baseras på den forskning som analyserats i förstudien, som visar på hur huvudaktiviteten kan leda till den avsedda samhällsförändringen.

FÖRÄNDRINGSTEORI

AVSEDDA ÅTGÄRDER

AVSEDDA RESULTAT

RESURSER

AKTIVITETER

DIREKTA RESULTAT

KORTSIKTIGA RESULTAT

LÅGSIKTIGA RESULTAT

EFFEKT

RESURSER SOM KRÄVS
FÖR ATT UTFÖRA
HUVUDAKTIVITETEN

VILKEN
HUVUDAKTIVITET
UTFÖRS?

DIREKTA RESULTAT SOM
KAN MÄTAS TERTIALVIS

NY KUNSKAP OCH
ATTITYDFÖRÄNDRING HOS
MÅLGRUPP TILL FÖLJD AV
HUVUDAKTIVITETEN

BETEENDEFÖRÄNDRINGAR TILL
FÖLJD AV MÅLGRUPPENS NYA
KUNSKAP OCH
ATTITYDFÖRÄNDRING

SAMHÄLLSFÖRÄNDRING
TILL FÖLJD AV
BETEENDEFÖRÄNDRING

ANTAGANDE

HORISONTELLA ARBETSSÄTT

4. Avgränsning och definitioner

Nedan beskrivs de avgränsningar och definitioner för inriktningen av denna förstudie.

4.1. Definition av fritidsklubbs- och fritidsgårdsverksamhet

Det finns ingen nationell definition av vad fritidsgårdsverksamhet ska eller bör vara och det finns ingen lag som styr innehållet, utan det är upp till varje enskild kommun att bestämma inriktning och målgrupp. Fritidsklubbar däremot är en skolbarnomsorgsverksamhet för 10–12-åringar som regleras i skollagen.

4.2. Definition av meningsfull fritid

Kultur- och fritidsförvaltningen förhåller sig till en definition av meningsfull fritid i enlighet med Regeringens proposition 2009/10:165 till den nya skollagen, som lyfter att en förutsättning för att eleverna ska uppleva fritiden som meningsfull är att ”verksamheten utformas med deras behov, intressen och erfarenheter som grund. Det förutsätter att eleverna görs delaktiga och får inflytande över utformningen av verksamheten.”²

4.3. Koppling till styrande och stödande dokument

Regler och riktlinjer för Botkyrkas fritidsklubbs- och fritidsgårdsverksamheter tydliggörs i dagsläget genom:

- Kommunens fastställda policys som rör verksamheterna och deras lokaler;
 - Strategi för ett jämlikt Botkyrka, inklusive Regler för ett förebyggande arbete mot droger
 - Policy för online-arbete
 - Kostpolicy
- Botkyrka kommuns Mål och budget 2019 med flerårsplan 2020–2022.
- Botkyrka kommuns utvecklingsprogram för fritidsklubbs- och fritidsgårdsverksamhet 2020–2024.
- Botkyrka kommuns bidragsreglemente för fritidsklubbs- och fritidsgårdsverksamhet
- Årliga överenskommelser mellan kultur- och fritidsförvaltningen och respektive förening eller studieförbund.

All fritidsklubbs- och fritidsgårdsverksamhet ska även bedrivas i enlighet med följande konvention och lagstiftning:

- FN:s konvention om barnets rättigheter
- Diskrimineringslagen
- Skollagen, kapitel 25 om annan pedagogisk verksamhet (för fritidsklubbsverksamhet)
- Socialtjänstlagen (särskilt 1 § i kapitel 4, om anmälningsskyldighet)

² Regeringens proposition, 2009/10:165, *Den nya skollagen – för kunskap, valfrihet och trygghet*, s. 404.

Verksamheterna grundar sig också i den nationella ungdomspolitikens mål om att alla unga ska ha goda levnadsvillkor, makt att forma sina liv och inflytande över samhällsutvecklingen (Regeringens proposition 2013/14:191).

4.4. Ansvar

Det övergripande ansvaret för Botkyrkas fritidsklubbs- och fritidsgårdsverksamheter ligger hos kultur- och fritidsnämnden som ansvarar för resursfördelning och lokalförsörjning samt samordning och uppföljning av verksamheterna i enlighet med målen i utvecklingsprogrammet. Programmet innehåller mål, uppdrag och inriktning för verksamheterna. Kultur- och fritidsförvaltningen verkställer beslut, säkerställer utförande av verksamhet och följer upp fritidsklubbs- och fritidsgårdsverksamheterna i enlighet med nämndens beslut och uppdrag.

Ansvar för de enskilda verksamheterna ligger hos respektive utförare, som kan vara kommunen eller en förening/studieförbund. Utföraren ansvarar för sin verksamhets tilldelade ekonomiska resurser, sin personal samt att verksamheten bedrivs i enlighet med utvecklingsprogrammet och övriga gällande riktlinjer.

4.5. Om fritidsklubbs- och fritidsgårdsverksamhet i Botkyrka

Översikten nedan jämför och beskriver kortfattat verksamheterna som omfattas av utvecklingsprogrammet, vilkas inriktning och definitioner utvecklas vidare i kommande avsnitt. Personals utbildningsnivå och miniålder har ännu inte uppnåtts enligt mål i tidigare utvecklingsprogram och har därmed tillförts i utvecklingsprogrammet som mätbara mål.

	Fritidsklubb	Fritidsgård
Målgrupp	Alla barn i åk 4–6 Främst lokalt upptagningsområde	Alla ungdomar i åk 7–9 Främst lokalt upptagningsområde
Verksamhet	Verksamheten är öppen för alla i målgruppen. Brett och varierande utbud av aktiviteter.	Verksamheten är öppen för alla i målgruppen. Brett och varierande utbud av aktiviteter.
Öppethållande	5 dagar i veckan Eftermiddagstid Måndag - fredag	5–7 dagar i veckan Kvällstid Måndag - söndag
Personal	Utbildad personal. Minimiålder 20 år	Utbildad personal. Minimiålder 20 år
Drivs av	Kommunen eller en förening/studieförbund som beviljats bidrag enligt bidragsreglementet för fritidsklubbs- och fritidsgårdsverksamhet	Kommunen eller en förening/studieförbund som beviljats bidrag enligt bidragsreglementet för fritidsklubbs- och fritidsgårdsverksamhet

Verksamheternas åldersgränser

Målgruppen för fritidsklubbarna regleras av skollagen och är barn i åldern 10–12. För yngre barn anses fritidsklubsverksamhet inte tillräckligt och de ska enligt skollagen erbjudas inskriven verksamhet i kommunens fritidshem.

Då fritidsklubs- och fritidsgårdsverksamhet inte har tillgång till information om besökarnas födelsedatum, kommer kategoribeskrivningen av målgruppen i utvecklingsprogrammet 2020–2024 att ändras från ålder till motsvarande årskurser. Detta underlättar för verksamheterna att nå ut till angiven målgrupp, samt i övergången mellan verksamheterna då det möjliggör gemensamma introduktioner och avslutningar för besökare.

Undantag från åldersgränserna kan göras vid tillfälliga besök som exempelvis ”inskolning” av en yngre målgrupp.

Fritidsklubb

Fritidsklubb är benämningen som används i Botkyrka kommun fritidsverksamhet för barn i årskurs 4–6, tidigare även kallad *eftermiddagsverksamhet* eller *10–12-årsverksamhet*. Den här verksamheten är en del av den lagstadgade skolbarnsomsorgen och omfattas av skollagens kapitel 25 om annan pedagogisk verksamhet. Skollagen utgör därför den främsta styrningen av verksamheten, därtill ska utförarna följa skolverkets *Allmänna råd för öppen fritidsverksamhet*. Övergripande gäller följande

- Fritidsklubs- och fritidsgårdsverksamheten ska genom pedagogisk verksamhet komplettera utbildningen i grundskolan.
- Verksamheten ska erbjuda barnen möjlighet till utveckling och lärande samt en meningsfull fritid och rekreation.

Fritidsgård

Målgruppen för fritidsgårdarna i Botkyrka är ungdomar i årskurs 7–9. Fritidsgården styrs inte av skollagen utan kommunen kan i högre grad själv bestämma över verksamhetens omfattning, inriktning, mål och målgrupper.

4.6. Fritidsverksamheter som omfattas av utvecklingsprogrammet

Utvecklingsprogrammet omfattar fritidsklubbar och fritidsgårdar. Fritidsklubs- och fritidsgårdsverksamheten som är specifik för personer med funktionsnedsättning berörs inte i utvecklingsprogrammet, det mesta är dock applicerbart och kan ses som riktlinjer även för denna.

Enligt kommunfullmäktiges beslut om utveckling av kommunens arbete för unga vuxna (KS/2018:633) ska mötesplatser för unga vuxna i Botkyrka kommun läggas ner år 2019. Dessa verksamheter kommer därför inte att inkluderas i utvecklingsprogrammet 2020–2024.

Utvecklingsprogrammet omfattar i övrigt samtliga fritidsklubs- och fritidsgårdsverksamheter oavsett om de drivs av förening, studieförbund eller i kommunal regi. Bidraget för fritidsklubs- och fritidsgårdsverksamhet berörs inte i utvecklingsprogrammet.

4.7. Tidsbegränsning

Utvecklingsprogrammet formuleras med utgångspunkt i nuläget (2019) och ett framåtperspektiv på fyra år. Detta tidsperspektiv har valts då en viss långsiktighet är nödvändig när det handlar om att genomföra ett förändringsarbete, men eftersom omvärlden generellt, och ungdomskulturen i synnerhet, är snabbt föränderlig är det svårt att göra en längre planering än så.

5. Sammanfattning av studier och övrigt underlag

Nedan sammanfattas resultatet av de studier och övrigt material där syfte, faktorer och lösningar för att bedriva meningsfull verksamhet för barn och unga har analyserats. Materialet används som underlag till förstudiens kommande avsnitt om verksamheternas lägesbeskrivning och utvecklingsbehov.

Botkyrka och Förbättring - Uppföljning av Botkyrkas utvecklingsprogram för öppna fritidsverksamheter. Kvalitet och Kompetens i Samverkan (KEKS, 2016)

KEKS fick av Botkyrka kommun uppdraget att följa upp Utvecklingsprogrammet 2013–2017. I denna rapport lyfter KEKS behovet av att konkretisera programmets mål, skapa riktlinjer för hur dessa ska uppfyllas, skapa kvalitativa uppföljningsverktyg, samt vikten av kompetensutveckling hos personalen.

Kartläggning av öppen fritidsverksamhet (MUCF, 2016)

En kartläggning av Sveriges öppna fritidsverksamheter där faktorer för ungas möjlighet att delta i verksamheterna undersöks och sammanfattas till dessa tre faktorer: 1) *informations-spridning*, där aktiv rekrytering och positiv informations-spridning ska omforma verksamheternas varumärke, 2) *otrygg miljö*, som leder till att barn och unga avstår från att besöka verksamheterna, kräver arbete inom normkritiskt perspektiv, kompetensutveckling hos personal, samt utformandet av fysiskt trygga miljöer, och slutligen att 3) *delaktighet* där ungas möjlighet till inflytande över verksamheterna i form av påverkan på aktivitetsutbud och planering lockar unga att delta.

Vision och Vägval (KEKS, 2016)

Denna rapport lyfter vikten av att fritidsklubbs- och fritidsgårdsverksamheter i Sverige har en gemensam vision och identifierar faktorerna till att verksamheter idag inte uppnår sina mål: 1) verksamheterna saknar tydligt syfte och mål, 2) det finns en brist på forskning och underlag på fritidsverksamheter och deras påverkan på barns liv, 3) öppen fritidsverksamhet har en otydlig kommunikation utåt gällande sin roll, som övergått i ett främjande snarare än förebyggande arbete, 4) verksamheterna når inte ut till hela målgruppen på grund av att lokalutformning och utförare som riktar sig till nischade grupper och aktiviteter, och 5) det krävs ett brett spektrum av kompetens hos personal, främst i form av akademisk utbildning, för att bedriva främjande verksamhet.

Ministerkommitténs rekommendation CM/Rec (2017)4 till medlemsstaterna om ungdomsarbete (2017)

Europarådet har tagit fram en rekommendation för ungdomsarbete, vilket innefattar öppen fritidsverksamhet. Rekommendationen lyfter bland annat att ungdomsarbetets främsta funktion är att motivera och stödja unga att söka och sträva efter konstruktiva vägar i livet, och på så sätt bidra till ungas personliga och sociala utveckling och till samhället i stort.

Låt fler forma framtiden! Del A (Statens offentliga utredningar, 2016:5)

Enligt regeringens beslut år 2014 att utreda förslag på åtgärder för att öka och stärka individens möjlighet till politisk delaktighet och inflytande, undersöks ungas förutsättningar att medverka i och påverka politiska beslut samt de effekter befintliga forum haft för ungdomars möjlighet till inflytande. Här lyfts vikten av fritidsgårdars roll som forum för demokratisk organisering genom att exempelvis arrangera gårdsråd där unga på ett strukturerat sätt bidrar till att utveckla verksamheten samt föra fram synpunkter till kommunens beslutsfattare.

FN:s barnkonvention blir svensk lag i januari år 2020

Att FN:s barnkonvention blir svensk lag innebär en förstärkning av barn och ungas rätt att få tillgång till jämlika förutsättningar för kvalitativ, meningsfull fritid.

Workshop med verksamhetsledare (2017-12-13)

Kultur- och fritidsförvaltningen arrangerade en workshop med samtliga verksamhetsledare för Botkyrkas öppna fritidsverksamheter. Syftet var att inkludera föreståndarna i framtagandet av det reviderade utvecklingsprogrammet genom att deras åsikter om verksamheternas förbättringsbehov lyftes, där främst behovet av en trygg personalsituation lyftes.

Workshop med intressenter (2018-01-26)

Kultur- och fritidsförvaltningen arrangerade en workshop med intressenter i Botkyrka kommun där potential och behov för samarbete finns. Representanter från socialförvaltningen, utbildningsförvaltningen, polis och kulturen deltog på mötet. Syftet var att ge intressenterna en plattform att diskutera hur kultur- och fritidsförvaltningen kan skapa ett bättre samarbetsklimat, samt framföra de öppna fritidsverksamheternas behov av samarbete.

Workshop med Ramböll (2018-09-17)

Konsultföretaget Ramböll höll i en workshop med enheten Ung fritid och samtliga verksamhetsledare för Botkyrkas fritidsklubbar och fritidsgårdar med syfte att ta emot input kring mål och struktur för det nya utvecklingsprogrammet.

Revidering av delar av utvecklingsprogrammet (Ramböll, 2018)

Konsultföretaget Ramböll fick i uppdrag att ta fram förslag på revidering av delar i utvecklingsprogrammet för att konkretisera dess innehåll samt förtydliga uppföljningsbara metoder. Rambölls rapport har använts som underlag till utvecklingsprogrammet och förstudien, med dess fokus på att kvalitetssäkra personalsituationen och uppföljningsarbetet av utvecklingsprogrammet.

Fokus 06 - en analys av ungas kultur och fritid (Ungdomsstyrelsen, 2006)

På uppdrag av regeringen tog MUCF (dåvarande Ungdomsstyrelsen) fram en analys på ungdomars tillgång till och efterfrågan på kultur- och fritidsaktiviteter. Huvudresultatet visar på att kostnadsfria, öppna mötesplatser i form av fritidsgårdar är det som ungdomar oftast saknar i en kommun, något som enligt MUCF även möjliggör en infrastruktur för ungdomars möjlighet till inflytande.

Fokus 14 - ungas fritid och organisering (MUCF, 2014)

På uppdrag av regeringen tog MUCF under 2014 fram en analys av ungas fritid och organisering samt förslag på utvecklingsområden. Analysen lyfter att det finns ett samband mellan att vara lågaktiv på sin fritid och att ha en lågt självskattad hälsa; i socioekonomiskt svaga områden finns såväl ett lägre deltagande i fritidsaktiviteter och sämre hälsa. Att erbjuda meningsfull fritid till alla barn och unga med ett varierat utbud på aktiviteter har ett egenvärde för individen, men även samhällsvärden där delaktighet och skapande av nätverk som kan bidra till etablering i samhället och i arbetslivet.

Barns och ungas utbildning i ett segregerat samhället (Vetenskapsrådet, 2014)

Vetenskapsrådets tar i rapporten fram en kunskapsöversikt av ungas uppväxtvillkor och förändringar i relation mellan hem och skola. Vad gäller fritiden i det sammanhanget, visar forskningsunderlaget på att en fritid med möjlighet till delaktighet och utveckling av betydelsefulla relationer till vuxna utanför familjer bidrar till en positiv utveckling för ungas identitetsskapande, sociala kompetens, problemlösningsförmåga och självkänsla.

Utanförskap, våld och kärlek till Orten (Barnombudsmannen, 2018)

I årsrapporten av myndigheten Barnombudsmannen, med uppdraget att företräda barns och ungas rättigheter och intressen, svarar drygt 900 barn i Sverige på frågor om hur det är att växa upp i områden där barn statistiskt sett har sämre skolresultat, ekonomi och hälsa jämfört med övriga orter i landet. Vad gäller vikten av meningsfull fritid för barn, kan studien delas in i kategorierna *vuxenliv, hälsa* och *rättigheter*.

Vuxenliv. Rapporten visar på att barn från familjer med indikatorerna sämre ekonomi, sämre skolresultat, sämre hälsa och lågt deltagande i organiserade fritidsaktiviteter, påverkar förutsättningarna till att barnen blir aktiva och engagerade medborgare som vuxna. En indikator på detta är att dessa områden har ett lägre antal förstagångsväljare i valdeltagandet än övriga Sverige. Enligt rapporten har vuxenvärlden låga förväntningar på de unga, något som påverkar deras framtidsstro. Problematiken lyfts i intervjuerna som visar på att 20 procent av barn i årskurs fem tror att det kommer bli ganska eller väldigt svårt att hitta jobb i framtiden. Däremot kan inställningen till samhället, tilliten till politiker och tilltron till sin egen förmåga att förändra sin situation förstärkas genom att som barn vara aktiv inom fritidsverksamhet, ideell sektor, kommunala ungdomsråd eller våldpreventiva projekt.

Hälsa. Meningsfull fritid har stor betydelse för hälsan, där en aktiv fritid med möjlighet till eget inflytande bidrar till förbättringar inom barn och ungas hälsa, personliga relationer, förmåga till samarbete, sociala kompetenser och identitetsutveckling. Möjligheten till delaktighet ger barnen en känsla av tillit till omgivningen, att de blir lyssnad på och att ha makt att förändra sin situation. Delaktighet är efterfrågat bland barnen där 62 procent av de tillfrågade vill ha och har inflytande att påverka sina fritidsaktiviteter medan 15 procent vill ha men har inte den möjligheten. Meningsfull fritid med möjlighet till delaktighet är därmed viktig för barns hälsa och sociala förmåga. Däremot har barn från ekonomiskt utsatta familjer en mindre aktiv fritid än andra barn.

Rättigheter. I barnkonventionen artikel 31, understryks barns rätt till fritid anpassad till barnets ålder. 4 av 10 barn har ibland eller ofta inte råd att göra vad de vill på fritiden, där det därmed är viktigt att erbjuda ett subventionerat fritidsutbud. Studien visar att subventionerat fritidsutbud, såsom fritidsgårdar och bibliotek, framförallt nyttjas av barn från socioekonomiskt svaga förhållanden.

Botkyrka kommuns Omvärldsanalys - planeringsförutsättningar 2020–2023 (Kommunledningsförvaltningen, 2018)

Som underlag för en strategi och planering för framtiden, tas årligen en kommunövergripande omvärldsanalys fram av kommunledningsförvaltningen angående hur yttre och inre faktorer kan komma att påverka Botkyrka kommun under de kommande åren. I denna analys framgår att ekonomiska förutsättningar påverkar medborgares hälsa och levnadsvanor. Skillnaden mellan rika och fattiga fortsätter att öka, något som med segregation ger fortsatt tydliga skillnader i livsvillkor. Utöver detta lyfts att Botkyrka kommun har den mest stillasittande befolkningen i länet sett till fritiden. Samtidigt fortsätter befolkningen i Botkyrka att växa, där främst barn, unga och äldre blir fler. I analysen framgår även att känslan av otrygghet ökar och tilliten till medmänniskor och samhället minskar. Botkyrka behöver därmed stärka sin förmåga till social sammanhållning.

Ungdomsenkäten - en sammanställning av Botkyrka kommuns resultat (Kommunledningsförvaltningen, 2018)

Rapporten sammanställer Botkyrka kommuns resultat av Stockholms ungdomsenkät där deltagande ungdomar går i årskurs 9 på högstadiet och årkurs 2 på gymnasiet. Rapporten redovisar bland annat fritidens vikt för ungdomars välmående där fritiden är en skyddsfaktor för att motverka psykisk ohälsa. En meningsfull fritid som innefattar arbetssätt för delaktighet, förtroendefulla relationer, fysisk aktivitet och en känsla av egenmakt bidrar till att skapa mening, ökad skolprestation och är identitetsskapande.

Orten bortom våldet (Eva Nilsson Lundberg, Ingvar Nilsson, 2017)

Rapporten diskuterar problematik och förslag på lösningar angående våldet i Sveriges förorter, där en satsning på meningsfull fritid i form av ungdomsaktiviteter och ungdomsverksamheter ingår i processen av att skapa trygga kommuner genom att möjliggöra trygga platser för unga att vistas på. Unga som, bland annat av socioekonomiska skäl, inte får tillgång till sina idrottsintressen tenderar att rikta den överskottsenergin till destruktivitet. Som ett exempel lyfts Linköping kommun där kriminaliteten minskat med nära 50 procent på bara ett år sedan spontanfotboll infördes för ungdomar på lördagskvällar under 2015 - ett mönster som enligt rapporten även kan ses i Botkyrka kommun där samma koncept infördes och bidrog till minskat antal klotter, bilinbrott, butiksrån, misshandel och personrån under kvällarna kring nattfotbollen. Fritidsgårdar lyfts även som ett sätt att skapa öppna mötesplatser för att bidra till ett områdes gemensamma sociala kapital. Enligt rapporten krävs en balans av satsningar på att skapa fungerande skolor, trygga familjeliv, arbete, kulturutbud och meningsfull fritid av hög kvalitet för att skapa trygga områden.

Hårda fakta- så segregerat är Stockholm (Stockholms Handelskammare, 2018)

Stockholms Handelskammare har i rapporten kartlagt invånare i Stockholms läns utsatta områden som av polisen kännetecknas av social problematik och kriminell närvaro. Av dessa anses sex områden klassas som *särskilt* utsatta områden varibland tre ingår i Botkyrka kommun: Alby, Fittja och Hallunda-Norsborg. Rapporten visar indikatorer på ungdomars utsatthet i dessa områden vad gäller deras förutsättningar att växa upp till ett självständigt liv i vuxen ålder. Av de 250 000 invånare som är bosatta i de utsatta områdena i länet, är det 90 000 personer som är under 26 år gamla där 2000 (6,4 procent) av unga i åldern 18–25 helt saknar arbetsinkomst och bidrag- till skillnad från övriga områden i Stockholm där siffran för den nämnda gruppen ligger på 4,6 procent.

Botkyrkas Mål och budget 2019 med flerårsplan 2020–2022

Kommunens Mål och budget är ett styrande dokument för nämndernas planering och uppföljning- innehållande mål, uppdrag och ekonomisk plan för den givna tidsramen. I rapporten lyfts att informerade, engagerade och aktiva kommuninvånare skapar ett demokratiskt uppbyggt, jämlikt och jämställt samhälle där medborgare har egenmakt. För att skapa aktiva medborgare krävs att medborgarna är informerade om demokratisk organisering genom formellt och informellt livslångt lärande. Kultur, föreningsliv, folkbildning och offentliga samtal håller demokratin levande och bidrar till livslångt lärande. För att skapa en känsla av egenmakt och ett jämställt och jämlikt samhälle är arbete och inkomst är en förutsättning.

6. Analys av fritidsklubbs- och fritidsgårdsverksamhetens syfte och effekter

Utifrån underlaget redovisat i avsnitt 5, görs nedan en sammanfattning av fritidsklubbs- och fritidsgårdsverksamhetens syfte och effekt för barn och ungas välmående, samt för Botkyrka kommuns utveckling mot ett demokratiskt uppbyggt samhälle med aktiva och engagerade medborgare med egenmakt.

6.1. Positiva effekter av meningsfull fritid för barn och unga

Meningsfull fritid är enligt studierna en skyddsfaktor för barn och unga inom flera kategorier. Att erbjuda barn och unga en plattform att få *prova på* olika aktiviteter, träffa likasinnade och uppleva gemenskap skapar förutsättningar för att etablera sig i samhället. Deltagande på *lederledda aktiviteter* skapar goda förtroendefulla relationer till fler vuxna utanför familjen- något som ger barn en ökad känsla av trygghet. *Fysisk aktivitet* är en stark skyddsfaktor för psykisk hälsa då det visat sig vara identitetsskapande och fysiskt aktiva barn även klarar av skolan bättre. Verksamheter som utformas genom att arbetssätt baserat på barn och ungas *delaktighet* förstärker dem genom att de får känna en större makt att förändra och påverka sin livssituation. I studierna lyfts barns ökade tilltro till sin egen förmåga och ökad tilltro till samhället i stort när de får vara med och få sin röst hörd på ett organiserat sätt för att påverka sin omgivning. *Minskad kriminalitet* är starkt kopplad till att ungdomar får tillgång till meningsfull fritid då ungdomar i socioekonomiskt svaga områden utan tillgång till en fritidssysselsättning tenderar att blandas in i destruktiva aktiviteter. Ett starkt exempel på detta är Linköpings införande av nattfotboll som under året 2015 bidrog till en minskad kriminalitet på 50% runt kvällarna nattfotbollen ägde rum.

LÖSNINGSTRÄD: POSITIVA EFFEKTER AV MENINGSFULL FRITID

Välmående och informerade medborgare med egenmakt som är delaktiga i att skapa ett demokratiskt, jämställt och jämlikt samhälle.

Barn och unga är aktiva i att skapa sitt lokalsamhälle, presterar bättre skolan, har lättare för att etablera sig i samhället och lokalområdet har minskad kriminalitet.

Barn och ungas fysiska och psykiska hälsa förbättras, de har kunskap om och känner makt att förändra och påverka sin livssituation, de har en känsla av trygghet och gemenskap.

Barn och unga erbjuds meningsfull fritid i form av ett varierat utbud av kostnadsfria, främjande och förebyggande fritidsaktiviteter.

Verksamheterna har kompetent och välutbildad personal och kan erbjuda trygga anställningar.

Verksamheterna styrs av ett kvalitetsarbete med tydliga målsättningar och uppföljning.

Barnen kommer från familjer med olika socioekonomiska förutsättningar.

6.2. Konsekvenser av brist på meningsfull fritid för barn och unga

Studierna visar på att barn från socioekonomiskt utsatta områden tenderar att i lägre grad delta i meningsfulla fritidsaktiviteter. Detta kombinerat med att områdena visar på sämre skolresultat och sämre hälsa, resulterar i ett lägre samhällsengagemang som visas genom dessa områdes lägre valdeltagandet bland förstagångsväljare jämfört med övriga Sverige. Familjens socioekonomiska förhållanden spelar därmed stor roll för i vilken utsträckning barn och unga kan delta på meningsfull fritid och i vilken grad de är engagerade och delaktiga i att utforma ett demokratiskt uppbyggt samhälle som vuxna.

Brist på kostnadsfri meningsfull fritid med möjlighet till delaktighet för barn och unga ger även, som nämnt ovan, en bristfällig skyddsfaktor från destruktiva aktiviteter som kriminalitet på grund av sämre fysisk och psykisk hälsa, sämre skolresultat, brist på vuxna förebilder och lägre känsla av att kunna påverka sin omgivning.

PROBLEMTRÄD: NEGATIVA EFFEKTER AV BRIST PÅ MENINGSFULL FRITID

Medborgare med sämre fysisk och psykisk hälsa med ett lägre engagemang att utforma ett demokratiskt uppbyggt, jämlikt och jämställt samhälle.

Barn och unga deltar inte i att utforma sitt lokalsamhälle, har lägre prestation i skolan, har svårare för att etablera sig i samhället och lokalområdet har högre kriminalitet.

Barn och ungas fysiska och psykiska hälsa försämras, de känner maktlöshet att förändra och påverka sin livssituation, de har en känsla av otrygghet och saknar en utvecklande gemenskap.

Barn och unga saknar tillgång till kvalitativ, kostnadsfri meningsfull fritid med främjande och förebyggande fritidsaktiviteter.

Verksamheterna kan inte erbjuda trygga anställningar och kan därmed inte locka till sig kompetens och välutbildad personal.

Verksamheterna saknar ett kontinuerligt kvalitetsarbete med tydliga målsättningar och uppföljning.

Barnen kommer från familjer med olika socioekonomiska förutsättningar.

6.3. Syfte med fritidsklubbs- och fritidsgårdsverksamheter i Botkyrka kommun

Genom att erbjuda barn och unga en likvärdig tillgång till meningsfull fritid i form av kostnadsfria, trygga och kvalitetssäkrade fritidsklubbs- och fritidsgårdsverksamheter får alla barn och unga, oavsett socioekonomisk bakgrund, tillgång till sin rättighet att uppnå sin fulla potential. Det skapar förutsättningar för ett demokratiskt uppbyggt, jämställt och jämlikt Botkyrka uppbyggt av informerade, engagerade och aktiva medborgare med egenmakt.

Studierna visar på vikten av meningsfull fritid för att barn ska kunna uppfylla sin fulla potential. Likvärdig tillgång till meningsfull fritid är därmed en rättighet för barn och unga, något Barnombudsmannen lyfter i sin årsrapport. Meningsfull fritid för barn och unga har visat på ökat fysiskt och psykiskt välmående för målgruppen samt positiva effekter för samhället då barnen genom god hälsa, ökad kunskap om delaktighet och ökad självkänsla får ökad förutsättning att växa upp till att bli aktiva och engagerade medborgare som vuxna.

7. Lägesbeskrivning och problemformulering

Utifrån analysen av barn och ungas behov av meningsfull fritid, samt det syfte som identifierats med fritidsklubbs- och fritidsgårdsverksamheter för målgruppen årskurs 4–9, presenteras nedan hur förutsättningarna för ungdomar ser ut idag i Botkyrka gällande meningsfull fritid.

7.1. Barn och ungas fritidssituation i Botkyrka kommun

De förutsättningar och utmaningar som idag identifierats för barn och unga i Sverige och i Botkyrka kommun berör meningsfull fritid och dess påverkan på målgruppens fysiska och psykiska hälsa, framtidstro och känsla av trygghet.

I Botkyrka kommuns omvärldsanalys framgår det att de ekonomiska skillnaderna, och därmed invånarens livsvillkor, fortsätter att öka i kommunen. Samtidigt fortsätter Botkyrkas befolkning att växa, där framförallt antalet barn och unga ökar. Socioekonomiska förutsättningar är starkt kopplade till hälsa då barn och unga från familjer med lägre socioekonomisk status tenderar att ha mindre möjlighet att delta på meningsfull fritid. Barnombudsmannen lyfter bland annat att 4 av 10 barn i Sverige ibland eller ofta inte har råd att göra vad de vill på fritiden. Sett till fritiden, har Botkyrka kommun den mest stillasittande befolkningen i länet.

Genom Botkyrkas omvärldsanalys lyfts att känslan av otrygghet ökar och tilliten till medmänniskor och samhället minskar. För att stärka Botkyrkas förmåga till sammanhållnings, krävs därmed plattformar där barn och unga får möjlighet och kunskap om att förändra sitt lokalsamhälle, få sin röst hörd, känna gemenskap och öka framtidstron. Vuxenvärlden har, enligt Barnombudsmannens undersökning, låga förväntningar på barn och unga i socioekonomiskt utsatta områden. Detta påverkar starkt barns framtidstro där vart femte barn i årskurs fem tror att det kommer att bli ganska eller väldigt svårt att hitta jobb i framtiden - en osäkerhet som ökar med barnens ålder.

Vad gäller trygghet, visar Stockholms Handelskammare i sin rapport på förutsättningar för företagande runtom i Stockholms län som är starkt kopplad till trygghet i lokalområdet. Rapporten visar på att 3 av 6 *särskilt* utsatta områden i Stockholms län identifieras ligga i Botkyrka: Alby, Fittja och Hallunda-Norsborg. I Stockholms län beräknas 90 000 personer under 26 års ålder bo i, vad polisen benämner som utsatta områden som kännetecknas av social problematik och kriminell närvaro. Då meningsfull fritid för unga har visat på minskad kriminalitet och ökad känsla av trygghet, bör Botkyrka kommun säkra att meningsfull fritid är tillgänglig för samtliga barn och unga i kommunen.

Kostnadsfria fritidsverksamheter med ett främjande förhållningssätt som har positiva förväntningar på barns förmåga ses därmed som ett sätt att utifrån ett fritidsperspektiv bemöta de utmaningar som finns i Botkyrka kommun och för att möta barns rätt att utvecklas till sin fulla potential.

7.2. Problemformulering

Meningsfull fritid är en viktig komponent för barns goda psykiska och fysiska hälsa och personliga utveckling för att få goda förutsättningar till att bli medborgare med egenmakt om demokratisk organisering.

Botkyrka kommun möter idag utmaningar i att säkra känslan av trygghet och tillit hos medborgarna, där meningsfull fritid är ett verktyg för att underlätta i arbetet med att skapa en trygg omgivning för likväl barn och unga som övriga medborgare. Genom att erbjuda målgruppen en meningsfull fritid i form av fritidsklubbs- och fritidsgårdsverksamheter, skapas trygga mötesplatser, goda relationer till vuxna ledare och meningsfulla snarare än destruktiva aktiviteter.

Barn från familjer med låg socioekonomisk status tenderar enligt studier däremot att inte få möjlighet att delta på meningsfull fritid. Utifrån den omvärldsanalys som gjorts av Botkyrka kommun och den lägesanalys som identifierats ovan, kan det sammanfattas att allt fler ungdomar i kommunen kommer att ha ökade socioekonomiska skillnader, och därmed förutsättningar, för att kunna få sin rättighet om meningsfull fritid uppfylld - om inte kostnadsfri, meningsfull fritid tillgänglig för alla inom målgruppen kvalitetssäkras.

För att kunna uppfylla barnkonventionens lag om barns rätt till meningsfull fritid och därmed bemöta nämnda utmaningar, krävs kvalitetssäkring i enlighet med de utvecklingsbehov som identifierats genom utvärderingen av tidigare utvecklingsprogram sammanfattat i avsnitt 2.1. Nedan presenteras och illustreras hur fritidsklubbs- och fritidsgårdsverksamheterna bör kvalitetssäkras.

8. Kvalitetssäkring av Botkyrkas fritidsklubbs- och fritidsgårdsverksamheter

För att uppfylla fritidsklubbs- och fritidsgårdsverksamheternas syfte och möta utmaningen i problemformuleringen, illustreras arbetet genom en förändringsteori för vad fritidsklubbs- och fritidsgårdsverksamheterna enligt studierna kan bidra till för samhällsförändring och för att belysa vilka mål, arbetssätt och resurser som bör kvalitetssäkras för att förändringen ska uppnås.

Sammanfattningsvis har sju centrala punkter identifierats som fritidsklubbs- och fritidsgårdsverksamheterna behöver arbeta med eller lösa för att kvalitetssäkra och öka möjligheterna för en likvärdig och meningsfull fritid för barn och unga. Dessa är:

1. Strategiska utvecklingsområden
2. Horisontella arbetssätt
3. Styrning
4. Kriterier och minimikrav
5. Uppföljningsverktyg
6. Interkommunal ersättning för barn som går i fritidsklubb i andra kommuner
7. Granska avtalstid med utförare

I kommande avsnitt presenteras fritidsklubbs- och fritidsgårdsverksamheternas förändringsteori, vilken sedan konkretiseras till strategiska utvecklingsområden och horisontella arbetssätt i avsnitt 8.2.

8.1. Förändringsteori

Fritidsklubbs- och fritidsgårdsverksamheternas förändringsteori visualiserar hur fritidsverksamheternas arbete leder till att alla barn och unga i Botkyrka kommun får tillgång till en kvalitativ meningsfull fritid för att kunna bidra till kommunens strävan mot aktiva, engagerade medborgare med egenmakt som kan bygga ett demokratiskt, jämlikt och jämställt samhälle.

Antagande

Baserat på de studier som gjorts ovan är antagandet från denna förstudie gällande meningsfull fritid för barn och unga i Botkyrka, att meningsfull fritid är en viktig del av barns uppväxt för att de ska bli aktiva, välmående och engagerade medborgare (Botkyrkas vision). Barn från

familjer med låg socioekonomisk status tenderar att i större utsträckning inte kunna delta på ledarledda, meningsfulla fritidsaktiviteter och är därmed mindre fysiskt aktiva och saknar en sund/trygg miljö efter skoltid. Brist på meningsfull fritid bidrar till en låg känsla av trygghet, egenmakt och gemenskap. Genom att erbjuda kostnadsfri fritidsklubbs- och fritidsgårdsverksamhet, får barn oavsett socioekonomisk bakgrund möjlighet tillgång till meningsfull fritid.

Avsedda åtgärder

Resurser. Utifrån de utvärderingar som gjorts av utvecklingsprogrammet 2013–2017 samt det som lyfts av verksamheterna genom hållna workshops, är kompetent och välutbildad personal den viktigaste resursen för att kunna bedriva kvalitativa och trygga verksamheter. Utvärderingarna lyfter även vikten av ett kontinuerligt kvalitetsarbete, något som kräver fungerade stödprocesser från enheten Ung fritid i form av dialoger med verksamheterna, tydliga mål och uppföljningsverktyg. Utöver detta är lokaler lämpliga för antalet besökare och typer av aktiviteter som ska utföras en förutsättning för att driva verksamheterna.

Aktiviteter. Alla barn och unga ska ges möjligheten till att kunna delta på meningsfull fritid som utgår från deras intressen och behov, oavsett socioekonomisk bakgrund. Detta görs i form av kostnadsfria fritidsklubbs- och fritidsgårdsverksamheter som erbjuder aktiviteter inom de områden som identifierats som essentiella för barn och ungas uppväxt: 1) *Fysisk aktivitet*, som gynnar barns fysiska och psykiska hälsa, 2) *Kreativa och kulturella aktiviteter*, och 3) *Informellt lärande*, där barn och unga får prova på ett brett utbud av främjande aktiviteter.

FÖRÄNDRINGSTEORI

ANTAGANDE

Meningsfull fritid - där barn får tillgång till sina intressen och behov - är en viktig del av barns uppväxt för att de ska växa upp till att bli aktiva, välmående och engagerade medborgare. Barn från familjer med låg socioekonomisk status tenderar att i större utsträckning inte kunna delta på ledarledda, meningsfulla fritidsaktiviteter och är därmed mindre fysiskt aktiva och saknar en sund och trygg miljö att vistas på efter skoltid. Brist på meningsfull fritid bidrar till en låg känsla av trygghet, egenmakt och gemenskap. Genom att erbjuda kostnadsfri meningsfull fritid i form av fritidsklubbs- och fritidsgårdsverksamhet får barn, oavsett socioekonomisk bakgrund, möjlighet till att bli aktiva, välmående och engagerade medborgare.

HORISONTELLA ARBETSSÄTT

RESULTATBASERAT ARBETSSÄTT (RBM)

UNG FRITID STÖDGER FRITIDSVERKSAMHETEN I KVALITETSARBETE BASERAT PÅ ETT TYDLIGT KVALITETSHJUL

LIKABEHANDLINGSPLAN

VERKSAMHETENS RUTINER OCH ARBETSMETODER FÖR ATT SÄKERSTÄLLA LIKABEHANDLING, JÄMLIKHET, JÄMSTÄLLDHET

DELAKTIGHETSPLAN

VERKSAMHETENS RUTINER OCH ARBETSMETODER FÖR ATT SÄKERSTÄLLA DELAKTIGHET I VERKSAMHETENS UTFORMANDE OCH ENGAGEMANG I LOKALSAMHÄLLET

FRÄMJANDE ARBETE GENOM SAMVERKAN

VERKSAMHETEN ERBJUDER AKTIVITETER I SAMVERKAN MED EXTERNA AKTÖRER MED EXPERTIS INOM OLIKA KATEGORIER

TRYGGHET GENOM SAMVERKAN

VERKSAMHETEN HAR EN RUTINMÄSSIG KOMMUNIKATION MED LOKALA SKOLOR, SOCIALFÖRVALTNINGEN, POLIS OCH DELTAR PÅ NÄTVERKSMÖTEN OCH KRAFTSAMLINGAR

Avsedda resultat

Direkta resultat. Det direkta resultatet visas i form av antal och typer av aktiviteter som utförts, samt besöksstatistik. Detta kan mätas och följas upp tertialvis.

Kortsiktiga resultat. Genom att erbjuda meningsfull fritid till alla barn och unga inom de nämnda kategorierna, får besökarna ny kunskap och attitydförändringar som skapar goda förutsättningar för positiva beteendeförändringar. Ledarledda aktiviteter med möjlighet till delaktighet, fysisk aktivitet, kreativitet, och utforskande ger enligt analysen barn och unga en känsla av gemenskap, tilltro till sin egen förmåga, känsla av trygghet och tilltro till samhället i stort. Dessa mjukare värden kan mätas genom enkäter, exempelvis kultur- och fritidsförvaltningens brukarundersökningar som släpps vartannat år.

Långsiktiga resultat. Den beteendeförändring som studierna visar på sker till följd av de nämnda kortsiktiga resultaten, är ökad psykisk och fysisk hälsa, engagemang i lokalsamhället, förbättrad skolprestation, minskad kriminalitet och ökad etablering i samhället. Långsiktiga resultat är en utmaning att mäta på grund av att de sker över en längre period och inte kan kopplas direkt till fritidsverksamheterna. Indikatorer för och möjligheten att följa upp långsiktiga resultat bör undersökas närmare för fortsatt framtida utvecklingsarbete.

Effekt. Grundat i Botkyrkas Mål och budget 2019, med flerårsplan 2020–2022, ska Botkyrkabor få möjligheten att bli informerade, engagerade och aktiva medborgare med egenmakt för att kunna bygga upp ett demokratiskt, jämlikt och jämställt Botkyrka. Utifrån ett fritidsperspektiv, har studierna ovan visat på vikten av meningsfull fritid för barn och ungas förutsättningar att växa upp till medborgare med egenmakt, god förmåga till samarbete, god fysisk och psykisk hälsa och kunskap om hur de kan engagera sig i och påverka sitt lokalsamhälle. Effekter är, liksom långsiktiga resultat, en utmaning att mäta, men kan ha indikatorer för Botkyrka kommun valdeltagandet bland förstagångsväljare.

Horisontella arbetssätt

För att komplettera och kvalitetssäkra huvudaktiviteten, krävs ett antal stödprocesser och verktyg. Varje utvecklingsområde stärks därmed med ett antal horisontella arbetssätt. Utvärderingarna av utvecklingsprogrammet 2013–2017 beskrev behovet av ett tydligt *kvalitets- och uppföljningsarbete* som underlag för ett kontinuerligt utvecklingsarbete av verksamheterna. Då syftet med de fritidsklubbs- och fritidsgårdsverksamheterna är att erbjuda alla barn och unga meningsfull fritid, krävs vidare ett *likabehandlingsarbete* för att säkra att hela målgruppen känner sig trygga att besöka verksamheten. Utöver detta, har studierna lyft vikten *delaktighet* där att barn och unga får utforma innehåll i verksamheterna för en utvecklande och meningsfull fritid. För att fullt ut utforma meningsfull fritid som möter målgruppens behov av trygghet, utveckling och delaktighet, krävs att verksamheterna *samverkar med intressenter* som kan komplettera fritidsverksamheternas arbete med sin tillgång till andra verktyg och arbetssätt. Det lokala trygghetsarbetet kräver därmed förankring hos samhällets berörda aktörer som ansvarar för att skapa en trygg tillvaro. För ett brett utbud av främjande aktiviteter i verksamheterna finns ett flertal föreningar, organisationer och andra relevanta aktörer att samverka med.

I följande avsnitt 8.2 definieras *huvudaktiviteten* och de *horisontella arbetsätten* i form av strategiska målområden, vilka i utvecklingsprogrammet 2020–2024 bryts ner till mätbara mål.

8.2. Strategiska utvecklingsområden och horisontella arbetsätt

Utifrån det underlag som analyserats ovan, har kultur- och fritidsförvaltningen identifierat tre strategiska utvecklingsområden och fem horisontella arbetsätt som ska ingå i det nya utvecklingsprogrammet för 2020–2024. Dessa utvecklingsområden bygger på de målområden som ingick i det tidigare utvecklingsprogrammet för 2013–2017, men har reviderats för att konkretiseras i linje med det syfte, problemformulering, nuläge och förändringsteori som identifierats i denna förstudie.

Utvecklingsområde 1. Alla är välkomna

Syftet och som identifierats för fritidsklubbs- och fritidsgårdsverksamheter är att skapa meningsfull fritid som är tillgänglig för *alla* barn och unga i Botkyrka kommun oavsett socioekonomisk bakgrund. För att verksamheterna ska kännas trygga för alla barn och unga, är det särskilt viktigt att aktivt utforma verksamheten för att välkomna underrepresenterade grupper genom likabehandlingsarbete, interkulturellt perspektiv och normkritik för ett jämlikt Botkyrka. Utvecklingsområdet innefattar alltså både att besökare som redan är i verksamheten ska känna sig välkomna och få ett bra bemötande, men också att verksamheterna arbetar aktivt normvidgande och med inkludering för att även grupper som är underrepresenterade i verksamheterna ska känna sig välkomna och trygga att besöka verksamheten. I utvecklingsprogrammet har utvecklingsområdet delats in i följande målområden: 1) *inkludering och likabehandling*, 2) *uppsökande arbete*, 3) *tillgänglighet* och 4) *trygghet*.

Horisontella arbetsätt

Likabehandlingsplan. För att stärka arbetet med att skapa fritidsverksamheter där alla känner sig trygga och välkomna, ska verksamheterna årligen utforma likabehandlingsplaner. Verksamheterna ska enligt skollagen ha rutiner kring likabehandlingsarbete för att förebygga mobbing, diskriminering, trakasserier och främja jämställdhet, jämlikhet och likabehandling.

Trygghet genom samverkan. Förutom att verksamheterna ska arbeta med likabehandling internt, krävs även samverkan med externa aktörer för att säkra trygga platser för barn och unga genom att förslagsvis närvara på nätverksmöten och kraftsamlingar samt utveckla en god kontakt med områdesstrateg, socialtjänsten, polisen och skolorna i lokalområdet.

Utvecklingsområde 2. Främjande arbete

För att erbjuda *meningsfull* fritid, ska fritidsklubbs- och fritidsgårdsverksamheterna präglas av ett främjande arbetssätt. Främjande arbete har även förebyggande effekter då det till skillnad från ett förbyggande arbete som har sin utgångspunkt i att förhindra att problem utvecklas utgår i att uppmärksamma och stärka det positiva hos besökarna. I mötet med fritidsklubbs- och fritidsgårdsverksamheterna ska alla inom målgruppen få möjlighet att delta, uppleva och påverka verksamheten. På så sätt bidrar verksamheten till personlig och social utveckling, att stärka individens självkänsla, sociala tillit och förmåga att forma sitt eget liv utifrån egna förutsättningar och idéer.

I fritidsklubbs- och fritidsgårdsverksamheten handlar ett främjande arbetssätt främst om att ha höga och positiva förväntningar på besökarna, att fokusera på deras förmågor och fånga upp deras intressen och idéer så att det som är utvecklande och stärkande får utrymme och möjlighet att växa.

Det främjande arbetet konkretiseras till tre målområden i utvecklingsprogrammet: 1) *personlig utveckling*, där barn och unga ska uppmuntras till att utföra sina idéer och prova på nya aktiviteter, 2) *hälsa*, där verksamheterna ska utforma pedagogiska aktiviteter för att skapa förutsättningar för fysiskt och psykiskt välmående, och 3) att verksamheterna ska utformas till att uppmuntra *delaktighet* för att stärka social tillit och kunskap om demokratisk organisering bland barn och unga.

Horisontella arbetssätt

Främjande arbete genom samverkan. För att erbjuda kvalitativt och varierande aktivitetssinnehåll, är det fördelaktigt för verksamheterna att samverka med externa aktörer för att ta fram aktiviteter som kräver andra resurser och annan expertis är den fritidsverksamheterna besitter.

Delaktighetsplan. Verksamheterna ska utforma rutiner och arbetssätt kring att uppmuntra besökarnas delaktighet för att stärka social tillit och kunskap om demokratisk organisering bland barn och unga.

Utvecklingsområde 3. God arbetsmiljö och goda förutsättningar

Den viktigaste resursen verksamheterna har är personalen. Det krävs kompetent och välutbildad personal som besitter kunskap inom de frågor verksamheterna driver för att möjliggöra att ovanstående strategiska utvecklingsområden följs och uppnås. För att bygga en inspirerad personalgrupp som känner till och har förutsättningar att arbeta mot att uppnå målen krävs en god arbetsmiljö med goda arbetsförhållanden. Goda förutsättningar innefattar att ge personalen möjlighet till förståelse för och förutsättningar att uppfylla verksamhetens uppdrag, samt möjligheten att dokumentera och utvärdera verksamheten genom tydliga uppföljningssystem. Utvecklingsområdet har brutits ner i tre målområden i utvecklingsprogrammet: 1) *kompetent och välutbildad personal*, 2) *ledarskap* och 3) *uppföljningsarbete*.

Horisontella arbetssätt

Resultatbaserat arbetssätt (Results-based Management, RBM). Ett kontinuerligt och rutinemässigt kvalitetsarbete leds av kultur- och fritidsförvaltningen för att stärka stöd och identifiering av fritidsklubbs- och fritidsgårdsverksamheternas utvecklingsbehov. Fritidsklubbs- och fritidsgårdsverksamheternas aktiviteter och resultat dokumenteras och synliggörs genom årlig och tertial uppföljning. Genom RBM, skapas ett kvalitets-hjul för ett systematiskt kvalitetsarbete som skapar goda förutsättningar för verksamheterna. Kvalitetshjulet baseras på rutinen PUFF (planera, utföra, följa upp, förbättra) i linje med förändringsteorin och de områden som behöver kvalitetssäkras. Kvalitets-hjulet och dess innefattande uppföljningsarbete av de mätbara målen i utvecklingsprogrammet presenteras separat i dokumentet *Uppföljningsverktyg till utvecklingsprogrammet för Botkyrkas fritidsklubbs- och fritidsgårdsverksamheter 2020–2024*.

8.3. Styrning

En del i uppdraget att ta fram ett reviderat utvecklingsprogram var att stärka styrningen av fritidsklubbs- och fritidsgårdsverksamheten. Genom att ta fram tydliga och uppföljningsbara mål i utvecklingsprogrammet blir styrningen tydligare. Implementeringen av utvecklingsprogrammet kommer innebära att verksamheterna tydligare styrs mot att arbeta med enhetliga mål, som på ett bättre sätt än tidigare säkerställer kvalitet och likvärdighet verksamheterna emellan. Utförarnas arbete mot målen kommer kontinuerligt att följas upp av kultur- och fritidsförvaltningen genom utvecklingsprogrammets uppföljningsverktyg.

8.4. Kriterier och minimikrav

För att säkerställa kvalitativa verksamheter med höjd miniminivå har ett antal kriterier, gällande personal och öppethållande som ska uppfyllas av verksamheterna, tagits fram i utvecklingsprogrammet.

8.5. Uppföljningsverktyg

Kvalitetsarbetet av fritidsklubbs- och fritidsgårdsverksamheterna möjliggörs genom ett kontinuerligt uppföljningsarbete som definieras i ett separat dokument för uppföljning: Uppföljningsverktyg till utvecklingsprogrammet för Botkyrkas fritidsklubbs- och fritidsgårdsverksamheter 2020–2024. Utifrån de resurser, åtgärder och resultat som identifierats i förstudien, definieras i uppföljningsverktyget hur verksamheterna ska kvalitetssäkras genom uppföljningsrutiner, indikatorer och mätmetoder till utvecklingsprogrammets mätbara mål.

8.6. Interkommunal ersättning för barn som går i fritidsklubb i andra kommuner

Kultur- och fritidsförvaltningen har identifierat ett behov av att se över hur ersättning till närliggande kommuner kan se ut för barn som går i fritidsklubb i andra kommuner. Detta behov har även uppmärksammats genom mottagna medborgarförslag i frågan. I Botkyrka kommun är det, enligt utbildningsförvaltningens statistik, 14 % (524 stycken) av eleverna i åldrarna 10–12 år (födda 2006–2008) som går i skolor i andra kommuner i Stockholm län. Kultur- och fritidsförvaltningen har fått ett beredningsuppdrag att utreda hur en modell för ersättning till andra kommuner för Botkyrkabor som väljer fritidsklubbar i andra kommuner kan se ut (KOF/2019:13). Beredningsuppdraget ska rapporteras senast 2019-11-20.

8.7. Granska avtalstid

För att utförarna ska ha förutsättning att bedriva verksamheter av god kvalitet behövs ett väl fungerande system för avtal och bidragsfördelning. Kultur- och fritidsförvaltningen har fått i uppdrag att, i syfte att långsiktigt stärka kvaliteten i verksamheterna, föreslå eventuella förändringar av avtals-/bidragsmodell för drift av fritidsklubbar och fritidsgårdar. Uppdraget ska återrapporteras till kultur- och fritidsnämnden senast 2019-10-14.

8. För fortsatt utveckling

För ett fortsatt utvecklingsarbete av Botkyrka kommuns fritidsklubbs- och fritidsgårdsverksamheter, krävs ytterligare undersökning kring de långsiktiga resultat och effekter meningsfull fritid har för målgruppen. Effektmätningar- hur dessa långsiktiga resultat och effekter kontinuerligt kan mätas och vilka indikatorer som krävs för detta- bör analyseras mer djupgående med syfte att stärka uppföljnings- och därmed utvecklingsarbetet.

2**Uppdrag - Förändringar av avtals-/bidragsmodell för drift av fritidsklubbar och fritidsgårdar i syfte att stärka kvaliteten i verksamheterna(KOF/2019:131)****Förslag till beslut**

1. Kultur- och fritidsnämnden har tagit del av avrapporteringen av uppdraget att utreda eventuella förändringar i avtals-/bidragsmodell för drift av Botkyrkas fritidsklubbar och fritidsgårdar.
2. Kultur- och fritidsnämnden beslutar att uppdra åt kultur- och fritidsförvaltningen att ta fram ett nytt bidragsreglemente med 4-årig bidragsperiod för Botkyrkas fritidsklubbs- och fritidsgårdsverksamheter, där rutinerna för ersättningsmodell samt budget- och kvalitetsuppföljning framgår.

Sammanfattning

Kultur- och fritidsnämnden har under de senaste åren lyft att det finns skillnader i kvaliteten inom den öppna fritidsverksamheten. En orsak till detta är verksamheternas bristande förutsättningar att ta ett gott arbetsgivaransvar utifrån dagens 1-åriga bidragsmodell.

I kultur- och fritidsförvaltningens redovisning av uppdrag från Kommunstyrelsen "Kvalitetssäkring av den öppna fritidsverksamheten" (KOF/2018:105), redovisades fem åtgärdsförslag för en långsiktig kvalitetssäkring av verksamheten:

1. Förbättra personalsituationen
2. Implementera reviderat utvecklingsprogram
3. Utred förlängd avtalsperiod
4. Utöka öppethållande under sommar och andra lov
5. Säkra långsiktig finansiering

2019-11-29

Dnr KOF/2019:131

Kultur- och fritidsnämnden gav, utifrån detta, förvaltningen i uppdrag att i syfte att långsiktigt stärka kvaliteten i verksamheterna, föreslå eventuella förändringar av avtals-/bidragsmodell för drift av fritidsklubbar och fritidsgårdar (KOF/2018:24). Kultur- och fritidsförvaltningen har därför uppdragit åt konsultbolaget Ramböll att utreda förutsättningarna för förlängd avtalsperiod samt att se över vilka modeller det finns för drift och finansiering av den öppna fritidsverksamheten och komma med förslag på modell. Rambölls utredning presenteras i bilaga till detta ärende.

De fyra avtals- och bidragsmodellerna som utretts av Ramböll är kommunal regi, IOP (idéburet offentligt partnerskap), upphandling och bidragsgivning med förlängd bidragsperiod. Utredningsrapporten rekommenderar en bidragsmodell med förlängd bidragsperiod enligt följande:

- Drift genom bidrag till föreningar och studieförbund som modell bör prövas utifrån det utvecklingsarbete som pågår genom förvaltningens förslag till nytt utvecklingsprogram.
- Bidragsperioden bör förlängas.
- Ett underlag för ersättningsmodell och budgetuppföljning bör tas fram.

Kultur- och fritidsnämnden beslutar utifrån detta att uppdra åt kultur- och fritidsförvaltningen att ta fram ett nytt bidragsreglemente med 4-årig bidragsperiod för Botkyrkas fritidsklubbs- och fritidsgårdsverksamheter, där rutinerna för ersättningsmodell samt budget- och kvalitetsuppföljning framgår.

2019-11-28

Dnr KOF/2019:131

Referens
Vivianne Coly
Selina Hami

Mottagare
Kultur- och fritidsnämnden

Uppdrag – I syfte att långsiktigt stärka kvaliteten i verksamheterna, föreslå eventuella förändringar av avtals-/bidragsmodell för drift av fritidsklubbar och fritidsgårdar

Förslag till beslut

1. Kultur- och fritidsnämnden har tagit del av avrapporteringen av uppdraget att utreda eventuella förändringar i avtals-/bidragsmodell för drift av Botkyrkas fritidsklubbar och fritidsgårdar.
2. Kultur- och fritidsnämnden beslutar att uppdra åt kultur- och fritidsförvaltningen att ta fram ett nytt bidragsreglemente med 4-årig bidragsperiod för Botkyrkas fritidsklubbs- och fritidsgårdsverksamheter, där rutinerna för ersättningsmodell samt budget- och kvalitetsuppföljning framgår.

Sammanfattning

Kultur- och fritidsnämnden har under de senaste åren lyft att det finns skillnader i kvaliteten inom den öppna fritidsverksamheten. En orsak till detta är verksamheternas bristande förutsättningar att ta ett gott arbetsgivaransvar utifrån dagens 1-åriga bidragsmodell.

I kultur- och fritidsförvaltningens redovisning av uppdrag från Kommunstyrelsen "Kvalitetssäkring av den öppna fritidsverksamheten" (KOF/2018:105), redovisades fem åtgärdsförslag för en långsiktig kvalitetssäkring av verksamheten:

1. Förbättra personalsituationen
2. Implementera reviderat utvecklingsprogram
3. Utred förlängd avtalsperiod
4. Utöka öppethållande under sommar och andra lov
5. Säkra långsiktig finansiering

Kultur- och fritidsnämnden gav, utifrån detta, förvaltningen i uppdrag att i syfte att långsiktigt stärka kvaliteten i verksamheterna, föreslå eventuella förändringar av avtals-/bidragsmodell för drift av fritidsklubbar och

2019-11-28

Dnr KOF/2019:131

fritidsgårdar (KOF/2018:24). Kultur- och fritidsförvaltningen har därför uppdragit åt konsultbolaget Ramböll att utreda förutsättningarna för förlängd avtalsperiod samt att se över vilka modeller det finns för drift och finansiering av den öppna fritidsverksamheten och komma med förslag på modell. Rambölls utredning presenteras i bilaga till detta ärende.

De fyra avtals- och bidragsmodellerna som utretts av Ramböll är kommunal regi, IOP (idéburet offentligt partnerskap), upphandling och bidragsgivning med förlängd bidragsperiod. Utredningsrapporten rekommenderar en bidragsmodell med förlängd bidragsperiod enligt följande:

- Drift genom bidrag till föreningar och studieförbund som modell bör prövas utifrån det utvecklingsarbete som pågår genom förvaltningens förslag till nytt utvecklingsprogram.
- Bidragsperioden bör förlängas.
- Ett underlag för ersättningsmodell och budgetuppföljning bör tas fram.

Kultur- och fritidsnämnden beslutar utifrån detta att uppdra åt kultur- och fritidsförvaltningen att ta fram ett nytt bidragsreglemente med 4-årig bidragsperiod för Botkyrkas fritidsklubbs- och fritidsgårdsverksamheter, där rutinerna för ersättningsmodell samt budget- och kvalitetsuppföljning framgår.

Ärendet

Bakgrund

Kultur- och fritidsnämnden har de senaste åren lyft fram att det finns skillnader i kvaliteten inom den öppna fritidsverksamheten. Detta har bland annat påvisats i en extern utvärdering av kommunens befintliga utvecklingsprogram för Botkyrkas öppna fritidsverksamheter, som gjordes av KEKS (Kvalitet och Kompetens i Samverkan) år 2016, ett nätverk för utveckling av kvalitet och kompetens i öppen fritidsverksamhet. En av de främsta orsakerna som lyftes är den otrygga personalsituationen. Utvärderingen visade bland annat att endast 20 % av fritidsledarna har en heltidsanställning, att majoriteten (69 %) är under 30 år, utbildningsnivån är låg och personalomsättningen är mycket hög. Den öppna fritidsverksamheten har därmed svårt att attrahera och behålla kompetent personal som vill kunna leva på sitt yrke.

Kultur- och fritidsförvaltningen har, på nämndens uppdrag, tagit fram förslag till nytt utvecklingsprogram för Botkyrkas fritidsklubbs- och

2019-11-28

Dnr KOF/2019:131

fritidsgårdsverksamheter för perioden 2020-2024 (KOF 2017:27). Även där lyfts behovet av utbildad personal med stabila anställningar som innefattar tillsvidare heltidsanställningar för att bedriva en jämn och kvalitativ verksamhet i alla stadsdelar. Utöver att förbättra personalsituationen, lyfter utvecklingsprogrammet vikten av stärkt styrning genom förtydligade mål och uppföljningsarbete för att verksamheterna ska arbeta mot gemensamma mål och därmed likvärdig kvalitet.

I kultur- och fritidsförvaltningens redovisning av uppdrag från Kommunstyrelsen "Kvalitetssäkring av den öppna fritidsverksamheten" (KOF/2018:105), redovisades fem åtgärdsförslag:

1. Förbättra personalsituationen
2. Implementera reviderat utvecklingsprogram
3. Utred förlängd avtalsperiod
4. Utöka öppethållande under sommar och andra lov
5. Säkra långsiktig finansiering

Kultur- och fritidsnämnden gav, utifrån detta, förvaltningen i uppdrag att, i syfte att långsiktigt stärka kvaliteten i verksamheterna, föreslå eventuella förändringar av avtals-/bidragsmodell för drift av fritidsklubbar och fritidsgårdar (KOF/2018:24). Kultur- och fritidsförvaltningen har därför uppdragit åt konsultbolaget Ramböll att utreda förutsättningarna för förlängd avtalsperiod samt att se över vilka modeller det finns för drift och finansiering av den öppna fritidsverksamheten och komma med förslag på modell. Rambölls utredning presenteras i bilaga till detta ärende.

Nuläge

Dagens modell för drift av öppen fritidsverksamhet sker genom bidragsgivning till ansökande studieförbund och föreningar. Bidragsreglementet medger endast 1-åriga bidrag respektive avtalsperiod. Detta skapar en osäkerhet och brist på långsiktigt perspektiv hos utförarna som varje år måste ansöka om bidrag för att driva verksamheten, vilket även får följderna för möjligheten till trygga anställningar. Då trygga anställningar är förutsättningen för att attrahera och behålla kompetent personal och därmed kvalitetssäkra verksamheterna, har Ramböll fått i uppdrag att utreda avtals- och bidragsformer.

Ramböll höll under utredningens gång en dialogträff med de öppna fritidsverksamheterna för att diskutera målsättningarna för att möta verksamheternas utmaningar med att uppnå målen och önskat läge. Det som

2019-11-28

Dnr KOF/2019:131

bland annat framkom under mötet var att verksamheterna idag främst har tim- och deltidspersonal som saknar någon fritidsledarutbildning eller motsvarande högre utbildning. Anledningen är att verksamheterna har svårt att behålla och rekrytera kompetent och välutbildad personal utifrån dagens 1-åriga bidragsmodell.

Verksamheterna upplever även brister i beräkningen av ersättning då bidraget exempelvis inte täcker Ob-tillägg vid arbete på röda dagar. Önskat läge är därför bland annat att kunna skapa hållbara tjänster och att bidragets beräkningsmodell ses över.

Det lyfts även att den 1-åriga bidragsperioden skapar en administrativ börda att ansöka om drift varje år samt att vissa av verksamhetsutförarna skriver 1-åriga anställningsavtal med personalen. Utförarna menar att en längre period skapar en långsiktighet och därmed ökad finansiell trygghet för de aktörer som driver verksamhet. Det ger bättre förutsättningar för att skapa tillsvidareanställning och ett mer långsiktigt utvecklingsarbete.

Trygga anställningar för att attrahera och behålla kompetens och välutbildad personal innebär, utöver en trygghet för verksamheten, även en grund för kvalitetsarbetet av verksamheterna utifrån utvecklingsprogrammet. För att säkra kvalitetsarbetet, krävs dock avtal- och bidragsmodeller som möjliggör långsiktighet och stärkt styrning från kultur- och fritidsförvaltningen, vilket innefattar gemensamma mål och uppföljning för verksamheterna.

Den nuvarande bidragsmodellens brister grundar sig, utöver korta avtalsperioder, även i ett bristande kvalitetsarbete. Inom ramen för kvalitetsarbetet är det av yttersta vikt att budgetuppföljningen av verksamheterna förbättras i syfte att veta hur bidragen fördelas inom verksamheterna och kan därmed stötta upp där det finns resursbrist. En förändrad bidragsmodell behöver därmed möjliggöra fortsatt och stärkt kvalitets- och uppföljningsarbete.

Rambölls utredning – kort sammanfattning med slutsats

Kultur- och fritidsförvaltningen har uppdragit åt konsultbolaget Ramböll att utreda förlängd avtalsperiod och eventuell förändring av bidragsreglementet för att möjliggöra trygga anställningar och stärkt kvalitetsarbete i verksamheterna.

Ramböll drar slutsatsen att stora driftsfördelar skulle kunna möjliggöras genom kommunal regi. Däremot finns i Botkyrka kommun en

2019-11-28

Dnr KOF/2019:131

kommuntradition att de öppna fritidsverksamheterna drivs av civilsamhället. En övergång till drift i kommunal regi skulle därmed innebära en stor förändring för kommunen och kommunens förutsättningar för en sådan omställning är inte heller utredd.

Idéburet offentligt partnerskap (IOP) är en samverkansmodell mellan den offentliga och den idéburna sektorn. Modellen bygger på partnerskap och på att man gemensamt identifierar föremålet för, och syftet med, samverkan. I och med att verksamheten i delar är lagstyrd kan dessa grundstenar i IOP-modellen inte tillämpas på fritidsverksamheten. Vidare är ett bärande syfte i utvecklingsprogrammet för Botkyrkas fritidsklubbs- och fritidsgårdsverksamheter att kvalitetssäkra och skapa en likvärdig verksamhet för Botkyrkas alla barn. Då IOP-formen i begränsad utsträckning medger styrning och uppföljning gynnar den inte detta långsiktiga utvecklingsbehov för Botkyrkas fritidsklubbs- och fritidsgårdsverksamheter. Vidare lyfts att upphandling som modell skulle kunna bidra till stärkt kvalitetsarbete, dock ställer det stora krav på förändringar av styrning och organisation, det kräver bland annat en ny ersättningsmodell och att en beställarorganisation inrättas. Ramböll konstaterar att det skulle kunna vara en möjlig framtida modell, men att det krävs omfattande förändringar för att kunna tillämpa den och att Botkyrka kommun i dagsläget saknar förutsättningarna för det.

Slutsatsen är att bidragsgivning med förlängda bidragsperioder skulle uppfylla ramen om förbättrade förutsättningar för verksamheterna att skapa trygga anställningar för personalen samt en stärkt styrning i samband med det reviderade utvecklingsprogrammet.

Rambölls rekommendation är därmed att utveckla den nuvarande bidragsmodellen genom att förlänga avtalsperioden, fortsatt arbeta med utvecklingsprogrammet och stärka uppföljningsarbetet för att skapa goda förutsättningar att kvalitetssäkra verksamheterna.

Bilagor

Bilaga 1. Rambölls utredning av avtal- och bidragsfördelning för Botkyrkas öppna fritidsverksamheter

2019-11-28

Dnr KOF/2019:131

Anja Dahlstedt
Kultur- och fritidsdirektör

Ida Burén
Verksamhetschef
Kultur och ung fritid

Avsedd för

Botkyrka kommun, Enheten Ung fritid

Typ av dokument

Utredningsrapport

Datum

Maj, 2019

ÖPPEN FRITIDSVERKSAMHET I BOTKYRKA KOMMUN

UTREDNING OM AVTAL- OCH BIDRAGSFÖRDELNING

Projektnamn **Utredning om avtal- och bidragsfördelning.**
Mottagare **Botkyrka kommun**
Typ av dokument **Rapport**
Datum **2019-06-05**

Beskrivning **En utredning om den öppna fritidsverksamheten med avseende på avtal- och bidragsfördelning för drift av öppen fritidsverksamhet.**

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Sammanfattning	2
1. Inledning	4
1.1 Om den öppna fritidsverksamheten i Botkyrka kommun	4
1.2 Bakgrund till följande utredning	4
1.3 Om Rambolls uppdrag	4
1.4 Rapportens disposition	4
2. Metod och genomförande	5
2.1 Uppdragets avgränsningar och datainsamling	5
2.2 Dialogträff med verksamhetsrepresentanter	5
3. Modeller för drift och finansiering av den öppna fritidsverksamheten	6
3.1 Botkyrka kommuns drift av öppen fritidsverksamhet skiljer sig från övriga Sverige	7
3.2 Nuläge och problembild	8
3.3 Genomförande av uppdraget	9
3.4 Kartläggning av för- och nackdelar med fyra olika modeller	11
3.5 Tre nya modeller för drift av den öppna fritidsverksamheten	12
3.6 Bidragsgivning som modell för den öppna fritidsverksamheten	19
3.7 Samlade slutsatser uppdraget	22
4. Rambolls övriga medskick	24

SAMMANFATTNING

Ramboll Management Consulting (Ramboll) har på uppdrag av Botkyrka kommun genomfört följande utredning som berör modeller för drift och finansiering av öppna fritidsverksamheten.

Uppdrag: Modeller för drift och finansiering av den öppna fritidsverksamheten

Ramboll har sett över fyra alternativa former för driften av den öppna fritidsverksamheten; bidragsöverenskommelser, idéburet offentligt partnerskap, upphandling och kommunal regi. Botkyrka kommun är mitt i ett förändringsarbete kopplat till att stärka kvaliteten i den öppna fritidsverksamheten. Med detta som utgångspunkt är Rambolls rekommendation att kommunen till att börja med bör få utvecklingsarbetet, inom formen för bidragsöverenskommelser, på plats innan en eventuell större förändring av drift och organisering. Vi förespråkar dock en förlängd bidragsperiod. Rekommendationen grundar sig också i kommunens tradition av att civilsamhället ska vara en del av den öppna fritidsverksamheten. Vi anser att upphandling som modell i ett nästa skede kan vara ett aktuellt alternativ för Botkyrka givet de målen för den öppna fritidsverksamheten såsom de formuleras i förslaget till det reviderade utvecklingsprogrammet.

Ramboll ser att det är av yttersta vikt att budgetuppföljningen av verksamheterna förbättras i syfte att veta hur bidragen fördelas inom verksamheterna och kan därmed stötta upp där det finns resursbrist. Vi rekommenderar även att kommunen arbetar med åtgärder som stärker förutsättningarna för god personalförsörjning.

1. INLEDNING

1.1 Om den öppna fritidsverksamheten i Botkyrka kommun

Botkyrka kommun har en unik modell för drift av den öppna fritidsverksamheten i kommunen. Den öppna fritidsverksamheten drivs, med undantag av en verksamhet som sker i kommunal regi, av föreningar och studieförbund. Att fritidsverksamhet drivs av studieförbund och föreningar är förhållandevis ovanligt sett till övriga Sverige (se statistik nedan).

Botkyrka kommun har även en form för sin öppna fritidsverksamhet som grundas på frivillighet och öppenhet. Det innebär bland annat att medlemskap inte är ett krav för deltagande och att det löpande utbudet av aktiviteter är kostnadsfritt och tillgängligt för alla besökare. Det innebär att det inte sker registrering av besökare, varken av barn och unga från Botkyrka kommun eller annan kommun. Även detta är ett tillvägagångssätt som inte alla kommuner använder sig av, utan det kan förekomma både registrering och avgift för deltagande i den öppna fritidsverksamheten i närliggande kommuner.

1.2 Bakgrund till följande utredning

Botkyrka kommun arbetar för närvarande med att stärka det systematiska kvalitetsarbetet både på verksamhets- och förvaltningsnivå och med att stärka styrkedjan och återkopplingen vid uppföljning av verksamheterna. Arbetet syftar till att tillhandahålla en öppen fritidsverksamhet som håller en likvärdig god standard och hög kvalitetsnivå för målgrupperna. Som ett led i detta arbetet vill nu kommunen se över modellen för avtal- och bidragsfördelningen och eventuella behov av förändringar. Enheten för Ung fritid vill utreda fördelar och nackdelar med bidragsöverenskommelser med utgångspunkt i målen om ökad likvärdighet, ökad kvalitet i verksamheterna och stärkt styrning.

1.3 Om Rambolls uppdrag

Botkyrka kommun gav Ramboll i uppdrag att genomföra en utredning om *modellen för avtal- och bidragsfördelningen*.

Rambolls uppdrag innebär följande, att:

Utreda för- och nackdelar med existerande modell för avtal- och bidragsfördelningen och andra möjliga modeller.

Samt ta fram förslag och rekommendationer till kommunen.

1.4 Rapportens disposition

I kapitel 2 beskrivs kortfattat metod och genomförandet av utredningen. I kapitel 3 presenterar vi genomförandet samt resultat av *uppdraget Modeller för drift och finansiering av den öppna fritidsverksamheten* samt Rambolls rekommendationer. Slutligen presenteras Rambolls övriga medskick som ett resultat av arbetet med utredningen i kapitel 4.

Av bilagorna framgår relevant lagstiftning för utredningen samt skriftliga referenser.

2. METOD OCH GENOMFÖRANDE

Genomförandet har bestått av fyra faser (uppstart, datainsamling, dialogträff och analys) och en genomgående tät dialog med Enheten Ung fritid. Uppstartsfasen bestod av uppstartsmöte, urval för dokumentstudier och datainsamling samt framtagande av analytiskt ramverk.

Datainsamlingen har bestått av strukturerade dokumentstudier, kvalitativa semi-strukturerade intervjuer och en dialogträff med verksamhetsföreträdare. Innan slutlig avrapportering har Ramboll lett en analysworkshop tillsammans med representanter för Botkyrka kommun. Ramboll har utgått från följande fyra metodologiska angreppssätt:

- **Ett strukturerat arbetssätt** med stöd av verktyget analysram.
- **Ett inkluderande arbetssätt** som innebär en löpande dialog med Botkyrka kommun och en analysworkshop i syfte att skapa väl förankrade och genomförbara rekommendationer.
- **Ett rättighetsbaserat arbetssätt** som innebär att genomförandet tar sin utgångspunkt i ramverket för den öppna fritidsverksamheten som innefattar Utvecklingsprogrammet och de förhållningssätt som Utvecklingsprogrammet grundar sig på.
- **Triangulering som arbetssätt** som innebär en ansats som karaktäriseras av användning av redan känd kunskap, fokus på omvärldsfaktorer som påverkar arbetet och en kombination av metoder för datainsamling och analys.

Genomförandet beskrivs mer ingående under avsnittet om uppdraget.

2.1 Uppdragets avgränsningar och datainsamling

I samråd med Botkyrka kommun har vi i dessa utredningar gjort följande inledande avgränsningar.

Uppdrag: *Modeller för drift och finansiering av den öppna fritidsverksamheten*

- Berör fritidsklubbar och fritidsgårdar i Botkyrka kommun

Utredningen inkluderar inte Mötesplatser för unga vuxna eller Öppen fritidsverksamhet för personer med funktionsnedsättning. Datainsamlingen har bestått av intervjuer med representanter för Botkyrka kommun, experter på myndigheter, företrädare för fritidsverksamheten i andra kommuner, en workshop med verksamhetsföreträdare för den öppna fritidsverksamheten i Botkyrka samt en analysworkshop med representanter för Kultur- och fritidsförvaltningen i Botkyrka kommun. Urvalet har skett i samråd med Botkyrka kommun. Fortsatta vägval och ramverk har stämts av löpande i dialog med Enheten Ung fritid och presenteras mer ingående under avsnittet om uppdraget.

2.2 Dialogträff med verksamhetsrepresentanter

Då resultatet av utredningen påverkar de studieförbund och föreningar som idag ansvarar för driften av den öppna fritidsverksamheten i Botkyrka kommun valde vi att bjuda in verksamhetsrepresentanter till en workshop. Detta för att skapa förutsättningar för ett mer fördjupat resonering kring våra förslag samt för att i ett tidigt skede förankra utredningen.

3. MODELLER FÖR DRIFT OCH FINANSIERING AV DEN ÖPPNA FRITIDSVERKSAMHETEN

Botkyrka kommun har gett Ramboll i uppdrag att utreda för- och nackdelar med modellen för avtal- och bidragsfördelningen för den öppna fritidsverksamheten och att ta fram förslag på möjliga behov av förändringar. I det följande kapitlet presenteras resultatet från uppdraget.

I kapitlet beskrivs för- och nackdelar med nuvarande modell för avtal- och bidragsfördelning, samt en kartläggning av tre andra alternativ för drift av öppen fritidsverksamhet. Dessa är:

- drift i kommunal regi,
- drift genom upphandling,
- drift genom Idéburet offentligt partnerskap (IOP)

Utblick – nationell statistik över öppen fritidsverksamhet

Öppen fritidsverksamhet är förhållandevis ovanligt i Sverige. Hösten 2018 hade endast 58 kommuner öppen fritidsverksamhet. Under de senaste tio åren har antalet öppna fritidsverksamheter i Sverige legat relativt konstant runt 600. Det finns också stora regionala skillnader. Öppen fritidsverksamhet är vanligast i storstadsområdena och i större städer.

År 2018 återfinns 63 procent av alla enheter med öppen fritidsverksamhet i samma organisation som en grundskola eller grundsärskola. Den öppna fritidsverksamheten kan drivas i kommunal eller enskild regi. Majoriteten av verksamheterna drivs av kommunen. Endast 19 procent (110 verksamheter) drivs i enskild regi. Dessa verksamheter finns främst i storstäderna.

Ungefär åtta av tio verksamheter har öppet mer än 16 timmar per vecka. Öppethållande per vecka är något högre bland de enskilt drivna verksamheterna än bland de kommunala.

Endast 15 procent av 822 heltidstjänster har pedagogisk högskoleexamen (förskolläraryrket, fritidspedagog- eller lärarexamen). Den vanligaste utbildningen inom öppen fritidsverksamheten är fritidspedagog. En stor andel av heltidstjänsterna, närmare 59 procent, saknar utbildning för att arbeta med barn.¹

¹ Annan pedagogisk verksamhet: Barn och personal per 15 oktober 2018. Skolverket. 2018.

3.1 Botkyrka kommuns drift av öppen fritidsverksamhet skiljer sig från övriga Sverige

I Botkyrka kommun finns i dagsläget elva fritidsklubbverksamheter. Tio av verksamheterna omfattas av bidragsfördelning och en av verksamheterna bedrivs i kommunal regi på Musikhuset Norsborg. Sju av fritidsklubbverksamheterna är samordnade med fritidsgårdsverksamheter och bedrivs i samma lokaler. I kommunen finns totalt åtta fritidsgårdar, varav en drivs i kommunal regi. Musikhuset Norsborg och övriga är föreningsdrivna.² Verksamheterna finns i olika delar av Botkyrka kommun.

Tabell 1 Sammanställning av vilka föreningar som beviljats bidrag, hur mycket bidrag de beviljats samt vilka verksamheter de bedriver

Förening/studieförbund	Verksamhet	Bidragsförslag 2019	Bidrag 2018
Bidrag till fritidsklubbverksamhet			
ABF Botkyrka-Salem	Alby	1 030 000 kr	993 000 kr
	Sanda	965 000 kr	926 000 kr
	Stjärnan	1 037 000 kr	866 000 kr
	Tullinge	1 037 000 kr	996 000 kr
Botkyrka Vi Unga	Gulan	1 037 000 kr	1 007 000 kr
	Parkhemsgården	1 030 000 kr	993 000 kr
Byggnadsföreningen Heijmdal	Southside	1 132 000 kr	1 174 000 kr
	Falken	1 037 000 kr	
Studieförbundet Söderort	Fittjapulsen	989 000 kr	901 000 kr
	Lagret	1 030 000 kr	1 005 000 kr
TOTALT FK		10 324 000 kr	8 861 000 kr

Bidrag fördelas till de öppna fritidsverksamheter som bedrivs av föreningar och studieförbund i enlighet med Botkyrka kommuns bidragsreglemente för öppen fritidsverksamhet.³ Bidragens omfattning baseras på ett antal faktorer, bland annat öppettider och personaltäthet. Bidraget omfattar stöd för såväl ordinarie öppethållande som sommarverksamhet i varierande omfattning. Botkyrka kommuns kultur- och fritidsnämnd avgör årligen utifrån inlämnade bidragsansökningar samt aktuella behov och resurser hur många öppna fritidsverksamheter som ska finnas i kommunen. Resurserna och därmed bidragets storlek styrs av anslaget i budget, det vill säga den ram som kommunfullmäktige årligen fastställer. En överenskommelse mellan bidragsbeviljade föreningar och kommunen tecknas årligen. Överenskommelsen tydliggör verksamhetens omfattning, inriktning, uppföljning- och redovisningsform samt vad föreningen utifrån det beviljande bidragsstödet förväntas uppfylla under bidragsåret.⁴

För år 2019 har alla befintliga utförare ansökt om fortsatt drift av de verksamheter de bedriver i nuläget och föreslås beviljas fortsatt bidrag för dessa.

²Bidrag till öppna fritidsverksamheter 2019, Dnr KOF/2018:176

³ Bidragsreglemente för öppen fritidsverksamhet, Botkyrka kommun, Kultur- och fritidsförvaltningen. 2013-03-26

⁴ Bidragsreglemente för öppen fritidsverksamhet, Botkyrka kommun, Kultur- och fritidsförvaltningen. 2013-03-26

Bild 1 Bidragets storlek

Bidragsreglemente

§ 7 Bidragets storlek

Bidragets storlek utgår från kultur- och fritidsnämndens årligen tilldelade budgetram (se även § 2). Ett årsbidrag ska beräknas på lika kriterier och beräkningsgrund för samtliga föreningar som beviljas bidrag inom samma verksamhetstyp. Tillägg kan göras baserat på särskilda områdesspecifika behov, höga besöksantal eller andra för det aktuella året prioriterade insatser. Efter bidrags-handläggning och beredning i förvaltningen fattas beslut om de årliga bidragen i kultur- och fritidsnämnden. Bidragets storlek lägger grunden för den överenskommelse som ska tecknas, där verksamhetens omfattning under det aktuella bidragsåret tydligare specificeras.

3.2 Nuläge och problembild

Kultur-och fritidsnämnden har vid flera tillfällen under de senaste åren lyft fram att det visat sig finnas stora skillnader i kvaliteten inom den öppna fritidsverksamheten. Förvaltningen har identifierat följande punkter som de viktigaste åtgärderna för långsiktig kvalitetssäkring av de öppna fritidsverksamheterna:

- Förbättra personalsituationen
- Implementera reviderat Utvecklingsprogram
- Utred förlängd avtalsperiod
- Utöka öppethållandet under sommar och andra lov
- Säkra långsiktig finansiering

Den viktigaste insatsen för att långsiktigt kvalitetssäkra den öppna fritidsverksamheten handlar om att satsa på personal och vidta åtgärder för att förbättra arbetsförutsättningar, lönenivåer och kompetens. Detta behövs för att verksamheterna ska kunna locka och behålla utbildad personal med stabila anställningar som omfattar hela året i tillräcklig omfattning.

Utvecklingen har gått i fel riktning och är ett tecken på att Botkyrka har svårt att behålla kompetent personal. En ordentlig resursförstärkning krävs för att kunna erbjuda högre löner och behålla och nyanställa personal med högre kompetensnivå. Eftersom de flesta öppna fritidsverksamheterna i Botkyrka är föreningsdrivna ingår majoriteten av fritidsledarna inte i kommunens övergripande löneöversyn och omfattas inte heller av kommunanställdas avtal. När förvaltningen under 2017 undersökte förutsättningarna för fritidsledare framkom att det på vissa håll saknades kollektivavtal och att lönerna ligger långt under marknadsmässiga nivåer. Till behoven hör också vikten av att respektive verksamhet har en föreståndare som har tid avsatt för planering, administration och personalärenden, att leda verksamheten och driva utvecklingsfrågor. Många av föreståndarna är bundna till att finnas i den schemalagda verksamheten och ersätts inte i bidragen för en heltidstjänst⁵.

Idag styrs bidragen till de studieförbund och föreningar som driver öppen fritidsverksamhet genom ett särskilt bidragsreglemente. Reglementet medger i nuläget inte längre än 1-åriga bidrag respektive avtalsperioder. Detta beskrivs skapa en osäkerhet hos utförarna som varje år måste ansöka om fortsatta bidrag för att driva verksamheten, vilket även får följderna för möjligheten till

⁵ genom beslut i nämnden den 9 april 2019, genom tjänsteskrivelse, KOF/2019:24 tillkom en permanent förstärkning till fritidsgårdsverksamheten som bland annat möjliggör en heltidstjänst för alla föreståndare i de öppna fritidsverksamheterna. I år betalades denna ersättning ut som en förstärkning, men till år 2020 kommer det att inrymmas i det ordinarie bidraget.

trygga anställningar. Förvaltningen föreslår därför att möjligheten till förlängda avtals/bidragsperioder och eventuell förändring av bidragsreglementet utreds. Detta måste göras i relation till de juridiska frågor som uppstår gällande bidragsregler för föreningar samt lagen om offentlig upphandling.⁶

Det framkommer även att kommunen står inför eventuella effektiviseringskrav vilket kan innebära en förändring avseende omfattningen av den öppna fritidsverksamheten.

Sammanfattande problembild:

1. Stora skillnader i kvaliteten inom den öppna fritidsverksamheten
2. Svårt att behålla och rekrytera kompetent personal
3. Otrygga anställningsförhållanden
4. Föreståndare som inte har tid för planering, administration och personalärenden, att leda verksamheten och driva utvecklingsfrågor
5. Korta bidragsperioder, 1 år (osäkerhet, administrativ börda)
6. Krav på effektivisering som kan innebära nedläggning av verksamheter
7. Utmaningar i styrningen när driften sker genom föreningar och studieförbund

3.3 Genomförande uppdraget

Utifrån beskrivet nuläge och problembild har Ramboll haft en explorativ ansats i genomförandet av utredningen. Detta innebär att vi i utgångsläget har utgått brett från möjliga alternativ för drift av öppen fritidsverksamhet. Allteftersom att ny information tillkommit har uppdraget avgränsats till alternativ som på kort eller lång sikt tycks vara rimliga att genomföra utifrån kommunens perspektiv och önskemål. Uppdraget har därmed styrts utifrån vad som löpande framkommit i intervjuer och dokumentationsstudier. Processen har skett i löpande dialog och avstämningar med uppdragsgivaren.

Tidigare uppdrag om reviderat Utvecklingsprogram

Idag bedrivs en övervägande majoritet av den öppna fritidsverksamheten genom bidragsgivningen till föreningar och studieförbund. Under 2018 gavs Kultur- och fritidsförvaltningen i uppdrag att revidera kommunens Utvecklingsprogram som sätter ramarna för den öppna fritidsverksamheten. Arbetet med att revidera programmet genomfördes i syfte att:

- Tydliggöra styrning och uppföljning
- Tydliggöra mål och krav i syfte att höja den övergripande kvalitetsnivån
- Koppla mål till mätbarhet och indikatorer
- Identifiera strategiska utvecklingsområden
- Stärka jämställdhetsperspektivet i syfte att säkerställa pojkars och flickors lika möjligheter att ta del av och medverka i verksamheterna

Ramboll har i en tidigare rapport för Botkyrka kommun konstaterat att kommunen har svaga länkar i styrningen och uppföljningen av verksamheterna⁷.

Ramverk för uppdraget

I arbetet med utredningen har Ramboll tagit fram ett ramverk för att sätta normer för att identifiera för- och nackdelar i samråd med Botkyrka kommun. Detta ramverk har legat till grund

⁶ Tjänsteskrivelse. Uppdrag – kvalitetssäkra den öppna fritidsverksamheten. 2018-06-14.

⁷ Utredning av Utvecklingsprogram för öppen fritidsverksamhet i Botkyrka kommun.

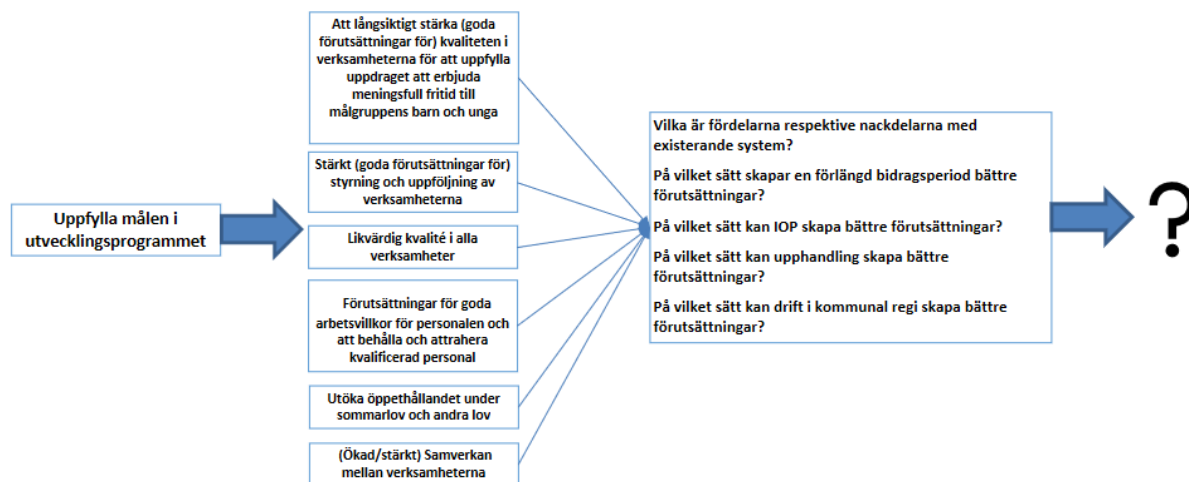
för datainsamlingen. De kriterier som ingår i ramverket är grunden för vad Botkyrka kommun anser är en ändamålsenlig organisation för drift av den öppna fritidsverksamheten. Det övergripande målet med den öppna fritidsverksamheten är överordnat vilken aktör som driver – och formerna för verksamheterna. Det finns dock ingen målsättning att ändra förutsättningarna för, eller vilka som driver verksamheterna om det inte framkommer fördelar eller lagenliga krav. Förslag till ändringar ska också anses genomförbara av förvaltningen, vara långsiktiga och innebära små risker i förhållande till det övergripande målet. En utgångspunkt i analysen är även att den starkaste kvalitetsfaktorn för att verksamheterna ska kunna erbjuda en meningsfull fritid för barn- och unga utifrån ett barnrättsperspektiv är att personalen har rätt kompetens och goda arbetsvillkor.

Ramverket baseras på uppstartsmöte med enhetschef Ung fritid, tjänsteskrivelsen Uppdrag - kvalitetssäkra den öppna fritidsverksamheten (Dnr KOF/2018:105), skrivningar om öppen fritidsverksamhet i skollagen (kap. 25) och Botkyrka kommuns Utvecklingsprogram för den öppna fritidsverksamheten samt intervjuer med Skolverket och Sveriges kommuner och landsting.

Övergripande mål med den öppna fritidsverksamheten (förslag till Utvecklingsprogram 2020–2024)

I de öppna fritidsverksamheterna får barn och unga möjlighet till en meningsfull fritid. I verksamheterna erbjuds besökarna ett hälsofrämjande sammanhang och en gemenskap som stärker deras självständighet, trygghet och personliga utveckling. Verksamheterna grundas i ett likabehandlingsperspektiv, ett främjande arbetssätt och ungas delaktighet.

Bild 2 Övergripande ramverk för datainsamlingen

Datainsamling

Ramboll har intervjuat följande organisationer och personer:

- Sveriges Kommuner och Landsting (SKL)
- Skolverket
- Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (MUCF)
- Botkyrka kommun:
 - Representanter från kultur- och fritidsförvaltningen
 - Christina Grefveberg, Utvecklingsledare med ansvar för IOP, Arbetsmarknads- och vuxenutbildningsförvaltningen
- Västerås stad, Strateg på enheten för hållbar utveckling (tidigare ansvarig beställare av den öppna fritidsverksamheten)
- Uppsala kommun, Strateg, Barn och ungas fria tid

I syfte att fånga in hur befintliga verksamheter uppfattar hur deras förutsättningar ser ut för att driva öppen fritidsverksamhet samt för att få input på möjliga förbättringsförslag avseende finansiering och drift höll Ramboll en **dialogträff** med representanter från verksamheterna, samt gjort kompletterande intervju med studieförbund. Ramboll har dessutom lett en **analysworkshop** tillsammans med representanter för Botkyrka kommun (Enheten Ung fritid) för att analysera och förankra de preliminära resultaten från kartläggningen.

3.4 Kartläggning av för- och nackdelar med fyra olika modeller

I arbetet med att se över modellen för avtal- och bidragsfördelningen och eventuella behov av förändringar har Ramboll inledningsvis undersökt följande alternativ:

Bild 3 fyra olika modeller för drift av Öppen fritidsverksamhet

Kommunal regi

Alternativet innebär att den öppna fritidsverksamheten enbart bedrivs av kommunen som verkställer kommunens beslut om insatser.

Upphandling av den öppna fritidsverksamheten

Alternativet innebär att verksamheten upphandlas. De öppna fritidsverksamheterna bedrivs då av egna organisatoriska enheter som verkställer kommunens beslut. Verksamheterna kan bedrivas i enskild eller kommunal regi.

Bidragsgivning

Den öppna fritidsverksamheten kan drivas genom normerade bidrag, vilket innebär att verksamheten bedrivs av en annan aktör än kommunen, i detta fall föreningen, och som på uppdrag av och mot ersättning av kommunen verkställer kommunens beslut.

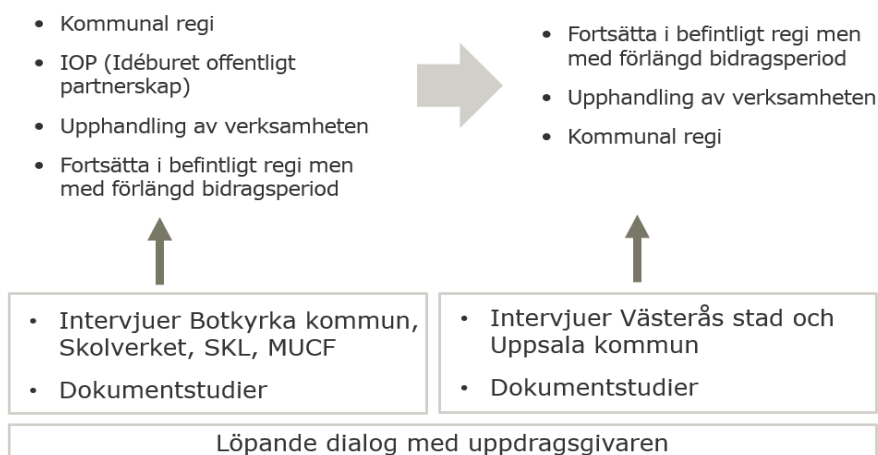
Idéburet offentligt partnerskap (IOP)

Ett idéburet offentligt partnerskap innebär en mellanväg mellan verksamhetsbidrag och upphandling. Beslutandemakten fördelas och regleras i ett avtal mellan kommun och den idéburna sektorn. Formen syftar till öka sannolikheten att uppnå politiskt fattade beslut och att den utgår från tanken att idéburna organisationer i sin identitet har ett allmänintresse som gör att de är benägna att bidra till samhällsutveckling samt att de arbetar i former som ökar människors möjlighet till delaktighet.

Processen för det fortsatta arbetet har sett ut enligt bilden nedan. I nästa avsnitt beskriver vi mer ingående resultatet av kartläggningen.

Bild 4 Grov process för kartläggningen

Former för drift av öppen fritidsverksamhet

3.5 Tre nya modeller för drift av den öppna fritidsverksamheten

I följande avsnitt presenteras de tre potentiella nya modellerna mer ingående.

Kommunal regi

Majoriteten av den öppna fritidsverksamheten i Sverige drivs av kommuner⁸. Botkyrka kommun skiljer sig från den nationella bilden då endast en av elva fritidsklubbar drivs i kommunal regi.

I Botkyrka kommuns arbete med att kvalitetssäkra den öppna fritidsverksamheten ingår att stärka förutsättningarna och arbetsvillkoren för personal samt behålla och attrahera kvalificerad personal. Detta ses som den viktigaste insatsen för att långsiktigt kvalitetssäkra den öppna fritidsverksamheten. Med detta som utgångspunkt ser Ramboll följande för- och nackdelar med kommunal regi som modell:

- Eftersom de flesta öppna fritidsverksamheterna i Botkyrka är föreningsdrivna ingår majoriteten av fritidsledarna inte i kommunens övergripande löneöversyn och omfattas inte heller av kommunanställdas avtal. 2017 undersöktes förutsättningarna för fritidsledare och där framkom att det hos vissa verksamheter saknas kollektivavtal och att lönerna ligger under marknadsmässiga nivåer. Givet denna problembild skulle drift av verksamheterna i kommunal regi sannolikt skapa mer säkra arbetsförhållanden för personalen och därmed stärka möjligheterna att behålla och attrahera kvalificerad personal.
- Fritidsverksamheterna har i dagsläget svårigheter att rekrytera kvalificerad personal, framför allt med anledning av osäkra anställningar. I nuläget finns framför allt deltidsanställningar och timanställningar. I intervjuer med representanter från Kultur- och fritidsförvaltningen i Botkyrka kommun, samt i dialogträff med representanter från verksamheterna framkommer att det inte finns möjlighet att heltidsanställda personal i önskad utsträckning då omfattningen av nuvarande bidrag inte ger möjlighet att ha öppet tillräckligt många timmar. Drift av verksamheterna i kommunal regi skulle möjliggöra att personalen är kommunanställda och kan arbeta på flera av verksamheterna (som få har

⁸ Statistik Skolverket, Enkätundersökning MUCF

samma arbetsgivare) och därmed sannolikt skapa förbättrade möjligheter för heltidstjänster.

- Ytterligare ett mål i förslaget till reviderat utvecklingsprogrammet är stärkt samverkan mellan verksamheterna. Genom att verksamheten drivs i kommunal regi finns direkta möjligheter för förbättrad samverkan, då verksamheterna ingår i samma organisation. Samtidigt framgår i intervjuer att samverkan mellan verksamheterna inte behöver vara avhängigt organiseringen eller formen för drift av verksamheterna, utan att samverkan i hög grad är personbundet.
- Drift i kommunal regi skulle med stor sannolikhet stärka styrningen och likvärdigheten i verksamheterna, då det drivs av samma organisation.
- Botkyrka kommun har i nuläget inte någon uppföljning på budgetposter av hur bidragen används av föreningar. Genom att verksamheterna drivs i kommunal regi skulle denna utmaning inte finnas.
- Drift i kommunal regi medför en kontinuitet av verksamheten, vilket Ramboll i intervjuer uppfattar vara ändamålsenligt för den här typen av verksamhet.

Sammantaget kan det konstateras att drift i kommunal regi sannolikt medför vissa stordriftsfördelar, delvis i egenskap av att verksamheterna har *en* större arbetsgivare. För Botkyrka kommun skulle en sådan övergång till kommunal regi innebära stora förändringar och kapaciteten hos kommunen är heller inte utredd.

Bild 5 Modell med kommunal regi bör ses över men är ej aktuell i dagsläget

Mot bakgrund av kommunens tradition och den starka politiska viljan om att civilsamhället ska kunna driva öppen fritidsverksamhet är det Rambolls bild att en förändring till enbart kommunal drift innebär en stor förändring för kommunen. Kapaciteten för att driva verksamheten i egen regi är inte heller utredd. Det är i sammanhanget värt att nämna att när de öppna fritidsverksamheterna kartlades fanns stora kvalitetsskillnader dem emellan. Bland de verksamheter som inte bedömdes hålla tillräckligt bra kvalitet fanns de kommunala verksamheterna. I dagsläget finns endast en verksamhet som drivs i kommunal regi. Omställningen från nuläget i kommun bedöms vara stor.

Samtidigt ser Ramboll att drift i kommunal regi medför stora fördelar för kommunen, under förutsättningen att Kultur- och fritidsnämnden ställer sig bakom det nya reviderade Utvecklingsprogrammet som sätter en ny riktning mot att stärka det systematiska kvalitetsarbetet av den öppna fritidsverksamheten. Alternativet att driva verksamheterna i kommunal regi bedöms således av Ramboll som ett alternativ att inrätta en dialog kring, men som sannolikt kommer att vara aktuell på längre sikt, givet att kommunens nuvarande förutsättningar inte är utredda.

Idéburet offentligt partnerskap (IOP)

Idéburet offentligt partnerskap (IOP) är en samverkansmodell mellan det offentliga och den idéburna sektorn. Modellen togs fram 2010 för att möjliggöra problemlösning mellan sektorer för ett hållbart samhälle. Ett IOP-avtal ska ske på initiativ av den idéburna organisationen. IOP har bland annat använts inom områdena mäns våld mot kvinnor, minskad utsatthet hos EU-migranter och i etableringsarbetet med nyanlända.

Ett IOP-avtal är tillåtet då det inte existerar en marknad, vilket bedöms vara fallet i Botkyrka kommun i dagsläget. Endast en ny aktör har ansökt om att driva fritidsklubb i Botkyrka kommun för kommande år. Rent juridiskt är det därför ett möjligt scenario att driva verksamheterna genom idéburna offentliga avtal.

Utblick

FORUM, en intresseorganisation för den idéburna organiseringen som samlar civilsamhällets organisationer med social inriktning, har tagit fram en etablerad handledning för IOP i Sverige. Av den framgår att IOP fungerar bäst när:

- Verksamheten sker på initiativ av den idéburna organisationen
- Verksamheten är ett led i att förverkliga ett politiskt program eller plan, där de idéburna organisationerna särskilt nämns. Exempelvis en lokal överenskommelse.
- Verksamheten inte kan ses som en del av det normerade föreningsbidraget
- Det inte finns en marknad eller en konkurrenssituation att vårda
- Bägge parterna är med och finansierar verksamheten (via pengar eller andra insatser)
- Verksamheten inte detaljregleras från kommunen
- Verksamheten avses att drivas under en längre tid.

Viktiga frågeställningar inför att genomföra ett IOP är bland annat; *Vilken nytta ska den göra som inte kan åstadkommas i befintliga system? Hur ska vi se till att den idéburna parten har lika stort inflytande över processen?*

I Botkyrka kommuns arbete med att kvalitetssäkra den öppna fritidsverksamheten ingår att stärka förutsättningarna för styrning och uppföljning av verksamheterna, bidra till likvärdig kvalitet, att stärka förutsättningarna och arbetsvillkoren för personal samt behålla och attrahera kvalificerad personal. Med detta som utgångspunkt ser Ramboll följande för- och nackdelar med IOP som modell:

- Syftet med ett idéburet offentligt partnerskap är att beslutandemakten ska delas av båda parterna, och en förutsättning för att ingå ett IOP är att verksamheten inte ska detaljregleras av kommunen. Ett IOP-avtal medför därför delvis sämre förutsättningar för styrning och uppföljning. Av våra intervjuer med representanter för Botkyrka kommun framkommer att det finns önskemål om en tydligare styrning och uppföljning dels för att kunna sätta tydliga kvalitetsmål och för att kunna jämföra mellan verksamheterna för att säkerställa likvärdighet.
- I Botkyrka kommun finns idag visst strukturkapital när det gäller kunskap om IOP, dock inte inom Enheten Ung fritid. Det framkommer av våra intervjuer att det fortsatta arbetet med IOP inom kommunen är under utveckling och att riktlinjerna håller på att omarbetas med utgångspunkt i FORUM och SKL:s riktlinjer. I dagsläget känner ingen av de aktörer vi har intervjuat till någon kommun som har IOP inom fritidsområdet. Då arbetet med IOP är

under utveckling i Botkyrka och det ännu inte finns något lärande exempel från andra kommuner att utgå från ser vi att det finns risker utifrån målen om en kvalitetssäkrad öppen fritidsverksamhet.

- I Botkyrka kommun togs lokala överenskommelser med civilsamhället fram år 2009. År 2016 flyttades uppdraget till Arbetsmarknads- och vuxenutbildningsförvaltningen, vilka gavs i uppdrag att öka kunskapen om IOP. Kommunen har idag till exempel IOP-överenskommelse som rör hälsofrämjande insatser för kvinnor i norra Botkyrka med två organisationer. Intervjuad representant från arbetsmarknads- och vuxenförvaltningen uppfattar att organisationerna som de tecknat avtal med är nöjda med samarbetet, delvis därför att överenskommelserna tecknas över längre tid och att de slipper "bidragsträsket" och att de uppfattar att kommunen är engagerad. Det uppfattas som att IOP inom Botkyrka kommun utgår från att det är ett samarbete mellan kommunen och organisationerna. Av dialogträffen med verksamhetsrepresentanter samt intervjuer med studieförbund framkommer det att vissa ser positivt på att IOP skulle ge dem som föreningar ökat inflytande, ökad tolerans för att verksamheterna fungerar olika samt att föreningarnas styrelser skulle ha större mandat att tycka till om den öppna fritidsverksamheten. Det framkommer även att vissa av representanterna för föreningarna vill se en högre tolerans från kommunens sida att de är olika, att de har olika förutsättningar och har olika arbetsgivare. De upplever att med ökad styrning och likriktning försvinner meningen med att studieförbund och föreningar driver verksamheterna. Samtidigt lyftes det att IOP kanske skulle skapa mindre samhörighet.

"Vi har ju en egen styrelse som kan tycka en viss sak om utvecklingen av vår verksamhet men som inte ligger stick i stäv med kommunens utveckling."

- Intervjuad representant från arbetsmarknads- och vuxenförvaltningen beskriver att IOP tecknas när kommunen ser ett särskilt mervärde av att det är organisationer som driver verksamheten och inte kommunen. I dagsläget framkommer det dock av våra intervjuer att tanken kring att övriga verksamheter och aktiviteter som finns hos föreningarna och studieförbund som idag driver den öppna fritidsverksamheten i Botkyrka inte uppfattats "spilla över" till den öppna fritidsverksamheten.
- Ytterligare en aspekt som tangerar den öppna fritidsverksamheten, som bland annat Uppsala kommun lyfter rör hur kommunen genom ett IOP-avtal ska förhålla sig till fritidsklubben som är lagstyrd och därmed kräver likvärdig kvalitet. Representanten för Uppsala kommun ser även risker med IOP vad gäller uppföljning av verksamheten. Av intervjun framkommer även att personer ser eventuella risker med möjligheten till uppföljning, likvärdighet och att det kan bli spretigt med flera olika föreningar som utförare. Kommunen har även stordriftsfördelar som föreningen inte har.

Sammantaget kan det konstateras att drift i form av IOP sannolikt medför vissa nackdelar i relation till målen för den öppna fritidsverksamheten i Botkyrka kommun. Det finns inte heller tydliga indikationer på att en idéburen organisation per definition kan genomföra verksamheterna inom den öppna fritidsverksamheten på ett sådant sätt som kommunen inte har möjlighet att göra. Det finns i dagsläget inga egna initiativ tagna från föreningarna att de önskar IOP som form. IOP är ej heller beprövat inom fritidsområdet.

Bild 6 Modell med IOP är ej ändamålsenligt

Givet kommunens målsättningar och ramverket är det Rambolls bedömning att Idéburet offentligt partnerskap som modell inte är fullt ändamålsenligt. Ramboll har därför valt att inte gå vidare med att rekommendera detta alternativ till förvaltningen.

Samtidigt kopplar våra iakttagelser in i en större diskussion kopplat till syftet med att den öppna fritidsverksamheten drivs av föreningar och studieförbund, som vi rekommenderar kommunen att lyfta. (Se vidare i avsnitt Rambolls övriga medskick) Denna diskussion aktualiseras i samband med beslut om kommunens inriktning mot att stärka upp det systematiska kvalitetsarbetet inom fritidsverksamheten.

Upphandling av den öppna fritidsverksamheten

Ytterligare ett alternativ som Ramboll undersökt är upphandling av den öppna fritidsverksamheten. Alternativet innebär att verksamheten upphandlas. De öppna fritidsverksamheterna bedrivs då av egna organisatoriska enheter som verkställer kommunens beslut. Verksamheten kan då bedrivas i enskild – och/eller kommunal regi.

Utblick

Exempel Västerås stad

För att undersöka för- och nackdelar med upphandlad verksamhet har Ramboll bland annat varit i kontakt med Västerås stad som påbörjade vägen till upphandling av den öppna fritidsverksamheten för 10 år sedan. Kommunen drev tidigare verksamheterna i kommunal regi. Anledningen var att kommunen ville ställa den kommunala verksamheten mot andra aktörer. Kommunen hade inför detta sonderat terrängen och visste att det fanns ett stort intresse från olika aktörer. Utvecklingen fram till idag har gått från överenskommelser till ren upphandling. Representanten från kommunen (som tidigare var ansvarig beställare) upplever att verksamheterna lyfte varandra genom konkurrensutsättningen, både den kommunala verksamheten och övriga aktörers. Från de övriga aktörernas sida uppfattas det som tydligt och långsiktigt, där verksamheterna inte ifrågasätts genom bidragsprövning varje år. Det framkommer också att det som en möjlighet att skapa jämlikhet mellan verksamheterna och skapar förutsättningar att utveckla och ställa kvalitetskrav.

Kommunen har en handlingsplan som ligger till grund för kriterier för upphandling. De har tagit fram en ersättningsmodell för samtliga aktörer, som innebär att aktörer endast konkurrerar på kvalitet och inte pris. Representanten uppfattar att upphandling skapar trygghet i form av långsiktiga avtal. Skapar möjligheter för stärkt styrning, jämlika förutsättningar och gynnar kvalitet och verksamhetsutveckling. Kommunen genomför återkommande uppföljningar av verksamheterna utifrån kraven i upphandlingen och kan även ha olika inriktningar, som att verksamheterna ska beskriva hur de arbetar med demokratiska processer.

Exempel Uppsala kommun

Genom tips från Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor har vi även tagit kontakt med Uppsala kommun. Representanten för Uppsala anser att upphandling erbjuder ett tydligare juridiskt ramverk och ger kommunen möjlighet att ställa krav på utföraren med tydliga kvalitetskrav och riktlinjer i högre grad, i relation till IOP och bidragsöverenskommelser. I Uppsala har man ändå valt inte att upphandla den öppna fritidsverksamheten med anledning av att verksamheten inte bedöms utgöra en del av kommersiella marknaden, utan är mer att likna vid social verksamhet. Kommunen bedriver sin öppna fritidsverksamhet dels i egen regi, dels genom föreningen KFUM. Kommunen har sedan länge ett samarbete med föreningen KFUM som bland annat driver fritidsverksamhet i egna lokaler. Av intervjun framkommer att KFUM har bedrivit delar av den öppna fritidsverksamheten i mer än 50 år och är en stabil och trygg samarbetspartner för kommunen. Nu har kommunen en dialog om att ingå ett IOP-avtal med KFUM inför 2020.

I Botkyrka kommuns arbete med att kvalitetssäkra den öppna fritidsverksamheten ingår att stärka förutsättningarna för styrning och uppföljning av verksamheterna, bidra till likvärdig kvalitet, att stärka förutsättningarna och arbetsvillkoren för personal samt behålla och attrahera kvalificerad personal. Med detta som utgångspunkt ser Ramboll följande för- och nackdelar med upphandling av den öppna fritidsverksamheten som modell:

- Genom att upphandla den öppna fritidsverksamheten skapas en konkurrensutsättning som kan bidra till att lyfta kvaliteten i verksamheterna. Det förutsätter dock att det finns en konkurrenssituation, vilket i dagsläget är osäkert om så är fallet i Botkyrka kommun. Inför ansökan om bidrag inför 2019 var det endast en ny aktör som sökt om att driva öppen fritidsverksamhet.
- Upphandling är ett tydligt juridiskt ramverk, vilket innebär att kommunen kan ställa tydliga kvalitativa krav på verksamheterna och kan därmed stärka likvärdigheten i alla verksamheter. Genom upphandling kan också krav ställas på exempelvis samverkan, uppföljning och öppettider.
- Att upphandla den öppna fritidsverksamheten utifrån vissa kvalitetskrav förutsätter att det finns en tydlig ersättningsmodell. I dagsläget framkommer det att det finns brister i uträkningen av bidraget till den öppna fritidsverksamheten i Botkyrka, dels vad beloppet baseras på samt och uppföljning av vad bidraget används till. Det finns ingen rutin för att följa upp budgeten, vilket bland annat innebär att kommunen saknar kännedom om lönekostnader.
- Kommunen har i dagsläget ingen utvecklad beställarorganisation för denna typ av upphandling.
- En möjlig konsekvens av att lägga ut verksamheterna för upphandling som lyfts av förvaltningen är att fler aktörer skulle söka sig till kommunen för att driva öppen fritidsverksamhet. De aktörer som kultur- och fritidsförvaltningen främst syftar på avser större organisationer som möjligen skulle kunna konkurrera ut befintliga lokala aktörer. Samtidigt som upphandling av verksamheten förutsätter att det finns en marknad, kan införandet av upphandling då skapa en marknadssituation. Vidare framgår att det då kan finnas en risk och oro för att den lokala förankringen slås ut. Lokal förankring kan dock skrivas in som krav i en eventuell upphandling.

Sammantaget kan det konstateras att drift i form av upphandling sannolikt kan medföra fördelar i relation till målen för den öppna fritidsverksamheten i Botkyrka kommun. I dagsläget uppfattar vi dock att vissa delar saknas som bör finnas på plats innan Botkyrka kan påbörja upphandling som modell för att driva den öppna fritidsverksamheten. Vi anser därmed att upphandling som modell bör utredas vidare.

Bild 7 Upphandling som modell bör utredas vidare

Upphandling som modell kan sannolikt bidra till god måluppfyllelse genom att:

- Stärka styrningen av verksamheterna
- Skapa goda förutsättningar för likvärdighet mellan verksamheterna
- Bidra till ökad kvalitet i verksamheterna

Upphandling som modell bör utredas vidare:

- Marknaden för att driva den öppna den fritidsverksamheten i Botkyrka kommun är ej känd. Upphandling som modell inrättas främst då det finns en konkurrenssituation, vilket inte bedöms finnas i nuläget i Botkyrka kommun.
- Tydliga och kvalitativa upphandlingskrav kan innebära att alla de verksamheter som finns idag inte lever upp till kraven. Det behöver då finnas kapacitet inom kommunen, alternativt att andra aktörer kan utöka sin verksamhet eller att nya kommer in.
- Det finns en lång tradition i Botkyrka av föreningsdriven öppen fritidsverksamhet som kan utmanas genom upphandling.
- Det är viktigt att säkerställa att formerna för upphandling inte motverkar målet om ökad och stärkt samverkan mellan verksamheterna.

3.6 Bidragsgivning som modell för den öppna fritidsverksamheten

I följande avsnitt beskriv den nuvarande formen med bidragsgivning, inklusive en förlängd bidragsperiod, mer ingående.

Utblick

Bidragsoverenskommelser och Utvecklingsprogrammet reglerar den öppna fritidsverksamheten

I de bidragsoverenskommelser som tecknas mellan kommunen och föreningarna framgår att verksamheterna ska följa de mål och riktlinjer som antagits av kultur- och fritidsnämnden i Botkyrka. Utvecklingsprogrammet för Botkyrkas öppna fritidsverksamheter 2013–2017 ska tills vidare ligga till grund för och genomsyra all verksamhet tills det nya Utvecklingsprogrammet för Botkyrkas öppna fritidsverksamheter 2019–2023 antagits av kommunfullmäktige. Vidare framgår att samtlig personal ska vara väl insatt i programmet och hur verksamheterna planerar att jobba kring målen i denna ska framgå tydligt i en verksamhetsplan. Detta innebär att samtliga mål i programmet ska brytas ner till konkreta mål för den specifika verksamheten gällande likabehandling, inflytande och delaktighet etcetera.⁹

Utvecklingsprogrammet har reviderats i syfte att öka kvaliteten i den öppna fritidsverksamheten

Revideringen av Utvecklingsprogrammet syftar till att *stärka kvalitet och uppföljning av de öppna verksamheterna för att uppfylla uppdraget att erbjuda meningsfull fritid till målgruppens barn och unga*¹⁰. Det reviderade programmet är uppbyggt utifrån en vision som bryts ner till mätbara mål i syfte att förbättra styrning och uppföljning och därmed bidra till stärkt kvalitet och ökad likvärdighet.

Utvecklingsprogrammet fungerar som ett övergripande styrdokumentet för de öppna fritidsverksamheterna och följs upp på aggregerad nivå i förvaltningens delårsrapporteringar. Utöver detta har kommunen tagit fram ett uppföljningsverktyg som tydliggör hur verksamheterna ska följas upp. Uppföljningsverktyget ingår i uppdraget (KOF/2017:27) att tydligare koppla målen i Utvecklingsprogrammet till en mätmetod för att säkerställa den kvalitativa utvecklingen av Botkyrka kommuns öppna fritidsverksamheter.

Brister i ersättningsmodellen

Det framkommer att det idag finns stora brister i budgetuppföljningen av de öppna fritidsverksamheterna. Ett exempel som lyfts i en intervju är att de öppna fritidsverksamheterna i sin avrapportering och uppföljning mot målen i Utvecklingsprogrammet ska ange vilka mål de inte har uppnått, om de då motiverar det med resursbrist, har kommunen inte möjlighet att följa upp det med anledning av bristande budgetuppföljning. Under dialogträffen med representanter från verksamheterna framgick att ett önskat läge är att kommunen ska se över bidraget kring personalkostnader och inkludera övriga kostnader som bör finnas med i budgeten (sjukdom, möten etcetera.)

⁹ Överenskommelse om öppen fritidsverksamhet för fritidsklubb- och fritidsgårdsverksamhet 2019, exempel Alby fritidsgård

¹⁰ Utvecklingsprogram för Botkyrkas öppna fritidsverksamhet 2020–2024

Utblick

Särskilda utmaningar med att behålla och attrahera kvalificerad personal

Under dialogträffen¹¹ diskuterades målsättningar för den öppna fritidsverksamheten samt utmaningar med att uppnå målen och önskat läge. Målsättningen om "Förutsättningar för goda arbetsvillkor för personalen och att behålla och attrahera kvalificerad personal" utgjorde den största utmaningen för verksamheterna. Nedan följer sammanfattning av diskussionerna.

Utmaningar:

- Svårt att attrahera kompetent personal
- Om vi söker utbildad personal, kräver det en viss ålder och medför högre löneanspråk, men vi konkurrerar mot skolvärlden där villkoren är bättre
- Ej fasta heltidstjänster, mer timpersonal (därför så många unga som söker)
- Svårt att få mångfald i personalgruppen (många yngre medarbetare)
- Personal som inte brinner för yrket, ser det endast som en inkomstmöjlighet och är inte engagerad i jobbet, ett mellanjobb/extraknäck
- Tuffa arbetstider, 6 dagar/vecka och kvällar/helger, svårt att få ihop med familjeliv
- Går back på röda dagar när man har öppet, OB- tillägget täcks inte av bidraget
- Konflikt: Hålla stängt eller utöka timpenning
- Svårt att erbjuda utbildning och kompetensutveckling för personalen
- Otydliga riktlinjer från kommunen – vad händer om vi är kort om personal och måste stänga?
- I brist på personal får övrig personal, som verksamhetsföreståndare täcka upp
- Ytterligare behov av mer öppethållande under loven, semestertider för personalen. Hur möta extra lov-öppet och samtidigt få rimlig sysselsättningsgrad?

Önskat läge:

- Höjd timpenning för ledarna, så det möjliggör att arbeta 75%
- Utbildning för personalen som Kultur- och fritidsförvaltningen står för (finns inte längre utbildningspengar)
- Se över möjligheten till samarbete med skolan för att utöka tjänsternas omfattning och skapa en bättre relation till skolan
- Att skapa hållbara tjänster, personalen arbetar om möjligt mer normala tider, max 3 kvällar och helger
- Kunna ge personal ledigt på röda dagar
- Studiedagar för verksamheterna utan att behöva hålla öppet på kvällar
- Se över resurserna vid lov, sammanslagningar på flera fritidsklubbar/gårdar så vi minskar kostnaderna
- Se över bidraget kring personalkostnader, alla extra kostnader som kommer ska finnas med i budgeten (sjukdom, täcka upp för ersättare, möten, planeringsdagar etcetera)
- Mer planeringstid, mer utbildningar, studiedag, personaldagar
- Styrka i att ha en åldersblandad och bredd i kompetens i personalgruppen. De som jobbar längre är lokalt förankrade
- För att vara attraktiv arbetsplats kunna erbjuda mer kompetensutveckling och utbildning
- Att kunna hålla stängt – att vi har den befogenheten

I Botkyrka kommuns arbete med att kvalitetssäkra den öppna fritidsverksamheten ingår att stärka förutsättningarna för styrning och uppföljning av verksamheterna, bidra till likvärdig kvalitet, bidra till samverkan mellan verksamheterna samt att stärka förutsättningarna och arbetsvillkoren för personal samt behålla och attrahera kvalificerad personal. Med detta som utgångspunkt ser Ramboll följande för- och nackdelar med bidragsgivning som modell för drift av den öppna fritidsverksamheten:

¹¹ Samt uppföljande telefonintervju med studieförbund som ej kunde närvara under Dialogträffen

- Förvaltningens uppdrag att kvalitetssäkra den öppna fritidsverksamheten innefattar att implementera reviderat Utvecklingsprogram, vilket är ett arbete som påbörjas under 2019. Det är således först nu som kommunen har möjlighet att få en överskådlig bild över verksamheterna. I intervjuer med representanter från Kultur- och fritidsförvaltningen framkommer att förhoppningen är att kunna skapa en tydlig röd tråd i uppföljningen av den öppna fritidsverksamheten. Genom det reviderade Utvecklingsprogrammet, om det antas och implementeras, och det utvecklingsarbete som pågår anser representanter från Enheten Ung fritid att det finns förutsättningar inom bidragsmodellen att uppnå stärkt styrning, uppföljning och jämförbarhet mellan verksamheterna.
- En utvecklad styrning genom det reviderade Utvecklingsprogrammet, givet att det antas och implementeras, bedöms även ge ökade förutsättningar att vara mer förenligt med skollagens formuleringar där det bland annat framgår att kommunen systematiskt ska följa upp och utvärdera den öppna fritidsverksamheten.¹²
- I dagsläget finns som tidigare nämnt konstaterade brister i beräkningen av bidragsbeloppet samt vad gäller uppföljning av bidraget. Det finns dock inget som hindrar att dessa delar utvecklas inom ramen för bidragsmodellen.
- Kommunens utvecklade möjligheter för styrning och uppföljning kommer att medföra högre kravställning på befintliga verksamheter, i och med att kvaliteten synliggörs. Ett scenario detta kan landa i är att inte samtliga verksamheter kommer att kunna möta kraven och därmed inte erhålla fortsatt bidrag. En verksamhetsföreträdare lyfter att det är bra med kvalitativa mål för verksamheterna, och att det är rimligt att det kan innebära att vissa verksamheter som inte uppvisar goda resultat riskerar att tappa bidraget. Samtidigt ska det finnas goda förutsättningar för att driva och leda verksamheterna, och att detta önskas ske mer tillitsbaserat.
- I dagsläget finns stora utmaningar gällande både att rekrytera och att behålla personal. Delvis handlar det om svårigheter med att erbjuda heltidsanställningar då öppettiderna inte ger tillräckligt med timmar. I relation till bidrag som modell finns därför ett resonemang att det inom kommunal regi skulle skapas bättre förutsättningar att erbjuda heltidsanställningar då personal kan gå mellan olika kommunala verksamheter, såsom andra fritidsklubbar/fritidsgårdar eller till skolan.
- Det framgår av våra intervjuer att det idag finns en god samverkan mellan flera av verksamheterna, delvis upplevs att samverkan är personaldrivet. Ökad samverkan är också ett förtydligt mål i förslaget till det reviderade Utvecklingsprogrammet.
- Vad som lyfts som nackdelar med befintligt bidragssystem är bidragsperioden, som idag är på ett år. Av våra intervjuer lyfter flera att fördelar med IOP, upphandling eller kommunal regi är att det skapar långsiktighet och därmed ger en ökad finansiell trygghet för de aktörer som driver den öppna fritidsverksamheten. Det skapar därmed bättre förutsättningar för att skapa tillsvidareanställningar och ett mer långsiktigt utvecklingsarbete. Utifrån genomförda intervjuer inom Botkyrka kommun samt dialogträffen framkommer det önskemål om att förlänga bidragsperioden. Det uppges bidra till att skapa trygghet, långsiktighet och mindre administration. Det framkommer från dialogträffen att verksamheterna idag anställer personal på ettårskontrakt utifrån det ettåriga bidraget. Att ansöka om bidrag varje år skapar också en administrativ börda både för kommuner och föreningarnas/studieförbunden.

¹² Skollagen, 25 kapitel § 8

Det framkommer dock att i Botkyrka kommun, även om bidragsöverenskommelserna tecknas årsvis, så är det mer eller mindre givet att samma föreningar får nytt bidrag varje år, delvis utifrån en historisk och social förväntan. Eftersom återrapporteringen har varit otillräcklig har det inte heller funnits tydliga riktlinjer eller beredskap kring när eller om kommunen skulle anse att en förening/studieförbund inte skulle vara berättigad fortsatt bidrag. I ett längre perspektiv och givet att det reviderade Utvecklingsprogrammet antas och implementeras, med tydligare uppföljningskrav och eventuella kommande krav på effektivisering finns dock anledning att se över bidragsperioden. Från dialogträffen är önskemålet att bidragsperioden bör vara lika långt som perioden för Utvecklingsprogrammet, det vill säga fyra år.

Sammantaget kan det konstateras att drift i form av bidragsöverenskommelser med föreningar och studieförbund kan medföra både fördelar- och nackdelar i relation till målen för den öppna fritidsverksamheten i Botkyrka kommun. Det finns en lång historik och erfarenhet hos de föreningar och studieförbund som driver verksamheterna idag. Flera av de utmaningar som finns i dagsläget är inte med nödvändighet relaterade till modellen med bidragsgivning utan handlar snarare om otillräcklig styrning och uppföljning av verksamheterna. Dessa utmaningar adresseras genom det reviderade Utvecklingsprogrammet, givet att det antas och implementeras. För att säkerställa hög måluppfyllelse, vad gäller bland annat att attrahera och behålla kompetent personal finns dock utmaningar med dagens system.

Bild 8 Implementera Utvecklingsprogrammet och tillhörande uppföljningsverktyg med förlängd bidragsperiod

I dagsläget uppfattar vi att det utvecklingsarbete som pågår, inom ramen för dagens bidragsmodell, ej ännu är testat fullt ut. Om det reviderade Utvecklingsprogrammet antas kommer det och tillhörande uppföljningssystem att implementeras och testas under 2019, vilket enligt Botkyrka kommun såväl som Ramboll anser i hög grad kan stärka det systematiska kvalitetsarbetet i verksamheterna och tydliggöra kravställande gentemot föreningarna och studieförbunden som driver den öppna fritidsverksamheten. För att stärka förutsättningarna för ett långsiktigt åtagande och synliggöra brister i kvalitet och förmåga till god personalförsörjning rekommenderar Ramboll följande:

- Drift genom bidrag till föreningar och studieförbund som modell bör prövas utifrån det utvecklingsarbete som pågår. En förutsättning för detta är att förslaget till reviderat utvecklingsprogram antas och implementeras.
- Bidragsperioden bör förlängas.
- Ett underlag för ersättningsmodell och budgetuppföljning bör tas fram.

3.7 Samlade slutsatser för uppdraget

Rambolls slutsatser och rekommendationer tar sin utgångspunkt i kommunens nuvarande situation för den öppna fritidsverksamheten. Kultur- och fritidsförvaltningen har sedan ett år tillbaka i uppdrag av nämnden att stärka kvaliteten i den öppna fritidsverksamheten, och flera insatser har påbörjats för att realisera det uppdraget. Bland annat har det systematiska kvalitetsarbetet stärkts upp och kommer att testas under 2019.

Utredningen av de olika alternativen för drift av öppen fritidsverksamhet visar att alternativet att upphandla verksamheten samt alternativet att fortsätta i befintlig regi men med förlängd

bidragsperiod har förutsättningar att bidra till hög måluppfyllelse utifrån ramverket för den här utredningen. Trots en stor omställning för kommunen bör drift i kommunal regi inte uteslutas. Dock bör det ses som ett alternativ som kommunen på längre sikt kan införa, under förutsättning att kommunen väljer att arbeta i riktningen mot ett stärkt systematiskt kvalitetsarbete inom den öppna fritidsverksamheten. Ramboll ser att drift i kommunal regi kan skapa förbättrade arbetsvillkor för personalen och möjligheten att anställa och behålla kvalificerad personal, vilket har pekats ut som den viktigaste insatsen för att långsiktigt kvalitetssäkra den öppna fritidsverksamheten.

I linje med de slutsatser som framkommer av bilderna 7 och 8 rekommenderar därmed Ramboll att Botkyrka kommun som ett första steg går vidare enligt följande:

- Drift genom bidrag till föreningar och studieförbund som modell bör prövas utifrån det utvecklingsarbete som pågår under förutsättning att det reviderade Utvecklingsprogrammet antas och implementeras.
- Bidragsperioden bör förlängas.
- Ett underlag för ersättningsmodell och budgetuppföljning bör tas fram.

Detta kan betraktas som ett förberedande arbete inför en eventuell kommande upphandlingsmodell. Utöver det som framkommer i bild 7 rekommenderar Ramboll att om upphandling som modell utreds vidare bör krav på god personalförsörjning utgöra en viktig del i kravställandet.

4. RAMBOLLS ÖVRIGA MEDSKICK

Nedan följer Rambolls övriga medskick till Botkyrka kommun som har framkommit under vårt arbete med utredningen.

Räkna ut en kommunal fritidspeng

Botkyrka kommun saknar idag ett grundbelopp per elev som motsvarar kommunens interna kostnad för varje elev som deltar i fritidsklubb. Detta skiljer sig från närliggande kommuner som årligen beräknar kostnaderna för fritidsklubb per elev.

Kommunerna fastställer årligen ett grundbelopp per elev som motsvarar kommunens interna kostnad för varje elev som deltar i fritidsklubben. Grundbeloppet grundar sig exempelvis i ersättning för måltider, administration, lokalkostnader och summan kan variera i kommunerna.¹³

Ramboll ser att grundbeloppet bör tas fram även för att ha något att utgå från vid beräkning av bidrag till föreningar och studieförbund, för att kommunen ska kunna följa upp hur verksamheterna fördelar sina bidrag. I dagsläget finns ingen rutin för att följa upp budgeten, vilket bland annat innebär att kommunen saknar kännedom om lönekostnader. Idag finns även vissa otydligheter kring enligt vilka parametrar bidragsbeloppet beräknas.

Ramboll ser att oavsett hur kommunen väljer att organisera och driva den öppna fritidsverksamheten att det finns ett behov av att räkna ut ett grundbelopp för att kunna ta fram en adekvat ersättningsmodell till de verksamheter som driver öppen fritidsverksamhet. Detta kan betraktas som ett förberedande arbete inför en eventuell kommande upphandlingsmodell.

Vidta åtgärder för att skapa bättre personalvillkor

Det framkommer att en stor utmaning för verksamheterna är personalförsörjningen. Ramboll rekommenderar att Botkyrka kommun vidtar åtgärder och utreder vidare vilka möjligheter som finns för att förbättra arbetsvillkoren för personalen. Detta rör sig främst om att möjliggöra fler heltidstjänster.

Det har under vår datainsamling framkommit förslag på att samverka med skolan kan bidra till att skapa bättre personalvillkor. Kommunen bör se över möjligheter att samverka med skolan kring tjänster, för att kunna erbjuda fler heltidstjänster. Är det möjligt att dela sin anställning och tjänstgöra till viss del i skolan som ligger i anslutning till den öppna fritidsverksamheten? Det framkommer att verksamheterna upplever att samverka med skolan har försämrats när fritidsverksamheten inte längre ligger under utbildningsförvaltningen. En sådan arbetsfördelning skulle därmed även kunna bidra till ökad samverkan mellan skolan och den öppna fritidsverksamheten. Det finns även förslag på slå ihop verksamheterna under till exempel lov för att det ska vara mer resurseffektivt.

Botkyrka kommun har vid tiden för utredningen tillfört verksamheterna ett extra stöd i syfte att höja sysselsättningsgraden hos föreståndare till att omfatta heltidstjänster.

Lyft diskussion om syftet med modellen med föreningsdriven Öppen fritidsverksamhet som idag ej är tydlig

¹³ Rambolls rekommendation utifrån utredning om interkommunalersättning

Det finns en inneboende konflikt i att det finns en tradition av att främja det fria föreningslivet samtidigt som det finns behov av en ökad styrning och uppföljning av verksamheterna från kommunens sida för att säkerställa hög kvalitet och likvärdighet.

Det framkommer av vår datainsamling att bakgrunden till, och syftet i dagsläget, med att Botkyrka har valt modellen med föreningsdriven öppen fritidsverksamhet inte är tydlig hos alla aktörer. Under dialogträffen framkom att det saknas en diskussion kring modellen och dess syfte som till exempel behovet av mångfald, vad föreningsdrivna verksamheter kan erbjuda som en kommun inte kan och om detta tas tillvara idag. Det finns även tankar kring att ett syfte kan vara att ha en hög täthet av fritidsklubbar/fritidsgårdar som inte kommunen skulle kunna tillhandahålla till samma kostnad. Så här säger en representant för ett studieförbund:

...”det är ju konflikt mellan intressen: antingen litar man på förningarna och att styrningen bygger på tillit. Eller så styr man för att uppnå kvalitet. Men sen förstår jag att verksamheterna med skattemedel måste hålla god kvaliteten. Men strular också till det, om man inte känner ägandeskap av verksamheterna... Styrelserna måste också känna ägande, inte bara en tjänstemannafråga. Styrka att få med hela organisationen, kan kanske uppnås med IOP. Men blir inte det om man inte upplever att man äger frågorna och styr dem”...

Rambolls utredning har tagit sin utgångspunkt i ett ramverk som är utvecklat efter kommunens förslag till reviderat Utvecklingsprogram, som tydligt stärker styrning och uppföljning av verksamheterna för att stärka kvaliteten och likvärdigheten. Programmet lyfter också vikten av förbättrade arbetsvillkor för personalen. Därför ses befintligt regi med stärkt styrning och förlängd bidragsperiod, upphandling och kommunal regi som de mest ändamålsenliga alternativen. Givet kommunens situation kopplat till resurser och kapacitet har avvägningar gjorts som innebär att befintlig regi med stärkt styrning och förlängd bidragsperiod är närmast att föredra. Givet hur diskussionen ovan kopplat till syftet med verksamheten utvecklar sig, kan IOP betraktas som ett alternativ. I ett sådant alternativ finns även aspekten som bland annat Uppsala kommun lyfter, i vår utredning, att verksamheterna är lagstyrda. Av skollagens skrivningar framgår det bland annat att; den öppna fritidsverksamheten genom pedagogisk verksamhet ska komplettera utbildningen i grundskolan, att verksamheten ska erbjuda barnen möjlighet till utveckling och lärande samt en meningsfull fritid och rekreation, att verksamheten ska utgå från en helhetssyn på barnet och barnets behov samt utformas så att den främjar allsidiga kontakter och social gemenskap samt att det ska finnas personal med sådan utbildning eller erfarenhet att barnets behov av omsorg och en god pedagogisk verksamhet kan tillgodoses.¹⁴

Ramboll rekommenderar att kommunen synliggör och diskuterar syftet med modellen med föreningsdriven fritidsverksamhet.

¹⁴ Skollagen, 25 kapitel, §§ 4–7

Bilaga 1 Skollagen om öppen fritidsverksamhet

Definition av öppen fritidsverksamhet

I uppdraget undersöker vi Botkyrka kommuns drift av den öppna fritidsverksamheten. Den öppna fritidsverksamheten (kallas ofta fritidsklubb) regleras under kapitel 25 i skollagen, *Annan pedagogisk verksamhet*. Nedan beskriver vi vad öppen fritidsverksamhet innefattar enligt skollagen samt hur det skiljer sig mot vad som kallas fritidshem.

Om fritidshem

Det är obligatoriskt för kommunerna att erbjuda fritidshem. Fritidshem ska erbjudas till och med vårterminen det år då eleven fyller 13 år. Fritidshem regleras under kapitel 14 i skollagen *Fritidshemmet*. På fritidshemmet ska det finnas behöriga fritidspedagoger med lärarlegitimation som ansvarar för undervisningen. Fritidshemmet omfattas av en egen läroplan och även av många kapitel i skollagen vad gäller kränkande behandling och särskilt stöd. Fritidshem är en inskrivningsverksamhet.

Om öppen fritidsverksamhet

Till skillnad från fritidshem är det inte obligatoriskt för kommunen att erbjuda öppen fritidsverksamhet. Men från det år eleven fyller tio år tillåter skollagen att kommuner erbjuder öppen fritidsverksamhet i stället för fritidshem. Barnen är inte inskrivna i den öppna fritidsverksamheten. Kravet på legitimerad personal finns inte på samma sätt i öppen fritidsverksamhet som i fritidshem, och det finns inte heller någon läroplan. I skollagen står det däremot att öppen fritidsverksamhet ska erbjuda barnen möjlighet till utveckling och lärande samt en meningsfull fritid och rekreation.

Kapitel 14 Fritidshem

Kvalitetskrav

7 § Sådan verksamhet som avses i 2–5 §§ ska bedrivas i ändamålsenliga lokaler i grupper med en lämplig sammansättning och storlek. För bedrivande av verksamheten ska det finnas personal med sådan utbildning eller erfarenhet att barnets behov av omsorg och en god pedagogisk verksamhet kan tillgodoses.

Uppföljning och utvärdering

8 § En kommun ska systematiskt följa upp och utvärdera sådan verksamhet som avses i 2–5 §§. Om det vid uppföljning, genom klagomål eller på annat sätt kommer fram att det finns brister i sådan verksamhet som avses i 2–5 §§ ska kommunen se till att nödvändiga åtgärder vidtas. Kommunen ska ha skriftliga rutiner för att ta emot och utreda klagomål mot verksamheten. Information om rutinerna ska lämnas på lämpligt sätt.

Avgifter

9 § För plats i sådan pedagogisk omsorg som avses i 2 § och som erbjuds i stället för förskola eller fritidshem samt för sådan omsorg som avses i 5 § får avgifter tas ut på det sätt som anges i 8 kap. 16 § första stycket respektive 14 kap. 12 §.

14 § En kommun som i sitt fritidshem har en elev från en annan kommun ska ersättas för sina kostnader för elevens utbildning i fritidshemmet av elevens hemkommun, om elevens skolgång i den mottagande kommunens förskoleklass, grundskola eller grundsärskola grundar sig på 9 kap. 13 § första stycket, 10 kap. 24, 25 eller 26 § eller 11 kap. 24 § andra stycket 2 eller 25 §. Även i andra fall då en kommun i sitt fritidshem har en elev från en annan kommun ska hemkommunen betala ersättning till den mottagande kommunen. Om kommunerna i ett sådant fall inte kommer överens om annat, ska ersättningen bestämmas med hänsyn till kommunens åtagande och elevens behov efter samma grunder som hemkommunen tillämpar vid fördelning av resurser till sina egna fritidshem. Har en elev ett omfattande behov av särskilt stöd, behöver hemkommunen inte lämna bidrag för det särskilda stödet, om betydande organisatoriska eller ekonomiska svårigheter uppstår för kommunen.

Ersättningen enligt första eller andra stycket ska i förekommande fall minskas med belopp som huvudmannen tar ut enligt 12 §.

Avgifter

12 § En kommun får ta ut avgift för utbildning i fritidshem som den anordnar. Avgifterna ska vara skäliga.

Kapitel 25 Annan pedagogisk verksamhet

Öppen fritidsverksamhet

4 § Enligt 14 kap. 7 § får en huvudman under vissa förutsättningar erbjuda öppen fritidsverksamhet i stället för fritidshem.

Den öppna fritidsverksamheten ska genom pedagogisk verksamhet komplettera utbildningen i grundskolan, grundsärskolan, specialskolan, sameskolan och andra särskilda utbildningsformer i vilka skolplikt kan fullgöras.

Verksamheten ska erbjuda barnen möjlighet till utveckling och lärande samt en meningsfull fritid och rekreation.

Övergripande krav på verksamheten

Utgångspunkter

6 § Sådan verksamhet som avses i 2–5 §§ ska utformas med respekt för barnets rättigheter och i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar och de mänskliga rättigheterna som människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet samt solidaritet mellan människor. Den ska förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på.

Var och en som verkar inom sådan verksamhet ska främja de mänskliga rättigheterna och aktivt motverka alla former av kränkande behandling. Verksamheten ska utgå från en helhetssyn på barnet och barnets behov samt utformas så att den främjar allsidiga kontakter och social gemenskap.

Kvalitetskrav

7 § Sådan verksamhet som avses i 2–5 §§ ska bedrivas i ändamålsenliga lokaler i grupper med en lämplig sammansättning och storlek. För bedrivande av verksamheten ska det finnas personal med sådan utbildning eller erfarenhet att barnets behov av omsorg och en god pedagogisk verksamhet kan tillgodoses.

Uppföljning och utvärdering

8 § En kommun ska systematiskt följa upp och utvärdera sådan verksamhet som avses i 2–5 §§. Om det vid uppföljning, genom klagomål eller på annat sätt kommer fram att det finns brister i sådan verksamhet som avses i 2–5 §§ ska kommunen se till att nödvändiga åtgärder vidtas. Kommunen ska ha skriftliga rutiner för att ta emot och utreda klagomål mot verksamheten. Information om rutinerna ska lämnas på lämpligt sätt.

Avgifter

9 § För plats i sådan pedagogisk omsorg som avses i 2 § och som erbjuds i stället för förskola eller fritidshem samt för sådan omsorg som avses i 5 § får avgifter tas ut på det sätt som anges i 8 kap. 16 § första stycket respektive 14 kap. 12 §.

Bidrag

Pedagogisk omsorg som erbjuds i stället för förskola eller fritidshem

10 § Den kommun där en enskild bedriver sådan pedagogisk omsorg som avses i 2 § ska efter ansökan besluta att huvudmannen har rätt till bidrag om

1. huvudmannen har förutsättningar att följa de föreskrifter som gäller för motsvarande offentlig verksamhet,
2. verksamheten inte innebär påtagliga negativa följder för kommunens motsvarande verksamhet,
3. verksamheten är öppen för alla barn som en kommun ska sträva efter att erbjuda motsvarande verksamhet, med undantag för barn som hemkommunen har beslutat att inte lämna bidrag för enligt 13 § andra stycket, och
4. avgifterna inte är oskäligt höga.

Kommunen får besluta att en huvudman har rätt till bidrag trots att villkoret i första stycket 3 inte är uppfyllt, om det finns skäl med hänsyn till verksamhetens särskilda karaktär.

11 § Hemkommunen ska lämna bidrag till en huvudman som har rätt till bidrag enligt 10 § för varje barn som tas emot.

Bidraget består av ett grundbelopp enligt 12 § och i vissa fall ett tilläggsbelopp enligt 13 §.

Hemkommunen är inte skyldig att lämna bidrag till fler än två huvudmän för samma barn eller till mer än en huvudman för pedagogisk omsorg för ett barn som också går i förskola. Om barnet tagits emot i två enskilda verksamheter, eller i en kommunal och en enskild verksamhet, är kommunen inte skyldig att lämna ett samlat bidragsbelopp som är högre än om barnet tagits emot i endast en kommunal verksamhet. Hemkommunen ska bestämma hur bidraget ska fördelas mellan huvudmännen för verksamheterna.

När barn tas emot i enskild pedagogisk omsorg där deras vårdnadshavare arbetar får kommunen inte lämna bidrag för fler barn till vårdnadshavaren än det antal barn till andra som har tagits emot.

12 § Grundbeloppet ska avse ersättning för

1. omsorg och pedagogisk verksamhet,
2. pedagogiskt material och utrustning,
3. måltider,
4. administration,
5. mervärdesskatt, och
6. lokalkostnader.

Grundbeloppet ska bestämmas efter samma grunder som kommunen tillämpar vid fördelning av resurser till sin egen pedagogiska omsorg. Om kommunen inte tillhandahåller pedagogisk omsorg ska bidraget bestämmas efter vad som är skäligt med hänsyn till den enskilda verksamhetens innehåll och omfattning.

13 § Tilläggsbelopp ska lämnas för barn som har ett omfattande behov av särskilt stöd. Tilläggsbeloppet ska vara individuellt bestämt utifrån barnets behov.

Hemkommunen är inte skyldig att betala tilläggsbelopp för ett barn, om betydande organisatoriska eller ekonomiska svårigheter uppstår för kommunen. Lag (2016:550).

14 § Hemkommunen är bara skyldig att lämna bidrag i den omfattning som den är skyldig att erbjuda förskola enligt 8 kap. respektive fritidshem enligt 14 kap.

Öppen fritidsverksamhet

15 § Om en enskild som har godkänts som huvudman för fritidshem i stället erbjuder öppen fritidsverksamhet till en elev, ska bidrag lämnas av hemkommunen, om kommunen där verksamheten är belägen har tillförsäkrats insyn i verksamheten, verksamheten uppfyller de krav som anges i 6 och 7 §§ och avgifterna inte är oskäligt höga.

Bidraget ska bestämmas med hänsyn till huvudmannens åtagande och elevens behov efter samma grunder som kommunen tillämpar vid fördelning av resurser till egen motsvarande verksamhet.

Om en elev har ett omfattande behov av särskilt stöd, behöver kommunen inte lämna bidrag för det särskilda stödet om betydande organisatoriska eller ekonomiska svårigheter uppstår för kommunen.

Bilaga 2 Skriftliga referenser

Botkyrka kommun

Utvecklingsprogram för Botkyrkas öppna fritidsverksamheter 2020–2024

Uppföljningsverktyg till Utvecklingsprogrammet för Botkyrkas öppna fritidsverksamheter 2020–2024, 2019-03-11

Överenskommelsen Botkyrka - Idéburna organisationer och Botkyrka kommun i samverkan

Handledning till Riktlinjer för idéburet offentligt partnerskap, Bilaga, Botkyrka kommun

Manus 20190317, Riktlinjer Idéburet Offentlig partnerskap, Botkyrka kommun

Avtal om idéburet offentligt partnerskap (IOP) mellan Botkyrka kommun, Arbetsförmedlingen och idéburen sektor

Utveckla idéburet offentligt partnerskap i kommuner landsting och regioner, SKL, 2017

Förstudierapport Utvecklingsprogram 2020–2024 för Botkyrkas öppna fritidsverksamheter

Tjänsteskrivelse, Uppdrag – kvalitetssäkra den öppna fritidsverksamheten, Dnr KOF 2018/:105

Bidrag till öppna fritidsverksamheter 2019, KOF 2018:176

Överenskommelse om öppen fritidsverksamhet för fritidsklubb – och fritidsgårdsverksamhet 2019

Bidragsreglemente för öppen fritidsverksamhet

KEKS rapport Botkyrka 2016

Ansökningsformulär, MALL

Bidragkalkyl 2019

Överenskommelse om idéburet offentligt partnerskap Expedition Botkyrka

Förslag till fördelning av tillkommande medel till fritidsgårdsverksamheten i Botkyrka kommun, tjänsteskrivelse Dnr KOF/2019:24

MUCF: s kartläggning

https://www.mucf.se/sites/default/files/publikationer_uploads/kartlaggning-oppen-fritidsverksamhet.pdf

Statistik Skolverket

Annan pedagogisk verksamhet: Barn och personal per 15 oktober 2018. Skolverket. 2018

Västerås stad

Handlingsplan för fritidsgårdar, 2014–2019

Avtalsvillkor avseende Förskole- och grundskolenämndernas ansvarsområden

Kriterieunderlag för upphandlingen

Riktlinjer för idéburet offentligt partnerskap, 2018

3

Uppdrag - Utredda system för ersättning för fritidsklubbsdeltagande i andra kommuner(KOF/2019:13)

Förslag till beslut

1. Kultur- och fritidsnämnden har tagit del av avrapporteringen av uppdraget att utreda system för ersättning för fritidsklubbsdeltagande i andra kommuner.
2. Kultur- och fritidsnämnden beslutar om att införa en tillfällig interkommunal ersättning om 3878 kronor per barn och läsår för fritidsklubbsverksamhet.
3. Kultur- och fritidsnämnden beslutar om att ge förvaltningen i uppdrag att ta fram ett permanent system för interkommunal ersättning. Uppdraget ska redovisas senast september 2020.

Sammanfattning

Kultur- och fritidsnämndens ordförande har gett kultur- och fritidsförvaltningen i uppdrag att utreda system för ersättning för fritidsklubbsdeltagande i andra kommuner.

14 % (524 stycken) av kommunens elever i åldrarna 10–12 år går i skolor i andra kommuner i Stockholm län. För att de ska ha möjlighet att gå i fritidsklubb i anslutning till sin skola krävs att Botkyrka kommun ersätter den mottagande skolkommunen.

Kultur- och fritidsförvaltningen har uppdragit åt konsultföretaget Ramböll att utreda vad regelverket innebär samt ta fram åtgärdsförslag för att, genom en så kallad interkommunal ersättning, göra det möjligt för Botkyrkabarn att gå i fritidsklubb i annan kommun.

2019-11-29

Dnr KOF/2019:13

Enligt Ramböll påverkar Botkyrka kommuns nuvarande driftform och ersättningsmodell för fritidsklubbar möjligheten att kompensera andra kommuner samt också att ta emot eventuell ersättning från andra kommuner.

För att de barn som riskerar att komma i kläm i den befintliga modellen ska få möjlighet att gå på fritidsklubb i sin skolkommun föreslår förvaltningen en tillfällig interkommunal ersättning om 3878 kronor per barn och läsår.

Vidare föreslår förvaltningen att nämnden ger i uppdrag att utreda och ta fram ett permanent system för interkommunal ersättning.

2019-11-27

Dnr KOF/2019:13

Referens
Selina HamiMottagare
Kultur- och fritidsnämnden

Uppdrag: Utredda system för ersättning för fritidsklubbsdeltagande i andra kommuner

Förslag till beslut

1. Kultur- och fritidsnämnden har tagit del av avrapporteringen av uppdraget att utreda system för ersättning för fritidsklubbsdeltagande i andra kommuner.
2. Kultur- och fritidsnämnden beslutar om att införa en tillfällig interkommunal ersättning om 3878 kronor per barn och läsår för fritidsklubbsverksamhet.
3. Kultur- och fritidsnämnden beslutar om att ge förvaltningen i uppdrag att ta fram ett permanent system för interkommunal ersättning. Uppdraget ska redovisas senast september 2020.

Sammanfattning

Kultur- och fritidsnämndens ordförande har gett kultur- och fritidsförvaltningen i uppdrag att utreda system för ersättning för fritidsklubbsdeltagande i andra kommuner.

14 % (524 stycken) av kommunens elever i åldrarna 10–12 år går i skolor i andra kommuner i Stockholm län. För att de ska ha möjlighet att gå i fritidsklubb i anslutning till sin skola krävs att Botkyrka kommun ersätter den mottagande skolkommunen.

Kultur- och fritidsförvaltningen har uppdragit åt konsultföretaget Ramböll att utreda vad regelverket innebär samt ta fram åtgärdsförslag för att, genom en så kallad interkommunal ersättning, göra det möjligt för Botkyrkabarn att gå i fritidsklubb i annan kommun.

Enligt Ramböll påverkar Botkyrka kommuns nuvarande driftform och ersättningsmodell för fritidsklubbar möjligheten att kompensera andra kommuner samt också att ta emot eventuell ersättning från andra kommuner.

2019-11-27

Dnr KOF/2019:13

För att de barn som riskerar att komma i kläm i den befintliga modellen ska få möjlighet att gå på fritidsklubb i sin skolkommun föreslår förvaltningen en tillfällig interkommunal ersättning om 3878 kronor per barn och läsår.

Vidare föreslår förvaltningen att nämnden ger i uppdrag att utreda och ta fram ett permanent system för interkommunal ersättning.

Beskrivning av ärendet

Alla barn som bor i Botkyrka ska erbjudas en meningsfull fritid. Kommunens tolv fritidsklubbar bidrar till att Botkyrkas barn i åldern 10–12 år får möjlighet till en aktiv och meningsfull fritid vid skoldagens slut.

14 % (524 stycken) av kommunens elever i åldrarna 10–12 år går i skolor i andra kommuner i Stockholm län. För att de ska ha möjlighet att gå i fritidsklubb i anslutning till sin skola krävs att Botkyrka kommun ersätter den mottagande skolkommunen. Hittills har Botkyrka kommun nekats den mottagande kommunen ersättning, vilket medfört att vissa barn nekats plats och att föräldrar själva behövs finansiera grundkostnaden för barnets deltagande i fritidsklubben i skolkommunen, något som alla inte har möjlighet till.

Kultur- och fritidsnämndens ordförande har gett kultur- och fritidsförvaltningen i uppdrag att utreda ett system för ersättning till andra kommuner när Botkyrkaelever går på fritidsklubb i andra kommuner. I beredningsuppdraget klargör nämndens ordförande att Botkyrka kommun vill att alla kommunens barn ska ges möjlighet till en aktiv och trygg fritid, oavsett vilken skola barnet går i. Kommunen vill därför att de barn som går i skola i annan kommun ska få delta på fritidsklubb i anslutning till sin skola och inte behöva åka till Botkyrka för att gå på fritidsklubb efter skoldagens slut. För att det ska vara möjligt behöver Botkyrka kommun kunna ersätta andra kommuner när Botkyrkabarn går i fritidsklubb där.

Utredningen

Utifrån ovanstående beredningsuppdrag har kultur- och fritidsförvaltningen uppdragit åt konsultföretaget Ramböll att utreda vad regelverket innebär samt vilka möjliga vägar det finns för att de barn som bor i Botkyrka kommun och går i skolan i en annan kommun ska ha tillgång till fritidsklubb i anslutning till sin skola.

Rambölls kartläggning

Ramböll har i sin utredning först och främst kunnat konstatera att när ett barn går på fritidshem eller fritidsklubb i annan kommun, ska

2019-11-27

Dnr KOF/2019:13

hemkommunen enligt Skollagen ersätta den andra kommunen för dess kostnader. Andra kommuner har alltså rätt att kräva ersättning från Botkyrka kommun för barn som nyttjar fritidsklubbsverksamhet i mottagande skolkommun.

Ersättningen är oftast uppdelad i två delar. Ett grundbelopp och en föräldraavgift. Grundbeloppet är en internkostnad för drift av fritidsklubb som grundar sig exempelvis i lokalkostnader, administrativa kostnader, måltider m.m. Beloppet fastställs vanligtvis per elev och motsvarar kommunens totala interna kostnad för varje elev som deltar i fritidsklubbens verksamhet. Beloppet varierar mellan kommuner. Föräldraavgiften är den egenavgift som barnets vårdnadshavare betalar för plats i fritidsklubbsverksamheten. Det är upp till varje kommun och fristående aktör att avgöra om fritidsklubben ska vara avgiftsbelagd, med reservation för att avgiften ska var skälig.

Kartläggningen visar att Botkyrkaelever med skolgång i annan kommun framförallt går på fristående skolor i Stockholms stad eller Huddinge kommun. Ett mindre antal har placering i Södertälje eller Salems kommun.

Majoriteten av dessa närliggande kommuner bedriver, till skillnad från Botkyrka kommun, en avgiftsbelagd fritidsklubb där elever registreras i verksamheten. Elever får delta i fritidsklubb i kommunal och fristående regi, även om de inte är folkbokförda i kommunen. Däremot är det skolkommunens riktlinjer och avgifter för deltagande i verksamheten som gäller. Det innebär att den föräldraavgift som gäller ska betalas, även om eleven är bosatt i annan kommun. Eftersom föräldraavgiften är en reducerad summa av kommunens totala kostnad för fritidsklubbsplatsen vill skolkommunen även ha ersättning från hemkommunen när elever från andra kommuner deltar i deras fritidsklubb. Kartläggningen har inte hittat några exempel på att Botkyrka elever nekats fritidsklubb. Däremot kan elever potentiellt nekas en plats om varken föräldraavgift eller ersättning kommer från hemkommunen, och flera medborgarförslag har inkommit till förvaltningen som visar på motsatsen.

Verksamheter i kommunal och fristående regi i t.ex. Stockholms stad och Huddinge kommun har tidigare efterfrågat kompensation för Botkyrkaelever som deltar i kommunens fritidsklubbar men har nekats med hänvisning till att fritidsklubbarna i Botkyrka kommun är gratis för alla barn i åldrarna 10–12 samt att kommunen heller inte har något fast grundbelopp kopplat till varje barn såsom andra kommuner har. Istället sker t.ex. från Stockholms stad sida en kvittningsprincip för in- och utflöde av elever mellan kommunerna. Detta innebär dock att Botkyrka kommun inte heller får

2019-11-27

Dnr KOF/2019:13

ersättning för de elever från Stockholms stad som deltar i fritidsverksamheten.

Nuvarande driftsform och ersättningsmodell påverkar

Ramböll konstaterar i sin utredning att Botkyrka kommuns nuvarande driftform och ersättningsmodell för fritidsklubbar påverkar möjligheterna att kompensera andra kommuner samt ta emot ersättning från andra kommuner. Till skillnad från närliggande skolkommuner saknar Botkyrkas kommun ett grundbelopp per elev som motsvarar kommunens interna kostnad för varje elev som deltar i fritidsklubb.

Botkyrka kommun har även en avgiftsfri fritidsklubb som inte kräver någon registrering av besökare. Det innebär att kommunen inte vet om det går elever från andra kommuner på fritidsklubben. Om kommunen ska kunna begära ersättning från andra kommuner krävs någon form av registrering av besökarna.

Rambölls rekommendationer

Ramböll rekommenderar förvaltningen att begära information om vilka kommuner och fristående aktörer som tar emot Botkyrkaelever i sina fritidsklubbar och berörs av en ersättningsmodell. Kommunen bör även fatta ett beslut om ställningstagande och tydliggöra sina skyldigheter gentemot berörda kommuner och fristående aktörer samt kommunicera ut detta. För att kunna möjliggöra ersättning behöver en modell för detta utformas. Eftersom Botkyrka kommun i sin tur är berättigad ersättning för elever från andra kommuner som går i fritidsklubb i kommunen, behöver registrering av elever göras i fritidsklubbsverksamheten.

Om kommunen vill säkerställa en avgiftsfri fritidsklubb för alla kommunbor behöver kommunen ta ställning till om de är villiga att utöver den interkommunala ersättningen även ersätta eventuell föräldraavgift för de som väljer att gå i skola i annan kommun.

Förslag till åtgärder

Förvaltningen delar bedömningen att driftsformen och ersättningsmodellen för fritidsklubbsverksamheten är hindrande faktorer i möjligheten att kunna ersätta skolkommuner och fristående aktörer.

Nuvarande beräkning av ersättning för drift av fritidsklubb i kommunen är i dagsläget inte baserat på ett grundbelopp per elev/besökare. Då kommunen beräknar ersättningen på ett sätt som inte är jämförbart med ett grundbelopp, finns idag ingen möjlighet att ersätta kommuner som begär ersättning utifrån dessa parametrar och i enlighet med Rambölls rekommendation föreslår förvaltningen att nämnden ger förvaltningen i uppdrag att utreda

2019-11-27

Dnr KOF/2019:13

och ta fram ett permanent system för interkommunal ersättning. I utredningen behöver följande punkter särskilt beaktas:

- a) Kartlägga vilka kommuner och fristående skolor som berörs
- b) Ta fram ett belopp för en fritidspeng
- c) Ta ställning till registrering av elever genom inskriven verksamhet
- d) Ta ställning till att införa en föräldraavgift
- e) Ta fram riktlinjer samt i samarbete med utbildningsförvaltningen se över en modell för ersättning till andra kommuner och fristående skolor

Utöver detta bör en tillfällig fritidspeng för interkommunal ersättning om 3878 kronor per barn och läsår beslutas för att möjliggöra barn i nuläget att gå i en fritidsklubb i anslutning till sin skola utanför Botkyrka kommun. Denna summa är uträknad utifrån den summa förvaltningen idag lägger på fritidsklubsverksamhet delat på antalet barn i målgruppen. Förvaltningen har inte medel i ram att täcka interkommunal ersättning för samtliga barn som i dagsläget går i skola i annan kommun. Om införandet av interkommunal ersättning ska vara kostnadsneutralt för Botkyrka kommun behöver frågan utredas gemensamt med att beräkningsmodellen av bidraget för drift av den öppna fritidsverksamheten utreds. Framtagande av ny beräkningsmodell för drift av öppen fritidsverksamhet är en del av utredningen av avtal- och bidragsperiod för drift av öppen fritidsverksamhet (KOF/2019:131).

Bilaga 1 – Kostnadskalkyl för interkommunal ersättning

Bilaga 2 – Utredning om avtal- och bidragsfördelning och interkommunal ersättning

Anja Dahlstedt
Kultur- och fritidsdirektör

Ida Burén
Verksamhetschef
Kultur och ung fritid

Expedieras till
Utbildningsförvaltningen

Interkommunal ersättning

Kostnads kalkyl för fritidspeng till

Botkyrkabarn i åldern 10-12

Beräknad fritidspeng/Botkyrkabarn i åldern 10-12

Total kostnad för Botkyrkas fritidsklubbar	14 475 100
Antal Botkyrkabarn i åldern 10-12 (2018)	3 733
Fritidspeng per barn i åldern 10-12	3 878

Summa att ersätta andra kommuner inom Stockholms län som i dagsläget

tar emot Botkyrkabarn i sina fritidsklubbar

Antal barn i åldern 10-12 som går i en skola i en annan kommun inom Stockholms län	524
Fritidspeng per barn i åldern 10-12	3 878
Total summa att ersätta andra kommuner i dagsläget	2 032 072

Avsedd för

Botkyrka kommun, Enheten Ung fritid

Typ av dokument

Utredningsrapport

Datum

Maj, 2019

ÖPPEN FRITIDSVERKSAMHET I BOTKYRKA KOMMUN

**UTREDNING OM AVTAL- OCH BIDRAGSFÖRDELNING OCH
INTERKOMMUNAL ERSÄTTNING**

Projektnamn **Utredning om interkommunal ersättning och avtal- och bidragsfördelning.**
Mottagare **Botkyrka kommun**
Typ av dokument **Rapport**
Datum **2019-06-05**

Beskrivning **En utredning om den öppna fritidsverksamheten med avseende på interkommunal ersättning och avtal- och bidragsfördelning för drift av öppen fritidsverksamhet.**

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Sammanfattning	2
1. Inledning	4
1.1 Om den öppna fritidsverksamheten i Botkyrka kommun	4
1.2 Bakgrund till följande utredning	4
1.3 Om Rambolls uppdrag	4
1.4 Rapportens disposition	5
2. Metod och genomförande	6
2.1 Uppdragets avgränsningar och datainsamling	6
2.2 Dialogträff med verksamhetsrepresentanter	6
3. Tillgång till den öppna fritidsverksamheten i andra kommuner	7
3.1 Vad säger skollagen om interkommunal ersättning	7
3.2 Botkyrka elever går framförallt i fristående skolor i närliggande kommuner	8
3.3 Berörda kommuner bedriver avgiftsbelagd fritidsklubb	9
3.4 Elever från Botkyrka kommun tillåts gå på fritidsklubb i annan kommun men föräldrar behöver ibland betala avgiften	10
3.5 Försvårande faktorer med nuvarande system som bidrar till olika konsekvenser	11
3.6 Slutsatser och rekommendationer	13
4. Modeller för drift och finansiering av den öppna fritidsverksamheten	15
4.1 Botkyrka kommuns drift av öppen fritidsverksamhet skiljer sig från övriga Sverige	16
4.2 Nuläge och problembild	17
4.3 Genomförande av deluppdrag 2	18
4.4 Kartläggning av för- och nackdelar med fyra olika modeller	20
4.5 Tre nya modeller för drift av den öppna fritidsverksamheten	21
4.6 Bidragsgivning som modell för den öppna fritidsverksamheten	28
4.7 Samlade slutsatser deluppdrag 2	31
5. Rambolls övriga medskick	33

SAMMANFATTNING

Ramboll Management Consulting (Ramboll) har på uppdrag av Botkyrka kommun genomfört följande utredning som berör interkommunal ersättning och modeller för drift och finansiering av öppna fritidsverksamheten.

Deluppdrag 1 Tillgång till den öppna fritidsverksamheten i andra kommuner

Ramboll har undersökt regelverket kring interkommunal ersättning för fritidsklubbverksamhet. Vi har utrett vad som gäller för elever som bor i Botkyrka men går på skola i annan kommun eller fristående skola och utnyttjar fritidsklubb i nära anslutning till sin skola. Kartläggningen visar att ett hundratal barn och unga från Botkyrka kommun har skolplacering i en annan närliggande kommun inom Stockholms län. Majoriteten av dessa elever går på en fristående skola.

Vår kartläggning konstaterar att när ett barn går på fritidshem eller öppen fritidsverksamhet i annan kommun, givet att kommunen har mottagit barnet på rätt grunder, ska hemkommunen ersätta den andra kommunen för dess kostnader. Det innebär att en kommun har rätt att fakturera Botkyrka kommun för de barn vars hemkommun är Botkyrka, som nyttjar fritidshem eller öppen fritidsverksamhet. Kostnaden brukar benämnas grundbelopp, basbelopp eller fritidspeng och är en intern kostnad för drift av fritidsklubb som fastställt internt i kommunen. Vår kartläggning visar att Botkyrka kommun i dagsläget inte ersätter kommunala huvudmän eller fristående skolor för Botkyrkaelever som nyttjar deras fritidsklubb, trots att de har rätt till ersättningen. Anledningen till att Botkyrka kommun i dagsläget inte ersätter andra kommuner eller fristående skolor är för att Botkyrka kommun inte fastställt ett sådant grundbelopp per elev. Vi rekommenderar därför Botkyrka kommun utformar en modell för ersättning till andra kommuner för Botkyrkabor som väljer fritidsklubbar i andra kommuner eller fristående skolor. Vi rekommenderar även kommunen att se över nuvarande ställningstagande till föräldraavgift för fritidsklubb samt registrering av besökare i fritidsklubbarna.

Deluppdrag 2 Modeller för drift och finansiering av den öppna fritidsverksamheten

Ramboll har sett över fyra alternativa former för driften av den öppna fritidsverksamheten; bidragsöverenskommelser, idéburet offentligt partnerskap, upphandling och kommunal regi. Botkyrka kommun är mitt i ett förändringsarbete kopplat till att stärka kvaliteten i den öppna fritidsverksamheten. Med detta som utgångspunkt är Rambolls rekommendation att kommunen till att börja med bör få utvecklingsarbetet, inom formen för bidragsöverenskommelser, på plats innan en eventuell större förändring av drift och organisering. Vi förespråkar dock en förlängd bidragsperiod. Rekommendationen grundar sig också i kommunens tradition av att civilsamhället ska vara en del av den öppna fritidsverksamheten. Vi anser att upphandling som modell i ett nästa skede kan vara ett aktuellt alternativ för Botkyrka givet de målen för den öppna fritidsverksamheten såsom de formuleras i förslaget till det reviderade utvecklingsprogrammet.

Ramboll ser att det är av yttersta vikt att budgetuppföljningen av verksamheterna förbättras i syfte att veta hur bidragen fördelas inom verksamheterna och kan därmed stötta upp där det finns resursbrist. Vi rekommenderar även att kommunen arbetar med åtgärder som stärker förutsättningarna för god personalförsörjning.

1. INLEDNING

1.1 Om den öppna fritidsverksamheten i Botkyrka kommun

Botkyrka kommun har en unik modell för drift av den öppna fritidsverksamheten i kommunen. Den öppna fritidsverksamheten drivs, med undantag av en verksamhet som sker i kommunal regi, av föreningar och studieförbund. Att fritidsverksamhet drivs av studieförbund och föreningar är förhållandevis ovanligt sett till övriga Sverige (se statistik nedan).

Botkyrka kommun har även en form för sin öppna fritidsverksamhet som grundas på frivillighet och öppenhet. Det innebär bland annat att medlemskap inte är ett krav för deltagande och att det löpande utbudet av aktiviteter är kostnadsfritt och tillgängligt för alla besökare. Det innebär att det inte sker registrering av besökare, varken av barn och unga från Botkyrka kommun eller annan kommun. Även detta är ett tillvägagångssätt som inte alla kommuner använder sig av, utan det kan förekomma både registrering och avgift för deltagande i den öppna fritidsverksamheten i närliggande kommuner.

1.2 Bakgrund till följande utredning

Botkyrka kommun arbetar för närvarande med att stärka det systematiska kvalitetsarbetet både på verksamhets- och förvaltningsnivå och med att stärka styrkedjan och återkopplingen vid uppföljning av verksamheterna. Arbetet syftar till att tillhandahålla en öppen fritidsverksamhet som håller en likvärdig god standard och hög kvalitetsnivå för målgrupperna. Som ett led i detta arbetet vill nu kommunen se över modellen för avtal- och bidragsfördelningen och eventuella behov av förändringar. Enheten för Ung fritid vill utreda fördelar och nackdelar med bidragsöverenskommelser med utgångspunkt i målen om ökad likvärdighet, ökad kvalitet i verksamheterna och stärkt styrning.

Enheten för Ung fritid har även fått i uppdrag att utreda förutsättningar för att barn som är boende i Botkyrka, men går i skola i en annan kommun, ska kunna ta del av den fritidsklubbens verksamhet som ligger i nära anslutning till skolan. Detta då det bland annat har inkommit klagomål och medborgarförslag från föräldrar som har barn som går i skolan i andra kommuner. Då dessa kommuner ofta har avgiftsbelagd verksamhet och registrerar deltagandet blir det inte tillgängligt för dessa barn som är boende i Botkyrka. Enheten för Ung fritid vill därmed utreda vad som gäller i dessa fall och se över möjligheterna för att även de barn som bor i Botkyrka ska ha tillgång till den öppna fritidsverksamheten i nära anslutning till sin skola.

1.3 Om Rambolls uppdrag

Botkyrka kommun gav Ramboll i uppdrag att genomföra en utredning om *interkommunal ersättning* och *modellen för avtal- och bidragsfördelningen*. I rapporten benämns dessa Deluppdrag 1: *Tillgång till den öppna fritidsverksamheten i andra kommuner*
Deluppdrag 2: *Modeller för drift och finansiering av den öppna fritidsverksamheten*

Rambolls uppdrag innebär följande, att:

1. Utreda vad som gäller och vad det finns för möjliga vägar för att även de barn som bor i Botkyrka ska ha tillgång till den öppna fritidsverksamheten i nära anslutning till sin skola, som ligger i en annan kommun.
2. Utreda för- och nackdelar med existerande modell för avtal- och bidragsfördelningen och andra möjliga modeller.

Samt ta fram förslag och rekommendationer till kommunen.

1.4 Rapportens disposition

I kapitel 2 beskrivs kortfattat metod och genomförandet av utredningen. I kapitel 3 presenteras kortfattat nationell statistik om öppen fritidsverksamhet. I kapitel 4 presenterar vi genomförandet samt resultat av *deluppdrag 1 Tillgång till den öppna fritidsverksamheten i andra kommuner* samt Rambolls rekommendationer. I kapitel 5 presenterar vi genomförandet samt resultat av *deluppdrag 2 Modeller för drift och finansiering av den öppna fritidsverksamheten* samt Rambolls rekommendationer. Slutligen presenteras Rambolls övriga medskick som ett resultat av arbetet med utredningen i kapitel 6.

Av bilagorna framgår relevant lagstiftning för utredningen samt skriftliga referenser.

2. METOD OCH GENOMFÖRANDE

Genomförandet har bestått av fyra faser (uppstart, datainsamling, dialogträff och analys) och en genomgående tät dialog med Enheten Ung fritid. Uppstartsfasen bestod av uppstartsmöte, urval för dokumentstudier och datainsamling samt framtagande av analytiskt ramverk. Datainsamlingen har bestått av strukturerade dokumentstudier, kvalitativa semi-strukturerade intervjuer och en dialogträff med verksamhetsföreträdare. Innan slutlig avrapportering har Ramboll lett en analysworkshop tillsammans med representanter för Botkyrka kommun. Ramboll har utgått från följande fyra metodologiska angreppssätt:

- **Ett strukturerat arbetssätt** med stöd av verktyget analysram.
- **Ett inkluderande arbetssätt** som innebär en löpande dialog med Botkyrka kommun och en analysworkshop i syfte att skapa väl förankrade och genomförbara rekommendationer.
- **Ett rättighetsbaserat arbetssätt** som innebär att genomförandet tar sin utgångspunkt i ramverket för den öppna fritidsverksamheten som innefattar Utvecklingsprogrammet och de förhållningssätt som Utvecklingsprogrammet grundar sig på.
- **Triangulering som arbetssätt** som innebär en ansats som karaktäriseras av användning av redan känd kunskap, fokus på omvärldsfaktorer som påverkar arbetet och en kombination av metoder för datainsamling och analys.

Genomförandet beskrivs mer ingående under avsnitten om respektive uppdrag.

2.1 Uppdragets avgränsningar och datainsamling

I samråd med Botkyrka kommun har vi i dessa utredningar gjort följande inledande avgränsningar.

Deluppdrag 1 *Tillgång till den öppna fritidsverksamheten i andra kommuner*

- Berör fritidsklubbar i närliggande kommuner

Deluppdrag 2 *Modeller för drift och finansiering av den öppna fritidsverksamheten*

- Berör fritidsklubbar och fritidsgårdar i Botkyrka kommun

Utredningar inkluderar inte Mötesplatser för unga vuxna eller Öppen fritidsverksamhet för personer med funktionsnedsättning. Datainsamlingen har bestått av intervjuer med representanter för Botkyrka kommun, experter på myndigheter, företrädare för fritidsverksamheten i andra kommuner, en workshop med verksamhetsföreträdare för den öppna fritidsverksamheten i Botkyrka samt en analysworkshop med representanter för Kultur- och fritidsförvaltningen i Botkyrka kommun. Urvalet har skett i samråd med Botkyrka kommun. Fortsatta vägval och ramverk har stämts av löpande i dialog med Enheten Ung fritid och presenteras mer ingående under avsnitten om respektive uppdrag.

2.2 Dialogträff med verksamhetsrepresentanter

Då resultatet av utredningarna påverkar de studieförbund och föreningar som idag ansvarar för driften av den öppna fritidsverksamheten i Botkyrka kommun valde vi att bjuda in verksamhetsrepresentanter till en workshop. Detta för att skapa förutsättningar för ett mer fördjupat resonerande kring våra förslag samt för att i ett tidigt skede förankra utredningen.

3. TILLGÅNG TILL DEN ÖPPNA FRITIDSVERKSAMHETEN I ANDRA KOMMUNER

Kultur- och fritidsförvaltningen har identifierat ett behov av att se över hur ersättning till närliggande kommuner kan se ut för barn som deltar i fritidsklubb i andra kommuner. Detta behov har bland annat uppmärksammats genom mottagna medborgarförslag i frågan. Målet för Botkyrka kommun är att barn och unga från kommunen som går i skola i en annan närliggande kommun, gratis ska kunna ta del av den öppna fritidsverksamheten som ligger i nära anslutning till den skola som barnet går i, i rapporten benämner vi det som skolkommunen.

3.1 Vad säger skollagen om interkommunal ersättning

Ramboll har stämt av tolkningen av skollagen med Skolverkets upplysningstjänst som bekräftar att när ett barn går på fritidshem eller öppen fritidsverksamhet i annan kommun, givet att kommunen har mottagit barnet på rätt grunder, ska hemkommunen ersätta den andra kommunen för dess kostnader. Det innebär att kommun X har rätt att fakturera Botkyrka kommun för de barn vars hemkommun är Botkyrka, som nyttjar fritidshem eller öppen fritidsverksamhet.

Bild 1 skollagen om interkommunal ersättning

Skollagen om ersättning

14 kap. Fritidshemmet

14 § En kommun som i sitt fritidshem har en elev från en annan kommun ska ersättas för sina kostnader för elevens utbildning i fritidshemmet av elevens hemkommun, om elevens skolgång i den mottagande kommunens förskoleklass, grundskola eller grundsärskola grundar sig på 9 kap. 13 § första stycket, 10 kap. 24, 25 eller 26 § eller 11 kap. 24 § andra stycket 2 eller 25 §.

Även i andra fall då en kommun i sitt fritidshem har en elev från en annan kommun ska hemkommunen betala ersättning till den mottagande kommunen. Om kommunerna i ett sådant fall inte kommer överens om annat, ska ersättningen bestämmas med hänsyn till kommunens åtagande och elevens behov efter samma grunder som hemkommunen tillämpar vid fördelning av resurser till sina egna fritidshem. Har en elev ett omfattande behov av särskilt stöd, behöver hemkommunen inte lämna bidrag för det särskilda stödet, om betydande organisatoriska eller ekonomiska svårigheter uppstår för kommunen.

Ersättningen enligt första eller andra stycket ska i förekommande fall minskas med belopp som huvudmannen tar ut enligt 12 §.¹

Grundbelopp/basbelopp/fritidspeng: Är en intern kostnad för drift av fritidsklubb. Beloppet grundar sig exempelvis i lokalkostnader, pedagogisk verksamhet, administrativa kostnader, ersättning för måltider m.m. Beloppet fastställs vanligtvis per elev och motsvarar kommunens totala interna kostnad för varje elev som deltar i fritidsklubbverksamhet. Beloppet varierar mellan kommuner. En kommun kan fakturera grundbeloppet för fritidsklubben till en annan kommun, om en elev deltar i en fritidsklubb som inte är placerad i elevens hemkommun.

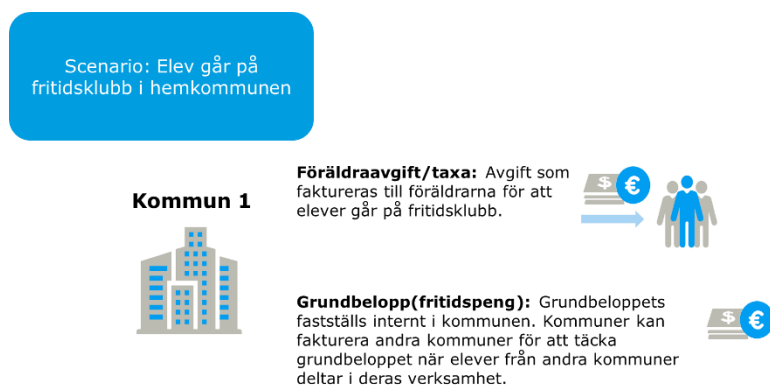
¹ Se även kapitel 25, §§ 9-15

Föräldraavgift: Föräldraavgiften är en reducering av det aktuella basbelopp/grundbelopp/fritidspeng per elev. Det är upp till varje kommun att avgöra om fritidsklubben ska vara avgiftsbelagd. Enligt skollagen får en kommun samt fristående aktör ta ut en avgift för fritidsklubben (i skollagen benämnd annan pedagogisk omsorg) med reservation för att avgiften ska vara skälig.

Vår undersökning har specifikt tittat på vad som gäller i de fall när elever deltar i fritidsklubb i sin skolkommun, det vill säga inte går på fritidsklubb i sin hemkommun. Vi tänker nu beskriva hur ett sådant scenario vanligtvis ser ut.

- I) En elev går på skola i en annan kommun än sin hemkommun och nyttjar därför skolkommunens eller den fristående skolans fritidsklubb.
- II) A) Föräldraavgiften faktureras antingen direkt av skolkommunen eller fristående skola till föräldrarna med barn i fritidsklubben. Fakturan kan också skickas från skolkommunen eller den fristående skolan via hemkommunen till föräldrarna.
B) Skolkommunen eller fristående skola anmäler vilka barn och/eller elever folkbokförda i som de har i sin verksamhet **till** hemkommunen.
- III) Skolkommunen eller fristående skolan fakturerar grundbeloppet/fritidspengen till hemkommunen

Bild 2 Scenario: Elev går på fritidsklubb i hemkommunen

3.2 Botkyrka elever går framförallt i fristående skolor i närliggande kommuner

Kartläggningen visar att ett hundratal barn och unga från Botkyrka kommun har skolplacering i en annan närliggande kommun inom Stockholms län. Framförallt går eleverna från Botkyrka på skola i Stockholms stad eller Huddinge kommun. Ett mindre antal elever från Botkyrka har skolplacering i Södertälje eller Salems kommun. (se Tabell 1) Majoriteten av eleverna som går i skola i annan kommun, går på en fristående skola. Behovet att hitta lösningar för ersättning till andra kommuner för Botkyrkaelever verkar därför vara störst för fristående skolor.

Tabell 1 Sammanställning över elever som har skolplacering i annan kommun

Kommun	Regiform	Åk 3	Åk 4	Åk 5	Åk 6	Totalt
Huddinge	Kommunal skola	14	10	14	14	52
	Friskola	17	21	19	75	132
Stockholm	Kommunal skola	19	17	17	16	69
	Friskola	60	94	94	97	345
Södertälje	Kommunal skola	-	4	4	4	12
	Friskola	1	3	3	1	8
Salem	Kommunal skola	2	1	3	1	7
	Friskola	5	6	3	1	15

3.3 Berörda kommuner bedriver avgiftsbelagd fritidsklubb

Ramboll har varit i kontakt med representanter från Stockholm stad, Huddinge kommun, Salems kommun och Södertälje kommun för att kartlägga deras verksamhet för öppen fritidsverksamhet. Vi har frågat om deras avgifter för fritidsklubb samt riktlinjer kring elever som deltar i deras fritidsklubbverksamhet från andra kommuner. Ramboll har dessutom varit i kontakt med enstaka fristående fritidsklubbar. Vi sammanställer resultat från kartläggningen i tabellen nedan.

Tabell 2 Sammanställning över elever som har skolplacering i annan kommun

	Stockholm	Huddinge	Salem	Södertälje
Typ av verksamhet:	Alla elever i Stockholm stad går begreppsmässigt i en fritidsklubb från åk 4. Dvs +9 år.	Erbjuder fritidsklubb för barn i åldrarna 10–13 år. Elever registreras i de kommunala fritidsklubbarna	Sedan jan 2018 har Salem kommun infört fritidsklubb för elever åk. 5 och 6. Innan dess erbjöds dessa elever att gå på fritidshem. Det finns en kommunal fritidsklubb i kommunen, fritidsgården Huset. Elever kan komma och gå som de vill i verksamheten och registreras inte.	Erbjuder Fritidsklubb – för barn i åldern 10–13 år. Fritidsklubbarna drivs i kommunal regi och finns på de flesta skolor i kommunen. För att ta del av skolbarnomsorgen på fritidsklubb måste vårdnadshavarna göra en ansökan hos Barnomsorgen på Södertälje kommun.
Föräldraavgift och regler för fritidsklubb	800 kronor per termin. Avgiften inkluderar även måltider. Avgift på enskilt drivna fritidsklubbar kan vara olika.	Fast föräldraavgift på <u>409 kronor per månad</u> .	Verksamheten är gratis, dock krävs ett "gårdskort" med en kostnad på <u>30 kr/termin</u> . Gårdskortet ger eleverna möjlighet att låna datorer och dylikt, samt ger rabatter till olika evenemang. Mellanmål, frukt och dryck säljs till reducerade priser på fritidsklubben.	För barn på fritidsklubb debiteras en månadsavgift som är en procent av aktuellt basbelopp per termin uppdelat per månad samt att 100 kronor per månad debiteras för måltider. Prisbasbeloppet för år 2019 är 46 500 kr, vilket innebär att den totala avgiften för fritidsklubben blir <u>178 kr per månad</u> under 2019.
Hur fungerar det idag för Botkyrkaelever som går på fritidsklubb i kommunen?	Skolor i Stockholms stad kan fakturera föräldraavgiften till Botkyrkaföräldrar men gör det i olika utsträckning. Varken Stockholms stad eller fristående skolor i staden får ersättning	Det görs inga specialundantag för Botkyrkas föräldrar – de behöver betala på föräldraavgiften. Vill också fakturera Botkyrka kommun för grundbeloppet men nekas ersättning det i dagsläget.	Elever från andra skolor tillåts gå på fritidsklubb i Salems fritidsklubb. Varken Södertälje kommun eller fristående skolor i staden får ersättning från Botkyrka	Skolor i Södertälje kommun kan fakturera föräldraavgiften till Botkyrkaföräldrar men gör det i olika utsträckning. Varken Södertälje kommun eller fristående skolor i

	från Botkyrka kommun för elever som deltar i deras fritidsklubbar. Det sker det en informell kvittningsprincip mellan Stockholms stad och Botkyrka kommun för elever som deltar i verksamheterna i respektive kommun.		kommun för elever som deltar i deras fritidsklubbar.	staden får ersättning från Botkyrka kommun för elever som deltar i deras fritidsklubbar.
--	---	--	--	--

Kartläggningen visar att alla fyra kommuner bedriver öppen kommunal fritidsverksamhet i form av fritidsklubb för barn från och med 10 års ålder, i Stockholms stad får elever gå på fritidsklubb från och med att de är 9 år. I alla kommuner utom Salems kommun registreras eleverna som deltar på fritidsklubben. Huddinge kommun, Södertälje kommun samt Stockholms stad har en avgiftsbelagd fritidsklubb vilket innebär att de fakturerar en föräldraavgift för fritidsklubben som måste betalas för att elever ska få gå på fritidsklubben. Föräldraavgiften faktureras vanligtvis per år eller månadsvis. Föräldraavgiften beslutas årligen i respektive kommun och summan varierar mellan kommunerna. I exempelvis Stockholms stad kostar fritidsklubben 800 kr per termin. I Södertälje kommun faktureras föräldrarna en månadsavgift på 176 kr. Fristående skolor i kommunerna har rätt att själva bestämma hur stor avgiften ska vara, med reservation för att avgiften måste vara skälig.

Kartläggningen visar vidare att elever får delta på fritidsklubb i kommunal regi även om de inte är folkbokförda i skolkommunen. Däremot är det skolkommunens riktlinjer och avgifter som gäller för eleverna. Det innebär att det är skolkommunens föräldraavgift som gäller och ska betalas även om eleverna är bosatta i annan kommun. Eftersom föräldraavgiften är en reducerad summa som endast motsvarar en mindre del av kommunernas totala kostnad för fritidsklubben, vill skolkommunerna även ha ersättning från hemkommunen när elever från andra kommuner deltar i deras fritidsklubb. Kartläggningen visar att närliggande kommuner till Botkyrka ersätter varandra för elever som deltar i fritidsklubb i en annan kommun. Exempelvis fakturerar Stockholms stad och Huddinge kommun varandra för elever som deltar i respektive fritidsklubbverksamhet. Däremot visar kartläggningen att Botkyrka kommun i dagsläget nekar andra kommuner ersättning för Botkyrkaelever som deltar i fritidsklubb i annan kommun.

3.4 Elever från Botkyrka kommun tillåts gå på fritidsklubb i annan kommun men föräldrar behöver ibland betala avgiften

Kartläggningen visar att elever från Botkyrka kommun får delta i fritidsklubb i sin skolkommun. Däremot behöver Botkyrkaföräldrar ibland betala föräldraavgiften för fritidsklubben till skolkommunen eller till den fristående skolan. Samtidigt har vi även stött på exempel där Botkyrkaföräldrar inte behöver betala avgiften. Hur många föräldrar som idag betalar respektive inte betalar föräldraavgiften till andra kommuner eller fristående skolor, visar inte vår kartläggning.

I dagsläget betalar vissa Botkyrkaföräldrar föräldraavgiften för fritidsklubb. Hur mycket de betalar beror på vad den kommunala huvudmannen eller fristående skolan tar ut för avgift. Däremot ersätter inte Botkyrka kommun skolkommuner eller fristående skolor för de Botkyrkaelever som deltar i andra kommuners fritidsklubb. Våra intervjuer visar att Botkyrka kommun nekar andra kommuner ersättning för elever som går på fritidsklubben med hänvisning till att fritidsklubbarna i Botkyrka är gratis för alla barn i åldern 10–12 år. Botkyrka kommun har inte heller någon fast fritidspeng/grundbelopp kopplad till varje barn såsom andra kommuner har, vilket försvårar deras möjligheter att ersätta andra kommuner. Botkyrka kommun fakturerar i sin tur inte heller andra kommuner när deras elever går på fritidsklubb i Botkyrka. Det är i dagsläget inte heller möjligt för

Botkyrka att fakturera andra kommuner för elever som deltar i Botkyrka kommuns fritidsklubb eftersom Botkyrka inte skriver in elever i sina fritidsklubbar.

Kommuner efterfrågar kompensation från Botkyrka kommun

Stockholms stad och Huddinge kommun har varit i kontakt med Botkyrka kommun med anledning av att de efterfrågat kompensation för Botkyrkaelever som deltar i kommunernas fritidsklubbar. Men kommunerna har nekats ersättning. I intervju med representant från Stockholms stad beskrivs att staden valt att inte fakturera Botkyrka kommun med risk för att Botkyrka bestrider fakturorna och att Stockholms stad drabbas av faktura- och inkassoavgifter. En representant från Stockholms stad beskriver att det i stället sker en informell "kvittningsprincip" för in/utflöde av elever mellan Stockholms stad och Botkyrka kommun. Varken Botkyrka kommun eller Stockholms stad får i dagsläget ersättning för elever som deltar i den kommunala fritidsverksamheten i respektive kommun. Stockholms stad vill dock ha ersättning från Botkyrka kommun och hoppas att kommunen på sikt kommer ändra sina riktlinjer.

Inte heller Huddinge kommun får ersättning från Botkyrka kommun för Botkyrka elever som deltar i Huddinge kommuns fritidsklubbar. Det gäller också för de fristående skolor vi har varit i kontakt med.

Även fristående skolor önskar kompensation

Enligt skollagen² är det upp till varje fristående skola att avgöra om de ska ta betalt för fritidsklubben och hur mycket de i så fall ska ta betalt, men avgiften måste vara på en skälig nivå. Som kartläggningen tidigare konstaterat, så går en större andel av eleverna från Botkyrka kommun på fristående skolor i andra kommuner. Därför har kartläggningen också undersökt hur vissa friskolor hanterar föräldraavgifter samt fritidspeng för elever som är folkbokförda i annan kommun.

De fristående skolorna har i likhet med kommunala huvudmän behövt utveckla olika lösningar för hur avgiftshanteringen sköts beroende på vilken kommunen det rör sig om. Skolor kan exempelvis skicka fakturan för föräldraavgiften direkt till föräldrarna, eller så betalas föräldraavgiften av hemkommunen. Ett exempel från kartläggningen är en fristående skola i Stockholms stad som i nuläget inte fakturerar föräldraavgiften för Botkyrkaelever och fakturerar inte heller Botkyrka kommun för eleverna. Skolan vill dock ha ersättning från Botkyrka kommun och har varit i kontakt med Botkyrka kommun som hänvisat till att de inte har någon skyldighet att betala för eleverna. Resultatet från kartläggningen indikerar att på samma sätt som kommunala huvudmän önskar kompensation från hemkommunen efterfrågar även fristående skolor kompensation från hemkommunerna för elever som deltar i deras fritidsklubb.

3.5 Försvårande faktorer med nuvarande system som bidrar till olika konsekvenser

En slutsats från kartläggningen är att varken kommunala eller fristående skolor idag blir kompenserade när Botkyrkaelever deltar i deras fritidsklubb. Vi kan samtidigt konstatera att de har rätt till ersättning enligt skollagen. Det är Botkyrka kommuns nuvarande driftform och ersättningsmodell för fritidsklubbar som både påverkar möjligheterna till att kompensera andra kommuner men också att kunna ta emot ersättning från andra kommuner för fritidsklubb. Nedan förtydligas hindren med nuvarande system och därefter vilka konsekvenser det får i praktiken för olika parter.

Konsekvenser av Botkyrkas nuvarande system och agerande

Kartläggningen visar att nuvarande system och ersättningsmodell för fritidsklubben i Botkyrka kommun genererar olika konsekvenser. Vi sammanfattar dem nedan:

² Skollagen, Kapitel 25 § 9

Skolkommuner får ingen ersättning från Botkyrka

I dagsläget har ett hundratal Botyrkaelever mellan 10–13 år sin skolplacering i en annan kommun eller går i en fristående skola. Det är sannolikt att ett stort antal av dessa elever också går på fritidsklubb i nära anslutning till sin skola. Skolkommuner kompenseras inte i dagsläget för Botkyrkaelever som deltar i deras fritidsklubb. Botkyrka nekar kommuner sådan kompensation. Konsekvensen blir att kommunerna inte får någon ersättning för dessa elever, trots att de har rätt till ersättning.

Botkyrka kommun får inte heller någon ersättning och riskerar att inte följa skollagen

Kartläggningen indikerar att Botkyrka kommun inte följer skollagens bestämmelser om andra kommuners rätt till ersättning för fritidsklubb. I dagsläget nekar kommunen både fristående skolor och kommunala huvudmän som önskar kompensation för Botkyrkaelever som deltar i deras fritidsklubb. Samtidigt kräver inte Botkyrka kommun någon kompensation från andra kommuner när deras elever deltar i Botkyrka kommuns fritidsklubb. Huruvida Botkyrka kommun idag gynnas respektive missgynnas ekonomiskt med nuvarande modell går inte att bedöma utifrån vårt underlag. Det beror på antalet Botkyrkaelever som deltar i andra kommuners fritidsklubb respektive hur många elever från andra kommuner som deltar i Botkyrka kommuns fritidsklubbar.

Föräldrar från Botkyrka behandlas olika

Botkyrkaelever och föräldrar behandlas olika. En del föräldrar behöver betala föräldraavgift medan andra inte gör det, beroende på var barnet går på fritidsklubb.

Botkyrkaelever kan potentiellt nekas tillgång till fritidsklubb i nära anslutning till sin skola

Kartläggningen har inte hittat några exempel på att Botkyrka elever nekats plats på fritidsklubb. Däremot kan elever potentiellt nekas plats om skolan varken får in föräldraavgift eller ersättning från hemkommunen. Det är upp till den berörda rektorn att besluta om eleven får gå kvar. Kartläggningen pekar på att en del föräldrar i Botkyrka kommun idag betalar avgift för att deras barn ska få gå på fritidsklubb. Om Botkyrka kommun fortsätter att ha en avgiftsfri fritidsklubb och inte vill stå för föräldraavgiften, kommer föräldrarna sannolikt att fortsätta debiteras.

Hindrande faktorer med nuvarande system

Ramboll konstaterar att det framförallt är två huvudsakliga faktorer som bidrar till konsekvenserna som vi beskriver ovan. Vi sammanfattar dem nedan:

Botkyrka kommun saknar ett grundbelopp per elev som motsvarar kommunens interna kostnad för varje elev som deltar i fritidsklubb

Botkyrka kommuns nuvarande ersättningsmodell för drift av fritidsklubb är ett hinder. Botkyrka kommun saknar ett grundbelopp per elev som motsvarar kommunens interna kostnad för varje elev som deltar i fritidsklubben till skillnad från närliggande kommuner som årligen beräknar kostnaderna för fritidsklubb per elev. Botkyrka kommun bör därför utforma en modell för ersättning till andra kommuner för Botkyrkabor som väljer fritidsklubbar i andra kommuner eller fristående skolor.

En avgiftsfri fritidsklubb som inte kräver någon registrering av besökare

Botkyrka har en avgiftsfri fritidsklubb för alla besökare oavsett om de är skrivna i Botkyrka kommun eller i en annan kommun. Botkyrka kommun registrerar inte heller besökarna på fritidsklubben. Det innebär att kommunen inte vet om det går elever från andra kommuner på fritidsklubben. Om Botkyrka kommun framöver vill kunna begära ersättning från andra kommuner krävs registrering av besökarna på något sätt. Det kan eventuellt också vara viktigt för att utveckla en mer transparent bidragsfördelning till studieförbunden som bedriver fritidsklubbar.

3.6 Slutsatser och rekommendationer

I detta avsnitt beskriver vi kartläggningens samlade slutsatser från deluppdrag 1 och Rambolls rekommendationer till Botkyrka kommun.

Kartläggningens slutsatser:

- Majoriteten av närliggande kommuner har en avgiftsbelagd fritidsklubb där elever registreras i verksamheten.
- I dagsläget tillåts elever från Botkyrka delta på fritidsklubb i sin skolkommun, men behöver i vissa fall betala föräldraavgift. Kartläggningen visar att Botkyrkaelever ibland betalar föräldraavgiften och ibland inte.
- Botkyrka kommun kompenserar i dagsläget inte kommunala eller fristående huvudmän för Botkyrkaelever som går på kommunernas fritidsklubb, trots att de har rätt till ersättningen. Av studien framgår att både kommunala och fristående huvudmän efterfrågar en lösning på problemet.
- Kartläggningen indikerar även att det råder viss begreppsförvirring kring innebörden av öppen fritidsverksamhet respektive fritidsklubb. Rambolls kartläggning visar att samtliga kommuner som intervjuats bedriver en fritidsklubbverksamhet i likhet med Botkyrkas, med undantag för att andra kommuner registrerar elever i verksamheten och tar ut föräldraavgift.

Kartläggningens rekommendationer:

Utifrån kartläggningens slutsatser rekommenderar vi följande:

- **Kartlägg vilka som berörs av en ersättningsmodell**

Kartläggningen har visat att det framförallt finns behov att hitta lösningar för Stockholms stad och Huddinge kommun, samt ett urval av fristående skolor i respektive kommun. Både Huddinge kommun och Stockholms stad registrerar elever i sina fritidsklubbar och fakturerar vanligtvis hemkommunerna för kostnaderna. Men båda kommunerna nekas i dagsläget ersättning från Botkyrka kommun.

Vi rekommenderar Botkyrka kommun att begära in information om hur många elever som deltar i fritidsklubb i annan kommun eller hos fristående aktörer för att få en tydligare överblick över nuläget och vilka fristående skolor och kommunala skolor som berörs i dagsläget. Därefter rekommenderar vi Botkyrka kommun att föra en dialog med berörda kommuner samt fristående aktörer där elever från Botkyrka går i skolan för att hitta en lösning.

- **Botkyrka kommun bör utreda och förtydliga sin praxis i frågan om ersättning till andra kommuner och utforma en modell för ersättning till andra kommuner eller fristående skolor**

Resultatet från Rambolls kartläggning motiverar att Botkyrka kommun ser över sina riktlinjer och praxis kring att betala kostnader för Botkyrkaelever som går på fritidsklubb i annan kommun. Botkyrka kommun behöver tydliggöra vilka deras skyldigheter är gentemot kommunala och fristående huvudmän och ta beslut om ett ställningstagande samt kommunicera ut det till berörda kommuner och fristående skolor. Vi rekommenderar därför Botkyrka kommun att utforma en modell för ersättning till andra kommuner för Botkyrkabor som väljer fritidsklubbar i andra kommuner. Eftersom att majoriteten av de berörda eleverna från Botkyrka kommun, går i skola i Stockholms stad och Huddinge kommun, samt finns i fristående skolor, finns incitament för Botkyrka kommun att utveckla ersättningsmodeller för dessa aktörer.

- **Ta ställning till registrering av elever och föräldraavgift**

Kommunen behöver också ta ställning kring registrering av elever i fritidsklubbar. Om Botkyrka kommun registrerade elever som går på fritidsklubbarna kan de också ta betalt av hemkommunerna för dessa barn. Dilemmat med denna lösning är att vissa kommuner inte registrerar sina elever, och därför inte tar betalt av hemkommunen. I de fallen sker någon typ av kvittningsprincip.

Kartläggningen har också visat att Botkyrkaföräldrar i vissa fall behöver betala föräldraavgiften när elever deltar i fritidsklubb i annan kommun eller fristående skola. Om Botkyrka kommun vill säkerställa en avgiftsfri fritidsklubb för alla kommunbor behöver kommunen ta ställning till om de är villiga att betala föräldraavgiften för fritidsklubben, för elever som väljer att gå i skola i en annan kommun. Om Botkyrka kommun vill förhindra att föräldrar behöver betala elevavgift för fritidsklubb i andra kommuner, behöver Botkyrka också utforma någon lösning på det.

4. MODELLER FÖR DRIFT OCH FINANSIERING AV DEN ÖPPNA FRITIDSVERKSAMHETEN

Botkyrka kommun har gett Ramboll i uppdrag att utreda för- och nackdelar med modellen för avtal- och bidragsfördelningen för den öppna fritidsverksamheten och att ta fram förslag på möjliga behov av förändringar. I det följande kapitlet presenteras resultatet från deluppdrag 2.

I kapitlet beskrivs för- och nackdelar med nuvarande modell för avtal- och bidragsfördelning, samt en kartläggning av tre andra alternativ för drift av öppen fritidsverksamhet. Dessa är:

- drift i kommunal regi,
- drift genom upphandling,
- drift genom Idéburet offentligt partnerskap (IOP)

Utblick – nationell statistik över öppen fritidsverksamhet

Öppen fritidsverksamhet är förhållandevis ovanligt i Sverige. Hösten 2018 hade endast 58 kommuner öppen fritidsverksamhet. Under de senaste tio åren har antalet öppna fritidsverksamheter i Sverige legat relativt konstant runt 600. Det finns också stora regionala skillnader. Öppen fritidsverksamhet är vanligast i storstadsområdena och i större städer.

År 2018 återfinns 63 procent av alla enheter med öppen fritidsverksamhet i samma organisation som en grundskola eller grundsärskola. Den öppna fritidsverksamheten kan drivas i kommunal eller enskild regi. Majoriteten av verksamheterna drivs av kommunen. Endast 19 procent (110 verksamheter) drivs i enskild regi. Dessa verksamheter finns främst i storstäderna.

Ungefär åtta av tio verksamheter har öppet mer än 16 timmar per vecka. Öppethållande per vecka är något högre bland de enskilt drivna verksamheterna än bland de kommunala.

Endast 15 procent av 822 heltidstjänster har pedagogisk högskoleexamen (förskolläraryrket, fritidspedagog- eller lärarexamen). Den vanligaste utbildningen inom öppen fritidsverksamheten är fritidspedagog. En stor andel av heltidstjänsterna, närmare 59 procent, saknar utbildning för att arbeta med barn.³

³ Annan pedagogisk verksamhet: Barn och personal per 15 oktober 2018. Skolverket. 2018.

4.1 Botkyrka kommuns drift av öppen fritidsverksamhet skiljer sig från övriga Sverige

I Botkyrka kommun finns i dagsläget elva fritidsklubbverksamheter. Tio av verksamheterna omfattas av bidragsfördelning och en av verksamheterna bedrivs i kommunal regi på Musikhuset Norsborg. Sju av fritidsklubbverksamheterna är samordnade med fritidsgårdsverksamheter och bedrivs i samma lokaler. I kommunen finns totalt åtta fritidsgårdar, varav en drivs i kommunal regi. Musikhuset Norsborg och övriga är föreningsdrivna.⁴ Verksamheterna finns i olika delar av Botkyrka kommun.

Tabell 3 Sammanställning av vilka föreningar som beviljats bidrag, hur mycket bidrag de beviljats samt vilka verksamheter de bedriver

Förening/studieförbund	Verksamhet	Bidragsförslag 2019	Bidrag 2018
Bidrag till fritidsklubbverksamhet			
ABF Botkyrka-Salem	Alby	1 030 000 kr	993 000 kr
	Sanda	965 000 kr	926 000 kr
	Stjärnan	1 037 000 kr	866 000 kr
	Tullinge	1 037 000 kr	996 000 kr
Botkyrka Vi Unga	Gulan	1 037 000 kr	1 007 000 kr
	Parkhemsgården	1 030 000 kr	993 000 kr
Byggnadsföreningen Heijmdal	Southside	1 132 000 kr	1 174 000 kr
	Falken	1 037 000 kr	
Studieförbundet Söderort	Fittjapulsen	989 000 kr	901 000 kr
	Lagret	1 030 000 kr	1 005 000 kr
TOTALT FK		10 324 000 kr	8 861 000 kr

Bidrag fördelas till de öppna fritidsverksamheter som bedrivs av föreningar och studieförbund i enlighet med Botkyrka kommuns bidragsreglemente för öppen fritidsverksamhet.⁵ Bidragens omfattning baseras på ett antal faktorer, bland annat öppettider och personaltäthet. Bidraget omfattar stöd för såväl ordinarie öppethållande som sommarverksamhet i varierande omfattning. Botkyrka kommuns kultur- och fritidsnämnd avgör årligen utifrån inlämnade bidragsansökningar samt aktuella behov och resurser hur många öppna fritidsverksamheter som ska finnas i kommunen. Resurserna och därmed bidragets storlek styrs av anslaget i budget, det vill säga den ram som kommunfullmäktige årligen fastställer. En överenskommelse mellan bidragsbeviljade föreningar och kommunen tecknas årligen. Överenskommelsen tydliggör verksamhetens omfattning, inriktning, uppföljning- och redovisningsform samt vad föreningen utifrån det beviljande bidragsstödet förväntas uppfylla under bidragsåret.⁶

För år 2019 har alla befintliga utförare ansökt om fortsatt drift av de verksamheter de bedriver i nuläget och föreslås beviljas fortsatt bidrag för dessa.

⁴Bidrag till öppna fritidsverksamheter 2019, Dnr KOF/2018:176

⁵ Bidragsreglemente för öppen fritidsverksamhet, Botkyrka kommun, Kultur- och fritidsförvaltningen. 2013-03-26

⁶ Bidragsreglemente för öppen fritidsverksamhet, Botkyrka kommun, Kultur- och fritidsförvaltningen. 2013-03-26

Bild 3 Bidragets storlek

Bidragsreglemente

§ 7 Bidragets storlek

Bidragets storlek utgår från kultur- och fritidsnämndens årligen tilldelade budgetram (se även § 2). Ett årsbidrag ska beräknas på lika kriterier och beräkningsgrund för samtliga föreningar som beviljas bidrag inom samma verksamhetstyp. Tillägg kan göras baserat på särskilda områdesspecifika behov, höga besöksantal eller andra för det aktuella året prioriterade insatser. Efter bidrags-handläggning och beredning i förvaltningen fattas beslut om de årliga bidragen i kultur- och fritidsnämnden. Bidragets storlek lägger grunden för den överenskommelse som ska tecknas, där verksamhetens omfattning under det aktuella bidragsåret tydligare specificeras.

4.2 Nuläge och problembild

Kultur-och fritidsnämnden har vid flera tillfällen under de senaste åren lyft fram att det visat sig finnas stora skillnader i kvaliteten inom den öppna fritidsverksamheten. Förvaltningen har identifierat följande punkter som de viktigaste åtgärderna för långsiktig kvalitetssäkring av de öppna fritidsverksamheterna:

- Förbättra personalsituationen
- Implementera reviderat Utvecklingsprogram
- Utred förlängd avtalsperiod
- Utöka öppethållandet under sommar och andra lov
- Säkra långsiktig finansiering

Den viktigaste insatsen för att långsiktigt kvalitetssäkra den öppna fritidsverksamheten handlar om att satsa på personal och vidta åtgärder för att förbättra arbetsförutsättningar, lönenivåer och kompetens. Detta behövs för att verksamheterna ska kunna locka och behålla utbildad personal med stabila anställningar som omfattar hela året i tillräcklig omfattning.

Utvecklingen har gått i fel riktning och är ett tecken på att Botkyrka har svårt att behålla kompetent personal. En ordentlig resursförstärkning krävs för att kunna erbjuda högre löner och behålla och nyanställa personal med högre kompetensnivå. Eftersom de flesta öppna fritidsverksamheterna i Botkyrka är föreningsdrivna ingår majoriteten av fritidsledarna inte i kommunens övergripande löneöversyn och omfattas inte heller av kommunanställdas avtal. När förvaltningen under 2017 undersökte förutsättningarna för fritidsledare framkom att det på vissa håll saknades kollektivavtal och att lönerna ligger långt under marknadsmässiga nivåer. Till behoven hör också vikten av att respektive verksamhet har en föreståndare som har tid avsatt för planering, administration och personalärenden, att leda verksamheten och driva utvecklingsfrågor. Många av föreståndarna är bundna till att finnas i den schemalagda verksamheten och ersätts inte i bidragen för en heltidstjänst⁷.

Idag styrs bidragen till de studieförbund och föreningar som driver öppen fritidsverksamhet genom ett särskilt bidragsreglemente. Reglementet medger i nuläget inte längre än 1-åriga bidrag respektive avtalsperioder. Detta beskrivs skapa en osäkerhet hos utförarna som varje år måste ansöka om fortsatta bidrag för att driva verksamheten, vilket även får följderna för möjligheten till

⁷ genom beslut i nämnden den 9 april 2019, genom tjänsteskrivelse, KOF/2019:24 tillkom en permanent förstärkning till fritidsgårdsverksamheten som bland annat möjliggör en heltidstjänst för alla föreståndare i de öppna fritidsverksamheterna. I år betalades denna ersättning ut som en förstärkning, men till år 2020 kommer det att inrymmas i det ordinarie bidraget.

trygga anställningar. Förvaltningen föreslår därför att möjligheten till förlängda avtals/bidragsperioder och eventuell förändring av bidragsreglementet utreds. Detta måste göras i relation till de juridiska frågor som uppstår gällande bidragsregler för föreningar samt lagen om offentlig upphandling.⁸

Det framkommer även att kommunen står inför eventuella effektiviseringskrav vilket kan innebära en förändring avseende omfattningen av den öppna fritidsverksamheten.

Sammanfattande problembild:

1. Stora skillnader i kvaliteten inom den öppna fritidsverksamheten
2. Svårt att behålla och rekrytera kompetent personal
3. Otrygga anställningsförhållanden
4. Föreståndare som inte har tid för planering, administration och personalärenden, att leda verksamheten och driva utvecklingsfrågor
5. Korta bidragsperioder, 1 år (osäkerhet, administrativ börda)
6. Krav på effektivisering som kan innebära nedläggning av verksamheter
7. Utmaningar i styrningen när driften sker genom föreningar och studieförbund

4.3 Genomförande av deluppdrag 2

Utifrån beskrivet nuläge och problembild har Ramboll haft en explorativ ansats i genomförandet av utredningen. Detta innebär att vi i utgångsläget har utgått brett från möjliga alternativ för drift av öppen fritidsverksamhet. Allteftersom att ny information tillkommit har uppdraget avgränsats till alternativ som på kort eller lång sikt tycks vara rimliga att genomföra utifrån kommunens perspektiv och önskemål. Uppdraget har därmed styrts utifrån vad som löpande framkommit i intervjuer och dokumentationsstudier. Processen har skett i löpande dialog och avstämningar med uppdragsgivaren.

Tidigare uppdrag om reviderat Utvecklingsprogram

Idag bedrivs en övervägande majoritet av den öppna fritidsverksamheten genom bidragsgivningen till föreningar och studieförbund. Under 2018 gavs Kultur- och fritidsförvaltningen i uppdrag att revidera kommunens Utvecklingsprogram som sätter ramarna för den öppna fritidsverksamheten. Arbetet med att revidera programmet genomfördes i syfte att:

- Tydliggöra styrning och uppföljning
- Tydliggöra mål och krav i syfte att höja den övergripande kvalitetsnivån
- Koppla mål till mätbarhet och indikatorer
- Identifiera strategiska utvecklingsområden
- Stärka jämställdhetsperspektivet i syfte att säkerställa pojkars och flickors lika möjligheter att ta del av och medverka i verksamheterna

Ramboll har i en tidigare rapport för Botkyrka kommun konstaterat att kommunen har svaga länkar i styrningen och uppföljningen av verksamheterna⁹.

Ramverk för deluppdrag 2

I arbetet med utredningen har Ramboll tagit fram ett ramverk för att sätta normer för att identifiera för- och nackdelar i samråd med Botkyrka kommun. Detta ramverk har legat till grund

⁸ Tjänsteskrivelse. Uppdrag – kvalitetssäkra den öppna fritidsverksamheten. 2018-06-14.

⁹ Utredning av Utvecklingsprogram för öppen fritidsverksamhet i Botkyrka kommun.

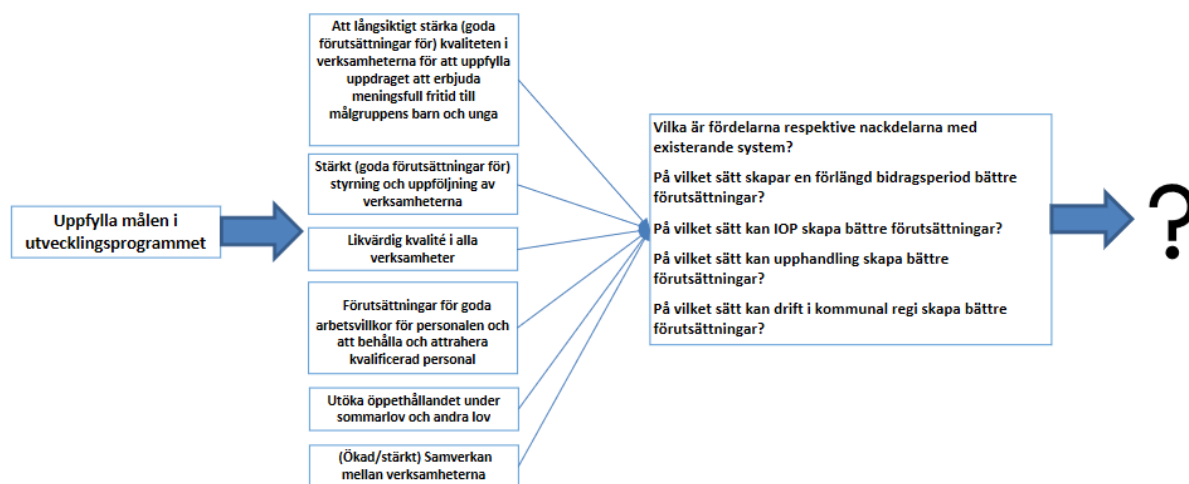
för datainsamlingen. De kriterier som ingår i ramverket är grunden för vad Botkyrka kommun anser är en ändamålsenlig organisation för drift av den öppna fritidsverksamheten. Det övergripande målet med den öppna fritidsverksamheten är överordnat vilken aktör som driver – och formerna för verksamheterna. Det finns dock ingen målsättning att ändra förutsättningarna för, eller vilka som driver verksamheterna om det inte framkommer fördelar eller lagenliga krav. Förslag till ändringar ska också anses genomförbara av förvaltningen, vara långsiktiga och innebära små risker i förhållande till det övergripande målet. En utgångspunkt i analysen är även att den starkaste kvalitetsfaktorn för att verksamheterna ska kunna erbjuda en meningsfull fritid för barn- och unga utifrån ett barnrättsperspektiv är att personalen har rätt kompetens och goda arbetsvillkor.

Ramverket baseras på uppstartsmöte med enhetschef Ung fritid, tjänsteskrivelsen Uppdrag - kvalitetssäkra den öppna fritidsverksamheten (Dnr KOF/2018:105), skrivningar om öppen fritidsverksamhet i skollagen (kap. 25) och Botkyrka kommuns Utvecklingsprogram för den öppna fritidsverksamheten samt intervjuer med Skolverket och Sveriges kommuner och landsting.

Övergripande mål med den öppna fritidsverksamheten (förslag till Utvecklingsprogram 2020–2024)

I de öppna fritidsverksamheterna får barn och unga möjlighet till en meningsfull fritid. I verksamheterna erbjuds besökarna ett hälsofrämjande sammanhang och en gemenskap som stärker deras självständighet, trygghet och personliga utveckling. Verksamheterna grundas i ett likabehandlingsperspektiv, ett främjande arbetssätt och ungas delaktighet.

Bild 4 Övergripande ramverk för datainsamlingen

Datainsamling

Ramboll har intervjuat följande organisationer och personer:

- Sveriges Kommuner och Landsting (SKL)
- Skolverket
- Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (MUCF)
- Botkyrka kommun:
 - Representanter från kultur- och fritidsförvaltningen
 - Christina Grefveberg, Utvecklingsledare med ansvar för IOP, Arbetsmarknads- och vuxenutbildningsförvaltningen
- Västerås stad, Strateg på enheten för hållbar utveckling (tidigare ansvarig beställare av den öppna fritidsverksamheten)
- Uppsala kommun, Strateg, Barn och ungas fria tid

I syfte att fånga in hur befintliga verksamheter uppfattar hur deras förutsättningar ser ut för att driva öppen fritidsverksamhet samt för att få input på möjliga förbättringsförslag avseende finansiering och drift höll Ramboll en dialogträff med representanter från verksamheterna, samt gjort kompletterande intervju med studieförbund. Ramboll har dessutom lett en analysworkshop tillsammans med representanter för Botkyrka kommun (Enheten Ung fritid) för att analysera och förankra de preliminära resultaten från kartläggningen.

4.4 Kartläggning av för- och nackdelar med fyra olika modeller

I arbetet med att se över modellen för avtal- och bidragsfördelningen och eventuella behov av förändringar har Ramboll inledningsvis undersökt följande alternativ:

Bild 5 fyra olika modeller för drift av Öppen fritidsverksamhet

Kommunal regi

Alternativet innebär att den öppna fritidsverksamheten enbart bedrivs av kommunen som verkställer kommunens beslut om insatser.

Upphandling av den öppna fritidsverksamheten

Alternativet innebär att verksamheten upphandlas. De öppna fritidsverksamheterna bedrivs då av egna organisatoriska enheter som verkställer kommunens beslut. Verksamheterna kan bedrivas i enskild eller kommunal regi.

Bidragsgivning

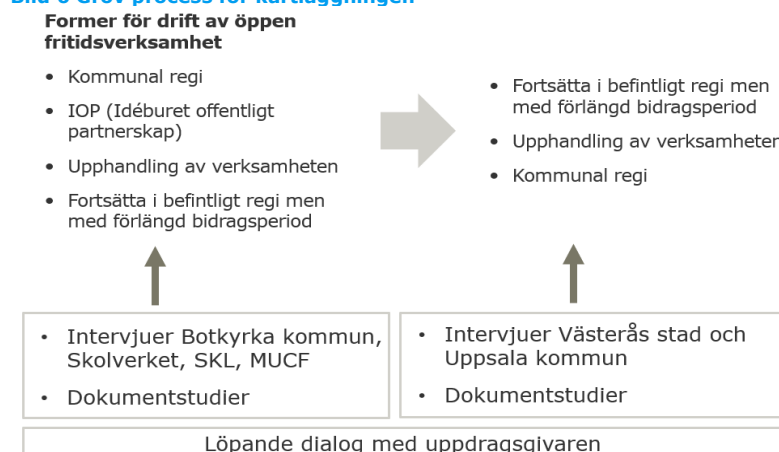
Den öppna fritidsverksamheten kan drivas genom normerade bidrag, vilket innebär att verksamheten bedrivs av en annan aktör än kommunen, i detta fall föreningen, och som på uppdrag av och mot ersättning av kommunen verkställer kommunens beslut.

Idéburet offentligt partnerskap (IOP)

Ett idéburet offentligt partnerskap innebär en mellanväg mellan verksamhetsbidrag och upphandling. Beslutandemakten fördelas och regleras i ett avtal mellan kommun och den idéburna sektorn. Formen syftar till öka sannolikheten att uppnå politiskt fattade beslut och att den utgår från tanken att idéburna organisationer i sin identitet har ett allmänintresse som gör att de är benägna att bidra till samhällsutveckling samt att de arbetar i former som ökar människors möjlighet till delaktighet.

Processen för det fortsatta arbetet har sett ut enligt bilden nedan. I nästa avsnitt beskriver vi mer ingående resultatet av kartläggningen.

Bild 6 Grov process för kartläggningen

4.5 Tre nya modeller för drift av den öppna fritidsverksamheten

I följande avsnitt presenteras de tre potentiella nya modellerna mer ingående.

Kommunal regi

Majoriteten av den öppna fritidsverksamheten i Sverige drivs av kommuner¹⁰. Botkyrka kommun skiljer sig från den nationella bilden då endast en av elva fritidsklubbar drivs i kommunal regi.

I Botkyrka kommuns arbete med att kvalitetssäkra den öppna fritidsverksamheten ingår att stärka förutsättningarna och arbetsvillkoren för personal samt behålla och attrahera kvalificerad personal. Detta ses som den viktigaste insatsen för att långsiktigt kvalitetssäkra den öppna fritidsverksamheten. Med detta som utgångspunkt ser Ramboll följande för- och nackdelar med kommunal regi som modell:

- Eftersom de flesta öppna fritidsverksamheterna i Botkyrka är föreningsdrivna ingår majoriteten av fritidsledarna inte i kommunens övergripande löneöversyn och omfattas inte heller av kommunanställdas avtal. 2017 undersöktes förutsättningarna för fritidsledare och där framkom att det hos vissa verksamheter saknas kollektivavtal och att lönerna ligger under marknadsmässiga nivåer. Givet denna problembild skulle drift av verksamheterna i kommunal regi sannolikt skapa mer säkra arbetsförhållanden för personalen och därmed stärka möjligheterna att behålla och attrahera kvalificerad personal.
- Fritidsverksamheterna har i dagsläget svårigheter att rekrytera kvalificerad personal, framför allt med anledning av osäkra anställningar. I nuläget finns framför allt deltidsanställningar och timanställningar. I intervjuer med representanter från Kultur- och fritidsförvaltningen i Botkyrka kommun, samt i dialogträff med representanter från verksamheterna framkommer att det inte finns möjlighet att heltidsanställa personal i önskad utsträckning då omfattningen av nuvarande bidrag inte ger möjlighet att ha öppet tillräckligt många timmar. Drift av verksamheterna i kommunal regi skulle möjliggöra att personalen är kommunanställda och kan arbeta på flera av verksamheterna (som få har samma arbetsgivare) och därmed sannolikt skapa förbättrade möjligheter för heltidstjänster.
- Ytterligare ett mål i förslaget till reviderat utvecklingsprogrammet är stärkt samverkan mellan verksamheterna. Genom att verksamheten drivs i kommunal regi finns direkta möjligheter för förbättrad samverkan, då verksamheterna ingår i samma organisation. Samtidigt framgår i intervjuer att samverkan mellan verksamheterna inte behöver vara avhängigt organiseringen eller formen för drift av verksamheterna, utan att samverkan i hög grad är personbundet.
- Drift i kommunal regi skulle med stor sannolikhet stärka styrningen och likvärdigheten i verksamheterna, då det drivs av samma organisation.
- Botkyrka kommun har i nuläget inte någon uppföljning på budgetposter av hur bidragen används av föreningar. Genom att verksamheterna drivs i kommunal regi skulle denna utmaning inte finnas.
- Drift i kommunal regi medför en kontinuitet av verksamheten, vilket Ramboll i intervjuer uppfattar vara ändamålsenligt för den här typen av verksamhet.

¹⁰ Statistik Skolverket, Enkätundersökning MUCF

Sammantaget kan det konstateras att drift i kommunal regi sannolikt medför vissa stordriftsfördelar, delvis i egenskap av att verksamheterna har *en* större arbetsgivare. För Botkyrka kommun skulle en sådan övergång till kommunal regi innebära stora förändringar och kapaciteten hos kommunen är heller inte utredd.

Bild 7 Modell med kommunal regi bör ses över men är ej aktuell i dagsläget

Mot bakgrund av kommunens tradition och den starka politiska viljan om att civilsamhället ska kunna driva öppen fritidsverksamhet är det Rambolls bild att en förändring till enbart kommunal drift innebär en stor förändring för kommunen. Kapaciteten för att driva verksamheten i egen regi är inte heller utredd. Det är i sammanhanget värt att nämna att när de öppna fritidsverksamheterna kartlades fanns stora kvalitetsskillnader dem emellan. Bland de verksamheter som inte bedömdes hålla tillräckligt bra kvalitet fanns de kommunala verksamheterna. I dagsläget finns endast en verksamhet som drivs i kommunal regi. Omställningen från nuläget i kommun bedöms vara stor.

Samtidigt ser Ramboll att drift i kommunal regi medför stora fördelar för kommunen, under förutsättningen att Kultur- och fritidsnämnden ställer sig bakom det nya reviderade Utvecklingsprogrammet som sätter en ny riktning mot att stärka det systematiska kvalitetsarbetet av den öppna fritidsverksamheten. Alternativet att driva verksamheterna i kommunal regi bedöms således av Ramboll som ett alternativ att inrätta en dialog kring, men som sannolikt kommer att vara aktuell på längre sikt, givet att kommunens nuvarande förutsättningar inte är utredda.

Idéburet offentligt partnerskap (IOP)

Idéburet offentligt partnerskap (IOP) är en samverkansmodell mellan det offentliga och den idéburna sektorn. Modellen togs fram 2010 för att möjliggöra problemlösning mellan sektorer för ett hållbart samhälle. Ett IOP-avtal ska ske på initiativ av den idéburna organisationen. IOP har bland annat använts inom områdena mäns våld mot kvinnor, minskad utsatthet hos EU-migranter och i etableringsarbetet med nyanlända.

Ett IOP-avtal är tillåtet då det inte existerar en marknad, vilket bedöms vara fallet i Botkyrka kommun i dagsläget. Endast en ny aktör har ansökt om att driva fritidsklubb i Botkyrka kommun för kommande år. Rent juridiskt är det därför ett möjligt scenario att driva verksamheterna genom idéburna offentliga avtal.

Utblick

FORUM, en intresseorganisation för den idéburna organiseringen som samlar civilsamhällets organisationer med social inriktning, har tagit fram en etablerad handledning för IOP i Sverige. Av den framgår att IOP fungerar bäst när:

- Verksamheten sker på initiativ av den idéburna organisationen
- Verksamheten är ett led i att förverkliga ett politiskt program eller plan, där de idéburna organisationerna särskilt nämns. Exempelvis en lokal överenskommelse.
- Verksamheten inte kan ses som en del av det normerade föreningsbidraget
- Det inte finns en marknad eller en konkurrenssituation att vårda
- Bägge parterna är med och finansierar verksamheten (via pengar eller andra insatser)
- Verksamheten inte detaljregleras från kommunen
- Verksamheten avses att drivas under en längre tid.

Viktiga frågeställningar inför att genomföra ett IOP är bland annat; *Vilken nytta ska den göra som inte kan åstadkommas i befintliga system? Hur ska vi se till att den idéburna parten har lika stort inflytande över processen?*

I Botkyrka kommuns arbete med att kvalitetssäkra den öppna fritidsverksamheten ingår att stärka förutsättningarna för styrning och uppföljning av verksamheterna, bidra till likvärdig kvalitet, att stärka förutsättningarna och arbetsvillkoren för personal samt behålla och attrahera kvalificerad personal. Med detta som utgångspunkt ser Ramboll följande för- och nackdelar med IOP som modell:

- Syftet med ett idéburet offentligt partnerskap är att beslutandemakten ska delas av båda parterna, och en förutsättning för att ingå ett IOP är att verksamheten inte ska detaljregleras av kommunen. Ett IOP-avtal medför därför delvis sämre förutsättningar för styrning och uppföljning. Av våra intervjuer med representanter för Botkyrka kommun framkommer att det finns önskemål om en tydligare styrning och uppföljning dels för att kunna sätta tydliga kvalitetsmål och för att kunna jämföra mellan verksamheterna för att säkerställa likvärdighet.
- I Botkyrka kommun finns idag visst strukturkapital när det gäller kunskap om IOP, dock inte inom Enheten Ung fritid. Det framkommer av våra intervjuer att det fortsatta arbetet med IOP inom kommunen är under utveckling och att riktlinjerna håller på att omarbetas med utgångspunkt i FORUM och SKL:s riktlinjer. I dagsläget känner ingen av de aktörer vi har intervjuat till någon kommun som har IOP inom fritidsområdet. Då arbetet med IOP är

under utveckling i Botkyrka och det ännu inte finns något lärande exempel från andra kommuner att utgå från ser vi att det finns risker utifrån målen om en kvalitetssäkrad öppen fritidsverksamhet.

- I Botkyrka kommun togs lokala överenskommelser med civilsamhället fram år 2009. År 2016 flyttades uppdraget till Arbetsmarknads- och vuxenutbildningsförvaltningen, vilka gavs i uppdrag att öka kunskapen om IOP. Kommunen har idag till exempel IOP-överenskommelse som rör hälsofrämjande insatser för kvinnor i norra Botkyrka med två organisationer. Intervjuad representant från arbetsmarknads- och vuxenförvaltningen uppfattar att organisationerna som de tecknat avtal med är nöjda med samarbetet, delvis därför att överenskommelserna tecknas över längre tid och att de slipper "bidragsträsket" och att de uppfattar att kommunen är engagerad. Det uppfattas som att IOP inom Botkyrka kommun utgår från att det är ett samarbete mellan kommunen och organisationerna. Av dialogträffen med verksamhetsrepresentanter samt intervjuer med studieförbund framkommer det att vissa ser positivt på att IOP skulle ge dem som föreningar ökat inflytande, ökad tolerans för att verksamheterna fungerar olika samt att föreningarnas styrelser skulle ha större mandat att tycka till om den öppna fritidsverksamheten. Det framkommer även att vissa av representanterna för föreningarna vill se en högre tolerans från kommunens sida att de är olika, att de har olika förutsättningar och har olika arbetsgivare. De upplever att med ökad styrning och likriktning försvinner meningen med att studieförbund och föreningar driver verksamheterna. Samtidigt lyftes det att IOP kanske skulle skapa mindre samhörighet.

"Vi har ju en egen styrelse som kan tycka en viss sak om utvecklingen av vår verksamhet men som inte ligger stick i stäv med kommunens utveckling."

- Intervjuad representant från arbetsmarknads- och vuxenförvaltningen beskriver att IOP tecknas när kommunen ser ett särskilt mervärde av att det är organisationer som driver verksamheten och inte kommunen. I dagsläget framkommer det dock av våra intervjuer att tanken kring att övriga verksamheter och aktiviteter som finns hos föreningarna och studieförbund som idag driver den öppna fritidsverksamheten i Botkyrka inte uppfattats "spilla över" till den öppna fritidsverksamheten.
- Ytterligare en aspekt som tangerar den öppna fritidsverksamheten, som bland annat Uppsala kommun lyfter rör hur kommunen genom ett IOP-avtal ska förhålla sig till fritidsklubben som är lagstyrd och därmed kräver likvärdig kvalitet. Representanten för Uppsala kommun ser även risker med IOP vad gäller uppföljning av verksamheten. Av intervjun framkommer även att personer ser eventuella risker med möjligheten till uppföljning, likvärdighet och att det kan bli spretigt med flera olika föreningar som utförare. Kommunen har även stordriftsfördelar som föreningen inte har.

Sammantaget kan det konstateras att drift i form av IOP sannolikt medför vissa nackdelar i relation till målen för den öppna fritidsverksamheten i Botkyrka kommun. Det finns inte heller tydliga indikationer på att en idéburen organisation per definition kan genomföra verksamheterna inom den öppna fritidsverksamheten på ett sådant sätt som kommunen inte har möjlighet att göra. Det finns i dagsläget inga egna initiativ tagna från föreningarna att de önskar IOP som form. IOP är ej heller beprövat inom fritidsområdet.

Bild 8 Modell med IOP är ej ändamålsenligt

Givet kommunens målsättningar och ramverket är det Rambolls bedömning att Idéburet offentligt partnerskap som modell inte är fullt ändamålsenligt. Ramboll har därför valt att inte gå vidare med att rekommendera detta alternativ till förvaltningen.

Samtidigt kopplar våra iakttagelser in i en större diskussion kopplat till syftet med att den öppna fritidsverksamheten drivs av föreningar och studieförbund, som vi rekommenderar kommunen att lyfta. (Se vidare i avsnitt Rambolls övriga medskick) Denna diskussion aktualiseras i samband med beslut om kommunens inriktning mot att stärka upp det systematiska kvalitetsarbetet inom fritidsverksamheten.

Upphandling av den öppna fritidsverksamheten

Ytterligare ett alternativ som Ramboll undersökt är upphandling av den öppna fritidsverksamheten. Alternativet innebär att verksamheten upphandlas. De öppna fritidsverksamheterna bedrivs då av egna organisatoriska enheter som verkställer kommunens beslut. Verksamheten kan då bedrivas i enskild – och/eller kommunal regi.

Utblick

Exempel Västerås stad

För att undersöka för- och nackdelar med upphandlad verksamhet har Ramboll bland annat varit i kontakt med Västerås stad som påbörjade vägen till upphandling av den öppna fritidsverksamheten för 10 år sedan. Kommunen drev tidigare verksamheterna i kommunal regi. Anledningen var att kommunen ville ställa den kommunala verksamheten mot andra aktörer. Kommunen hade inför detta sonderat terrängen och visste att det fanns ett stort intresse från olika aktörer. Utvecklingen fram till idag har gått från överenskommelser till ren upphandling. Representanten från kommunen (som tidigare var ansvarig beställare) upplever att verksamheterna lyfte varandra genom konkurrensutsättningen, både den kommunala verksamheten och övriga aktörers. Från de övriga aktörernas sida uppfattas det som tydligt och långsiktigt, där verksamheterna inte ifrågasätts genom bidragsprövning varje år. Det framkommer också att det som en möjlighet att skapa jämlikhet mellan verksamheterna och skapar förutsättningar att utveckla och ställa kvalitetskrav.

Kommunen har en handlingsplan som ligger till grund för kriterier för upphandling. De har tagit fram en ersättningsmodell för samtliga aktörer, som innebär att aktörer endast konkurrerar på kvalitet och inte pris. Representanten uppfattar att upphandling skapar trygghet i form av långsiktiga avtal. Skapar möjligheter för stärkt styrning, jämlika förutsättningar och gynnar kvalitet och verksamhetsutveckling. Kommunen genomför återkommande uppföljningar av verksamheterna utifrån kraven i upphandlingen och kan även ha olika inriktningar, som att verksamheterna ska beskriva hur de arbetar med demokratiska processer.

Exempel Uppsala kommun

Genom tips från Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor har vi även tagit kontakt med Uppsala kommun. Representanten för Uppsala anser att upphandling erbjuder ett tydligare juridiskt ramverk och ger kommunen möjlighet att ställa krav på utföraren med tydliga kvalitetskrav och riktlinjer i högre grad, i relation till IOP och bidragsöverenskommelser. I Uppsala har man ändå valt inte att upphandla den öppna fritidsverksamheten med anledning av att verksamheten inte bedöms utgöra en del av kommersiella marknaden, utan är mer att likna vid social verksamhet. Kommunen bedriver sin öppna fritidsverksamhet dels i egen regi, dels genom föreningen KFUM. Kommunen har sedan länge ett samarbete med föreningen KFUM som bland annat driver fritidsverksamhet i egna lokaler. Av intervjun framkommer att KFUM har bedrivit delar av den öppna fritidsverksamheten i mer än 50 år och är en stabil och trygg samarbetspartner för kommunen. Nu har kommunen en dialog om att ingå ett IOP-avtal med KFUM inför 2020.

I Botkyrka kommuns arbete med att kvalitetssäkra den öppna fritidsverksamheten ingår att stärka förutsättningarna för styrning och uppföljning av verksamheterna, bidra till likvärdig kvalitet, att stärka förutsättningarna och arbetsvillkoren för personal samt behålla och attrahera kvalificerad personal. Med detta som utgångspunkt ser Ramboll följande för- och nackdelar med upphandling av den öppna fritidsverksamheten som modell:

- Genom att upphandla den öppna fritidsverksamheten skapas en konkurrensutsättning som kan bidra till att lyfta kvaliteten i verksamheterna. Det förutsätter dock att det finns en konkurrenssituation, vilket i dagsläget är osäkert om så är fallet i Botkyrka kommun. Inför ansökan om bidrag inför 2019 var det endast en ny aktör som sökt om att driva öppen fritidsverksamhet.
- Upphandling är ett tydligt juridiskt ramverk, vilket innebär att kommunen kan ställa tydliga kvalitativa krav på verksamheterna och kan därmed stärka likvärdigheten i alla verksamheter. Genom upphandling kan också krav ställas på exempelvis samverkan, uppföljning och öppettider.
- Att upphandla den öppna fritidsverksamheten utifrån vissa kvalitetskrav förutsätter att det finns en tydlig ersättningsmodell. I dagsläget framkommer det att det finns brister i uträkningen av bidraget till den öppna fritidsverksamheten i Botkyrka, dels vad beloppet baseras på samt och uppföljning av vad bidraget används till. Det finns ingen rutin för att följa upp budgeten, vilket bland annat innebär att kommunen saknar kännedom om lönekostnader.
- Kommunen har i dagsläget ingen utvecklad beställarorganisation för denna typ av upphandling.
- En möjlig konsekvens av att lägga ut verksamheterna för upphandling som lyfts av förvaltningen är att fler aktörer skulle söka sig till kommunen för att driva öppen fritidsverksamhet. De aktörer som kultur- och fritidsförvaltningen främst syftar på avser större organisationer som möjligen skulle kunna konkurrera ut befintliga lokala aktörer. Samtidigt som upphandling av verksamheten förutsätter att det finns en marknad, kan införandet av upphandling då skapa en marknadssituation. Vidare framgår att det då kan finnas en risk och oro för att den lokala förankringen slås ut. Lokal förankring kan dock skrivas in som krav i en eventuell upphandling.

Sammantaget kan det konstateras att drift i form av upphandling sannolikt kan medföra fördelar i relation till målen för den öppna fritidsverksamheten i Botkyrka kommun. I dagsläget uppfattar vi dock att vissa delar saknas som bör finnas på plats innan Botkyrka kan påbörja upphandling som modell för att driva den öppna fritidsverksamheten. Vi anser därmed att upphandling som modell bör utredas vidare.

Bild 9 Upphandling som modell bör utredas vidare

Upphandling som modell kan sannolikt bidra till god måluppfyllelse genom att:

- Stärka styrningen av verksamheterna
- Skapa goda förutsättningar för likvärdighet mellan verksamheterna
- Bidra till ökad kvalitet i verksamheterna

Upphandling som modell bör utredas vidare:

- Marknaden för att driva den öppna den fritidsverksamheten i Botkyrka kommun är ej känd. Upphandling som modell inrättas främst då det finns en konkurrenssituation, vilket inte bedöms finnas i nuläget i Botkyrka kommun.
- Tydliga och kvalitativa upphandlingskrav kan innebära att alla de verksamheter som finns idag inte lever upp till kraven. Det behöver då finnas kapacitet inom kommunen, alternativt att andra aktörer kan utöka sin verksamhet eller att nya kommer in.
- Det finns en lång tradition i Botkyrka av föreningsdriven öppen fritidsverksamhet som kan utmanas genom upphandling.
- Det är viktigt att säkerställa att formerna för upphandling inte motverkar målet om ökad och stärkt samverkan mellan verksamheterna.

4.6 Bidragsgivning som modell för den öppna fritidsverksamheten

I följande avsnitt beskriv den nuvarande formen med bidragsgivning, inklusive en förlängd bidragsperiod, mer ingående.

Utblick

Bidragsoverenskommelser och Utvecklingsprogrammet reglerar den öppna fritidsverksamheten

I de bidragsoverenskommelser som tecknas mellan kommunen och föreningarna framgår att verksamheterna ska följa de mål och riktlinjer som antagits av kultur- och fritidsnämnden i Botkyrka. Utvecklingsprogrammet för Botkyrkas öppna fritidsverksamheter 2013–2017 ska tillsvidare ligga till grund för och genomsyra all verksamhet tills det nya Utvecklingsprogrammet för Botkyrkas öppna fritidsverksamheter 2019–2023 antagits av kommunfullmäktige. Vidare framgår att samtlig personal ska vara väl insatt i programmet och hur verksamheterna planerar att jobba kring målen i denna ska framgå tydligt i en verksamhetsplan. Detta innebär att samtliga mål i programmet ska brytas ner till konkreta mål för den specifika verksamheten gällande likabehandling, inflytande och delaktighet etcetera.¹¹

Utvecklingsprogrammet har reviderats i syfte att öka kvaliteten i den öppna fritidsverksamheten

Revideringen av Utvecklingsprogrammet syftar till att *stärka kvalitet och uppföljning av de öppna verksamheterna för att uppfylla uppdraget att erbjuda meningsfull fritid till målgruppens barn och unga*¹². Det reviderade programmet är uppbyggt utifrån en vision som bryts ner till mätbara mål i syfte att förbättra styrning och uppföljning och därmed bidra till stärkt kvalitet och ökad likvärdighet.

Utvecklingsprogrammet fungerar som ett övergripande styrdokumentet för de öppna fritidsverksamheterna och följs upp på aggregerad nivå i förvaltningens delårsrapporteringar. Utöver detta har kommunen tagit fram ett uppföljningsverktyg som tydliggör hur verksamheterna ska följas upp. Uppföljningsverktyget ingår i uppdraget (KOF/2017:27) att tydligare koppla målen i Utvecklingsprogrammet till en mätmetod för att säkerställa den kvalitativa utvecklingen av Botkyrka kommuns öppna fritidsverksamheter.

Brister i ersättningsmodellen

Det framkommer att det idag finns stora brister i budgetuppföljningen av de öppna fritidsverksamheterna. Ett exempel som lyfts i en intervju är att de öppna fritidsverksamheterna i sin avrapportering och uppföljning mot målen i Utvecklingsprogrammet ska ange vilka mål de inte har uppnått, om de då motiverar det med resursbrist, har kommunen inte möjlighet att följa upp det med anledning av bristande budgetuppföljning. Under dialogträffen med representanter från verksamheterna framgick att ett önskat läge är att kommunen ska se över bidraget kring personalkostnader och inkludera övriga kostnader som bör finnas med i budgeten (sjukdom, möten etcetera.)

¹¹ Överenskommelse om öppen fritidsverksamhet för fritidsklubb- och fritidsgårdsverksamhet 2019, exempel Alby fritidsgård

¹² Utvecklingsprogram för Botkyrkas öppna fritidsverksamhet 2020–2024

Utblick

Särskilda utmaningar med att behålla och attrahera kvalificerad personal

Under dialogträffen¹³ diskuterades målsättningar för den öppna fritidsverksamheten samt utmaningar med att uppnå målen och önskat läge. Målsättningen om "Förutsättningar för goda arbetsvillkor för personalen och att behålla och attrahera kvalificerad personal" utgjorde den största utmaningen för verksamheterna. Nedan följer sammanfattning av diskussionerna.

Utmaningar:

- Svårt att attrahera kompetent personal
- Om vi söker utbildad personal, kräver det en viss ålder och medför högre löneanspråk, men vi konkurrerar mot skolvärlden där villkoren är bättre
- Ej fasta heltidstjänster, mer timpersonal (därför så många unga som söker)
- Svårt att få mångfald i personalgruppen (många yngre medarbetare)
- Personal som inte brinner för yrket, ser det endast som en inkomstmöjlighet och är inte engagerad i jobbet, ett mellanjobb/extraknäck
- Tuffa arbetstider, 6 dagar/vecka och kvällar/helger, svårt att få ihop med familjeliv
- Går back på röda dagar när man har öppet, OB- tillägget täcks inte av bidraget
- Konflikt: Hålla stängt eller utöka timpenning
- Svårt att erbjuda utbildning och kompetensutveckling för personalen
- Otydliga riktlinjer från kommunen – vad händer om vi är kort om personal och måste stänga?
- I brist på personal får övrig personal, som verksamhetsföreståndare täcka upp
- Ytterligare behov av mer öppethållande under loven, semestertider för personalen. Hur möta extra lov-öppet och samtidigt få rimlig sysselsättningsgrad?

Önskat läge:

- Höjd timpenning för ledarna, så det möjliggör att arbeta 75%
- Utbildning för personalen som Kultur- och fritidsförvaltningen står för (finns inte längre utbildningspengar)
- Se över möjligheten till samarbete med skolan för att utöka tjänsternas omfattning och skapa en bättre relation till skolan
- Att skapa hållbara tjänster, personalen arbetar om möjligt mer normala tider, max 3 kvällar och helger
- Kunna ge personal ledigt på röda dagar
- Studiedagar för verksamheterna utan att behöva hålla öppet på kvällar
- Se över resurserna vid lov, sammanslagningar på flera fritidsklubbar/gårdar så vi minskar kostnaderna
- Se över bidraget kring personalkostnader, alla extra kostnader som kommer ska finnas med i budgeten (sjukdom, täcka upp för ersättare, möten, planeringsdagar etcetera)
- Mer planeringstid, mer utbildningar, studiedag, personaldagar
- Styrka i att ha en åldersblandad och bredd i kompetens i personalgruppen. De som jobbar längre är lokalt förankrade
- För att vara attraktiv arbetsplats kunna erbjuda mer kompetensutveckling och utbildning
- Att kunna hålla stängt – att vi har den befogenheten

I Botkyrka kommuns arbete med att kvalitetssäkra den öppna fritidsverksamheten ingår att stärka förutsättningarna för styrning och uppföljning av verksamheterna, bidra till likvärdig kvalitet, bidra till samverkan mellan verksamheterna samt att stärka förutsättningarna och arbetsvillkoren för personal samt behålla och attrahera kvalificerad personal. Med detta som utgångspunkt ser Ramboll följande för- och nackdelar med bidragsgivning som modell för drift av den öppna fritidsverksamheten:

¹³ Samt uppföljande telefonintervju med studieförbund som ej kunde närvara under Dialogträffen

- Förvaltningens uppdrag att kvalitetssäkra den öppna fritidsverksamheten innefattar att implementera reviderat Utvecklingsprogram, vilket är ett arbete som påbörjas under 2019. Det är således först nu som kommunen har möjlighet att få en överskådlig bild över verksamheterna. I intervjuer med representanter från Kultur- och fritidsförvaltningen framkommer att förhoppningen är att kunna skapa en tydlig röd tråd i uppföljningen av den öppna fritidsverksamheten. Genom det reviderade Utvecklingsprogrammet, om det antas och implementeras, och det utvecklingsarbete som pågår anser representanter från Enheten Ung fritid att det finns förutsättningar inom bidragsmodellen att uppnå stärkt styrning, uppföljning och jämförbarhet mellan verksamheterna.
- En utvecklad styrning genom det reviderade Utvecklingsprogrammet, givet att det antas och implementeras, bedöms även ge ökade förutsättningar att vara mer förenligt med skollagens formuleringar där det bland annat framgår att kommunen systematiskt ska följa upp och utvärdera den öppna fritidsverksamheten.¹⁴
- I dagsläget finns som tidigare nämnt konstaterade brister i beräkningen av bidragsbeloppet samt vad gäller uppföljning av bidraget. Det finns dock inget som hindrar att dessa delar utvecklas inom ramen för bidragsmodellen.
- Kommunens utvecklade möjligheter för styrning och uppföljning kommer att medföra högre kravställning på befintliga verksamheter, i och med att kvaliteten synliggörs. Ett scenario detta kan landa i är att inte samtliga verksamheter kommer att kunna möta kraven och därmed inte erhålla fortsatt bidrag. En verksamhetsföreträdare lyfter att det är bra med kvalitativa mål för verksamheterna, och att det är rimligt att det kan innebära att vissa verksamheter som inte uppvisar goda resultat riskerar att tappa bidraget. Samtidigt ska det finnas goda förutsättningar för att driva och leda verksamheterna, och att detta önskas ske mer tillitsbaserat.
- I dagsläget finns stora utmaningar gällande både att rekrytera och att behålla personal. Delvis handlar det om svårigheter med att erbjuda heltidsanställningar då öppettiderna inte ger tillräckligt med timmar. I relation till bidrag som modell finns därför ett resonemang att det inom kommunal regi skulle skapas bättre förutsättningar att erbjuda heltidsanställningar då personal kan gå mellan olika kommunala verksamheter, såsom andra fritidsklubbar/fritidsgårdar eller till skolan.
- Det framgår av våra intervjuer att det idag finns en god samverkan mellan flera av verksamheterna, delvis upplevs att samverkan är personaldrivet. Ökad samverkan är också ett förtydligt mål i förslaget till det reviderade Utvecklingsprogrammet.
- Vad som lyfts som nackdelar med befintligt bidragssystem är bidragsperioden, som idag är på ett år. Av våra intervjuer lyfter flera att fördelar med IOP, upphandling eller kommunal regi är att det skapar långsiktighet och därmed ger en ökad finansiell trygghet för de aktörer som driver den öppna fritidsverksamheten. Det skapar därmed bättre förutsättningar för att skapa tillsvidareanställningar och ett mer långsiktigt utvecklingsarbete. Utifrån genomförda intervjuer inom Botkyrka kommun samt dialogträffen framkommer det önskemål om att förlänga bidragsperioden. Det uppges bidra till att skapa trygghet, långsiktighet och mindre administration. Det framkommer från dialogträffen att verksamheterna idag anställer personal på ettårskontrakt utifrån det ettåriga bidraget. Att ansöka om bidrag varje år skapar också en administrativ börda både för kommuner och föreningarnas/studieförbunden.

¹⁴ Skollagen, 25 kapitel § 8

Det framkommer dock att i Botkyrka kommun, även om bidragsöverenskommelserna tecknas årsvis, så är det mer eller mindre givet att samma föreningar får nytt bidrag varje år, delvis utifrån en historisk och social förväntan. Eftersom återrapporteringen har varit otillräcklig har det inte heller funnits tydliga riktlinjer eller beredskap kring när eller om kommunen skulle anse att en förening/studieförbund inte skulle vara berättigad fortsatt bidrag. I ett längre perspektiv och givet att det reviderade Utvecklingsprogrammet antas och implementeras, med tydligare uppföljningskrav och eventuella kommande krav på effektivisering finns dock anledning att se över bidragsperioden. Från dialogträffen är önskemålet att bidragsperioden bör vara lika långt som perioden för Utvecklingsprogrammet, det vill säga fyra år.

Sammantaget kan det konstateras att drift i form av bidragsöverenskommelser med föreningar och studieförbund kan medföra både fördelar- och nackdelar i relation till målen för den öppna fritidsverksamheten i Botkyrka kommun. Det finns en lång historik och erfarenhet hos de föreningar och studieförbund som driver verksamheterna idag. Flera av de utmaningar som finns i dagsläget är inte med nödvändighet relaterade till modellen med bidragsgivning utan handlar snarare om otillräcklig styrning och uppföljning av verksamheterna. Dessa utmaningar adresseras genom det reviderade Utvecklingsprogrammet, givet att det antas och implementeras. För att säkerställa hög måluppfyllelse, vad gäller bland annat att attrahera och behålla kompetent personal finns dock utmaningar med dagens system.

Bild 10 Implementera Utvecklingsprogrammet och tillhörande uppföljningsverktyg med förlängd bidragsperiod

I dagsläget uppfattar vi att det utvecklingsarbete som pågår, inom ramen för dagens bidragsmodell, ej ännu är testat fullt ut. Om det reviderade Utvecklingsprogrammet antas kommer det och tillhörande uppföljningssystem att implementeras och testas under 2019, vilket enligt Botkyrka kommun såväl som Ramboll anser i hög grad kan stärka det systematiska kvalitetsarbetet i verksamheterna och tydliggöra kravställande gentemot föreningarna och studieförbunden som driver den öppna fritidsverksamheten. För att stärka förutsättningarna för ett långsiktigt åtagande och synliggöra brister i kvalitet och förmåga till god personalförsörjning rekommenderar Ramboll följande:

- Drift genom bidrag till föreningar och studieförbund som modell bör prövas utifrån det utvecklingsarbete som pågår. En förutsättning för detta är att förslaget till reviderat utvecklingsprogram antas och implementeras.
- Bidragsperioden bör förlängas.
- Ett underlag för ersättningsmodell och budgetuppföljning bör tas fram.

4.7 Samlade slutsatser deluppdrag 2

Rambolls slutsatser och rekommendationer tar sin utgångspunkt i kommunens nuvarande situation för den öppna fritidsverksamheten. Kultur- och fritidsförvaltningen har sedan ett år tillbaka i uppdrag av nämnden att stärka kvaliteten i den öppna fritidsverksamheten, och flera insatser har påbörjats för att realisera det uppdraget. Bland annat har det systematiska kvalitetsarbetet stärkts upp och kommer att testas under 2019.

Utredningen av de olika alternativen för drift av öppen fritidsverksamhet visar att alternativet att upphandla verksamheten samt alternativet att fortsätta i befintlig regi men med förlängd

bidragsperiod har förutsättningar att bidra till hög måluppfyllelse utifrån ramverket för den här utredningen. Trots en stor omställning för kommunen bör drift i kommunal regi inte uteslutas. Dock bör det ses som ett alternativ som kommunen på längre sikt kan införa, under förutsättning att kommunen väljer att arbeta i riktningen mot ett stärkt systematiskt kvalitetsarbete inom den öppna fritidsverksamheten. Ramboll ser att drift i kommunal regi kan skapa förbättrade arbetsvillkor för personalen och möjligheten att anställa och behålla kvalificerad personal, vilket har pekats ut som den viktigaste insatsen för att långsiktigt kvalitetssäkra den öppna fritidsverksamheten.

I linje med de slutsatser som framkommer av bilderna 9 och 10 rekommenderar därmed Ramboll att Botkyrka kommun som ett första steg går vidare enligt följande:

- Drift genom bidrag till föreningar och studieförbund som modell bör prövas utifrån det utvecklingsarbete som pågår under förutsättning att det reviderade Utvecklingsprogrammet antas och implementeras.
- Bidragsperioden bör förlängas.
- Ett underlag för ersättningsmodell och budgetuppföljning bör tas fram.

Detta kan betraktas som ett förberedande arbete inför en eventuell kommande upphandlingsmodell. Utöver det som framkommer i bild 9 rekommenderar Ramboll att om upphandling som modell utreds vidare bör krav på god personalförsörjning utgöra en viktig del i kravställandet.

5. RAMBOLLS ÖVRIGA MEDSKICK

Nedan följer Rambolls övriga medskick till Botkyrka kommun som har framkommit under vårt arbete med utredningen.

Räkna ut en kommunal fritidspeng

Botkyrka kommun saknar idag ett grundbelopp per elev som motsvarar kommunens interna kostnad för varje elev som deltar i fritidsklubb. Det försvårar Botkyrka kommuns möjlighet att ersätta andra kommunala huvudmän eller fristående skolor i de fall Botkyrkaelever nyttjar deras fritidsklubb. Detta skiljer sig från närliggande kommuner som årligen beräknar kostnaderna för fritidsklubb per elev. Dessa kommuner kan därför begära ersättning för interkommunala elever som deltar i deras fritidsklubb samt ersätta andra kommuner. Kommunerna fastställer årligen ett grundbelopp per elev som motsvarar kommunens interna kostnad för varje elev som deltar i fritidsklubben. Grundbeloppet grundar sig exempelvis i ersättning för måltider, administration, lokalkostnader och summan kan variera i kommunerna.

Förutom att ett grundbelopp underlättar interkommunal ersättning ser Ramboll att grundbeloppet bör tas fram även för att ha något att utgå från vid beräkning av bidrag till föreningar och studieförbund, för att kommunen ska kunna följa upp hur verksamheterna fördelar sina bidrag. I dagsläget finns ingen rutin för att följa upp budgeten, vilket bland annat innebär att kommunen saknar kännedom om lönekostnader. Idag finns även vissa otydligheter kring enligt vilka parametrar bidragsbeloppet beräknas.

Ramboll ser att oavsett hur kommunen väljer att organisera och driva den öppna fritidsverksamheten att det finns ett behov av att räkna ut ett grundbelopp för att kunna ta fram en adekvat ersättningsmodell till de verksamheter som driver öppen fritidsverksamhet. Detta kan betraktas som ett förberedande arbete inför en eventuell kommande upphandlingsmodell.

Vidta åtgärder för att skapa bättre personalvillkor

Det framkommer att en stor utmaning för verksamheterna är personalförsörjningen. Ramboll rekommenderar att Botkyrka kommun vidtar åtgärder och utreder vidare vilka möjligheter som finns för att förbättra arbetsvillkoren för personalen. Detta rör sig främst om att möjliggöra fler heltidstjänster.

Det har under vår datainsamling framkommit förslag på att samverkan med skolan kan bidra till att skapa bättre personalvillkor. Kommunen bör se över möjligheter att samverka med skolan kring tjänster, för att kunna erbjuda fler heltidstjänster. Är det möjligt att dela sin anställning och tjänstgöra till viss del i skolan som ligger i anslutning till den öppna fritidsverksamheten? Det framkommer att verksamheterna upplever att samverkan med skolan har försämrats när fritidsverksamheten inte längre ligger under utbildningsförvaltningen. En sådan arbetsfördelning skulle därmed även kunna bidra till ökad samverkan mellan skolan och den öppna fritidsverksamheten. Det finns även förslag på slå ihop verksamheterna under till exempel lov för att det ska vara mer resurseffektivt.

Botkyrka kommun har vid tiden för utredningen tillfört verksamheterna ett extra stöd i syfte att höja sysselsättningsgraden hos föreståndare till att omfatta heltidstjänster.

Lyft diskussion om syftet med modellen med föreningsdriven Öppen fritidsverksamhet som idag ej är tydlig

Det finns en inneboende konflikt i att det finns en tradition av att främja det fria föreningslivet samtidigt som det finns behov av en ökad styrning och uppföljning av verksamheterna från kommunens sida för att säkerställa hög kvalitet och likvärdighet.

Det framkommer av vår datainsamling att bakgrunden till, och syftet i dagsläget, med att Botkyrka har valt modellen med föreningsdriven öppen fritidsverksamhet inte är tydlig hos alla aktörer. Under dialogträffen framkom att det saknas en diskussion kring modellen och dess syfte som till exempel behovet av mångfald, vad föreningsdrivna verksamheter kan erbjuda som en kommun inte kan och om detta tas tillvara idag. Det finns även tankar kring att ett syfte kan vara att ha en hög täthet av fritidsklubbar/fritidsgårdar som inte kommunen skulle kunna tillhandahålla till samma kostnad. Sådär säger en representant för ett studieförbund:

...”det är ju konflikt mellan intressen: antingen litar man på förningarna och att styrningen bygger på tillit. Eller så styr man för att uppnå kvalitet. Men sen förstår jag att verksamheterna med skattemedel måste hålla god kvaliteten. Men strular också till det, om man inte känner ägandeskap av verksamheterna... Styrelserna måste också känna ägande, inte bara en tjänstemannafråga. Styrka att få med hela organisationen, kan kanske uppnås med IOP. Men blir inte det om man inte upplever att man äger frågorna och styr dem”...

Rambolls utredning har tagit sin utgångspunkt i ett ramverk som är utvecklat efter kommunens förslag till reviderat Utvecklingsprogram, som tydligt stärker styrning och uppföljning av verksamheterna för att stärka kvaliteten och likvärdigheten. Programmet lyfter också vikten av förbättrade arbetsvillkor för personalen. Därför ses befintligt regi med stärkt styrning och förlängd bidragsperiod, upphandling och kommunal regi som de mest ändamålsenliga alternativen. Givet kommunens situation kopplat till resurser och kapacitet har avvägningar gjorts som innebär att befintlig regi med stärkt styrning och förlängd bidragsperiod är närmast att föredra. Givet hur diskussionen ovan kopplat till syftet med verksamheten utvecklar sig, kan IOP betraktas som ett alternativ. I ett sådant alternativ finns även aspekten som bland annat Uppsala kommun lyfter, i vår utredning, att verksamheterna är lagstyrda. Av skollagens skrivningar framgår det bland annat att; den öppna fritidsverksamheten genom pedagogisk verksamhet ska komplettera utbildningen i grundskolan, att verksamheten ska erbjuda barnen möjlighet till utveckling och lärande samt en meningsfull fritid och rekreation, att verksamheten ska utgå från en helhetssyn på barnet och barnets behov samt utformas så att den främjar allsidiga kontakter och social gemenskap samt att det ska finnas personal med sådan utbildning eller erfarenhet att barnets behov av omsorg och en god pedagogisk verksamhet kan tillgodoses.¹⁵

Ramboll rekommenderar att kommunen synliggör och diskuterar syftet med modellen med föreningsdriven fritidsverksamhet.

¹⁵ Skollagen, 25 kapitel, §§ 4–7

Bilaga 1 Skollagen om öppen fritidsverksamhet

Definition av öppen fritidsverksamhet

I uppdraget undersöker vi Botkyrka kommuns drift av den öppna fritidsverksamheten. Den öppna fritidsverksamheten (kallas ofta fritidsklubb) regleras under kapitel 25 i skollagen, *Annan pedagogisk verksamhet*. Nedan beskriver vi vad öppen fritidsverksamhet innefattar enligt skollagen samt hur det skiljer sig mot vad som kallas fritidshem.

Om fritidshem

Det är obligatoriskt för kommunerna att erbjuda fritidshem. Fritidshem ska erbjudas till och med vårterminen det år då eleven fyller 13 år. Fritidshem regleras under kapitel 14 i skollagen *Fritidshemmet*. På fritidshemmet ska det finnas behöriga fritidspedagoger med lärarlegitimation som ansvarar för undervisningen. Fritidshemmet omfattas av en egen läroplan och även av många kapitel i skollagen vad gäller kränkande behandling och särskilt stöd. Fritidshem är en inskrivningsverksamhet.

Om öppen fritidsverksamhet

Till skillnad från fritidshem är det inte obligatoriskt för kommunen att erbjuda öppen fritidsverksamhet. Men från det år eleven fyller tio år tillåter skollagen att kommuner erbjuder öppen fritidsverksamhet i stället för fritidshem. Barnen är inte inskrivna i den öppna fritidsverksamheten. Kravet på legitimerad personal finns inte på samma sätt i öppen fritidsverksamhet som i fritidshem, och det finns inte heller någon läroplan. I skollagen står det däremot att öppen fritidsverksamhet ska erbjuda barnen möjlighet till utveckling och lärande samt en meningsfull fritid och rekreation.

Kapitel 14 Fritidshem

Kvalitetskrav

7 § Sådan verksamhet som avses i 2–5 §§ ska bedrivas i ändamålsenliga lokaler i grupper med en lämplig sammansättning och storlek. För bedrivande av verksamheten ska det finnas personal med sådan utbildning eller erfarenhet att barnets behov av omsorg och en god pedagogisk verksamhet kan tillgodoses.

Uppföljning och utvärdering

8 § En kommun ska systematiskt följa upp och utvärdera sådan verksamhet som avses i 2–5 §§. Om det vid uppföljning, genom klagomål eller på annat sätt kommer fram att det finns brister i sådan verksamhet som avses i 2–5 §§ ska kommunen se till att nödvändiga åtgärder vidtas. Kommunen ska ha skriftliga rutiner för att ta emot och utreda klagomål mot verksamheten. Information om rutinerna ska lämnas på lämpligt sätt.

Avgifter

9 § För plats i sådan pedagogisk omsorg som avses i 2 § och som erbjuds i stället för förskola eller fritidshem samt för sådan omsorg som avses i 5 § får avgifter tas ut på det sätt som anges i 8 kap. 16 § första stycket respektive 14 kap. 12 §.

14 § En kommun som i sitt fritidshem har en elev från en annan kommun ska ersättas för sina kostnader för elevens utbildning i fritidshemmet av elevens hemkommun, om elevens skolgång i den mottagande kommunens förskoleklass, grundskola eller grundsärskola grundar sig på 9 kap. 13 § första stycket, 10 kap. 24, 25 eller 26 § eller 11 kap. 24 § andra stycket 2 eller 25 §. Även i andra fall då en kommun i sitt fritidshem har en elev från en annan kommun ska hemkommunen betala ersättning till den mottagande kommunen. Om kommunerna i ett sådant fall inte kommer överens om annat, ska ersättningen bestämmas med hänsyn till kommunens åtagande och elevens behov efter samma grunder som hemkommunen tillämpar vid fördelning av resurser till sina egna fritidshem. Har en elev ett omfattande behov av särskilt stöd, behöver hemkommunen inte lämna bidrag för det särskilda stödet, om betydande organisatoriska eller ekonomiska svårigheter uppstår för kommunen.

Ersättningen enligt första eller andra stycket ska i förekommande fall minskas med belopp som huvudmannen tar ut enligt 12 §.

Avgifter

12 § En kommun får ta ut avgift för utbildning i fritidshem som den anordnar. Avgifterna ska vara skäliga.

Kapitel 25 Annan pedagogisk verksamhet

Öppen fritidsverksamhet

4 § Enligt 14 kap. 7 § får en huvudman under vissa förutsättningar erbjuda öppen fritidsverksamhet i stället för fritidshem.

Den öppna fritidsverksamheten ska genom pedagogisk verksamhet komplettera utbildningen i grundskolan, grundsärskolan, specialskolan, sameskolan och andra särskilda utbildningsformer i vilka skolplikt kan fullgöras.

Verksamheten ska erbjuda barnen möjlighet till utveckling och lärande samt en meningsfull fritid och rekreation.

Övergripande krav på verksamheten

Utgångspunkter

6 § Sådan verksamhet som avses i 2–5 §§ ska utformas med respekt för barnets rättigheter och i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar och de mänskliga rättigheterna som människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet samt solidaritet mellan människor. Den ska förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på.

Var och en som verkar inom sådan verksamhet ska främja de mänskliga rättigheterna och aktivt motverka alla former av kränkande behandling. Verksamheten ska utgå från en helhetssyn på barnet och barnets behov samt utformas så att den främjar allsidiga kontakter och social gemenskap.

Kvalitetskrav

7 § Sådan verksamhet som avses i 2–5 §§ ska bedrivas i ändamålsenliga lokaler i grupper med en lämplig sammansättning och storlek. För bedrivande av verksamheten ska det finnas personal med sådan utbildning eller erfarenhet att barnets behov av omsorg och en god pedagogisk verksamhet kan tillgodoses.

Uppföljning och utvärdering

8 § En kommun ska systematiskt följa upp och utvärdera sådan verksamhet som avses i 2–5 §§. Om det vid uppföljning, genom klagomål eller på annat sätt kommer fram att det finns brister i sådan verksamhet som avses i 2–5 §§ ska kommunen se till att nödvändiga åtgärder vidtas. Kommunen ska ha skriftliga rutiner för att ta emot och utreda klagomål mot verksamheten. Information om rutinerna ska lämnas på lämpligt sätt.

Avgifter

9 § För plats i sådan pedagogisk omsorg som avses i 2 § och som erbjuds i stället för förskola eller fritidshem samt för sådan omsorg som avses i 5 § får avgifter tas ut på det sätt som anges i 8 kap. 16 § första stycket respektive 14 kap. 12 §.

Bidrag

Pedagogisk omsorg som erbjuds i stället för förskola eller fritidshem

10 § Den kommun där en enskild bedriver sådan pedagogisk omsorg som avses i 2 § ska efter ansökan besluta att huvudmannen har rätt till bidrag om

1. huvudmannen har förutsättningar att följa de föreskrifter som gäller för motsvarande offentlig verksamhet,
2. verksamheten inte innebär påtagliga negativa följder för kommunens motsvarande verksamhet,
3. verksamheten är öppen för alla barn som en kommun ska sträva efter att erbjuda motsvarande verksamhet, med undantag för barn som hemkommunen har beslutat att inte lämna bidrag för enligt 13 § andra stycket, och
4. avgifterna inte är oskäligt höga.

Kommunen får besluta att en huvudman har rätt till bidrag trots att villkoret i första stycket 3 inte är uppfyllt, om det finns skäl med hänsyn till verksamhetens särskilda karaktär.

11 § Hemkommunen ska lämna bidrag till en huvudman som har rätt till bidrag enligt 10 § för varje barn som tas emot.

Bidraget består av ett grundbelopp enligt 12 § och i vissa fall ett tilläggsbelopp enligt 13 §.

Hemkommunen är inte skyldig att lämna bidrag till fler än två huvudmän för samma barn eller till mer än en huvudman för pedagogisk omsorg för ett barn som också går i förskola. Om barnet tagits emot i två enskilda verksamheter, eller i en kommunal och en enskild verksamhet, är kommunen inte skyldig att lämna ett samlat bidragsbelopp som är högre än om barnet tagits emot i endast en kommunal verksamhet. Hemkommunen ska bestämma hur bidraget ska fördelas mellan huvudmännen för verksamheterna.

När barn tas emot i enskild pedagogisk omsorg där deras vårdnadshavare arbetar får kommunen inte lämna bidrag för fler barn till vårdnadshavaren än det antal barn till andra som har tagits emot.

12 § Grundbeloppet ska avse ersättning för

1. omsorg och pedagogisk verksamhet,
2. pedagogiskt material och utrustning,
3. måltider,
4. administration,
5. mervärdesskatt, och
6. lokalkostnader.

Grundbeloppet ska bestämmas efter samma grunder som kommunen tillämpar vid fördelning av resurser till sin egen pedagogiska omsorg. Om kommunen inte tillhandahåller pedagogisk omsorg ska bidraget bestämmas efter vad som är skäligt med hänsyn till den enskilda verksamhetens innehåll och omfattning.

13 § Tilläggsbelopp ska lämnas för barn som har ett omfattande behov av särskilt stöd. Tilläggsbeloppet ska vara individuellt bestämt utifrån barnets behov.

Hemkommunen är inte skyldig att betala tilläggsbelopp för ett barn, om betydande organisatoriska eller ekonomiska svårigheter uppstår för kommunen. Lag (2016:550).

14 § Hemkommunen är bara skyldig att lämna bidrag i den omfattning som den är skyldig att erbjuda förskola enligt 8 kap. respektive fritidshem enligt 14 kap.

Öppen fritidsverksamhet

15 § Om en enskild som har godkänts som huvudman för fritidshem i stället erbjuder öppen fritidsverksamhet till en elev, ska bidrag lämnas av hemkommunen, om kommunen där verksamheten är belägen har tillförsäkrats insyn i verksamheten, verksamheten uppfyller de krav som anges i 6 och 7 §§ och avgifterna inte är oskäligt höga.

Bidraget ska bestämmas med hänsyn till huvudmannens åtagande och elevens behov efter samma grunder som kommunen tillämpar vid fördelning av resurser till egen motsvarande verksamhet.

Om en elev har ett omfattande behov av särskilt stöd, behöver kommunen inte lämna bidrag för det särskilda stödet om betydande organisatoriska eller ekonomiska svårigheter uppstår för kommunen.

Bilaga 2 Skriftliga referenser

Botkyrka kommun

Utvecklingsprogram för Botkyrkas öppna fritidsverksamheter 2020–2024

Uppföljningsverktyg till Utvecklingsprogrammet för Botkyrkas öppna fritidsverksamheter 2020–2024, 2019-03-11

Överenskommelsen Botkyrka - Idéburna organisationer och Botkyrka kommun i samverkan

Handledning till Riktlinjer för idéburet offentligt partnerskap, Bilaga, Botkyrka kommun

Manus 20190317, Riktlinjer Idéburet Offentlig partnerskap, Botkyrka kommun

Avtal om idéburet offentligt partnerskap (IOP) mellan Botkyrka kommun, Arbetsförmedlingen och idéburen sektor

Utveckla idéburet offentligt partnerskap i kommuner landsting och regioner, SKL, 2017

Förstudierapport Utvecklingsprogram 2020–2024 för Botkyrkas öppna fritidsverksamheter

Tjänsteskrivelse, Uppdrag – kvalitetssäkra den öppna fritidsverksamheten, Dnr KOF 2018/:105

Bidrag till öppna fritidsverksamheter 2019, KOF 2018:176

Överenskommelse om öppen fritidsverksamhet för fritidsklubb – och fritidsgårdsverksamhet 2019

Bidragsreglemente för öppen fritidsverksamhet

KELS rapport Botkyrka 2016

Ansökningsformulär, MALL

Bidragkalkyl 2019

Överenskommelse om idéburet offentligt partnerskap Expedition Botkyrka

Förslag till fördelning av tillkommande medel till fritidsgårdsverksamheten i Botkyrka kommun, tjänsteskrivelse Dnr KOF/2019:24

MUCF: s kartläggning

https://www.mucf.se/sites/default/files/publikationer_uploads/kartlaggning-oppen-fritidsverksamhet.pdf

Statistik Skolverket

Annan pedagogisk verksamhet: Barn och personal per 15 oktober 2018. Skolverket. 2018

Västerås stad

Handlingsplan för fritidsgårdar, 2014–2019

Avtalsvillkor avseende Förskole- och grundskolenämndernas ansvarsområden

Kriterieunderlag för upphandlingen

Riktlinjer för idéburet offentligt partnerskap, 2018

4**Bidrag till Botkyrkas fritidsklubbs- och fritidsgårdsverksamheter 2020(KOF/2019:172)****Förslag till beslut**

1. Kultur- och fritidsnämnden beslutar att fördela bidrag till Botkyrkas fritidsklubbar och fritidsgårdar enligt tjänsteskrivelse och Bilaga 1.
2. Kultur- och fritidsnämnden uppdrar åt kultur- och fritidsförvaltningen att skriva överenskommelser med föreningarna som beviljas bidrag för 2020.

Sammanfattning

Kultur- och fritidsnämnden fördelar årligen bidrag till de öppna fritidsverksamheter som bedrivs av föreningar och studieförbund i enlighet med Botkyrka kommuns bidragsreglemente för öppen fritidsverksamhet. De verksamhetstyper som omfattas är fritidsklubbar och fritidsgårdar. Alla befintliga utförare har ansökt om fortsatt drift av de verksamheter de bedriver i nuläget.

Bidragens omfattning baseras på faktorerna öppettider och bemanning och omfattar stöd för såväl ordinarie öppethållande som sommarverksamhet i varierande omfattning.

Enligt kommunstyrelsens beslut om Utveckling av kommunens arbete för unga vuxna (KS/2018:633) har Botkyrkas fritidsgårdsverksamheter tillförts resurser för att höja kvaliteten genom att fördjupa det främjande arbetet, och därmed också bidra i det förebyggande arbetet.

Fritidsgårdarna får i förslaget till bidragsfördelning för år 2020 en uppräknig på ersättningen för föreståndares anställningsomfattning. Detta möjliggör att föreståndares tjänster ökar från 50% till 75%. Utöver detta utökas ersättning för öppethållande för att möjliggöra att samtliga fritidsgårdar har öppet 6 kvällar i veckan.

2019-11-29

Dnr KOF/2019:172

För fritidsklubbarna utökas ersättningen för att möjliggöra att samtliga fritidsklubbar har 4 timmars öppethållande per dag. Vidare har öppethållandet på sommarlovet och jullovet justerats från föregående år där sommaröppethållandet återgår till 4 timmar per öppethållningsdag och ersättningen för jullovsöppethållande nu inkluderas i det ordinarie bidraget.

Bidrag till fritidsgårdar för år 2020 är prioriterat att uppfylla minimikraven om öppethållande och personalens anställningsomfattning enligt Utvecklingsprogrammet för Botkyrkas fritidsklubbar och fritidsgårdar 2020-2024 (KOF/2017:27). Genom att uppfylla minimikraven ges samtliga verksamheter i Botkyrka kommun likvärdiga förutsättningar att bedriva verksamheter av likvärdig kvalitet.

2019-11-28

Dnr KOF/2019:172

Referens
Selina HamiMottagare
Kultur- och fritidsnämnden

Bidrag till Botkyrkas fritidsklubb- fritidsgårdsverksamheter 2020

Förslag till beslut

1. Kultur- och fritidsnämnden beslutar att fördela bidrag till Botkyrkas fritidsklubbar och fritidsgårdar enligt tjänsteskrivelse och Bilaga 1.
2. Kultur- och fritidsnämnden uppdrar åt kultur- och fritidsförvaltningen att skriva överenskommelser med föreningarna som beviljas bidrag för 2020.

Sammanfattning

Kultur- och fritidsnämnden fördelar årligen bidrag till de öppna fritidsverksamheter som bedrivs av föreningar och studieförbund i enlighet med Botkyrka kommuns bidragsreglemente för öppen fritidsverksamhet. De verksamhetstyper som omfattas är fritidsklubbar och fritidsgårdar. Alla befintliga utförare har ansökt om fortsatt drift av de verksamheter de bedriver i nuläget.

Bidragens omfattning baseras på faktorerna öppettider och bemanning och omfattar stöd för såväl ordinarie öppethållande som sommarverksamhet i varierande omfattning.

Enligt kommunstyrelsens beslut om Utveckling av kommunens arbete för unga vuxna (KS/2018:633) har Botkyrkas fritidsgårdsverksamheter tillförts resurser för att höja kvaliteten genom att fördjupa det främjande arbetet, och därmed också bidra i det förebyggande arbetet.

Fritidsgårdarna får i förslaget till bidragsfördelning för år 2020 en uppräknig på ersättningen för föreståndares anställningsomfattning. Detta möjliggör att föreståndares tjänster ökar från 50% till 75%. Utöver detta utökas ersättning för öppethållande för att möjliggöra att samtliga fritidsgårdar har öppet 6 kvällar i veckan.

För fritidsklubbarna utökas ersättningen för att möjliggöra att samtliga fritidsklubbar har 4 timmars öppethållande per dag. Vidare har öppethållandet på sommarlovet och jullovet justerats från föregående år där

2019-11-28

Dnr KOF/2019:172

sommaröppethållandet återgår till 4 timmar per öppetdag och ersättningen för jullovsöppethållande nu inkluderas i det ordinarie bidraget.

Bidrag till fritidsgårdar för år 2020 är prioriterat att uppfylla minimikraven om öppethållande och personalens anställningsomfattning enligt Utvecklingsprogrammet för Botkyrkas fritidsklubbar och fritidsgårdar 2020-2024 (KOF/2017:27). Genom att uppfylla minimikraven ges samtliga verksamheter i Botkyrka kommun likvärdiga förutsättningar att bedriva verksamheter av likvärdig kvalitet.

Ärendet

Majoriteten av Botkyrka kommuns öppna fritidsverksamheter utförs genom föreningsdrift, vilket innebär att en förening/studieförbund får ett kommunalt bidrag för att driva verksamheten.

Bidrag fördelas till de öppna fritidsverksamheter som bedrivs av föreningar och studieförbund i enlighet med Botkyrka kommuns bidragsreglemente för öppen fritidsverksamhet. De verksamhetstyper som omfattas är fritidsklubbar och fritidsgårdar. Alla befintliga utförare har ansökt om fortsatt drift av de verksamheter de bedriver i nuläget.

Bidragens omfattning baseras på ett antal faktorerna öppettider och bemanning. Bidraget omfattar stöd för såväl ordinarie öppethållande som sommarverksamhet i varierande omfattning.

Fritidsklubbar

Det finns i nuläget 12 fritidsklubbverksamheter i kommunen, varav en bedrivs på Musikhuset Norsborg, som är en kommunal enhet och inte omfattas av denna bidragsfördelning. De övriga 11 fritidsklubbarna redogörs för i Bilaga 1. Av dessa är det sju stycken som är samordnade och bedrivs i samma lokaler som fritidsgårdsverksamheter.

Fritidsklubbarna i Botkyrka bedrivs i öppen form för målgruppen 10–12 år och omfattas av skollagen (2010:800) kapitel 25 om ”annan pedagogisk verksamhet”.

Bidragsförslaget till fritidsgårdsverksamheten är beräknat för att upprätthålla de minimikrav av personaltäthet och öppethållande som arbetats upp under de senaste åren. Följande förslag om prioriteringar har gjorts i bidragen för Botkyrkas fritidsklubbar för år 2020:

2019-11-28

Dnr KOF/2019:172

1. Fritidsklubbarna Fittjapulsen och Sandagården får en utökad ersättning för att möjliggöra 4 timmars öppethållande per dag, liksom kommunens övriga fritidsklubbar. Detta med syfte att möjliggöra likvärdiga fritidsklubbar i hela kommunen.
2. För fritidsklubbarna har sommaröppettiderna justerats från föregående år med syfte att återgå till tidigare 4 timmars öppethållande per dag. Förändringarna av sommaröppettiderna har medfört att några verksamheter får ett något mindre bidrag i år jämfört med förra året.
3. Ersättningen för öppethållande på jullovet inkluderas i ordinarie bidragsuträkning för att säkra möjligheter till öppethållande då öppethållande på jullovet tidigare delvis täckts av externa bidrag.

Fritidsgårdar

Det finns i nuläget åtta fritidsgårdar i kommunen, varav en drivs kommunalt (Musikhuset Norsborg) och övriga är föreningsdrivna med målgruppen barn och unga i åldern 12–16 år.

Bidragsförslaget till fritidsgårdsverksamheten är beräknat för att upprätthålla de minimikrav av personaltäthet och öppethållande som arbetats upp under de senaste åren genom utvecklingsprogrammet. Enligt kommunstyrelsens beslut om Utveckling av kommunens arbete för unga vuxna (KS/2018:633) ska kultur- och fritidsnämndens fritidsgårdsverksamhet tillföras resurser om 1,5 miljoner kr för att höja kvaliteten och för att kunna fördjupa det främjande arbetet, och därmed också bidra i det förebyggande arbetet enligt Utvecklingsprogrammet för Botkyrkas fritidsklubbar och fritidsgårdar 2020-2024 (KOF/2017:27). I och med det har följande områden kunnat prioriteras inför 2020:

1. Ersättningen för fritidsgårdarnas föreståndartjänster ökar från 50% till 75%. I kombination med att föreståndartjänster med en omfattning på 25% ersätts för fritidsklubbarna, skulle heltidsanställningar för föreståndare därmed göras möjlig. Detta med syfte att möjliggöra för föreståndarna att leda och utföra kvalitetsarbetet på verksamheterna.
2. Fritidsgårdarna Musikhuset Lagret, Sandagården, Tullinge fritidsverksamhet och Parkhemsgården får en ökad ersättning från 5 till 6 öppettidagar per vecka som övriga fritidsgårdar i kommunen för att möjliggöra likvärdiga fritidsgårdar.
3. Ersättningen vid fritidsgårdarnas sommaröppethållande ökar med att ersätta full bemanning på ytterligare en öppettid under sommarloven.

2019-11-28

Dnr KOF/2019:172

Fritidsgårdarna bemannar då med 3 personal på 4 av 5 öppettidagar per vecka.

Utöver detta bidrar de utökade öppettiderna för utvalda fritidsklubbar, nämnda ovan, att verksamheterna får likvärdiga möjligheter att erbjuda fritidsgårdspersonalen heltidsanställningar.

Fritidsklubb och fritidsgård

Gemensamt för fritidsklubbar och fritidsgårdar är att en pris- och löneuppräknings om 2,3% gjorts för samtliga verksamheter.

Bilagor

Bilaga 1. Bidragskalkyl - Förslag på fördelning av bidrag till Botkyrkas fritidsklubbar och fritidsgårdar år 2020

Anja Dahlstedt
Kultur- och fritidschef

Ida Burén
Verksamhetschef
Kultur och ung fritid

Expedieras till
Berörda verksamheter

BIDRAGSFÖRSLAG FÖR ÅR 2020

Förening/studieförbund	Verksamhet	Bidragsförslag år 2020	Bidrag år 2019
Bidrag till fritidsklubbsverksamhet			
ABF Botkyrka-Salem	Alby	1 059 000 kr	1 030 000 kr
	Sanda	1 059 000 kr	965 000 kr
	Stjärnan	1 059 000 kr	1 037 000 kr
	Tullinge	1 059 000 kr	1 037 000 kr
Botkyrka Vi Unga	Gulan	1 059 000 kr	1 037 000 kr
	Parkhem	1 059 000 kr	1 030 000 kr
Byggnadsföreningen Heijmdal	Southside	1 114 000 kr	1 132 000 kr
	Falken	1 059 000 kr	1 037 000 kr
Studiefrämjandet Söderort	Fittjapulsen	1 114 000 kr	989 000 kr
	Lagret	1 059 000 kr	1 030 000 kr
ViGör	Rikstens Hjärta	1 059 000 kr	
TOTALT FK		11 759 000 kr	10 324 000 kr
Bidrag till fritidsgårdsverksamhet			
ABF Botkyrka-Salem	Alby	1 609 000 kr	1 506 000 kr
	Sanda	1 435 000 kr	1 155 000 kr
	Tullinge	1 609 000 kr	1 359 000 kr
Botkyrka Vi Unga	Parkhem	1 532 000 kr	1 267 000 kr
Byggnadsföreningen Heijmdal	Southside	1 685 000 kr	1 584 000 kr
Studiefrämjandet Söderort	Fittjapulsen	1 584 000 kr	1 482 000 kr
	Lagret	1 532 000 kr	1 267 000 kr
TOTALT FG		10 986 000 kr	9 620 000 kr
TOTALT		22 745 000 kr	19 944 000 kr

5**Budgetprognos oktober(KOF/2019:71)****Förslag till beslut**

Kultur- och fritidsnämnden godkänner budgetprognosen för oktober 2019.

Sammanfattning

Kultur- och fritidsförvaltningens oktoberprognos för helåret visar ett överskott om 2645 tkr mot budget.

Kultur- och fritidsförvaltningen införde en ny organisation med de tre verksamhetsområdena Bad, idrott och motion, Kultur och ung fritid samt Konst och bibliotek den 1 oktober 2019. Kommunens verksamhets- och uppföljningssystem såsom exempelvis besluts- och ekonomistöd anpassas efter den nya organisationen från och med 1 januari 2020. Denna budgetprognos, novemberprognosen samt årsredovisningen kommer därför att ske utifrån den tidigare organisationen med de fyra verksamhetsområdena Idrott och anläggning, Ungdom och förening, Kultur respektive Bibliotek.

Prognosarbetet har en stor del av året försvårats kraftigt på grund av stora brister i kommunens införande av förändrat besluts- och ekonomistöd. De stora bristerna avhjälpes i augusti och prognosarbetet har sedan rapporteringen av delår 2 normaliserats. Trots detta råder viss osäkerhet främst på grund av ett par alltjämt utestående frågor kring den för året nyinrättade internhyresmodellen samt det större omställnings- och utvecklingsarbete som genomförts till följd av beslutet att per den 31 mars avveckla mötesplatserna för unga vuxna i dess dåvarande form.

Sedan september råder en viss återhållsamhet med anledning av den ekonomiska styrsignal inom kommunen som följde efter att kommunen som

2019-11-29

Dnr KOF/2019:71

helhet prognostiserat ett stort driftunderskott. Inom kultur- och fritidsförvaltningen har exempelvis vissa tjänster tillfälligt vakanshållits och förvaltningen har generellt lägre kostnader för resor, utbildning och konferenser. Därutöver har den nya verksamheten för Ung 16-19 år kommit igång något senare än enligt ursprunglig plan vilket också innebär att förvaltningens totalt prognostiserade överskott ökat sedan delårsrapport 2.

2019-12-09

Dnr KOF/2019:71

Referens
Peter Vesterholm

Mottagare
Kultur- och fritidsnämnden

Budgetprognos oktober 2019

Förslag till beslut

Kultur- och fritidsnämnden godkänner budgetprognosen för oktober 2019.

Sammanfattning

Kultur- och fritidsförvaltningens oktoberprognos för helåret visar ett överskott om 2645 tkr mot budget.

Kultur- och fritidsförvaltningen införde en ny organisation med de tre verksamhetsområdena Bad, idrott och motion, Kultur och ung fritid samt Konst och bibliotek den 1 oktober 2019. Kommunens verksamhets- och uppföljningssystem såsom exempelvis besluts- och ekonomistöd anpassas efter den nya organisationen från och med 1 januari 2020. Denna budgetprognos, novemberprognosen samt årsredovisningen kommer därför att ske utifrån den tidigare organisationen med de fyra verksamhetsområdena Idrott och anläggning, Ungdom och förening, Kultur respektive Bibliotek.

Prognosarbetet har en stor del av året försvårats kraftigt på grund av stora brister i kommunens införande av förändrat besluts- och ekonomistöd. De stora bristerna avhjälpes i augusti och prognosarbetet har sedan rapporteringen av delår 2 normaliserats. Trots detta råder viss osäkerhet främst på grund av ett par alltjämt utestående frågor kring den för året nyinrättade internhyresmodellen samt det större omställnings- och utvecklingsarbete som genomförts till följd av beslutet att per den 31 mars avveckla mötesplatserna för unga vuxna i dess dåvarande form.

Sedan september råder en viss återhållsamhet med anledning av den ekonomiska styrsignal inom kommunen som följde efter att kommunen som helhet prognostiserat ett stort driftunderskott. Inom kultur- och fritidsförvaltningen har exempelvis vissa tjänster tillfälligt vakanshållits och förvaltningen har generellt lägre kostnader för resor, utbildning och konferenser. Därutöver har den nya verksamheten för Ung 16-19 år kommit

2019-12-09

Dnr KOF/2019:71

igång något senare än enligt ursprunglig plan vilket också innebär att förvaltningens totalt prognostiserade överskott ökat sedan delårsrapport 2.

Ärendet

Kultur- och fritidsförvaltningens oktoberprognos för helåret visar ett överskott om 2645 tkr mot budget.

Kultur och fritidsförvaltningen införde en ny organisation med de tre verksamhetsområdena Bad, idrott och motion, Kultur och ung fritid samt Konst och bibliotek den 1 oktober 2019. Den del av verksamheten som tidigare organiserats inom verksamhetsområdet Ungdom och förening är numera fördelad mellan Bad, idrott och motion samt Kultur och ung fritid. Därutöver har enheten Botkyrka konsthall flyttats från verksamhetsområdet Kultur till Konst och bibliotek. Kommunens verksamhets- och uppföljningssystem såsom exempelvis besluts- och ekonomistöd anpassas efter den nya organisationen från och med 1 januari 2020. Denna budgetprognos, novemberprognosen samt årsredovisningen kommer därför att ske utifrån den tidigare organisationen med de fyra verksamhetsområdena Idrott och anläggning, Ungdom och förening, Kultur respektive Bibliotek.

Ekonomisk uppföljning oktober 2019

Resultaträkning tkr	Bokslut 2018	Utfall jan-okt 2019	Budget 2019	Prognos 2019	Avvikelse budgetprognos
Intäkter (+)	27 284	25 936	20 802	27 706	6 904
Kostnader (-)	-275 264	-225 938	-269 771	-274 030	-4 259
Netto (+/-)	-247 980	-200 002	-248 969	-246 324	2 645

Kommentarer till budgetprognosen

Prognosarbetet har en stor del av året försvårats kraftigt på grund av stora brister i kommunens införande av förändrat besluts- och ekonomistöd. De stora bristerna avhjälpes i augusti och prognosarbetet har sedan rapporteringen av delår 2 normaliserats.

Trots detta råder viss osäkerhet främst på grund av ett par alltjämt utestående frågor kring den för året nyinrättade internhyresmodellen. Det råder dock betydligt större säkerhet kring förvaltningens samlade hyreskostnader idag än tidigare. Det underskott om cirka 1,8 mkr som förelåg per den 30 juni har visat sig bero på de oklarheter som varit beträffande internhyror. Alltjämt finns dock utestående frågor avseende ett

2019-12-09

Dnr KOF/2019:71

par mindre objekt som kan påverka utfallet negativt men som helhet görs bedömningen att förvaltningens hyreskostnader kommer att rymmas inom budget. Med anledning av hur internhyresmodellen inrättats föreligger dock överskott vad gäller hyror inom främst verksamhetsområde Bibliotek och Kultur men även i viss mån inom Ungdom och förening samt Gemensam verksamhet emedan Idrott och anläggning har ett motsvarande underskott. Den djupare analys som tidigare planerats av införandet av internhyresmodellen pågår.

Viss prognososäkerhet råder även på grund av det större omställnings- och utvecklingsarbete inom verksamhetsområde Ungdom och förening som genomförts under året till följd av beslutet att per den 31 mars avveckla mötesplatserna för unga vuxna i dess dåvarande form. Den totala kostnaden för personalomställningen är 2116 tkr. Omställningskostnaderna ser ut att i princip balanseras av lägre kostnader i övrigt inom verksamhetsområdet.

Under perioden april – september har verksamhet i ”glappet” mellan den nedlagda verksamheten och det nya uppdraget bedrivits i enlighet med givet beredningsuppdrag. Parallellt har arbetet med planering och rekrytering inför den nya verksamheten för ung 16-19 pågått och i samverkan med socialförvaltningen samt arbetsmarknads- och vuxenutbildningsförvaltningen har verksamheten startat successivt under hösten. Förhoppningen var att all verksamhet skulle komma i gång enligt plan men eftersom det inte riktigt skett har ytterligare överskott uppstått inom verksamhetsområdet Ungdom och förening.

Utfall på verksamhetsnivå

Verksamhet tkr	Bokslut 2018	Utfall jan-oktober 2019	Budget jan-oktober 2019	Avv utfall jan-oktober	Budget 2019	Prognos 2019	Avv budget-prognos 2019
Gem verksamhet	-13 126	-10 657	-13 466	2 809	-16 159	-13 938	2 221
Idrott & anläggning	-90 911	-69 708	-66 382	-3 326	-79 658	-87 553	-7 895
Ungdom & förening	-59 859	-55 814	-52 930	-2 884	-63 516	-62 983	533
Kultur	-47 717	-38 316	-43 357	5 041	-52 028	-47 984	4 044
Bibliotek	-36 367	-25 507	-31 340	5 833	-37 608	-33 866	3 742
Summa	-247 980	-200 002	-207 474	7 472	-248 969	-246 324	2 645

Gemensam verksamhet + 2221

Den Gemensamma verksamheten visar på ett prognostiserat överskott om 2221tkr. Överskottet härrör sig främst från ett par vakanshållna tjänster inom förvaltningens stab som till del balanseras av inhyrd konsult.

Resterande del är till stor del missvisande då överskottet främst beror på interhyror som tillsammans med motsvarande överskott inom flera

2019-12-09

Dnr KOF/2019:71

verksamhetsområden balanseras av ett stort underskott avseende hyror inom verksamhetsområdet Idrott och anläggning.

Verksamhetsområde Idrott och anläggning – 7895

Verksamhetsområdets prognostiserade underskott beror i huvudsak på felaktigheter i förvaltningens internbudgetering utifrån den nya internhyresmodellen. Underskottet balanseras av motsvarande överskott avseende hyror inom övriga verksamhetsområden och den Gemensamma verksamheten.

Verksamhetsområde Ungdom och förening + 533

Verksamhetsområdet Ungdom och förening visar ett prognostiserat överskott om 533 tkr. Överskottet är till viss del missvisande då bland annat beror på interhyror som tillsammans med överskott inom övriga verksamhetsområden och gemensam verksamhet balanseras av ett stort underskott inom verksamhetsområdet Idrott och anläggning.

Inom verksamhetsområdet har ett större omställnings- och utvecklingsarbete genomförts under året. Den totala kostnaden för personalomställningen är 2116 tkr. Omställningskostnaderna ser ut att i princip balanseras av lägre kostnader i övrigt inom verksamhetsområdet. Därutöver har den nya verksamheten för Ung 16-19 år kommit igång något senare än enligt ursprunglig plan vilket bidrar till det prognostiserade överskottet.

Verksamhetsområde Kultur + 4044

Verksamhetsområdet Kultur prognostiserade överskott om 4044 tkr är missvisande då överskottet till stor del beror på interhyror som tillsammans med överskott inom övriga verksamhetsområden och Gemensam verksamhet balanseras av ett stort underskott inom verksamhetsområdet Idrott och anläggning.

Resterande del av överskottet beror bland annat på en pågående översyn av kulturskolans organisation där bland annat en tjänst som enhetschef hålls vakant. Övriga skäl till prognostiserat överskott är främst generellt lägre kostnader för resor, utbildning och konferenser.

Verksamhetsområde Bibliotek + 3742

2019-12-09

Dnr KOF/2019:71

Verksamhetsområdet Bibliotek prognostiserade överskott om 3742 tkr är missvisande då överskottet till stor del beror på internhyror som tillsammans med överskott inom övriga verksamhetsområden och gemensam verksamhet balanseras av ett stort underskott inom verksamhetsområdet Idrott och anläggning. Resterande del av överskottet härrör sig främst av lägre personalkostnader till följd av sjukskrivningar.

Anja Dahlstedt
Kultur- och fritidsdirektör

Peter Vesterholm
Administrativ chef

Expedieras till
Kommunledningsförvaltningen
Budgetansvariga KOF

6

Justering av villkor och fördelningsmodell för uthyrning av idrottsanläggningar och skollokaler i Botkyrka kommun(KOF/2019:14)

Förslag till beslut

Kultur- och fritidsnämnden beslutar att justera villkor och fördelningsmodell för uthyrning av idrottsanläggningar och skollokaler enligt bilaga 1.

Förändringen gäller från och med 1 januari 2020.

Sammanfattning

Som en konsekvens av nya anläggningstyper samt justerade rutiner främst i syfte att förtydliga och förenkla för föreningslivet föreslås vissa justeringar. De mer påtagliga justeringarna är:

- Botkyrka kommuns nya idrottsprogram för ett Botkyrka i rörelse får en mer framträdande roll och ska vara vägledande i allt arbete med villkor och fördelning.
- Synkronisering så att prioriterade tider stämmer överens med beslutade bidragskriterier. Exempelvis att barn och unga i åldern 4-20 (tidigare 6-20) prioriteras mellan klockan 16-20 på vardagarna (tidigare 17-20).
- Komplettering med att i de fall individuella idrotter fördelas tider på samma anläggningstyp som lagidrotter ska antalet aktiva medlemmar vara vägledande. Tidigare fanns inga kriterier beslutade.
- Förtydligande att evenemangsansökan görs direkt av förening/sökande digitalt på botkyrka.se. Detta i syfte att förenkla hanteringen för både förening/sökande och handläggare. Minskar

2019-11-29

Dnr KOF/2019:14

också risken att väsentliga uppgifter missas i ansökan.

- I syfte att underlätta planeringen för föreningslivet minskas handläggningstiden mellan ansökan av tider och besked för flertalet ansökningsperioder.
- Den generella sommarstängningen av samtliga idrottshallar tas bort och ersätt med begränsat öppethållande beroende på eventuella underhållsarbeten som i huvudsak ska planeras att utföras under denna period. Detta gör att fler sporthallar är tillgängliga för föreningslivet under sommarperioden.
- Under sommarperioden då naturgräsplaner normalt är stängda kommer cricket, - och friidrottsarenan att vara tillgänglig för bokning om så är möjligt beroende på väder och slitage på planerna.
- För att förbättra för föreningar som har egna passerkort möjliggörs att boka utanför öppettid. Föreningen svarar då själva för tillsyn under den bokade tiden varvid endast ordinarie timtaxa utgår. Tilläggsavgiften debiteras inte i dessa fall.
- Avsnittet som specificerar avgifter utgår från denna bilaga och redovisas till nämnd i särskilt ärende (KOF 2019:170)
- Förvaltningen har i samverkan med kommunens ekonomienhet upprättat nya rutiner för hantering av kunder med skulder. Rutinen innebär att en kund spärras för nya bokningar när en faktura skickas för inkassohantering, vilket sker när den förfallit och trots att påminnelser inte betalats. Syftet är att kunderna inte ska kunna bygga upp stora skulder bestående av obetalda hyresavgifter till kommunen.

2019-10-25

Dnr KOF/2019:14

Referens
Thomas Wiklund

Mottagare
Kultur- och fritidsnämnden

Justering av villkor och fördelningsmodell för uthyrning av idrottsanläggningar och skollokaler i Botkyrka kommun

Förslag till beslut

Kultur- och fritidsnämnden beslutar att justera villkor och fördelningsmodell för uthyrning av idrottsanläggningar och skollokaler enligt bilaga 1.

Förändringen gäller från och med 1 januari 2020.

Sammanfattning

Som en konsekvens av nya anläggningstyper samt justerade rutiner främst i syfte att förtydliga och förenkla för föreningslivet föreslås vissa justeringar. De mer påtagliga justeringarna är:

- Botkyrka kommuns nya idrottsprogram för ett Botkyrka i rörelse får en mer framträdande roll och ska vara vägledande i allt arbete med villkor och fördelning.
- Synkronisering så att prioriterade tider stämmer överens med beslutade bidragskriterier. Exempelvis att barn och unga i åldern 4-20 (tidigare 6-20) prioriteras mellan klockan 16-20 på vardagarna (tidigare 17-20).
- Komplettering med att i de fall individuella idrotter fördelas tider på samma anläggningstyp som lagidrotter ska antalet aktiva medlemmar vara vägledande. Tidigare fanns inga kriterier beslutade.
- Förtydligande att evenemangsansökan görs direkt av förening/sökande digitalt på botkyrka.se. Detta i syfte att förenkla hanteringen för både förening/sökande och handläggare. Minskar också risken att väsentliga uppgifter missas i ansökan.
- I syfte att underlätta planeringen för föreningslivet minskas handläggningstiden mellan ansökan av tider och besked för flertalet

2019-10-25

Dnr KOF/2019:14

ansökningsperioder.

- Den generella sommarstängningen av samtliga idrottshallar tas bort och ersätt med begränsat öppethållande beroende på eventuella underhållsarbeten som i huvudsak ska planeras att utföras under denna period. Detta gör att fler sporthallar är tillgängliga för föreningslivet under sommarperioden.
- Under sommarperioden då naturgräsplaner normalt är stängda kommer cricket, - och friidrottsarenan att vara tillgänglig för bokning om så är möjligt beroende på väder och slitage på planerna.
- För att förbättra för föreningar som har egna passerkort möjliggörs att boka utanför öppetid. Föreningen svarar då själva för tillsyn under den bokade tiden varvid endast ordinarie timtaxa utgår. Tilläggsavgiften debiteras inte i dessa fall.
- Avsnittet som specificerar avgifter utgår från denna bilaga och redovisas till nämnd i särskilt ärende (KOF 2019:170)
- Förvaltningen har i samverkan med kommunens ekonomienhet upprättat nya rutiner för hantering av kunder med skulder. Rutinen innebär att en kund spärras för nya bokningar när en faktura skickas för inkassohantering, vilket sker när den förfallit och trots att påminnelser inte betalats. Syftet är att kunderna inte ska kunna bygga upp stora skulder bestående av obetalda hyresavgifter till kommunen.

Ärendet

Under det senaste året har nya anläggningstyper tillkommit i kommunen samtidigt som en genomgång av rutiner och villkor genomförts behöver dokumentet uppdateras. De justerade uppgifterna framgår enligt nedan:

Personer med funktionsnedsättning:

Genomgående i dokumentet har texter justerats och i samtliga texter används den enhetliga definitionen personer med funktionsnedsättning.

Idrottsprogrammet

Förtydligande att kommunens idrottsprogram ska vara vägledande i allt arbete med villkor och fördelning.

Allmänna villkor

Texten justeras och anpassas enligt de beslutade taxeklasserna som tillämpas vid uthyrning.

2019-10-25

Dnr KOF/2019:14

Justering att verksamhet för barn och unga i åldern 4-20 (tidigare 6-20) prioriteras mellan klockan 16-20 på vardagarna (tidigare 17-20). Detta för att synkas med gällande bidragsregler.

Kriterier för fördelningsmodellerna

I de fall fördelning behöver göras mellan lagidrotter och individuella idrotter baseras fördelningen på antalet aktiva medlemmar. Tidigare fanns inga kriterier mellan lagidrotter och individuella idrotter.

Ansökan om evenemang

Förtydligande att evenemangsansökan görs digitalt på Botkyrka.se

Datum för säsonger, fördelning och ansökningar

För att underlätta handläggning och bättre anpassas till föreningarnas verksamhetsperiod justeras vissa ansökningsperioder. Målet är att förkorta handläggningstiden mellan föreningarnas ansökan och besked om tilldelade tider.

Justering av säsongstider avseende ishallar har gjorts för att överensstämja med upprättade föreningsavtal.

Ansökningsperiod för fotbollshallen införs för att tydliggöra när ansökan om tider ska inkomma. Detta för att förtydliga för föreningslivet. I fotnot framgår också att Norsborgs IF disponerar vissa tider enligt separat avtal.

Öppethållande

I syfte att förtydliga är öppettider grupperade baserat på de olika anläggningstyperna. Den generella stängningen av samtliga sporthallar under sommarveckor har tagits bort och ersatts med begränsat öppethållande beroende på eventuella underhållsarbeten som i huvudsak ska planeras att utföras under denna period.

Under perioden v26-v30 där naturgräsplanerna är stängda håller cricket- och friidrottsarenorna öppet om så är möjligt beroende på väder och slitage.

Uthyrning utanför öppettid

För att underlätta för föreningar som har egna passerkort samt utbildade ledare i larmhantering på anläggningen kan föreningen boka utanför öppettid. Föreningen svarar då själva för tillsyn under den bokade tiden varvid endast ordinarie timtaxa utgår. Tilläggsavgiften debiteras inte i dessa fall.

2019-10-25

Dnr KOF/2019:14

Villkor för vinterplaner

Texten justerad så att om en förening vid bokningstillfället gör bedömningen att planen inte är spelbar på grund av snö eller is och därmed beslutar att inte nyttja tiden så utgår ingen tilläggsavgift. Detta under förutsättning att föreningen meddelar lokalbokningen senast dagen efter bokningstillfället.

Nycklar och passerkort

Justering av text till att gälla samtliga bokningsbara anläggningar med passerkort, inte bara idrottsanläggningar.

Avgifter

Avgifter utgår från detta dokument och redovisas i ett separat ärende för beslut av kultur- och fritidsnämnden.
(KOF 2019:170)

Fakturering

Förvaltningen i samverkan med kommunens ekonomienhet upprättat nya rutiner för hantering av kunder med skulder. Rutinen innebär att en kund spärras för nya bokningar när en faktura skickas för inkassohantering, vilket sker när den förfallit och trots påminnelser inte betalats. Syftet är att kunderna inte ska kunna bygga upp stora skulder bestående av obetalda hyresavgifter till kommunen.

Övernattning

Villkoren kompletteras med att övernattning förutsätter att brandmyndigheten ska ha gett sitt skriftliga tillstånd. Detta saknades i nuvarande villkor.

Falsklarm

Texten justeras att gälla alla typer av falsklarm som föranleder en extrakostnad för kommunen. Tidigare enbart brandlarm.

Anja Dahlstedt
Kultur- och fritidsdirektör

Linus Söderling
Verksamhetschef
Bad, Idrott och Motion

Bilaga 1: Villkor och fördelningsmodell för uthyrning av idrottsanläggningar och skollokaler i Botkyrka kommun

2019-10-25

Dnr KOF/2019:14

Expedieras till
Berörda föreningar

Villkor och fördelningsmodell för uthyrning av idrottsanläggningar och skollokaler i Botkyrka kommun

Innehållsförteckning

Villkor och fördelningsmodell för uthyrning av idrottsanläggningar och skollokaler i Botkyrka kommun	1
Innehållsförteckning	1
1. Fördelningsmodell för idrottsanläggningar i Botkyrka kommun	3
1.1 Inriktningsmål för fördelningsmodellen.....	3
1.2 Spontanidrott - allmänhetens tider	3
1.3 Allmänna villkor för uthyrning av idrottsanläggningar och lokaler	3
2. Fördelningsmodell.....	3
2.1 Kriterier för att fastställa fördelningsmodellerna	4
2.2 Lagidrott.....	4
2.3 Individuella idrotter	4
2.4 Idrottsskola och nystartad verksamhet.....	4
3. Rutiner för fördelning av tider och bokningar	4
3.1. Fördelningstider	4
3.2. Extra abonnemangstider	5
3.3 Strötider	5
3.4 Arrangemang	5
3.5 Matcher och tävlingar	5
4. Datum för säsonger, fördelning och ansökningar	5
5. Öppethållande	6
5.2 Period för abonnemang	7
5.3 Uthyrning utanför ordinarie öppethållande	7
5.4 Överskrida bokad tid – oplanerad övertid.....	7
5.5 Villkor för vinterplaner	7
6. Avbokning	7
7. Villkor för nycklar och larmkort till idrottsanläggningar	8
7.1 Larmkort.....	8
7.2 Nycklar	8
7.3 Hjälpa att öppna anläggning	8
8. Avgifter	9
9. Fakturering	10

10. Ordningsregler och villkor för uthyrning	11
11. Uppföljning	12
12. Förklaringar	12
Bilaga 1 Punktsystemet	14

1. Fördelningsmodell för idrottsanläggningar i Botkyrka kommun

Dessa villkor styr fördelning av hyrestider i kommunens idrottsanläggningar. Badhusen i Botkyrka och Botkyrka rackethall omfattas inte av dessa villkor. Uthyrning sker genom kultur- och fritidsförvaltningen.

1.1 Inriktningsmål för fördelningsmodellen

- Botkyrka kommuns idrottsanläggningar ska skapa goda förutsättningar för kommunens föreningsliv att bedriva verksamhet för Bot-kyrkas medborgare.
- Det ska finnas möjlighet för Botkyrkas medborgare att ägna sig åt spontana aktiviteter.
- Kvinnor, män, flickor, pojkar och personer med annan könsidentitet ska ha samma tillgång till kommunens idrottsanläggningar.
- Verksamhet för personer med funktionsnedsättning har hög prioritet
- Mesta möjliga rättvisa mellan idrotter och föreningar ska råda
- Kommunens idrottsprogram ska i övrigt vara vägledande

1.2 Spontanidrott - allmänhetens tider

Allmänheten ska erbjudas fasta tider för aktivitet i kommunens ishallar. Särskild satsning på organiserad spontanidrott ska erbjudas enligt beslutade överenskommelser och avtal med civilsamhället. I övrigt fortsätter utvecklingen av att skapa spontanidrottsytor och tillgängliga friluftsområden med motions- och skidspår samt utegym i enlighet med Botkyrka kommuns idrottsprogram för ett Botkyrka i rörelse.

Allmänhetens åkning ishallar

	Vardagar	Lördagar	Söndagar
Brantbrink	14-16.45	12-14	12-14*
Roplan	14-16	12-14	12-14*
Ishuset		12-14*	12-14

* Klubbfritt

1.3 Allmänna villkor för uthyrning av idrottsanläggningar och lokaler

- Idrottsanläggningar hyrs i första hand ut till bidragsberättigade föreningar med säte i Botkyrka kommun. I andra hand till ej bidragsberättigade föreningar, privatpersoner och andra organisationer hemmahörande i Botkyrka. I sista hand till aktörer från andra kommuner eller företag.
- Träningstider fördelas under ordinarie öppettider. Helgtider på dessa anläggningar kan bokas efter att arrangemang, tävlingar och matchtider är fastställda.
- Vardagar kl.16-20 prioriteras verksamhet för barn och unga i åldrarna 4-20 år.
- Närhetsprincip¹ eftersträvas för barn upp till 13 år.
- Idrottsanläggningarna kan hyras för evenemang.
- Enstaka träningsstid kan komma att avbokas med sent varsel till förmån för beslutat evenemang eller matchspel.

¹ Se förklaring under punkt 12

2. Fördelningsmodell

Föreningar som bedriver verksamhet för barn och ungdomar och/eller elitverksamhet samt verksamhet för personer med funktionsnedsättning kommer att vara prioriterade för verksamhet i kommunens idrottsanläggningar och lokaler. Motionslag, korplag, privatpersoner eller företag kommer inte att garanteras tid, utan får ansöka om tider efter att schemat över fördelningstider är lagt. Se vidare under avsnittet om bokningsförfarande, *punkt 3*.

2.1 Kriterier för att fastställa fördelningsmodellerna

Kriterierna står nedan utan inbördes ordning. De påverkar fördelning av tider i enlighet med *bilaga 1* (punktsystemet).

- Ålder
- Antal slutförda lag i seriespel föregående tävlingssäsong, för lagidrott och antal aktiva medlemmar för individuella idrotter.
- Fördelning mellan lagidrotter och individuella idrotter baseras på antalet aktiva medlemmar.
- Tävlingsverksamhet och divisionstillhörighet
- Senior- och juniorverksamhet på högre nivå (elit)
- Inomhusidrott prioriteras i inomhushallar respektive utomhusidrotter på utomhusanläggning.
- Verksamhet för personer med funktionsnedsättning
- För fördelning av tider i sporthallar i Botkyrka kommun prioriteras verksamhet från 13 år och uppåt. Till barn upp till och med 12 år, motionsträning och privatpersoner fördelas i första hand tider i gymnastiksalarna.

2.2 Lagidrott

Varje lag är garanterat ett antal timmar för träning varje vecka. Fördelningstiderna baseras på ålder eller nivå i seriespel. I *bilaga 1* framgår de fördelningstider som respektive nivå är garanterade.

Fördelning kommer att ske till de lag som genomfört hela föregående år i respektive förbunds nationella och regionala seriespel. Om nya lag startas eller lag läggs ner ska det anmälas till kultur- och fritidsförvaltningen senast datum för ”anmäla nya lag” i *tabell 1*.

2.3 Individuella idrotter

Fördelningstiderna för individuella idrotter baseras på verksamhetens omfattning enligt aktuella föreningsuppgifter och i dialog med kultur- och fritidsförvaltningen inför varje säsong.

2.4 Idrottsskola och nystartad verksamhet

Tider för idrottsskola², nystartad verksamhet och föreningsverksamhet i organiserade samarbetsformer som inte är seriespel fördelas efter överläggning med kultur- och fritidsförvaltningen. Kultur- och fritidsförvaltningen ska vara informerad om föreningens behov senast datum för ”anmäla ny verksamhet” i *tabell 1*.

3. Rutiner för fördelning av tider och bokningar

3.1 Fördelningstider

² Se förklaring under punkt 12

Hyrestider/träningsstider som är garanterade enligt fördelningsmodellen (= fördelningstider) behöver man inte ansöka om. Kultur- och fritidsförvaltningen sammanställer ett schemaförslag som skickas ut till föreningarna. Tidpunkt för detta framgår av *tabell 1*.

Tider på fotbollsplaner vintertid fördelas inte efter fördelningsprincipen. Dessa måste ansökas, datum se *tabell 1*.

3.2 Extra säsongstider

Tider som finns kvar efter att fördelningstiderna har fördelats kan hyras terminsvis. Ansökningar om extratider ska vara kommunen tillhanda senast datum "ansökan om tider" i *tabell 1*.

Extra säsongstider kan bokas av alla, såsom föreningar, privatpersoner, korpen och företag.

3.3 Strötider

Lediga tider kan bokas för enstaka tillfällen (=strötider). Dessa kan bokas löpande under året via kommunens lokalbokningssystem www.botkyrka.se/boka

3.4 Evenemang

Med evenemang menas enstaka bokning för cup, tävling, arrangemang eller liknande. Evenemang ansöks om via Kultur- och fritidsförvaltningen evenemangsportal under period enligt *tabell 1*.

3.5 Matcher och tävlingar

Matchblock reserveras innan schemat över fördelningstider görs. Respektive specialidrottsförbund lägger sedan matchschema.

4. Datum för säsonger, fördelning och ansökningar

Tabell 1

Säsonger		Vecka	Ansökan om tider för evenemang och anmäla nya lag	Slutgiltigt Schema
Utomhus	Vintersäsong	v.49-11	v.36	v.40
	Huvudsäsong ^{1,2}	v.12-43	v.45-46	v.4
	Eftersäsong ³	v.44-48	-	-
	Cricketsäsong ⁴	v.15-43	v.49-50	v.6
	Fotbollshallen ⁸	v.42-13	v.36	v.40
Inomhus	Huvudsäsong	v.34-23	v.7-10	v.18
	Huvudsäsong ⁵	v.43-13	v.19-.20	v.23
Issäsong	Icke säsong ⁶	v.16/20-31	v.48	v.6
	Huvudsäsong ⁷ Brantbrink/Roplan	v.32-15	v.15-v.21	v.25
	Huvudsäsong ⁷ Ishuset	v.32-19	v.15-21	v.25

- 1) Startvecka 12 förutsätter en väderlek som möjliggör öppnande.
- 2) Naturgräsplaner är endast öppna under perioden v18-41. Stängt v26-30, gäller inte cricket- och friidrottsarenan.
- 3) Eftersäsong gäller endast 11-spels planer resterande planer är stängda. För denna period gäller ett krav att sista träningsgrupp på anläggning plockar undan målburarna. Kultur- och

fritidsförvaltningen avgör om planen är öppen för verksamhet.

- 4) Startvecka 15 förutsätter en väderlek som möjliggör öppnandet av cricketplanen.
- 5) Kvarvarande tid av inomhussäsongen fördelas för utomhusföreningar i mån av ledig tid i inomhushallar mellan v43-v13
- 6) Efter ansökan och förutsättningar för uppspolning i enlighet till beslutad veckotaxa.
- 7) Enligt separat avtal disponerar Tumba HC Roplan v10-v13 samt v33-v43 för eget nyttjande samt Tullinge HC disponerar Brantbrink v10-v13 samt v33-v43 för eget nyttjande.
- 8) Enligt separat avtal disponerar Norsborgs IF vissa tider i fotbollshallen v42-v14

5. Öppethållande

5.1 Ordinarie öppethållande

Sporthallar

Öppettid för uthyrning av sporthallar, enligt *Tabell 1*

måndag - fredag kl. 16.00 – 22.00

lördag kl. 09.00 – 18.00

söndag kl. 09.00 – 22.00

Extraöppet på höstlov, jullov, sportlov och påsklov utöver ovanstående tider
Måndag - fredag kl. 08.00-16.00

Begränsad uthyrning

v24-v26 begränsad uthyrning kvällstid

v27-v30 är prioriterad period för planerad reparation och underhåll vilket kan begränsa uthyrning

Utomhusplaner

Öppettid för uthyrning av utomhusplaner, enligt *tabell 1*

måndag – fredag kl. 16.00– 22.00

lördag kl. 09.00 – 18.00

söndag kl. 09.00 – 22.00

Extraöppet v26-30 utöver ovanstående tider
måndag – fredag kl. 08.00 – 16.00

Begränsad uthyrning

v26-v30 endast personal dagtid vilket kan begränsa tillgång till omklädningsrum

v26-v30 naturgräsplaner stängda, gäller inte cricket- och friidrottsarenorna.

Ishallar

Öppettid för uthyrning ishallar, enligt *tabell 1*

måndag – fredag kl. 16.00– 22.00

lördag kl. 09.00 – 18.00

söndag kl. 09.00 – 22.00

Isvårdstider ishallar

Ishuset Fredagar kl. 8-10

Roplan Tisdagar kl. 8-10

Brantbrink Fredagar kl. 8-10

Skollokaler (gymnastiksal, klassrum, matsal, aula, slöjdsal m.m.)

Öppettid för uthyrning av skollokaler v34-v52 & v1-v24
måndag – fredag kl. 17.00 – 22.00
lördag kl. 09.00 – 18.00
söndag kl. 09.00 – 22.00

Övergripande

Helgdagar

Följande helgdagar är samtliga lokaler stängda:

Jul (dagen före julafton från kl.17.00, julafton, juldagen och annandag jul)

Nyår (nyårsafton och nyårsdagen)

Påsk (långfredagen, påskafton, påskdagen)

Midsommar (midsommarafton och midsommardagen)

Undantag från öppettider kan beviljas efter skriftlig ansökan till lokalbokningen.

5.2 Period för säsongsbokning

Säsongsbokning löper enligt säsongerna i *tabell 1*, utan avbrott för skollov. Däremot är det avbrott vid beslutade helgdagar. Det kan också bli enstaka avbrott vid beviljade evenemang.

5.3 Uthyrning utanför ordinarie öppethållande

Uthyrning utanför de ordinarie öppettiderna är möjlig. För de timmar som ligger utanför ordinarie öppettid debiteras en tilläggsavgift enligt separat beslut om avgifter. För godkända föreningar som har utbildade ledare som hanterar larmfunktioner och ansvarar för tillsyn under den bokade tiden debiteras ingen tilläggsavgift. Gäller inte ishallar.

För evenemang är sista datum för ansökan fyra månader i förväg. För träning och match är det senast en månad innan. Ansökan för evenemang görs via Botkyrka kommuns evenemangsportal.

5.4 Överskrida bokad tid eller nyttja ej bokad tid

När ett evenemang eller annan bokning drar ut på tiden och avslutas efter det bokade klockslaget påverkar det kommunens personal och eventuellt andra hyresgäster. Därför debiteras en högre tilläggsavgift än om övertiden är planerad och bokad i förväg. Vi kallar avgiften för tilläggsavgift för oplanerad övertid/ej bokad tid.

Denna avgift införs för att uppmuntra föreningarna att boka det antal timmar som verkligen behövs för att genomföra, avsluta och grovstäda anläggningen framför allt i samband med turneringar och matcher men gäller även träningar och mötesverksamhet.

I de fall som förseningen beror på anläggningstekniska orsaker debiteras ingen tilläggsavgift. Det kan vara strömavbrott, fel på ismaskin eller liknande.

5.5 Villkor för vinterplaner

Vecka 49-11 vinterunderhålls någon eller några av konstgräsplanerna i kommunen. Vinterunderhåll görs i den mån det är möjligt utan att skada underlaget och när väderförhållanden tillåter det. Kultur- och fritidsförvaltningen avgör om planen är öppen för verksamhet eller inte.

Om planen är spelbar och inte avbokad kommer förening att debiteras kostnad enligt regelverket. Om föreningen vid bokningstillfället bedömer att planen inte är spelbar och därför inte nyttjar tiden ska detta anmälas till lokalbokningen senast dagen efter. Om planen inte är spelbar kommer föreningen inte att debiteras för tiden. Gäller inte om föreningen trots underlaget väljer att nyttja hela eller delar av planen.

Vinterunderhåll innebär att planen plogas men att 1-2 cm snö lämnas, för att inte skada underlaget. Planen borstas sedan för att få bort mer snö. Vinterunderhåll sker måndag-fredag mellan 08:00-16:00 vecka 1-11.

6. Avbokning

Om man inte kommer att nyttja sin hyrestid är det viktigt att avboka tiden så att andra får möjlighet att använda tiden. Om man inte har avbokat en tid som inte används debiteras en tilläggsavgift.

Avbokningsvillkor:

- Avbokning som görs mindre än två veckor vid evenemang debiteras med halva kostnaden.
- Tid som inte avbokas och inte heller används debiteras en avgift utöver ordinarie hyra.

7. Villkor för nycklar och passerkort/larmkort till anläggningar

Föreningar och hyresgäster får, mot en kostnad, tillgång till larmkort och/eller nycklar för inpassering i lokalerna. Hyresgäster som hyr vid enstaka tillfälle kan istället bli insläppt av idrottsplatspersonal.

7.1 Passerkort/Larmkort

Föreningar och hyresgäster köper passerkort/larmkort av kultur- och fritidsförvaltningen. Ett passerkort/larmkort kan återanvändas flera säsonger. En riktlinje är två passerkort/larmkort per träningsgrupp. Passerkort/Larmkort ska kvitteras ut av föreningsrepresentant på kultur- och fritidsförvaltningen. Föreningen ska föra register över användare och kortnumren för att de ska kunna återanvändas.

Kortet laddas med uppgifter om lokal och tidsperiod. När bokningen löper ut upphör passerkort/larmkortet att fungera. Passerkort/Larmkort kan återanvändas nästa säsong då det kan laddas med nya uppgifter.

Borttappat kort ska utan dröjsmål meddelas lokalbokningen. Kortet ersätts genom att hyresgästen köper ett nytt kort. Avgiften för passerkort/larmkort fastställs av kultur- och fritidsnämnden.

7.2 Nycklar

Nycklar kvitteras ut av representant för föreningen och återlämnas när abonnemangstiden löper ut. Avgiften för nycklar fastställs av kultur- och fritidsnämnden.

Om nyckel förloras ska det anmälas till lokalbokningen och även polisanmälas av föreningen/hyresgästen. I de fall där borttappade nycklar gör att kommunen måste byta lås kommer kostnaden att debiteras föreningen.

7.3 Hjälp att öppna anläggning

Om föreningen/hyresgästen tillkallar idrottsplatspersonal för att öppna lokalen trots att man har kvitterat ut larmkort eller nyckel för just den

bokningen debiteras en serviceavgift.

Detta gäller inte om man tillkallar idrottsplatspersonal på grund av anläggningstekniska problem, exempelvis fel på larmanordning eller felaktig hantering av tidigare användare.

8. Avgifter

Kultur – och fritidsnämnden beslutar om avgifter i kommunens anläggningar. Detta sker i ett separat ärende.

8.1 Definition av bidragsbeviljade föreningar:

Bidragsbeviljade föreningar är alla föreningar som får föreningsbidrag av kommunen, oavsett de är mötesplatsföreningar, idrottsföreningar eller konstnärliga föreningar, och oavsett åldern på medlemmarna. Idrottsföreningar med ungdomsverksamhet kommer att prioriteras i fördelningen av anläggningstider.

8.2 Flytt av material

Kommunen kan på hyresgästens förfrågan flytta innebandysargar, 5-spelsmål, bordtennisbord och visst gymnastikmaterial mellan anläggningar i samband med arrangemang. Dock endast om det finns ledigt material. Övrigt material transporteras ej mellan anläggningar.

9. Fakturering

Fakturering sker månadsvis och i efterskott, enligt av Kultur- och fritidsnämnden fastställda taxor. Föreningar med skulder till Botkyrka kommun debiteras med förskotts fakturering. Hyresgäster har även rätt till att välja förskotts fakturering om så önskas. För hela faktureringsvillkoren hänvisas till kultur- och fritidsnämndens ärende KF/2009:188. Villkoren finns också på botkyrka.se

10. Ordningsregler och villkor för uthyrning

- Vid föreningsaktivitet ska alltid en ansvarig ledare finnas på plats under hela hyrestiden. Ansvarig ledare ska känna till och följa säkerhetsföreskrifter för den aktuella anläggningen. Det är föreningens/hyresgästens ansvar att ta del av säkerhetsföreskrifterna.
- Idrottsanläggningarna får inte hyras ut i andra hand. Undantagsfall är när det sedan tidigare finns gällande skriftligt avtal med kultur- och fritidsförvaltningen.
- Styrketräningsrum får endast användas av idrottsföreningars aktiva medlemmar.
- Omklädningsrum får tas i bruk tidigast 30 minuter före hyrestidens början, och ska lämnas senast 30 minuter efter hyrestidens slut.
- I inomhusanläggningar får man endast använda inomhusskor som inte färgar av sig. Det är under inga omständigheter tillåtet att disponera utomhusredskap i våra inomhushallar.
- Ej heller tillåtet att använda klister, harts eller liknande om det inte

finns angivet i anläggningens beskrivning i bokningssystemet. Om detta inte följs debiteras föreningen en tilläggsavgift motsvarande Hyresgäst har inte grovstädat efter bokning.

- Vid match har den hyrande föreningen ansvar för att gästande förening känner till och följer dessa ordningsregler.
- Tillfällig reklam får sättas upp vid i samband med match/tävling (ej i korridorer, entréer, utomhus mm) under hyrestiden. Reklam får inte sättas upp på ett sätt så att anläggningen skadas och den ska tas ner direkt efter hyrestidens slut. Permanent reklam kan tillåtas efter skriftlig överenskommelse med kultur- och fritidsförvaltningen.
- Hyresgästen ska lämna anläggningen grovstädad. Det betyder att skräp, lera och grov smuts inte ska förekomma och att redskap ska vara återställda på sin ursprungliga plats. Detta gäller både inomhus- eller utomhusarena samt omklädningsrum. Om detta inte görs debiteras en avgift enligt fastställd prislista.
- Lokaler ska lämnas låsta och larmade enligt anvisningarna. Om detta inte görs debiteras en avgift enligt fastställd prislista.
- I lokalerna råder det förbud vad gäller konsumtion av alkohol, rökning och förtäring utav nötter och fisk med hänvisning till luftburna allergier. Djur får inte vistas inomhus i anläggningarna.
- Hyrestagaren är skyldig att sanningsenligt uppge arrangemangets innehåll och inriktning och även informera kultur- och fritidsförvaltningen om det kan finnas en risk för ordningsstörning eller hotbild mot det aktuella arrangemanget eller verksamheten.
- Verksamhet i lokaler som hyrs ut av kultur och fritidsförvaltningen ska inte strida mot demokratiska värderingar. Verksamheten ska respektera och ställa sig bakom grundläggande demokratiska principer och värna om alla människors lika värde, rättvisa, jämlikhet och mänskliga rättigheter. Genom bokning intygar hyrestagaren att verksamheten i det aktuella ärendet uppfyller villkoren. Om skyldigheterna inte uppfylls äger kultur- och fritidsförvaltningen rätt att neka uthyrning när kännedom om detta uppstår, samt stänga av den aktuella hyrestagaren från möjligheten att hyra lokal inom en begränsad tidsperiod. Kultur- och fritidsförvaltningen äger rätt att neka uthyrning av säkerhetsskäl.
- Övernattning är endast tillåten i samband med evenemang och ska anges i ansökan. Hyresgästen är skyldig att ta kontakt med brandmyndigheten som ska ha gett sitt skriftliga tillstånd.
- Falskt larm som utlöses under hyrestiden kommer att debiteras hyresgästen enligt fastställd prislista.
- Skador eller slitage som beror på att man inte har följt dessa ordningsregler debiteras av kultur- och fritidsförvaltningen till den hyrande föreningen eller organisationen.
- Skada eller fel på lokal och inventarier ska utan dröjsmål, senast dagen efter, anmälas via [e-post till idsportsanlaggningar@botkyrka.se](mailto:idsportsanlaggningar@botkyrka.se)
- Om en hyresgäst inte nyttjar en säsongsbokning på fyra veckor i rad

kan tiden avbokas.

- Om man bryter mot ordningsreglerna vid upprepade tillfällen kan laget, föreningen, personen eller organisationen bli avstängd från alla eller delar av bokade tider.

11. Uppföljning

Kultur- och fritidsförvaltningen genomför regelbundet kontroller av att fördelningsprinciperna och ordningsreglerna efterföljs.

12. Förklaringar

Fördelningsmodell	Det system som ligger till grund för fördelning av tider i lokaler/anläggningar.
Närhetsprincip	Föreningens huvudsakliga upptagningsområde styr i möjligaste mån tidsfördelningen för barn upp till 13 år. Botkyrka kommun strävar efter att barn ska ha nära till anläggningarna.
Elitverksamhet	Definition enligt riksidrottsförbundet. Garanterad miniminivå av träningstider enligt specialidrottsförbundens riktlinjer.
Senior	Föreningens vuxenverksamhet.
Junior	Enligt respektive specialförbunds definition.
Inom-/utomhusidrott	Som inomhusidrotter räknas de idrotter som har sin huvudsakliga tävlingssäsong inomhus. Och tvärtom.
Idrottsskolor	Idrottsverksamhet arrangerad av en förening för barn under 8 år.
Säkerhetsföreskrifter	Beskriver rutiner för brand, larm och säkerhet i anläggningarna.

13. Bilaga 1 Punktsystemet

Så här beräknas den fördelningstid varje typ av lag har rätt till:

Totalt antal bokningsbara timmar för
varje anläggningstyp per vecka = x tim.

Anläggningstyper är ishallar, konst/naturgräsplaner, sporthallar och
gymnastiksalor.

Tid för allmänheten, övrig bokningsbar tid och
tid för seniorer = y, dras av från den bokningsbara tiden.

$x - y =$ tillgänglig tid att fördela

Varje förening får ett antal punkter baserat på antal lag och ålder på
grupperna. Punkterna ger fördelningstid till föreningen. Föreningen
fördelar sedan tiderna till de olika lagen. Seniorer är inte värda punkter,
bara fast tid. Fördelningen av tid för seniorer följer respektive
specialidrottsförbunds rekommendationer.

Antal punkter baseras på antal lag och idrottsskolegrupper. Lagen ger mer
punkter ju äldre de är enligt schema 1. Punkter delas med tillgänglig tid. Då
får man veta hur många minuter anläggningstid varje punkt är värd.

Verksamhet	Punkter	Fast tid
Division 1		x tim/veckan
Division 2		x tim/veckan
Division 3		x tim/veckan
Division 4		x tim/veckan
Division 5 –		x tim/veckan
P/F 17-18	4	
P/F 16	4	
P/F 15	3	
P/F 14	3	
P/F 13	3	
P/F 12	2	
P/F 11	2	
P/F 10	2	
P/F 9	1	
P/F 8	1	
Idrottsskola	1	

Exempel: Föreningen IFK Klubben har 2 lag pojkar 10, 1 lag flickor 11, 1
lag flickor 15, 1 lag Pojkar 16. Det ger föreningen följande poäng:

2 x 2
1 x 2
1 x 3
1 x 4 = 13 punkter.

Föreningen bedriver verksamhet på fotbollsplan. Vi antar att det finns 1000
tillgängliga timmar att fördela (y) på konstgräsplan under en säsong.

7

Översyn av taxor och avgifter(KOF/2019:170)

Förslag till beslut

Kultur- och fritidsnämnden beslutar att:

- justera taxor och avgifter för uthyrning av idrottsanläggningar och skollokaler enligt bilaga 1.
- justera avgifter för kopiering och utskrifter på biblioteken enligt bilaga 2.

Förändringarna gäller från och med 1 januari 2020.

Sammanfattning

I syfte att förbättra förutsättningarna för föreningar och enskilda Botkyrkabor föreslås reviderade taxor och avgifter för hyra av lokaler och anläggningar, samt avgift för kopiering och utskrifter på Botkyrkas bibliotek. De väsentliga justeringarna är:

- Terminstaxan för gymnastiksal avvecklas och ersätts med timtaxa. Timpriset för ej bidragsberättigade föreningar och privatpersoner boende i Botkyrka, sänks från nuvarande 150 kr/tim till 100 kr/tim. Prisjusteringen bedöms kunna öka nyttjandet i gymnastiksal, som i dag enbart har en beläggningsgrad på 53%.
- I syfte att förbättra förutsättningarna till träning vintertid för Botkyrkas föreningar sänks timpriset för uppvärmd fotbollsplan med upp till 50%.
- Botkyrka skyttecenter kompletteras med en taxa för säkerhetsföretag och ambassader som vill hyra per tillfälle.

2019-11-29

Dnr KOF/2019:170

- Fittja föreningshus och Albys hjärta bokas via kommunens lokalbokningssystem. För Botkyrkaföreningar utgår ingen hyresavgift för dessa möteslokaler, däremot betalar kommunexterna föreningar samma taxa som gäller för övriga kommunala möteslokaler.
- För att förbättra för föreningslivet möjliggörs bokning utanför ordinarie öppettider. Godkända föreningar med ledare som utbildats och tar ansvar för tillsyn och larmhantering undantas från tilläggsavgiften och erlägger därmed enbart ordinarie timtaxa.
- Med medborgarens fokus och som en konsekvens av nya kopiatorer/skrivare på biblioteken under 2019, där det på grund av serviceavtal och ny prisbild blir avsevärt mycket billigare att göra kopior, samt för att undvika kontanthantering av småsummor, beslutas om justering av avgifterna för kopior och utskrifter 2020. Upp till 10 stycken svartvita kopior/utskrifter i A4-format är i och med justeringen gratis, för dito i färg eller antal därutöver finns andra gällande priser.

2019-10-25

Dnr KOF/2019:170

Referens
Thomas WiklundMottagare
Kultur- och fritidsnämnden

Översyn av taxor och avgifter inom kultur- och fritidsförvaltningen 2020

Förslag till beslut

Kultur- och fritidsnämnden beslutar att:

- justera taxor och avgifter för uthyrning av idrottsanläggningar och skollokaler enligt bilaga 1.
- justera avgifter för kopiering och utskrifter på biblioteken enligt bilaga 2.

Förändringarna gäller från och med 1 januari 2020.

Sammanfattning

I syfte att förbättra förutsättningarna för föreningar och enskilda Botkyrkabor föreslås reviderade taxor och avgifter för hyra av lokaler och anläggningar, samt avgift för kopiering och utskrifter på Botkyrkas bibliotek. De väsentliga justeringarna är:

- Terminstaxan för gymnastiksalarna avvecklas och ersätts med timtaxa. Timpriset för ej bidragsberättigade föreningar och privatpersoner boende i Botkyrka, sänks från nuvarande 150 kr/tim till 100 kr/tim. Prisjusteringen bedöms kunna öka nyttjandet i gymnastiksalarna, som i dag enbart har en beläggningsgrad på 53%.
- I syfte att förbättra förutsättningarna till träning vintertid för Botkyrkas föreningar sänks timpriset för uppvärmd fotbollsplan med upp till 50%.
- Botkyrka skyttecenter kompletteras med en taxa för säkerhetsföretag och ambassader som vill hyra per tillfälle.
- Fittja föreningshus och Albys hjärta bokas via kommunens lokalbokningssystem. För Botkyrkaföreningar utgår ingen hyresavgift för dessa möteslokaler, däremot betalar kommunexterna föreningar samma taxa som gäller för övriga kommunala möteslokaler.

2019-10-25

Dnr KOF/2019:170

- För att förbättra för föreningslivet möjliggörs bokning utanför ordinarie öppettider. Godkända föreningar med ledare som utbildats och tar ansvar för tillsyn och larmhantering undantas från tilläggsavgiften och erlägger därmed enbart ordinarie timtaxa.
- Med medborgarens fokus och som en konsekvens av nya kopiatorer/skrivare på biblioteken under 2019, där det på grund av serviceavtal och ny prisbild blir avsevärt mycket billigare att göra kopior, samt för att undvika kontanthantering av småsummor, beslutas om justering av avgifterna för kopior och utskrifter 2020. Upp till 10 stycken svartvita kopior/utskrifter i A4-format är i och med justeringen gratis, för dito i färg eller antal därutöver finns andra gällande priser.

Ärendet

Taxor och avgifter för idrottsanläggningar och skollokaler

Under året samt inför kommande år har nya anläggningstyper tillkommit i kommunen samtidigt som vissa anläggningstyper inte längre är bokningsbara. För att skapa en bättre tydlighet har även vissa taxenivåer justerats. Därför behöver en justering av den befintliga avgiftsbilagan uppdateras. De justerade uppgifterna framgår enligt nedan.

Taxesättning för gymnastiksalar:

För att få en bättre tydlighet och i syfte att skapa ett incitament att enbart boka de tider man har för avsikt att nyttja, ersätts terminspriset för företag och privatpersoner med ett timpris per bokad tillfälle. Timpriset för privatpersoner boende i Botkyrka sänks från nuvarande 150 kr/tim till 100 kr/tim. Prisjusteringen bedöms kunna öka nyttjandet i gymnastiksalar, som i dag enbart har en beläggningsgrad på 53%.

Fotbollshall konstgräs 7-spelsplan

Fotbollshallen har tidigare ingått i prissättning för sporthall. För att förtydliga skapas en egen taxa för objekttypen. Ingen förändring har dock skett avseende prissättningen.

Vinterplan uppvärmd fotbollsplan

Timpriset för uppvärmd fotbollsplan sänks för bidragsberättigade föreningar, taxeklass 1, från 800 kr/tim till 400 kr/tim samt för taxeklass 2 från 1000 kr/tim till 800 kr/t. För företag och föreningar från andra kommuner höjs priset från 1500 kr/tim till 1600 kr/tim. Justeringarna sker i syfte att förbättra förutsättningarna till träning vintertid för Botkyrkas föreningar.

Friidrottsarena (Rödstu Hage)

2019-10-25

Dnr KOF/2019:170

Under 2020 öppnar Rödstu Hage efter omfattande upprustning. Prissättning för att enbart hyra gräsytan saknas i nuvarande prislista och kompletteras därför. Prissättning enligt 7-spelsplan. I övrigt ingen prisjustering.

Trampetthall

Under 2020 färdigställdes den nybyggda trampetthallen i Broängens sporthall. Då kommunen nu har två stycken trampetthallar (Eklid & Broängen) införs egen prisgrupp för denna anläggningstyp. Prissättning är oförändrad (gymnastiksalstaxa) och införs enbart för att förtydliga utbudet.

Matsal

Skolmatsalar har tidigare varit uppdelad i två anläggningstyper, elevmatsal och personalmatsal. Då någon personalmatsal inte längre finns för uthyrning utgår objekttypen.

Botkyrka skyttecenter

Taxesättning kompletteras för organisationer som inte är anslutna i enlighet med avtalet för den regionala anläggningen mellan Botkyrka kommun, Stockholms stad och Huddinge kommun. Exempelvis säkerhetsföretag eller ambassader som hyr anläggningen fastställs till 2.500 kr per tillfälle.

Albys Hjärta och Fittja föreningshus

Bokning av möteslokaler i Albys hjärta och Fittja föreningshus sker via kommunens lokalbokningssystem. Med anledning av detta behöver en taxegrupp skapas.

Justering av förtydliganden kopplade till taxorna

Vissa taxekolumner har hänvisning till förklarande text. Dessa förklaringar har i vissa fall varit otydliga och har nu justerats.

Övriga avgifter

Komplettering i texten avseende "Bokning utanför ordinarie öppettid". Godkända föreningar med ledare som utbildats och tar ansvar för tillsyn och larmhantering undantas från tilläggsavgiften.

Tilläggsavgift då hyresgästen inte har grovstädat. Tilläggsavgiften är förtydligad att gälla vid bokning av alla typer av objekt. I dagsläget nämns enbart träningstid och ungdomsmatch.

Tilläggsavgift för larmutryckning är förtydligad att gälla alla typer av larmutryckning. Tidigare enbart brandkårsutryckning. Priset justeras till verklig kostnad som debiteras förvaltningen. Tidigare taxa 4000 kr

Avgifter för kopiering och utskrifter på biblioteken

Kopiering och utskrifter är tjänster som används mycket av invånarna, på biblioteken. Detta skapar omfattande arbete med kontanthantering av

2019-10-25

Dnr KOF/2019:170

småsummor och påföljande kassaredovisningar för bibliotekspersonal, tid som kan användas till annan verksamhet som kommer medborgaren till godo. Under 2019 installerades nya kopiatorer/skrivare på alla biblioteken i Botkyrka. Dessa har mer fördelaktiga serviceavtal och billigare toners. Detta sammantaget gör att biblioteken i Botkyrka önskar justera avgifterna för kopior och utskrifter från år 2020. Med medborgarens fokus är upp till tio svartvita kopior/utskrifter i A4-format gratis. Därefter kostar dessa två kronor per kopia, och det finns en annan prislista för färgkopior och större format.

X
Anja Dahlstedt
Kultur- och fritidsdirektör

X
Linus Söderling
Verksamhetschef
Bad, Idrott och Motion

Bilaga 1: Taxor och avgifter för idrottsanläggningar och skolsalar

Bilaga 2: Avgifter för kopiering och utskrifter på biblioteken

Expedieras till

Berörda föreningar

Övriga avgifter för idrottsanläggningar och skollokaler

Avgift för ej nyttjad tid, per bokning, tillägg till ordinarie timtaxa	500 kr
Avgift för larm/passerkort	150 kr
Avgift för nyckel prisgrupp 1	180 kr
Avgift för nyckel prisgrupp 2	275 kr
Serviceavgift för att öppna anläggning som har kortläsare	500 kr
Tilläggsavgift för oplanerad bokning/övertid, tillägg till ordinarie timtaxa	800 kr/tim
Bokning av ishall utanför ordinarie öppettid, tillägg till ordinarie timtaxa	800 kr/tim
Bokning utanför ordinarie öppettid som kräver personal, tillägg till ordinarie timtaxa	400 kr/tim ¹⁾⁴⁾
Bokning under storhelg som kräver personal, tillägg till ordinarie timtaxa	800 kr/tim ²⁾
Anläggningen lämnad olåst vid hyrestidens slut	1000 kr ³⁾
Hyresgästen har inte plockat bort material/sarg	1000 kr
Hyresgästen har inte grovstädat efter bokning	1000 kr
Hyresgästen har inte grovstädat efter turnering eller evenemang	4000 kr
Kostnad, per gång, för att beställa extra städning i samband evenemang (Stor anläggning)	1800 kr
Kostnad, per gång, för att beställa extra städning i samband evenemang (Mindre anläggning)	1500 kr
Larmutryckning som orsakats av falskt larm	verklig kostnad
Skadegörelse eller stöld	verklig kostnad

1) Förbundssanktionerade arrangemang, med motsvarande SM-status, kan bokas utanför ordinarie öppettid till ordinarie taxa. Gäller även godkända föreningar med utbildad ledare som ansvarar för larm och tillsyn under bokningstiden.

2) Helger som är storhelg är definierade i särskilt beslut om öppethållande i Botkyrka kommuns idrottsanläggningar.

3) När skadegörelse eller stöld har skett på grund av att anläggningen inte varit låst tillkommer även verklig kostnad för skadegörelsen.

4) Maximalt 800 kr extra per timme, även om tre eller fler anläggningar används samtidigt.

5) Regional anläggning för anslutna föreningsmedlemmar enligt avtal med Stockholm stad och Huddinge kommun. 1000 kr per person och år debiteras respektive förening årsvis, gäller personer över 18 år

6) Gäller inte de föreningar som ingår i det regionala avtalet med Huddinge kommun

2019-11-12

Dnr KOF/2019:170

Referens
Marie Johansen

Mottagare

Bilaga 2 - Avgifter för kopior och utskrifter på biblioteken

10 utskrifter/kopior svartvitt i A4 är gratis.
Från den 11:e kopian kostar det 2 kr per kopia/sida.
A4 i färg kostar 4 kr/sida.
A3 i svartvitt kostar 3 kr/sida.
A3 i färg kostar 6 kr/sida.

Det går att skriva ut från dator i färg och kopiera i färg på alla kommunens bibliotek.

Avgifterna gäller från och med 1 januari 2020.

8

Studieförbundsbidrag 2020(KOF/2019:163)

Förslag till beslut

Kultur- och fritidsnämnden fördelar studieförbundsbidragen för 2020 enligt kultur- och fritidsförvaltningens uträkningar.

Sammanfattning

Kultur- och fritidsnämnden fördelar bidrag till studieförbunden baserat på bidragsreglementet för studieförbunden (KOF/2018:133) som bygger på Folkbildningsrådets uträkningsmodell (Statsbidrag till studieförbund 2018). Det fördelas i huvudsak utifrån inrapporterade antal studietimmar det senaste verksamhetsåret och ett snitt av antal inrapporterade studietimmar de två åren dessförinnan samt antal unika deltagare.

Bidrag till studieförbunden betalas ut kvartalsvis under 2020.

Ärendet är berett i föreningsrådet.

2019-10-16

Dnr KOF/2019:163

Referens
Yasmine Nechma

Mottagare
Kultur- och fritidsnämnden

Studieförbundsbidrag 2020

Förslag till beslut

Kultur- och fritidsnämnden fördelar studieförbundsbidragen för 2020 enligt kultur- och fritidsförvaltningens uträkningar.

Sammanfattning

Kultur- och fritidsnämnden fördelar bidrag till studieförbunden baserat på bidragsreglementet för studieförbunden (KOF/2018:133) som bygger på Folkbildningsrådets uträkningsmodell (Statsbidrag till studieförbund 2018). Det fördelas i huvudsak utifrån inrapporterade antal studietimmar det senaste verksamhetsåret och ett snitt av antal inrapporterade studietimmar de två åren dessförinnan samt antal unika deltagare.

Bidrag till studieförbunden betalas ut kvartalsvis under 2020.

Ärendet är berett i föreningsrådet.

Ärendet

Kultur- och fritidsnämnden fördelar årligen bidrag till de studieförbund som rapporterat in till Folkbildningsrådet att de har verksamhet i Botkyrka. Folkbildningsrådet är den instans som godkänner studieförbundens inrapportering av studietimmar. Bidraget för 2020 fördelas proportionerligt baserat på bidragsreglementet för studieförbunden (KOF/2018:133). Fördelningen baseras på statsbidragets uträkningsmodell som är uppdelad i tre delar; organisationsbidrag, tillgänglighetsbidrag och verksamhetsbidrag. Det beräknas främst utifrån respektive studieförbunds inrapporterade antal studietimmar och unika deltagare det senaste verksamhetsåret. Men även på ett snitt av antal inrapporterade studietimmar de två åren dessförinnan. För bidrag 2020 innebär detta således att statistik från 2016, 2017 och 2018 har varit grund för uträkningar. Bidraget utgår från en fastställd budget på 2 090 000kr.

2019-10-16

Dnr KOF/2019:163

Se fördelning av studieförbundsbidragen 2020 nedan, se även bilaga 1.

Studieförbund	Summa
ABF Botkyrka Salem	731 893 kr
Folkuniversitetet Stockholm	9 300 kr
Ibn Rushd Stockholm-Uppsala Studieförbund	355 421 kr
Medborgarskolan	54 507 kr
NBV Stockholms län	52 698 kr
Sensus Stockholm	206 917 kr
Studiefrämjandet Stockholms län	139 995 kr
Studieförbundet Bilda Öst	206 138 kr
Studieförbundet Vuxenskolan Stockholms län	302 287 kr
Kulturens Bildningsverksamhet	30 844 kr
	2 090 000 kr

Anja Dahlstedt
Kultur- och fritidsdirektör

Ida Burén
Verksamhetschef
Kultur och Ung fritid

Expedieras till
Berörda studieförbund

Studieförbundsbidrag 2020

Total budget:	2 090 000 kr
Organisationsbidrag 10%:	209 000 kr
Tillgänglighetsbidrag 8%:	167 200 kr
Studiecirklar 62%:	1 295 800 kr
Annan folkbildning 5%:	104 500 kr
Kulturprogram 15%:	313 500 kr

Studieförbund	Organisationsbidrag	Tillgänglighetsbidrag	Verksamhetsbidrag SC	Verksamhetsbidrag AFV	Verksamhetsbidrag KP	Summa
ABF Botkyrka Salem	52 502 kr	104 887 kr	409 564 kr	26 199 kr	138 741 kr	731 893 kr
Folkuniversitetet Stockholm	7 073 kr	1 170 kr	407 kr	0 kr	651 kr	9 300 kr
Ibn Rushd Stockholm-Uppsala Studieförbund	14 328 kr	1 170 kr	313 389 kr	1 980 kr	24 554 kr	355 421 kr
Medborgarskolan	11 169 kr	1 170 kr	41 819 kr	349 kr	0 kr	54 507 kr
NBV Stockholms län	14 689 kr	1 170 kr	25 137 kr	2 257 kr	9 445 kr	52 698 kr
Sensus Stockholm	19 077 kr	1 170 kr	92 263 kr	30 104 kr	64 303 kr	206 917 kr
Studieförbundet Stockholm län	23 679 kr	1 772 kr	97 815 kr	3 753 kr	12 977 kr	139 995 kr
Studieförbundet Bilda Öst	21 851 kr	7 795 kr	115 067 kr	23 402 kr	38 022 kr	206 138 kr
Studieförbundet Vuxenskolan Stockholms län	35 604 kr	45 319 kr	187 828 kr	12 078 kr	21 458 kr	302 287 kr
Kulturens Bildningsverksamhet	9 029 kr	1 574 kr	12 512 kr	4 379 kr	3 350 kr	30 844 kr
Totalt	209 000 kr	167 200 kr	1 295 800 kr	104 500 kr	313 500 kr	2 090 000 kr

9**Föreningsbidrag 2020(KOF/2019:166)****Förslag till beslut**

Kultur- och fritidsnämnden beslutar att:

1. Fördela aktivitetsbidrag till idrottsföreningar som överstiger 100 000 kr enligt tjänsteskrivelsen och bilaga 1.
2. Fördela stöd till organiserad spontanidrott som överstiger 100 000 kr enligt tjänsteskrivelsen och bilaga 1.
3. Fördela anläggningsbidrag på 500 000 kr till Tumba tennisklubb i enlighet med tidigare beslut i kultur- och fritidsnämnden (KOF/2015:30).

Sammanfattning*Aktivitetsbidraget idrottsföreningar*

Baseras på hur många aktiviteter idrottsföreningen eller scoutkåren ordnar med barn och ungdomar eller personer med behov av särskilt stöd. Bidraget ansöks om och betalas ut vid två tillfällen per år, 25 februari och 25 augusti. Detta beslut grundar sig på verksamhet utförd våren 2019 och där ansökan är gjord senast den 25 augusti 2019, se bilaga 1.

Stöd till organiserad spontanidrott

Bidraget kan ges till föreningar som skapar gratis och fysiska aktiviteter av drop-in-karaktär. Ordinarie föreningsverksamhet stöds inte av bidraget. Ansökan görs senast 1 oktober och beslut grundar sig på verksamhet planerad att utföras under 2020.

Anläggningsbidraget idrottsföreningar

Bidraget kan ges till föreningar som äger/hyr eller sköter drift och underhåll av egna idrottsanläggningar i Botkyrka kommun. En prövning görs utifrån den verksamhet som bedrivs i anläggningen och idrottsverksamhet med inriktning på barn och ungdomar 4–20 år prioriteras. Kommunfullmäktige

2019-11-29

Dnr KOF/2019:166

har beslutat att kultur- och fritidsförvaltningen ska betala ut anläggningsbidrag till Tumba tennisklubb à 500 tkr (KS/2014:543). Bidraget ska ansökas och beredas årligen. Ärendet har behandlats och beslutats i kultur- och fritidsnämnden (KOF/2015:30).

Ärendet är berett i föreningsrådet.

2019-10-25

Dnr KOF/2019:166

Referens
Yasmine Nechma

Mottagare
Kultur- och fritidsnämnden

Föreningsbidrag 2020

Förslag till beslut

Kultur- och fritidsnämnden beslutar att:

1. Fördela aktivitetsbidrag till idrottsföreningar som överstiger 100 000 kr enligt tjänsteskrivelsen och bilaga 1.
2. Fördela stöd till organiserad spontanidrott som överstiger 100 000 kr enligt tjänsteskrivelsen och bilaga 1.
3. Fördela anläggningsbidrag à 500 000 kr till Tumba tennisklubb i enlighet med tidigare beslut i kultur- och fritidsnämnden (KOF/2015:30).

Sammanfattning

Aktivitetsbidraget idrottsföreningar

Baseras på hur många aktiviteter idrottsföreningen eller scoutkåren ordnar med barn och ungdomar eller personer med behov av särskilt stöd. Bidraget ansöks om och betalas ut vid två tillfällen per år, 25 februari och 25 augusti. Detta beslut grundar sig på verksamhet utförd våren 2019 och där ansökan är gjord senast den 25 augusti 2019, se bilaga 1.

Stöd till organiserad spontanidrott

Bidraget kan ges till föreningar som skapar gratis och fysiska aktiviteter av drop-in-karaktär. Ordinarie föreningsverksamhet stöds inte av bidraget. Ansökan görs senast 1 oktober och beslut grundar sig på verksamhet planerad att utföras under 2020.

Anläggningsbidraget idrottsföreningar

Bidraget kan ges till föreningar som äger/hyr eller sköter drift och underhåll av egna idrottsanläggningar i Botkyrka kommun. En prövning görs utifrån den verksamhet som bedrivs i anläggningen och idrottsverksamhet med inriktning på barn och ungdomar 4–20 år prioriteras. Kommunfullmäktige har beslutat att kultur- och fritidsförvaltningen ska betala ut anläggningsbidrag till Tumba tennisklubb à 500 tkr (KS/2014:543). Bidraget ska ansökas och beredas årligen. Ärendet har behandlats och beslutats i kultur- och fritidsnämnden (KOF/2015:30).

2019-10-25

Dnr KOF/2019:166

Ärendet är berett i föreningsrådet.

Ärendet

Alla föreningar som är registrerade i Botkyrka kommun och uppfyller de allmänna villkoren för bidrag enligt bidragsreglerna kan söka bidrag hos kultur- och fritidsförvaltningen. Föreningsbidrag som överstiger 100 000 kr beslutas av kultur- och fritidsnämnden. Bidrag upp till och med 100 000 kr beslutas på delegation av kultur- och fritidsförvaltningen.

Aktivitetsbidraget som ges till idrottsföreningar baseras på hur många aktiviteter idrottsföreningen eller scoutkåren ordnar med barn och ungdomar eller personer med behov av särskilt stöd. Bidraget ansöks om och betalas ut vid två tillfällen per år, 25 februari och 25 augusti. Detta beslut grundar sig på verksamhet utförd under perioden 1 januari – 31 juli 2019.

Ansökan om stöd till organiserad spontanidrott bedöms utifrån planerad verksamhet som ska vara gratis, bestå av fysiska aktiviteter och vara av drop-in-karaktär. Bidraget har en ansökningsperiod per år med sista ansökningsdag 1 oktober. Detta beslut grundar sig på planerad verksamhet som utförs under verksamhetsår 2020.

Anläggningsbidraget kan ges till föreningar som äger/hyr eller sköter drift och underhåll av egna idrottsanläggningar i Botkyrka kommun. En prövning görs utifrån den verksamhet som bedrivs i anläggningen och idrottsverksamhet med inriktning på barn och ungdomar 4-20 år prioriteras. Kommunfullmäktige har beslutat att kultur- och fritidsförvaltningen ska betala ut anläggningsbidrag till Tumba tennisklubb à 500 tkr (KS/2014:543). Bidraget ska ansökas och beredas årligen. Ärendet har behandlats och beslutats i kultur- och fritidsnämnden (KOF/2015:30).

Bilagor

Bilaga 1: Sammanställning av bidrag HT 2019

Anja Dahlstedt
Kultur- och fritidsdirektör

Linus Söderling
Verksamhetschef
Bad Idrott och Motion

2019-10-25

Dnr KOF/2019:166

Berörda föreningar

Aktivitetsbidrag idrottsföreningar HT 2019 - Beslutas av nämnd

Förening	Beviljat stöd HT 2019
Botkyrka ridsällskap	131 839 kr
Botkyrka Shukokai Karateklubb	167 545 kr
FBI Tullinge	195 916 kr
IFK Tumba Fotbollsklubb	105 311 kr
IFK Tumba Handbollklubb	133 089 kr
Rei Botkyrka Kampsportcenter	100 645 kr
Tullinge Gymnastikförening	110 269 kr
Tullinge Triangel Pojkar Fotbollsklubb	212 136 kr
Totalt	1 156 749 kr

Aktivitetsbidrag idrottsföreningar HT 2019 - Beslutas på delegation

Förening	Beviljat stöd HT 2019
Alby Cricket och kulturförening	25 467 kr
Alby Idrottsförening	1 686 kr
Arameisk-Syrianska IF	83 577 kr
Balrog IBK	69 970 kr
Botkyrka basket	39 079 kr
Botkyrka Boxningsklubb	51 843 kr
Botkyrka GOIF	39 645 kr
Botkyrka Golfklubb	3 797 kr
Botkyrka Konståkningsklubb	41 709 kr
Botkyrka Konyaspor Kultur och IF	40 904 kr
Botkyrka Rönninge SS	41 479 kr
Botkyrka-Huddinge Handikapp-IF	17 740 kr
Botvid Tennisklubb	3 927 kr
Falcao Futsal Club	9 676 kr
Fittja Idrottsförening	51 198 kr
Grödinge Sportklubb	36 613 kr
Hashidate Aikidoklubb	1 712 kr
IFK Tumba Friidrottsklubb	14 887 kr
IFK Tumba Ishockeyklubb	90 304 kr
IFK Tumba Skid och Orientering	15 077 kr
Karlslunds Ridsällskap	33 522 kr
Korpföreningen Huddinge Botkyrka	22 749 kr
Nackdala Allmänna IS	17 199 kr
Nihon karate förening	43 721 kr
Norsborgs Allmänna IK	16 350 kr
Norsborgs Flickfotboll	2 346 kr
Norsborgs Idrottsförening	54 082 kr
Pakistanska cricket och kulturföreningen	17 640 kr
Racketsport Club	8 522 kr
Shuhari Karateklubb	2 964 kr

Spear IF	9 020 kr
Stockholm Sharks	388 kr
Stockholm Södra FF	32 106 kr
Tranan Handikappidrottsklubb	3 570 kr
Tullinge BK	38 859 kr
Tullinge Cricket	1 764 kr
Tullinge Friidrottsförening	27 414 kr
Tullinge Gymmix Förening	7 338 kr
Tullinge muay thai IF	46 030 kr
Tullinge Sportklubb	46 902 kr
Tullinge Tennisklubb	42 489 kr
Tullinge Triangel Pojkar Hockey Club	50 794 kr
Tullinge Triangelpojkar Bordtennisklubb	13 880 kr
Tullinge Wadoryu Karate Idrottsförening	43 518 kr
Tumba Gymnastik O IF	80 263 kr
Tumba judo	11 810 kr
Tumba Tennisklubb	637 kr
Totalt	1 356 160 kr

Anläggningsstöd för verksamhetsår 2020 - Beslutas av nämnd

Förening	Beviljat stöd för 2020
Tumba Tennisklubb	500 000 kr
Totalt	500 000 kr

Anläggningsstöd för verksamhetsår 2020 - Beslutas på delegation

Förening	Beviljat stöd för 2020
Botkyrka Golfklubb	10 000 kr
Tullinge Tennisklubb	70 000 kr
Rei kampsport Tumba	65 000 kr
Totalt	145 000 kr

Organiserad spontanidrott för verksamhetsår 2020 - Beslutat av nämnd

Förening	Beviljat stöd för 2020	Verksamhet
Korpföreningen Huddinge Botkyrka	160 000 kr	Drive In i Storvreten
Botkyrka/Konya kultur och ungdomsförening	160 000 kr	Drop-in-fotboll i Alby sporthall
Totalt	320 000 kr	

Organiserad spontanidrott för verksamhetsår 2020 - Beslutat på delegation

Förening	Beviljat stöd för 2020	Verksamhet
REI Kampsport Botkyrka	40 000 kr	Drop-in tjejverksamhet med kvinnliga tränare
Botkyrka Boxningsklubb	40 000 kr	Drop-in-boxning för tjejer
Botkyrka Basket IF	39 000 kr	Drop-in-basket för tjejer
Fittja IF	29 000 kr	Spontanfotboll Fre och sön i Fittjahallen
Spear IF	29 000 kr	Styrketräning i Botkyrkahallen
IFK Tumba Fotbollklubb	29 000 kr	Söndagsbollen i Broängen/Storvreten
Falcao Futsal Club	29 000 kr	Futsal/basket/dans m.m. i Botkyrkahallen
Korpföreningen Huddinge Botkyrka	25 000 kr	Utegyms för seniorer/kvinnor
Tumba Judoklubb	10 000 kr	Drop-in prova på judo
Tullinge Triangelpojkar Bordtennisklubb	10 000 kr	Bordtennis barn/unga i Botkyrkahallen
Totalt	280 000 kr	

Aktivitetsbidrag scoutkårer HT 2019 - Beslutas på delegation

Förening	Beviljat stöd HT 2019
Norra Botkyrkas sjöscoutkår	16 570 kr
Syrianska Scoutkåren i Botkyrka	30 862 kr
Scoutkåren Gripen	9 268 kr
Scoutkåren Peter Momma	12 619 kr
Sanct Botvids Scoutkår	50 471 kr
Totalt	119 790 kr

Bidrag till intresseorganisationer för verksamhetsåret 2020 - Beslutas på delegatio

Förening	Beviljat stöd för 2020
DHR Botkyrka-Salem	6 268 kr
FUB Botkyrka-Salem	30 967 kr
HjärtLung Botkyrka-Salem	37 301 kr
Hörselskadades förening i Botkyrka	12 943 kr
SRF Botkyrka-Salem	12 520 kr
Totalt	100 000 kr

n

Bidrag till konstnärliga föreningar för verksamhetsår 2020 - Beslutas p

Förening	Beviljat stöd för 2020
Balet och RSG-skolan Vackra Rosen	100 000 kr
Botkyrka hembygds-gille	55 000 kr
Botkyrka kammarkör	25 000 kr
Botkyrka symfoniorkester	60 000 kr
Föreningen Tumba Bruks Musiksalonger	55 000 kr
Grödinge hembygdsförening	80 000 kr
Grödinge Nya Bygdegårdsförening	25 000 kr
Nova Cantica	20 000 kr
Slagsta Gille	65 000 kr
Spektrumkörerernas förening	35 000 kr
Teaterklubben Repliken	20 000 kr
ViGör	90 000 kr
	630 000 kr

å delegation

10

Bidrag till Hågelby 4H 2020(KOF/2019:171)

Förslag till beslut

1. Kultur- och fritidsnämnden beslutar att bevilja ett verksamhetsbidrag till Hågelby 4H på 1 295 000 kronor.
2. Kultur- och fritidsnämnden uppdrar åt kultur- och fritidsförvaltningen att skriva en överenskommelse med Hågelby 4H för 2020.

Sammanfattning

Hågelby 4H består av klubb och gård. Verksamheten finns i Hågelby och riktar sig till ca 500 egna medlemmar som till övervägande del består av barn och ungdomar. Gårdsverksamheten med djurhållning är öppen för alla besökare. Den har även publik karaktär i och med att den ligger i direkt anslutning till Hågelbyparken som är ett omtyckt familjeutflyktsmål.

Hågelby 4Hs verksamhet kan delas in i fyra delar:

- klubbverksamhet
- verksamhet för barn och unga med funktionsnedsättning
- lov- och sommarverksamhet
- publik verksamhet.

Verksamhetsbidraget om 1 295 000 kr för 2020 är detsamma som föregående år. I verksamhetsbidraget ingår 100 000 kr för verksamhet för barn och ungdomar med funktionsnedsättning. Detta bidrar till Hågelby 4Hs arbete med målgruppen

2019-10-28

Dnr KOF/2019:171

Referens
Yasmine Nechma

Mottagare
Kultur- och fritidsnämnden

Bidrag till Hågelby 4H 2020

Förslag till beslut

1. Kultur- och fritidsnämnden beslutar att bevilja ett verksamhetsbidrag till Hågelby 4H på 1 295 000 kronor.
2. Kultur- och fritidsnämnden uppdrar åt kultur- och fritidsförvaltningen att skriva en överenskommelse med Hågelby 4H för 2020.

Sammanfattning

Hågelby 4H består av klubb och gård. Verksamheten finns i Hågelby och riktar sig till ca 500 egna medlemmar som till övervägande del består av barn och ungdomar. Gårdsverksamheten med djurhållning är öppen för alla besökare. Den har även publik karaktär i och med att den ligger i direkt anslutning till Hågelbyparken som är ett omtyckt familjeutflyktsmål.

Hågelby 4Hs verksamhet kan delas in i fyra delar:

- klubbverksamhet
- verksamhet för barn och unga med funktionsnedsättning
- lov- och sommarverksamhet
- publik verksamhet.

Verksamhetsbidraget om 1 295 000 kr för 2020 är detsamma som föregående år. I verksamhetsbidraget ingår 100 000 kr för verksamhet för barn och ungdomar med funktionsnedsättning. Detta bidrar till Hågelby 4Hs arbete med målgruppen

X
Anja Dahlstedt
Kultur- och fritidsdirektör

X
Ida Burén
Verksamhetschef
Kultur och Ung Fritid

Expedieras till
Hågelby 4H

2019-11-14

Referens
Yasmine Nechma

Mottagare
Hågelby 4H

Överenskommelse 2020 för Hågelby 4H

2019-11-14

§1. Bidrag för verksamhetsåret 2020

Det totala verksamhetsbidraget till Hågelby 4H är 1 295 000 kr. Bidraget gäller:

- verksamhetsbidrag på 1 195 000 kr
- riktat verksamhetsbidrag för barn och ungdomar med funktionsnedsättning på 100 000kr

§1.1 Fördelning av verksamhetsbidraget

Hågelby 4H ska fördela bidraget enligt verksamheterna nedan. Den procentuella fördelningen av bidraget utgår från Hågelby 4Hs kostnadsbild för respektive verksamhet och redogörs för i: *Bilaga till överenskommelsen 2020, bidragsgrundad verksamhet för Hågelby 4H.*

- Barn och ungdomar med funktionsnedsättning
- Klubbverksamhet
- Lov och sommarverksamhet
- Publik verksamhet
- Övrigt – intern verksamhet, främst för kostnader för djurhållning, personalkostnader för djurhantering och övergripande administrations- och personalkostnader.

§2. Utbetalning av verksamhetsbidrag

Utbetalning av verksamhetsbidraget görs fyra gånger per år:

- Januari
- Mars
- Juni
- September

Den första utbetalningen görs i samband med att Hågelby 4Hs ordförande lämnat in påskriften överenskommelse till Botkyrka kommun, kultur- och fritidsförvaltningen.

Hågelby 4H ansvarar för att uppge föreningskontonummer till kultur- och fritidsförvaltningen så att utbetalningar kan genomföras.

§3. Hågelby 4H verksamhetsbeskrivning

2019-11-14

Hågelby 4H består av klubb och gård. Verksamheten finns i Hågelby och riktar sig till egna medlemmar och allmänheten. För verksamhetsbeskrivning se *Bilaga till överenskommelsen 2020, bidragsgrundad verksamhet för Hågelby 4H*.

§4. Bidragsgrundad verksamhet, omfattning och åtaganden

Verksamhetsinnehållet för Hågelby 4H ska följa de riktlinjer och åtaganden som beskrivs i bilagan om bidragsgrundad verksamhet, ”*Hågelby 4H i Botkyrka, bidragsgrundad verksamhet, bilaga till överenskommelse 2020*”.

§5. Förändringar i verksamhetsinnehåll, -omfattning eller -ekonomi

Hågelby 4H måste meddela kultur- och fritidsförvaltningen om planerad verksamhet inte genomförs eller kraftigt avviker från överenskommelsen vad gäller verksamhetsinnehåll eller ekonomi. Verksamhetens omfattning kan förändras under verksamhetsåret om förutsättningarna ändras. Förändring av verksamhetsinnehållet ska alltid ske i samråd med kultur- och fritidsförvaltningen och/eller Hågelbyparken AB i Botkyrka kommun beroende på vilka verksamheter som berörs av förändringen.

Hågelby 4H kan bli återbetalningsskyldig av hela eller delar av bidraget om verksamheten inte följer den överenskomna planen eller om pengarna används på ett annat sätt än vad de var avsedda för. Alla väsentliga ändringar i verksamhetens genomförande eller ekonomin ska därför i god tid kommuniceras till kultur- och fritidsförvaltningen.

§6. Redovisning och utvärdering

Hågelby 4Hs ordförande och styrelsen ansvarar för att fullfölja innehållet i överenskommelsen. Verksamheten ska redovisas och utvärderas en gång per verksamhetsår till kultur- och fritidsförvaltningen. Handlingar som ska skickas in för redovisning är:

- senaste verksamhetsberättelse
- bokslut
- revisionsberättelse
- senaste årsmötesprotokoll.

Hågelby 4H ska i den ekonomiska- och verksamhetsredovisningen följa de verksamhetskategorier som bidraget fördelas efter enligt § 2

2019-11-14

Handlingarna ska skickas in till kultur- och fritidsförvaltningen senast 1 oktober 2020.

§7. Överenskommelsens giltighet

Överenskommelsen gäller för ett kalenderår. Från och med 1 januari 2020 till och med 31 december 2020.

§8. Överenskommelsens förlängning

För att förlänga överenskommelsen ska Hågelby 4H inför varje kommande verksamhetsår, senast 1 oktober, lämna in till kultur- och fritidsförvaltningen följande verksamhetshandlingar:

- verksamhetsplan för nästkommande år
- ekonomisk planering för nästkommande år

Eftersom Hågelby 4H har årsmötet i februari, kan verksamhetsplanen och den ekonomiska planeringen vara preliminära, alltså ännu inte fastställda av årsmötet, men de ska vara godkända av styrelsen och föreningens revisor.

Förslag om verksamhetsbidragets nivå för kommande år och förlängning av överenskommelsen för Hågelby 4H tas upp till beslut på nämndsammanträdet i december innevarande år.

§9. Ansvar för verksamhet och verksamhetskostnader

Hågelby 4H står som huvudman och ansvarar för innehållet och genomförandet av verksamheten. Hågelby 4H står för samtliga kostnader kopplade till verksamheten. Med det menas personalkostnader, kostnader för djurhållning och andra verksamhetskostnader som Hågelby 4H tecknar avtal för.

§10. Personal

Hågelby 4H står som arbetsgivare för personal och ansvarar för rekrytering och personaladministration. Personalen bör ha behörig utbildning och/eller erfarenhet av arbete med barn och unga. Innan anställning sker ska utdrag ur belastningsregistret inhämtas. Rekommenderad minimiålder för anställda är 18 år.

§11. Försäkringar

Hågelby 4H ska teckna olycksfallsförsäkring för de barn, ungdomar och vuxna som vistas i verksamheten. Hågelby 4H ansvarar för försäkringar, inklusive självrisker, för sin verksamhet. Det gäller verksamhetsdeltagare, personal, djur

2019-11-14

och inventarier. Botkyrka kommun försäkrar sin egendom och inventarier. Hågelbyparken AB försäkrar sina lokaler och inventarier.

§12. Lokaler, drift och underhåll

Hågelby 4H disponerar lokaler i Hågelbyparken genom det kommunala bolaget Hågelbyparken AB. Idag finns ett uppdragsavtal (kof 450/05) från 15 mars 2005 som tecknades mellan kultur- och fritidsförvaltningen och Hågelbyparken AB. Alla parter har enats om att ett nytt hyresavtal behövs mellan Hågelbyparken AB och kultur- och fritidsförvaltningen.

§13. Inventarier

Inventarier som köpts av kultur- och fritidsförvaltningen får användas fritt av Hågelby 4H. Inventarierna tillfaller kultur- och fritidsförvaltningen om verksamheten upphör eller Hågelby 4H inte vill fortsätta driva verksamheten.

§14. Samordning

Hågelby 4H åtar sig att delta med minst en personal i de sammankomster som kultur- och fritidsförvaltningen eller Hågelby AB kallar till när Hågelby 4Hs verksamhet berörs. Hågelby 4H ska i god tid informeras om och kallas till sammankomsterna så att de har möjlighet att delta utan att den ordinarie verksamheten blir lidande.

§15. Botkyrka kommuns policydokument

Verksamheten omfattas av kommunens policy och regler för barn- och ungdomsverksamhet. Hågelby 4H ansvarar därför för att policyn för alkohol, droger och narkotika efterföljs.

§16. Överenskommelsens upprättande

Överenskommelsen finns i två exemplar. Kultur- och fritidsförvaltningen i Botkyrka kommun och Hågelby 4H har var sitt exemplar.

Botkyrka den DAG MÅNAD 2020

2019-11-14

Botkyrka Kommun
Kultur- och fritidsförvaltningen

Hågelby 4H

Anja Dahlstedt
Kultur- och fritidsdirektör

Ordförande

Hågelby 4H i Botkyrka

Bidragsgrundad verksamhet

Bilaga till överenskommelse 2020

Innehåll

1. Inledning	3
2. Bilagan, ett komplement till årligt verksamhetsavtal	3
3. Bidragsgrundande verksamhetsinnehåll för Hågelby 4H	3
3.1 Klubbverksamheten	4
3.2 Verksamhet för barn och ungdomar med funktionsnedsättning	5
3.3 Lov och sommarverksamheten	6
3.4 Den publika verksamheten	6
3.5 Övrigt - intern verksamhet	7
4. Underlag till bidragsfördelningen	7

1. Inledning

Hågelby 4H består av klubb och gård. Verksamheten finns i Hågelby och riktar sig till medlemmar som till övervägande del består av barn och ungdomar. Gårdsverksamheten med djurhållning är öppen för alla besökare. Den har även publik karaktär i och med att den ligger i direkt anslutning till Hågelbyparken som är ett omtyckt familjeutflyktsmål.

4H verksamheten får huvudsakligt ekonomiskt stöd av kultur- och fritidsförvaltningen.

2. Bilagan, ett komplement till årligt verksamhetsavtal

- Bilagan om bidragsgrundad verksamhet är ett komplement till det årliga verksamhetsavtalet mellan Kultur- och fritidsförvaltningen och Hågelby 4H.
- Bilagans ändamål är att fastställa ramar och innehåll för verksamheten som kultur och fritidsförvaltningen ger ekonomiskt stöd för till Hågelby 4H.
- Verksamhetens innehåll ska beskrivas med målsättning, målgrupp, verksamhetsinnehåll, tidscheman, personalomfattning, utifrån de verksamhetskategorier som Hågelby 4H bedriver.
 - Klubbverksamhet
 - Barn och ungdomar med funktionsnedsättning
 - Lov och sommarverksamhet
 - Publikverksamhet
 - Övrigt - intern verksamhet
- Inför varje nytt verksamhetsår ska bilagan uppdateras.
- Representant från kultur- och fritidsförvaltningen ansvarar för att kalla Hågelby 4H till planeringsmötet i god tid för bidragshandläggningen.

3. Bidragsgrundande verksamhetsinnehåll för Hågelby 4H

Verksamhetsinnehållet ska vara grunden i bedömningen för det ekonomiska stödet till 4H verksamheten. Hågelby 4H och kultur- och fritidsförvaltningen har gemensamt sett över verksamheten och strukturerat upp verksamhetsinnehållet.

Verksamheten och det ekonomiska stödet delas in i olika verksamhetskategorier. Målet är att uppfylla de punkter som finns under varje verksamhetskategori.

3.1 Klubbverksamheten

4Hs klubbverksamhet består av följande delar:

- Stärka tjejer
- Ledarskap och utveckling
- Öppen verksamhet och kursverksamhet
- 4H företag
- Demokrati
- Ideella insatser på helger
- Socialt arbete inom praktik och arbetsträning

Stärka tjejer – Tjejgruppsverksamhet planeras utifrån de olika gruppernas intressen och behov. Värderingsövningar, prova på helt nya aktiviteter utanför gården, sex- och samlevnadsinfo, matlagning med mera. Allt ledarskapsarbete inom 4H är inriktat på att stärka den enskilda individen.

Ledarskap och utveckling – Gården arbetar med ledarskapsutbildningar och vidareutvecklingar för barn och unga mellan 10-20år som är medlemmar i Hågelby 4H. De erbjuder ett utvecklingsprogram som innehåller möjlighet att praktisera ledarskap på gården och att gå kurser för att främja den egna utvecklingen.

Öppen verksamhet – Den öppna verksamheten delas in i olika delar:

- Personalledd öppen verksamhet för medlemmar 8-10år på eftermiddagar mån-fre. Verksamheten inkluderar exempelvis mellanmål, djurskötsel, bakning och läxhjälp. och kan även förläggas till helger om det anses bättre gynna målgruppen.
- För medlemmar över tio år är gården öppen till kl.18.30, dock inte med personalledda aktiviteter. De äldre barnen kan under denna tid arbeta med sina 4H-företag, baka, träffa 4H-kompisar, sköta djur etc.

- Kursverksamheten kl.16.30–18.30 riktar sig till medlemmar i olika åldrar. Medlemmarnas deltagaravgifter hålls medvetet låga för att många ska ha möjlighet att delta. Syskonrabatt och delbetalningsplan finns.
- Oregelbundna personalledda aktiviteter övriga tider såsom kvällar och helger.

4H företag – Gården arbetar med 4H-företag i liten skala idag men utvecklar konceptet vidare. 4H-företag riktar sig till olika åldrar (7år+) och är ett sätt att lära barn och unga projektledning och entreprenörskap.

Demokrati – Gården arbetar aktivt med demokratifrågor för att få alla barn och ungdomar engagerade i sin egen fritid. Detta arbete görs exempelvis med gemensamt planerade kursplaner, ledarprogram, inkluderandet av ungdomar i styrelsearbetet, äventyrspedagogiska läger.

Ideella insatser på helger – Familjer erbjuds att efter en inledande kostnadsfri utbildning bli ”helgskötare”. Detta är delvis ett sätt att hålla nere personalkostnaderna, men erbjuder även familjer en annorlunda form av aktivitet. Detta stärker dessutom gemenskapen i hela föreningen då vi alla hjälps åt.

Socialt arbete inom praktik och arbetsträning – Idag tar gården emot personer inom gymnasialt lärlingsprogram, skoltrött ungdom och arbetsmarknadspolitiska program i mån av plats. Dessa personer erbjuds handledning och en individuell utvecklingsplan samt möjlighet att utveckla förmågan till att ta eget ansvar.

3.2 Verksamhet för barn och ungdomar med funktionsnedsättning

Botkyrka Kommun ger särskilt bidrag till 4H för att arbeta med denna verksamhetsinriktning. Bidraget täcker till största del:

- 5 dagars prova-på-verksamhet i lägerform på loven för ca 8–10 deltagare i samarbete med Flemingsbergs Habilitering och Kultur- och fritidsförvaltningen. De bekostar själva sina pedagoger.

- Fyra stycken djurskötarkurser vår + höst med plats för ca tre till sex deltagare/kurs.
- Fritidsridning – Verksamheten är under avveckling men kommer fortsätta med låg aktivitetsnivå under 2020.
- Prova-på-verksamheten är kostnadsfri för deltagarna, för kurser och ridning betalar deltagaren dels medlemsavgift i föreningen och dels en deltagaravgift.

3.3 Lov och sommarverksamheten

4Hs lov- och sommarverksamhet består av:

- Dagläger
- Chansen till ett första arbete
- Verksamhet för barn med särskilda behov
- Öppen verksamhet för alla ledare

Dagläger – Idag erbjuder 4H gården daglägerverksamhet under jul-, sport-, påsk-, sommar- samt höstlov. Verksamheten riktar sig främst till åldrarna 8-14år. 4H erbjuder även läger för yngre barn. Dagläger är ofta första kontakten med föreningen för barn och ungdomar som inte tidigare har varit med i verksamheten.

Chans till ett första arbete – Äldre ungdomar erbjuds extraarbete i 4H:s läger.

Verksamhet för barn med särskilda behov – Idag erbjuds på sommarlovet prova-på-verksamhet för barn och ungdomar med särskilda behov, i samarbete med Flemingsbergs Habilitering och Kultur- och fritidsförvaltningen Botkyrka Kommun. Se mer ovan.

Öppen verksamhet för alla ledare – Ledarna är ofta engagerade som lägerledare i grupper med yngre barn. Där får de möjlighet att praktisera sitt ledarskap och även träffa gårdens andra ledare mm. Gården är öppen för ledare alla lov-dagar kl.8-17. Om det inte är läger kan ledarna hjälpa till med andra sysslor på gården eller bara vara/spela spel/sköta djur med mera.

3.4 Den publika verksamheten

Den publika verksamheten innefattar:

- Möta parkens besökare på 4H gården

- Helgvård
- Klapphage och ponnyridning
- Service och säkerhet för besökare och djuren
- Djuren i parken sommartid

Möta parkens besökare - 4H har idag ingen personal som är avdelad att förlägga arbetstiden nere vid hagarna och ta emot besökare.

Service och säkerhet för besökare och djuren – Det finns idag inga avsatta medel för större underhåll i budget. En del i budgeten nedan avser publikt underhåll, d.v.s. underhåll som inte är avgörande för verksamhet eller djursäkerhet. Ur verksamhetssynpunkt skulle exempelvis staket kring hagar likväl kunna utgöras av stolpar med eltråd, detta fungerar dock inte i en publik park.

Djuren i parken sommartid – När gården var placerad i Alby stängde 4H helt under 4-5 veckor sommartid, djuren åkte då iväg på sommarbete. Sedan flytten till Hågelbyparken finns det en muntlig överenskommelse mellan 4H, Hågelbyparken och kultur- och fritidsförvaltningen om att det ska finnas djur i hagarna även sommartid. Det innebär högre kostnader i form av mat till djuren samt extra personalkostnad för djuromsorg.

3.5 Övrigt - intern verksamhet

Den interna verksamhet som bidraget finansierar består av är främst kostnader för djurhållning, foder, veterinär, personalkostnader för djurhantering och övergripande administrativa kostnader. Här ingår även arbete med handledning av personal och praktikanter.

4. Underlag till bidragsfördelningen

I tabellen fastställs hur verksamhetsbidraget för år 2020 ska disponeras av Hågelby 4H. I tabellen anges andelar i (%) över hur stor del av hela kostnadsbildden som den specifika verksamheten uppgår till.

Verksamhetskategori	Bidragsfördelning
Barn och ungdomar med funktionsnedsättning (ca 8 %)	100 000kr

Klubbverksamhet (ca 34 %)	440 00kr
Lov och sommarverksamhet (ca 18 %)	230 000kr
Publik verksamhet (ca 1 %)	16 000kr
Övrigt – intern verksamhet, (ca 39 %) främst för kostnader för djurhållning, personalkostnader för djurhantering, övergripande administrations kostnader, personal utbildningar mm	509 000kr
Summa verksamhetsbidrag år 2020	1 295 000kr

11**Avtal om kulturstöd för Scenskolan Fejm
2020(KOF/2019:173)****Förslag till beslut**

Kultur- och fritidsnämnden godkänner kultur- och fritidsförvaltningens förslag till avtal om kulturstöd för Scenskolan Fejms verksamhet i Botkyrka 2020 -2022.

Sammanfattning

Föreliggande avtal är en fortsättning av tidigare avtal mellan Botkyrka kommun och ABF Botkyrka Salem ”Överenskommelse om stöd från Botkyrka kommun/kultur- och fritidsförvaltningen till Scenskolan Fejm rörande scenskoleverksamhet i Botkyrka 2019”, som upprättades den 24 maj 2019, dnr KOF/2018:162.

Verksamheten består av kulturpedagogisk verksamhet på fritiden, genom en bredd av aktiviteter som berör eget lärande och skapande inom sång, dans, teater, produktion, arrangörskap, scenografi, kostym och scenteknik.

Avtalet löper för perioden 2020-01-01 till 2022-12-31 och det ekonomiska stödet till verksamheten uppgår till 1 720 000 kronor per år.

Avtalet är utformat i enlighet med kultur- och fritidsnämndens modell för kulturstöd (KOF/2017:68).

2019-10-30

Dnr KOF/2019:173

Referens
Ida BurénMottagare
Kultur- och fritidsnämnden

Avtal om kulturstöd för Scenskolan Fejm 2020-2022

Förslag till beslut

Kultur- och fritidsnämnden godkänner kultur- och fritidsförvaltningens förslag till avtal om kulturstöd för Scenskolan Fejms verksamhet i Botkyrka 2020 -2022.

Sammanfattning

Föreliggande avtal är en fortsättning av tidigare avtal mellan Botkyrka kommun och ABF Botkyrka Salem ”Överenskommelse om stöd från Botkyrka kommun/kultur- och fritidsförvaltningen till Scenskolan Fejm rörande scenskoleverksamhet i Botkyrka 2019”, som upprättades den 24 maj 2019, dnr KOF/2018:162.

Verksamheten består av kulturpedagogisk verksamhet på fritiden, genom en bredd av aktiviteter som berör eget lärande och skapande inom sång, dans, teater, produktion, arrangörskap, scenografi, kostym och scenteknik.

Avtalet löper för perioden 2020-01-01 till 2022-12-31 och det ekonomiska stödet till verksamheten uppgår till 1 720 000 kronor per år.

Avtalet är utformat i enlighet med kultur- och fritidsnämndens modell för kulturstöd (KOF/2017:68).

Ärendet

Bakgrund

Botkyrka har en lång tradition av nära samverkan med föreningslivet i kommunen, som med sina verksamheter kompletterar kommunens kulturutbud och möjliggör kulturella mötesplatser till medborgarna. ABF Botkyrka Salem har bedrivit scenskoleverksamhet för Botkyrkas barn och unga, i mer än 20 år.

Föreliggande avtal är en fortsättning av tidigare avtal mellan Botkyrka kommun och ABF Botkyrka Salem ”Överenskommelse om stöd från Botkyrka kommun/kultur- och fritidsförvaltningen till Scenskolan Fejm rörande

2019-10-30

Dnr KOF/2019:173

scenskoleverksamhet i Botkyrka 2019", som upprättades den 24 maj 2019, dnr KOF/2018:162.

Avtalet är utformat i enlighet med kultur- och fritidsnämndens modell för kulturstöd (KOF/2017:68).

Avtalets innehåll i korthet

Verksamheten består av kulturpedagogisk verksamhet på fritiden, genom en bredd av aktiviteter som berör eget lärande och skapande inom sång, dans, teater, produktion, arrangörskap, scenografi, kostym och scenteknik.

Avtalet löper för perioden 2020-01-01 till 2022-12-31 och det ekonomiska stödet till verksamheten uppgår till 1 720 000 kronor per år. Dessutom utbetalas en subvention på 400 kr per barn och termin som bor i Botkyrka.

Verksamheten ska bidra till kommunens position som Långt ifrån lagom och ge möjlighet för kommunens invånare att ta del av föreställningar och pedagogisk verksamhet. Botkyrka kommun arbetar efter Botkyrkas kreativa strategi med två utvecklingsområden; kommunen som möjliggörare och utrymme för kreativitet. Enligt kommunens flerårsplan ska det finnas ett rikt, meningsfullt och jämlikt kulturliv med medborgarens fokus. Även folkhälsa är ett prioriterat område.

Fullständig beskrivning av Verksamheten beskrivs i en årlig verksamhetsplan. Verksamhetsplanen skall också inkludera budget, mål och en övergripande plan för kommunikation.

Redovisning och avstämning sker årligen. Kultur- och fritidsförvaltningen äger rätten att återkräva del av kulturstöd som avser ej genomförda aktiviteter, specificerade i den årliga verksamhetsplanen. ABF Botkyrka Salem bär ensamt ansvar för eventuellt överskridande av budget.

Bilagor

- 1) Avtal om kulturstöd för Scenskolan Fejms verksamhet i Botkyrka
- 2) Verksamhetsplan 2020

Anja Dahlstedt
Kultur- och fritidsdirektör

Ida Burén
Verksamhetschef
Kultur och ung fritid

Expedieras till
ABF Botkyrka Salem

Referens

Verksamhetschef Kulturen Ida Burén

Mottagare

Sebastian Flygar och Fuat Noyan
Scenskolan Fejm, ABF Botkyrka Salem

Parter:

Botkyrka kommun
Kultur- och fritidsförvaltningen
Org nr 212000-2882

Scenskolan Fejm, ABF Botkyrka Salem

Org nr 812800-1149

Botkyrka kommun
147 85 Tumba

ABF BOTKYRKA-SALEM
Box 68
145 01 NORSBORG

Kontaktperson

Ida Burén
ida.buren@botkyrka.se
08-530 610 00

Kontaktpersoner

Sebastian Flygar, ombudsman
sebastian.flygar@abf.se
070-258 51 08
Fuat Noyan, verksamhetsledare
fuat.noyan@abf.se
070-255 14 22

Avtal om kulturstöd för Scenskolan Fejms verksamhet i Botkyrka 2020-2022.

Parterna

Botkyrka kommun förvaltar en plats med drygt 90 000 invånare. Medelåldern bland Botkyrkaborna är 37 år och över hälften är födda i ett annat land eller har båda sina föräldrar födda utomlands. Det talas cirka 100 olika språk i kommunen. Kultur- och fritidsförvaltningen har till uppdrag att utveckla och samordna kulturverksamheten i Botkyrka med fokus på barn, unga samt äldre. Utgångspunkten för arbetet är att agera möjliggörare för medborgarnas och det lokala samhällets egna idéer och initiativ.

Med stöd i kommunens ledord öppen, ansvarstagande, modig och energisk ska all verksamhet sätta medborgaren i fokus. Utgångspunkten är att människor vill och har rätt att vara aktiva och medskapande i verksamheter som bidrar till/möjliggör ett långsiktig hållbart samhälle där ojämlikheter och möjlighetsskillnader motverkas.

Ansvarig hos kultur- och fritidsförvaltningen för detta avtal och kontaktperson är verksamhetschef Kultur, fn Ida Burén.

ABF Botkyrka Salem bedriver scenskoleverksamheten Scenskolan Fejm i Subtopia i Alby. Scenskolan Fejm är en originell scenskola, här skapar vi unik och relevant scenkonst för barn och unga i hela Botkyrka Kommun. Vi är ett konstnärskollektiv för unga som vill skapa, tänka och samtala om allt. Vi verkar för att alla barn ska få synas, höras, ta plats och växa. Under året gör vi flera föreställningar och uppträdanden där deltagarna skapar föreställningar som är aktuella och relevanta för dem.

Ansvarig hos ABF Botkyrka Salem för detta avtal är ombudsman, fn Sebastian Flygare, som tillsammans med verksamhetsledaren för Scenskolan Fejm fn Fuat Noyan, är kontaktpersoner för avtalet.

Bakgrund

Detta avtal är en fortsättning av tidigare avtal mellan Botkyrka kommun och Scenskolan Fejm, ” Överenskommelse om stöd från Botkyrka kommun/kultur- och fritidsförvaltningen till Scenskolan Fejm rörande scenskole-verksamhet i Botkyrka 2019”, som upprättades den 24 maj 2019, dnr Kof 2018/162. Avtalet omfattade följande överenskommelse:

- Grundbidrag
- Subvention på 400 kr per barn och termin som bor i Botkyrka
- Kostnadstäckning för hyra av verksamhetslokaler i Subtopia

Giltighetsperiod

Detta avtal avser perioden 2020-01-01 till 2022-12-31 enligt villkoren nedan.

Förnyelse och uppsägning

Avtalet förnyas automatiskt med ett kalenderår i taget såvida ingen av parterna varslar om förnyelse eller uppsägning av avtalet senast sex (6) månader före utgången av innevarande kalenderår. Förnyelsen gäller under villkor att verksamheten för tidigare år rapporterats och att verksamhetsplan och budget för ny period presenteras och antas av parterna gemensamt enligt villkor i detta avtal.

Villkor för förnyelse av avtalet är att verksamhetsplanen ligger i linje med avtalet om kulturstöd. Såvida verksamhetsplanen inte bedöms ligga i linje med

avtalet om kulturstöd, och parten inte inkommer med justerad verksamhetsplan, upphör avtalet att gälla vid kommande årsskifte.

Kultur- och fritidsförvaltningen äger rätten att, i samråd med motparten, bestämma vilken typ av uppgift som ska ingå i kommande års verksamhetsplan och budget. Aktiviteter i verksamhetsplanen som ligger utanför verksamhetens syfte och mål behöver i förväg godkännas av Kultur- och fritidsförvaltningen.

Vision, syfte och målgrupp

Ovan parter har överenskommit om att samarbeta kring Scenskolan Fejm med ekonomiskt stöd till verksamhet i Botkyrka och del av lokalhyra (nedan kallat Verksamheten).

Verksamheten beskrivs i en årlig verksamhetsplan som skall inkludera mål, uppgifter om vilken typ av statistik som skall rapporteras och plan för kommunikation. Verksamhetsplanen biläggs avtalet och revideras årligen.

Verksamheten ska samarbeta kring de delar av Scenskolan Fejms verksamhet som stödjer kultur- och fritidsförvaltningens uppdrag i Botkyrka kommun. Verksamheten ska bidra till kommunens position som Långt ifrån lagom och ge möjlighet för kommunens invånare att ta del av föreställningar och pedagogisk verksamhet.

Botkyrka kommun arbetar efter Botkyrkas kreativa strategi med två utvecklingsområden; kommunen som möjliggörare och utrymme för kreativitet.

Enligt kommunens flerårsplan ska det finnas ett rikt, meningsfullt och jämlikt kulturliv med medborgarens fokus. Även folkhälsa är ett prioriterat område.

Verksamheten vänder sig i huvudsak till följande målgrupper i Botkyrka:

1. Barn och ungdomar

Verksamheten välkomnar även deltagare utanför Botkyrka kommun. Andelen deltagande Botkyrkabor i verksamheten ska dock minst uppgå till 80 procent av det totala deltagarantalet under perioden. Kön, ålder och kommundel enligt postnummer ska dokumenteras. För att eftersträva en jämn fördelning av barn och unga från hela Botkyrka i verksamheten ska minst 50 % av de inskrivna i verksamheten vara barn och unga som är skrivna i norra Botkyrka.

Verksamheten

Verksamheten består av följande huvudsakliga områden:

1. Kulturpedagogisk verksamhet på fritiden

Med scenskoleverksamhet avses i denna överenskommelse en bredd av aktiviteter som berör eget lärande och skapande inom sång, dans, teater, produktion, arrangörskap, scenografi, kostym och föreställningsteknik.

Verksamheten ska genomföras i Botkyrka om inte annat skriftligen särskilt överenskommes med kultur- och fritidsförvaltningen.

Specifika detaljer kring och omfattning av de olika delarna av verksamheten kan regleras i den årliga verksamhetsplanen och budget, se bilaga 1.

Kommunikation och dokumentation

Scenskolan Fejm ska, som en del av verksamhetsplanen, presentera en övergripande plan för hur kommunikation. Särskild vikt ska läggas vid att öka antalet nya deltagare i kommunen.

Scenskolan Fejm ska delge öppna aktiviteter inom Verksamheten i Botkyrka kommuns evenemangskalender. Denna kalender ligger till grund för kultur- och fritidsförvaltningens egen kommunikation.

Vidare ska Scenskolan Fejm i all sin kommunikation om Verksamheten ange att den stöds av Botkyrka kommun/kultur- och fritidsförvaltningen. Botkyrkas platslogotyp ska redovisas på allt material och webbsidor som produceras i och om verksamheten.

Scenskolan Fejm ska dokumentera Verksamheten enligt den övergripande kommunikationsplanen. I de fall verksamheten dokumenteras ska deltagares personuppgifter behandlas i enlighet med dataskyddsförordningen DSF/GDPR. Med detta avses bland annat att medgivande ska inhämtas från deltagare som omfattas av dokumentationen, och att detta medgivande även skall gälla för användning av kultur- och fritidsförvaltningens kommunikation av Verksamheten, via bland annat trycksaker och webb enligt egen planering. Vid användande av bildmaterial skall fotograf alltid anges.

Kultur- och fritidsförvaltningen ska utifrån egen planering kommunicera om Verksamheten genom egna ordinarie kanaler. Kultur- och fritidsförvaltningen förbehåller sig även rätten att på egen bekostnad dokumentera Verksamheten och deltagare som omfattas av denna. En sådan aktivitet ska planeras och genomföras i samverkan med motpart.

Kultur- och fritidsförvaltningen förbehåller sig rätten att använda sig av och redigera Scenskolan Fejm inlämnade dokumentation för kommunikation via bland annat trycksaker och webb enligt egen planering. Vid användande av bildmaterial skall fotograf alltid anges.

Ekonomi

Kultur- och fritidsförvaltningens kulturstöd till Scenskolan Fejm, uppgår till 1 720 000 kronor per kalenderår.

Förutom kulturstöd så tillkommer en deltagarbaserad ersättning som syftar till att kompensera att föreningen Scenskolan Fejm erbjuder lägre deltagaravgifter till elever från Botkyrka. Botkyrka kommun betalar en subvention på 400 kr per deltagare med postadress Botkyrka, i den inskrivna kursverksamheten/termin. Denna ersättning regleras genom en årlig avräkning och faktureras separat. Ersättningen regleras senast i oktober efter det att alla kursbokningar är klara.

Parterna kommer överens om en årlig budget för Verksamheten knuten till den årligt framtagna verksamhetsplanen, i vilken Verksamhetens intäkter och kostnader redovisas.

Kulturstödet räknas upp enligt samma modell som för kommunens nämnder och bolag. Uppräkningen baseras på Sveriges kommuner och landstings bedömning (2019 är den 3%). Ersättningen kommer därutöver, liksom för de kommunala nämnderna, justeras ned, efter det av politiken beslutade, kravet på årlig effektivisering (2019 är det 2%).

Bidraget betalas ut enligt Kultur- och fritidsförvaltningens reguljära bidragshanteringssystem.

Kultur- och fritidsförvaltningen äger rätten att återkräva del av kulturstöd som avser ej genomförda aktiviteter enligt den årliga verksamhetsplanen. Scenskolan Fejm bär ensamt ansvar för eventuellt överskridande av budget.

Scenskolan Fejm uppmuntras att verka för samarbete med tredje part kring ytterligare finansiering av Verksamheten, då detta gynnar bägge parter genom att mer verksamhet sker i kommunen och med medborgarna. För att motverka att sådana överenskommelser inte står i strid med Botkyrka kommuns värdegrund eller syfte med avtalet, ska avgörande, större överenskommelser med tredje part, först godkännas av kultur- och fritidsförvaltningen.

Redovisning och avstämning

Scenskolan Fejm ska redovisa Verksamheten enligt nedan:

- Per augusti månad kalla kultur- och fritidsförvaltningen till avstämningsmöte för en redovisning av genomförd verksamhet fram till sista juni (halvårsavstämning). Deltagarstatistik för delperioden ska presenteras skriftligen. Parternas eventuella synpunkter och beslut om innevarande avtal, verksamhetsplan eller verksamhet ska nedtecknas i minnesanteckningar och biläggas innevarande avtal. Kultur- och fritidsförvaltningen svarar för anteckningarna som ska justeras av båda parter.
- Per oktober månad inkomma med förslag till verksamhetsplan och budget för kommande period. Kultur- och fritidsförvaltningen ska återkomma med synpunkter på planen senast under november månad. Parterna ska därefter fatta beslut om verksamhetsplan och budget senast 10 december eller närmast föregående vardag.
- Senast den 15 januari tillställa kultur- och fritidsförvaltningen en preliminär redovisning av statistik och centrala verksamhetsresultat så att kultur- och fritidsförvaltningen kan inkludera detta i sin årsredovisning.
- Senast april månad efterföljande år inkomma med fullständig redovisning. Denna ska innehålla justerad deltagarstatistik, utförlig verksamhetsberättelse, årsredovisning för ABF Botkyrka Salem och resultatredovisning för Scenskolan Fejms verksamhet inom ramen för ABF Botkyrka Salem .

Obs! Deltagarstatistik ska redovisas enligt nedan:

- Ålder, kön och postnummer per unik deltagare. Vid flera olika aktiviteter i verksamheten bör statistiken brytas ner per aktivitet.
- Det totala antalet besök i samtliga aktiviteter.

Övriga villkor

- Scenskolan Fejm ska tillse att deltagare i Verksamheten omfattas av olycksfallsförsäkring.
- Scenskolan Fejm ska ensam bära ansvar för personal inklusive omkostnader, lokaler, teknik, försäkringar och annat som erfordras för Verksamheten.
- Scenskolan Fejm ska säkra att verksamheten är försörjd med tillfredsställande pedagogisk kompetens och teknisk utrustning. Gruppverksamheten skall ledas av personal, som har lämplig utbildning. Minimiålder för ledare ska vara 18 år.
- Scenskolan Fejm ska omedelbart kontakta kultur- och fritidsförvaltningen om problem att genomföra Verksamheten uppstår. Parterna ska då gemensamt fatta beslut om och hur Verksamheten ska fortskrida.

Brott mot avtalet

Om part agerar i strid med detta avtal ska parterna i första hand söka lösa situationen i god anda utan avbrott i Verksamheten. I andra hand äger part rätt att häva avtalet med omedelbar verkan. Om så sker äger Scenskolan Fejm skyldighet att återbetala ej förbrukad finansiering till kommunen.

Detta avtal har upprättats i två likalydande exemplar av vilka parterna tagit varsitt.

Tumba den xxxx-xx-xx

Motparts plats den xxxx-xx-xx

.....
Anja Dahlstedt

.....
Sebastian Flygare

Kultur- och fritidsdirektör
Kultur- och fritidsförvaltningen
Botkyrka kommun

Ombudsman
ABF Botkyrka Salem

Bilaga 1. Verksamhetsplan

Verksamhetsplan för Scenskolan FEJM 2020

Utveckla barnens självkänsla och självförtroende genom skapande kultur.

- Plan för ordinarie kurser

• VT 2020

- StorfejM har sin föreställning på våren. Den innefattar extra helgrepetitioner utöver ordinarie lektioner samt 2-3 föreställningar, varav en är skolföreställning
- Mini FEJM gör en mindre föreställning och extra workshops utöver ordinarie verksamhet
- Micro FEJM gör en mindre föreställning.
- Introduktionskurserna (4- 6år) har en mindre avslutning.
- Starta en musikalgrupp för våra funkisdeltagare.
- En gemensam avslutningsfestival i samverkan med övrig ungdomsverksamhet på ABF Botkyrka Salem.
- Arrangörskapsgrupper för planering av This is Alby festivalen.
- Starta en backstagegrupp.
- Vi siktar på att ha 25 kurser som grundverksamhet.

• HT 2020

- Mini FEJM har sin föreställning på hösten. Den innefattar extra helgrepetitioner utöver ordinarie lektioner samt 2-3 föreställningar, varav en är skolföreställning.
- Micro FEJM har sin föreställning med en repetitionsdag och en föreställning.
- Stor FEJM avslutning.
- This is Alby festivalen
- Vi har stabiliserat 25 kurser som grundverksamhet.

- Plan för Skolverksamhet

VT 2020

- Samarbete med Kassmyra särskola där vi har tre grupper i teater.
- Samarbete med Botvids gymnasiesärskola där vi har två klasser i sång, dans och teater.
- Siktar på att starta ytterligare skolsamarbeten med funkis-inriktning.

HT 2020

- Samarbete med Kassmyra särskola där vi har tre grupper i teater
- Samarbete med Botvids gymnasiesärskola där vi har två klasser i sång, dans och teater

Vi ska ha verksamhet som helst täcker Botkyrka geografiskt. Både i grund, gymnasie och särskola. Det ska vara en gratis regelbunden verksamhet under eller efter skoltid, specifikt på grund av att funkisdeltagarna har svårt komma till våra ordinarie kurser i Subtopia.

Vi vill på detta sätt göra oss synliga på flera platser i kommunen. Att ha ett bra samarbete med skolor/rektorer/lärare och träffa skolelever är en grund i att marknadsföra oss samtidigt som fler får tillgång till kultur.

- Plan för utåtriktad verksamhet

VT 2020

- "Tillsammans i dans" Scenskolan FEJM bjuder in föreningar att tillsammans skapa en dansföreställning med dans från hela världen.
- Erbjuder lovverksamhet på fritids under loven
- Söka pengar för Ferie med FEJM. Feriearbetarna får lära sig scenproduktionsarbete. Två grupper feriearbetare, en arbetar med produktionsskapande dansinriktning och en med marknadsföring och kursutveckling.
- Tre extra gig/workshops/prova på.

HT 2020

- Göra FEAR i samarbete med Cirkus Cirkör och Subtopia under höstlovet.
- Erbjuder lovverksamhet på fritids under höstlovet.

- Sommarkollo i augusti.
- Delta i ViärBotkyrka festivalen
- Ett antal extra gig/workshops/prova på.

Vi vill på detta sätt göra oss synliga på flera platser i kommunen. Att ha ett bra samarbete med föreningslivet, och andra kulturaktörer i Botkyrka Kommun är en grund i att marknadsföra oss samtidigt som fler får tillgång till vkultur.

Vara en attraktiv och trygg verksamhet för hela Botkyrka.

- Genom att synas mer i Facebook och andra sammanhang kontinuerligt, speciellt kring våra kurser och föreställningar.
- Genom att synas i och hitta samarbeten med skolor.
- Genom att ha utbyten med externa aktörer ex. Subtopia, kulturskolan fritidsgårdar, fritidsklubbar, och Cirkus cirkör.
- Att arbeta för en trygg och gemenskapsbildande miljö, hitta egna lokaler.
- **Arbeta aktivt tillsammans med KOF för att möjliggöra bra förutsättningar för verksamheten.**

Kompetenshöjning och utveckling personal

- Utveckla och bilda personalgruppen, genom fortsatta kontinuerliga pedagogiska möten.
- Bygga ett större nätverk av pedagoger/vikarier.
- Fortsatt NPF- utbildning för all personal.
- Normkritiskt arbete.

Verksamheten ska under år 2019 engagera *minst* 400 deltagare.

12**Uppdrag - Återrapporera eventuella åtgärder efter Revision av föreningar 2019(KOF/2019:165)****Förslag till beslut**

Kultur- och fritidsnämnden godkänner kultur- och fritidsförvaltningens återrapporering av revision 2019.

Sammanfattning

Förvaltningen har, efter godkännande av revisionsrapporten i nämnden den 3 september 2019, följt upp med de föreningar där brister/avvikelser har noterats. Den samlade bedömningen utifrån revisionsrapporten och uppföljningsmötena är att samtliga föreningar uppvisat ett i huvudsak godtagbart underlag vilket gör dem bidragsberättigade. Föreningarna har även på ett tillfredställande sätt åtgärdat de brister och avvikelser som identifierats under granskningen.

Enligt kultur- och fritidsnämndens beslut i december 2018 (KOF/2018:191) genomfördes en revision av följande föreningar och studieförbund under 2019:

- Kopternas kulturförening
- Tullinge Triangelpojkar Fotbollsklubb
- ViGör

- Ibn Rushd Stockholm-Uppsala Studieförbund

- REI Kamportsförening
- Assyriska Kulturföreningen i Botkyrka kommun

Assyriska kulturföreningen i Botkyrka och REI Kamportsförening granskades 2019 efter redan genomförd granskning året innan. Detta som en åtgärd med anledning av omfattande brister under granskningen 2018.

2019-11-29

Dnr KOF/2019:165

Ärendet har beretts i Föreningsrådet.

2019-11-15

Dnr KOF/2019:165

Referens
Yasmine Nechma

Mottagare
Kultur- och fritidsnämnden

Återrapportering och beslut för revision 2019

Förslag till beslut

Kultur- och fritidsnämnden godkänner kultur- och fritidsförvaltningens återrapportering av revision 2019.

Sammanfattning

Förvaltningen har, efter godkännande av revisionsrapporten i nämnden den 3 september 2019, följt upp med de föreningar där brister/avvikelser har noterats. Den samlade bedömningen utifrån revisionsrapporten och uppföljningsmötena är att samtliga föreningar uppvisat ett i huvudsak godtagbart underlag vilket gör dem bidragsberättigade. Föreningarna har även på ett tillfredställande sätt åtgärdat de brister och avvikelser som identifierats under granskningen.

Enligt kultur- och fritidsnämndens beslut i december 2018 (KOF/2018:191) genomfördes en revision av följande föreningar och studieförbund under 2019:

- Kopternas kulturförening
- Tullinge Triangelpojkar Fotbollsklubb
- ViGör

- Ibn Rushd Stockholm-Uppsala Studieförbund

- REI Kampsportsförening
- Assyriska Kulturföreningen i Botkyrka kommun

Assyriska kulturföreningen i Botkyrka och REI Kampsportsförening granskades 2019 efter redan genomförd granskning året innan. Detta som en åtgärd med anledning av omfattande brister under granskningen 2018.

Ärendet har beretts i Föreningsrådet.

2019-11-15

Dnr KOF/2019:165

Beskrivning av ärendet

Enligt beslut i kultur- och fritidsnämnden (KOF/2018:191) har en revision på fem föreningar och ett studieförbund genomförts under 2019 för att granska verksamhetsåret 2018. I rapporten framkom att alla granskade föreningarna och studieförbundet på ett i huvudsak tillfredställande sätt kunnat redovisa hur erhållet bidrag har nyttjats. Brister/avvikelser noterades i olika grad och omfattning.

Inför kultur- och fritidsnämndens godkännande av rapporten bjöds samtliga föreningar och studieförbundet in till uppföljningsmöte tillsammans med PwC. Mötena hölls för att föreningarna och studieförbundet skulle kunna bemöta de brister som granskningen påvisat. Samtliga föreningar och studieförbundet närvarade vid inbokade uppföljningsmöten. Brister/avvikelser noterades hos följande föreningar:

- Kopternas kulturförening
- Tullinge Triangelpojkar Fotbollsklubb
- ViGör
- REI Kamportsförening
- Assyriska Kulturföreningen i Botkyrka

För Ibn Rushd Studieförbund noterades ingen väsentlig avvikelse inom ramen för granskningen.

För att följa upp åtgärderna som föreslogs har förvaltningen efter godkännande av revisionsrapporten i nämnden den 3 september 2019 hållit ytterligare uppföljningsmöten med föreningarna där brister/avvikelser noterades. Samtliga föreningar har på ett tillfredställande sätt åtgärdat de brister och avvikelser som identifierats under granskningen. Bedömningen därefter är att samtliga föreningar och studieförbundet är bidragsberättigade.

Återrapportering

Nedan listas föreningarnas tidigare identifierade avvikelser tillsammans med förvaltningens återrapportering av eventuella åtgärder som framgått efter uppföljningarna som gjorts.

Organisation	Avvikelser
Ibn Rushd Stockholm-Uppsala Studieförbund	Ingen väsentlig avvikelse för studieförbundet inom ramen för granskningen.

2019-11-15

Dnr KOF/2019:165

Förvaltningens återrapportering: Ibn Rushd studieförbund stödjer fyra föreningar i kommunen. I rapporten framgår att samtliga föreningar har stadgar som är förenliga med kommunens krav. Vidare har de fyra föreningarna egna lokaler inom Botkyrka kommun för att bedriva verksamhet. Förvaltningen blev i sin tur uppmärksam på att en av dessa fyra föreningar inte finns i Botkyrka kommuns föreningsregister och ska således inleda en dialog med denna.	
Kopternas Kulturförening	<ul style="list-style-type: none">- Bokföringsunderlaget uppfyllde inte till fullo de grundläggande kraven vad avser kronologi och systematik. Verifikationer saknades i bokslutspärm.- Enligt tidigare medlemsregister bor samtliga medlemmar i Botkyrka kommun. Dock visade ett stickprov att ett antal av dessa inte var bokförda i kommunen.
Förvaltningens återrapportering: Förvaltningen har träffat föreningen för att följa upp att åtgärder gjorts. Efter uppföljningsmöte bedömer vi att föreningen är bidragsberättigad. Föreningen har implementerat efterfrågad kronologi och systematik i bokföringsunderlaget. Vidare har föreningen infört ett system och uppdaterat sitt medlemsregister så att det överensstämmer med våra krav.	
Tullinge Triangelpojkar Fotbollsklubb	<ul style="list-style-type: none">- Bokföring var inte tydlig och saknar kompletterande förklaringar.- Medlemsregister saknade information om bokföringsadress.
Förvaltningens återrapportering: Efter förvaltningens uppföljning av åtgärder är bedömningen att Tullinge Triangelpojkar är bidragsberättigad. Den brist som tidigare identifierades i medlemsregistret berodde på ett felaktigt utfört utdrag från verksamhetssystemet. Medlemsregistret och föreningens rutin för uppföljning av medlemmar är således i enlighet med våra krav. Vidare uppfyller föreningen idag kraven kring systematik och kronologi i bokföreningen.	
ViGör	<ul style="list-style-type: none">- Medlemsregister saknade systematik för att kunna säkerställa att 51% av medlemmarna är bosatta i Botkyrka kommun.- Ett antal transaktioner saknade faktura- eller kvittounderlag.

2019-11-15

Dnr KOF/2019:165

Förvaltningens återrapportering: Efter uppföljning av åtgärder gör förvaltningen bedömningen att ViGör är bidragsberättigad. Föreningen har från och med årsskiftet använt sig av en redovisningskonsult och i sin tur fått koll på faktura- och kvittounderlag. Vidare har föreningen infört ett system och uppdaterat sitt medlemsregister så att det överensstämmer med våra krav.	
REI Kampsport Botkyrka	<ul style="list-style-type: none">- Ett antal transaktioner i bokföringsunderlaget saknade faktura- eller kvittounderlag.- Vissa representationsutlägg saknade tydlig koppling till föreningens verksamhet.- Fakturor för lokalkostnader ställda till MA Concept HB.
Förvaltningens återrapportering: Föreningen genomgick revision 2019 som en åtgärd efter identifierade brister under revision 2018. Då föregående revision färdigställdes sent under 2018 så gick det inte att fånga upp samtliga åtgärder som föreningen sedan föregående revision infört. Förvaltningen har vidare följt upp dessa åtgärder. Föreningen har anlitat en redovisningsbyrå som stöttar föreningen i att skapa en systematik och kronologi i bokföringsunderlaget. Ett system för utlägg har i sin tur införts. Föreningen har även börjat arbeta i Sportadmin som är ett verktyg för uppföljning, fakturering och medlemsregister. Detta har skapat en förutsättning för strukturen som föreningen vid första revisionen saknade. Företaget MA Concept HB är en förutsättning för att föreningen ska kunna bedriva verksamhet i sina lokaler. Företaget fungerar enbart som en mellanhand för hyreskostnader då hyresvärd kräver momspliktig aktör. Förvaltningen godkänner anledningen och bedömer att föreningen är bidragsberättigad utan vidare åtgärder.	
Assyriska kulturföreningen i Botkyrka	<ul style="list-style-type: none">- Brister gällande medlemsregister.- Bokföringsunderlag uppfyllde inte fullt de grundläggande kraven avseende kronologi och systematik. Saknade dessutom kvitton/fakturor för ett antal transaktioner.- Fakturor i bokslutspärm som är ställda till föreningens styrelsemedlemmar har identifierats.

2019-11-15

Dnr KOF/2019:165

Förvaltningens återrapportering:

Föreningen, som genomgick revision även under 2018, har vidtagit åtgärder i dem brister som då ansågs omfattande. Exempelvis är inte det assistansbolag där en medlem i föreningen är bolagsman längre hyresgäst i föreningens lokaler.

Förvaltningen har följt upp de brister som kvarstod vid årets revision och anser att föreningen är bidragsberättigad. Åtgärder har implementerats för samtliga punkter. Föreningen har infört ett internt system för medlemsregister. De har även uppdaterat medlemsregistret så att det överensstämmer med våra krav. Föreningen har vidare beslutat att anlita en redovisningsbyrå som ska stötta dem för att införa den systematik och kronologi i bokföringsunderlaget som tidigare saknats. En rutin med utläggsblankett har införts för att på ett korrekt sätt hantera inköp och fakturor som ställs mot styrelsemedlemmar.

Anja Dahlstedt
Kultur- och fritidsdirektör

Linus Söderling
Verksamhetschef
Bad, Idrott och Motion

Expedieras till
Berörda föreningar

13

Beslut om tillfälligt bidrag till Studiefremjandets oppna fritidsverksamhet i Stovretsskolan(KOF/2019:176)

Forslag till beslut

Kultur- och fritidsnamnden beviljar Studiefremjandets oppna fritidsverksamhet i Stovretsskolan tillfalligt bidrag om 150 000kr.

Sammanfattning

Studiefremjandet driver oppna fritidsverksamheten Musikhuset Lagret i Stovreten pa uppdrag av kultur- och fritidsforvaltningen. Flytten av verksamheten till Stovretsskolan begransar Musikhuset Lagrets mojlighet att fortsatta bedriva sin musikinriktning. Kultur- och fritidsforvaltningen foreslar darfor att Studiefremjandet beviljas 150 000kr i syfte att anpassa rummet i den nya lokalen for musikverksamhet.

2019-11-12

Dnr KOF/2019:176

Referens
Vivianne ColyMottagare
Kultur- och fritidsnämnden

Beslut om tillfälligt bidrag till Studieförbundets öppna fritidsverksamhet i Storstretsskolan

Förslag till beslut

Kultur- och fritidsnämnden beviljar Studieförbundets öppna fritidsverksamhet i Storstretsskolan tillfälligt bidrag om 150 000kr.

Sammanfattning

Studieförbundet driver öppna fritidsverksamheten Musikhuset Lagret i Storstreten på uppdrag av kultur- och fritidsförvaltningen. Flytten av verksamheten till Storstretsskolan begränsar Musikhuset Lagrets möjlighet att fortsätta bedriva sin musikinriktning. Kultur- och fritidsförvaltningen föreslår därför att Studieförbundet beviljas 150 000kr i syfte att anpassa rummet i den nya lokalen för musikverksamhet.

Ärendet

På uppdrag av kultur- och fritidsförvaltningen bedriver Studieförbundet verksamheten Musikhuset Lagret, en öppen fritidsverksamhet för barn och unga 10–16 år i Storstreten. Musikhuset Lagret har länge haft en uppskattad och framgångsrik musikinriktning på sin verksamhet som bedrivits i en lokal intill Storstretstorget med utrymme för ett antal replokaler och musikstudios.

Tidigare i år fattade kommunen ett beslut om att flytta Musikhuset Lagrets verksamhet till närliggande Storstretsskolan. Lagrets nya lokaler i skolan har är mindre och begränsar möjligheterna att ha musikverksamhet i den omfattning som verksamheten tidigare har kunnat erbjuda. I de nya lokalerna finns ett rum som verksamheten skulle kunna använda för rep eller musikproduktion.

Kultur- och fritidsförvaltningen vill möjliggöra för Musikhuset Lagret att behålla sin profil och fortsatt kunna erbjuda musikverksamhet för målgruppen inom den öppna fritidsverksamheten. Förvaltningen föreslår därför att Studieförbundet beviljas 150 000kr i syfte att anpassa rummet i den nya lokalen för musikverksamhet.

2019-11-12

Dnr KOF/2019:176

Anja Dahlstedt
Kultur- och fritidsdirektör

Ida Burén
Verksamhetschef
Kultur och ung fritid

Expedieras till
Studieförbundet Stockholms län

14

Anmälningsärenden (KOF/2019:1)

Förslag till beslut

Kultur- och fritidsnämnden har tagit del av informationen.

Ärenden

Följande ärenden har anmälts till nämnden:

§ 119 KF 2019-09-26 Hågelbyparken som historiskt turistcentrum (SD),
KS2015120

§ 120 KF 2019-09-26 Svar på medborgarförslag – Gör området kring
Tumba idrottshus till en rökfri zon, KS2014766

§ 122 KF 2019-09-26 Svar på medborgarförslag – Inrätta ett Ericsson-
museum i Hågelby, KS2015384

§ 133 KF 2019-10-24 Delårsrapport 2 2019 – Kommunen, KS2019498

§ 198 KS 2019-10-25 (1) Internkontrollplan 2020 – Kommunstyrelsens
övergripande ansvar, KS2019518

§ 197 KS 2019-10-25 Risk- och sårbarhetsanalys Botkyrka kommun,
KS2019671

Statusredovisning av Kulturstöd 2019

§ 119

Svar på motion - Hågelbyparken som historiskt turistcentrum (SD) (KS/2015:120)

Beslut

Kommunfullmäktige avslår motionen.

Reservation

Samtliga ledamöter för Sverigedemokraterna reserverar sig mot beslutet till förmån för eget förslag.

Sammanfattning

Östen Granberg (SD), Sebastian Lindqvist (SD), Robert Stenkvist (SD) och Helén Spaak (SD) har till kommunfullmäktige 2015-03-26, § 48, inkommit med motionen "Hågelbyparken som historiskt turistcentrum". Motionärerna anför att Botkyrka kommun har ett flertal fornnordiska platser som är av riksintresse. Dessa bör därför hanteras på ett varsamt sätt för framtida generationer. De anser därför att Hågelbyparken kan användas som en central plats för att bygga ett fornnordiskt turistcentrum i Botkyrka. Vidare anför motionärerna att kommunen bör göra en renovering av järnåldersbyn, då järnåldersbyn är i dåligt skick.

Motionärerna föreslår att kommunfullmäktige beslutar att: Kommunen utreder möjligheterna att göra Hågelbyparken till ett historiskt turistcentrum och att Järnåldersbyn renoveras.

Ärendet har remitterats till kultur- och fritidsnämnden och Hågelbyparken AB för yttrande.

2019-09-26

Dnr KS/2015:120

Kultur- och fritidsnämnden har, 2010, godkänt intentionen att skapa ett hi-storiskt center i Hågelby, i enlighet med rapporten "Alla tiders Botkyrka" samt hänvisar nämnden till den idé- och markanvisningstävling som genom-förts i sitt yttrande. Utifrån dessa grunder avstyrker kultur- och fritidsnämnden motionärernas förslag.

Hågelbyparken AB skriver i sitt yttrande att de nyligen erhållit ett uppdrag om att sammanställa de framtida idéer om hur Hågelbyparken, organiskt, skulle kunna utvecklas med utgångspunkt i den vision som tidigare fastlagts. Denna omfattar inte att omvandla parken till ett historiskt centrum för turis-ter. Med anledning av detta föreslår Hågelbyparken AB att kommunfull-mäktige avstyrker ärendet.

Kommunledningsförvaltningen redogör för ärendet i tjänsteskrivelse 2019-08-21.

Kultur- och fritidsnämnden behandlade ärendet 2015-06-15, § 59.

Kultur- och fritidsförvaltningen redogör för ärendet i tjänsteskrivelse 2015-05-21.

Hågelbyparken AB redogör för ärendet i tjänsteskrivelse 2019-05-25.

I debatten yttrar sig Östen Granberg (SD), Inger Ros (S), Anne Rosensvärd (SD) och Robert Stenkvist (SD).

Yrkanden

Inger Ros (S) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrel-sens förslag att avslå motionen.

Östen Granberg (SD) och Anne Rosensvärd (SD) föreslår att kommunfull-mäktige bifaller motionen.

Propositionsordning

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att kommunfullmäk-tige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Expedieras till:

2019-09-26

Dnr KS/2015:120

Kultur- och fritidsnämnden (för kännedom)
Hågelbyparken AB (för kännedom)

§ 120**Svar på medborgarförslag - Gör området runt Tumba idrottshus till en rökfri zon (KS/2014:766)****Beslut**

Kommunfullmäktige anser medborgarförslaget besvarat.

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har 2019-09-02 § 139 lämnat ett förslag till beslut.

Mikael Lundström väckte 2015-01-12 medborgarförslaget om att göra om-rådet runt Tumba idrottshus till en rökfri zon.

Medborgarförslaget har remitterats till kommunledningsförvaltningen och kultur- och fritidsnämnden.

Tobakslagen (1993:581) förbjuder idag rökning i vissa offentliga miljöer, exempelvis skolgårdar, samt i lokaler dit allmänheten har tillträde. Lagen ger inget stöd för att lokalt utfärda rökförbud utomhus. Däremot finns det möjligheter att införa frivilligt rökfria miljöer genom vädjan om rökfritt, så kallade trivselregler, i form av exempelvis skyltning.

Folkhälsokommittén ställer sig positivt till att området runt Tumba idrottshus skyltas som en frivilligt rökfri zon. Ur folkhälsoperspektiv finns det flera motiveringar som stödjer detta. Bland annat bör tillträdet till offentliga miljöer och lokaler vara tillgängligt för alla. Ingen bör ofrivilligt utsättas för skadlig tobaksrök framförallt inte barn och exempelvis astmatiker. Runt idrottshuset rör sig många barn och unga. En rökfri social

2019-09-26

Dnr KS/2014:766

närmiljö ger signaler att rökning inte är normen, vilket minskar lockelsen för unga att själv börja röka.

Kommunledningsförvaltningen redogör för ärendet i tjänsteskrivelse 2015-08-21.

Kultur- och fritidsförvaltningen redogör för ärendet i tjänsteskrivelse 2015-08-31.

I ärendet yttrar sig Ebba Östlin (S)

Propositionsordning

Ordföranden konstaterar att det finns ett förslag till beslut och det är kommunstyrelsens förslag. Ordföranden finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Expedieras till:
Förslagsställaren
Kultur- och fritidsnämnden (för kännedom)

§ 122**Svar på medborgarförslag - Inrätta ett Ericsson-museum i Hågelby (KS/2015:384)****Beslut**

Kommunfullmäktige avslår medborgarförslaget.

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har 2019-09-02 § 141 lämnat ett förslag till beslut.

Stig Sandström har vid kommunfullmäktiges sammanträde 2015-05-28, § 93, lämnat förslaget: Inrätta ett Ericsson-museum i Hågelby.

Ärendet har remitterats till kultur- och fritidsnämnden och Hågelbyparken AB.

Hågelbyparken anför i sitt yttrande att det i parken saknas lediga lokaler för att upprätta ett museum samt att ett sådant bör omfatta hela L-M:s verk-samma tid i Botkyrka. För att detta ska bli verklighet behöver man ta ett större grepp över frågan.

Idag existerar ett befintligt minnesrum över L-M Ericsson på Tekniska mu-seet i Stockholm.

Hågelby gård var L-M:s privatbostad under hans sista 10 levnadsår och långt efter att han lämnat företaget som nu går under namnet Ericsson. Innan L-M uppförde Hågelby gård var han verksam i Alby. Ska man uppföra ett museum efter L-M Ericsson bör det även omfatta tiden i Alby och med stöd av såväl efterlevande, intresseförening som företaget Ericsson.

2019-09-26

Dnr KS/2015:384

Kultur- och fritidsnämnden avstyrker förslaget och hänvisar i sitt yttrande till utfallet av den idé- och markanvisningstävling som genomfördes 2015. Efter genomförd anvisningstävling har ett visionsarbete för Hågelbyparken initierats, visionen ligger inte i linje med det förslag som medborgaren läm-nat.

Kommunledningsförvaltningen redogör för ärendet i tjänsteskrivelse 2019-08-22.

Kultur- och fritidsnämnden behandlade ärendet 2015-09-28, § 76.

Kultur- och fritidsförvaltningen redogör för ärendet i tjänsteskrivelse 2015-08-31.

Hågelbyparken AB redogör för ärendet i tjänsteskrivelse 2019-05-25.

Motivering

Mittenmajoriteten håller med om att L-M Ericssons tid i Botkyrka är spän-nande, men det finns idag inte möjlighet att inrätta den typ av museum på Hågelby, som förslagsställaren föreslår. Varken när det kommer till lokaler på Hågelby eller Alby, där han också haft kopplingar.

I debatten yttrar sig Inger Ros (S) och Robert Stenkvist (SD).

Yrkande

Inger Ros (S) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag att avslå medborgarförslaget.

Propositionsordning

Ordföranden konstaterar att det finns ett förslag till beslut och det är kommunstyrelsens förslag. Ordföranden finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Expedieras till:
Förslagsställaren
Kultur- och fritidsnämnden (för kännedom)
Hågelbyparken AB (för kännedom)

2019-09-26

Dnr KS/2015:384

§ 133**Delårsrapport 2 2019 - Kommunen (KS/2019:498)****Beslut**

1. Kommunfullmäktige har behandlat delårsrapport 2 för perioden januari – augusti 2019 enligt 8 kapitlet 20 a § kommunallagen.
2. Kommunfullmäktige beslutar att rätta en felskriven summa för den totala låneramen i mål och budgetbeslutet för 2019. I enlighet med fastslagna låneramar korrigeras summan från 4483 miljoner kronor till 4843 miljoner kronor för Botkyrka kommun inklusive bolag.
3. Kommunfullmäktige beslutar att inte medge kultur- och fritidsnämnden kompensation med 0,4 miljoner kronor för anläggningsbidrag till Tumba tennisklubb.
4. Kommunfullmäktige beslutar att omfördela 2,7 miljoner kronor från arbetsmarknads- och vuxenutbildningsnämndens budget till kommunfullmäktiges/kommunstyrelsens medel till förfogande. Korrigeringen görs med anledning av att nämndens lokalkostnader är lägre än den omfördelning som skedde till följd av införandet av den nya internhyresmodellen i Mål och budget 2019 med flerårsplan 2020 – 2022.
5. Kommunfullmäktige beslutar medge kultur- och fritidsnämnden 1,4 miljoner kronor i utökad investeringsram för projektet Botkyrka skyttecenter (Hacksjö skjutbana) för investeringar i ny brunn och

2019-10-24

Dnr KS/2019:498

VA-ledningar. Anslaget finansieras genom ökad upplåning.

6. Kommunfullmäktige beslutar att tekniska nämnden i samverkan med utbildningsnämnden får i uppdrag att utreda ny inriktning för projektet Björkhaga skola. Den nya inriktningen ska inrymma drygt 600 elever.

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har 2019-10-07 § 162 lämnat ett förslag till beslut.

Delårsrapport 2 2019 har upprättats utifrån inlämnade delårsrapporter från respektive förvaltning samt av kommunledningsförvaltningen genomförd övergripande uppföljning och analys.

Det ekonomiska resultatet för perioden är positivt med 233,8 miljoner kro-nor. Vid motsvarande period förra året var resultatet positivt med 173 miljo-ner kronor.

Nämndernas nettokostnader uppgår till 3 525,6 miljoner kronor och motsva-rar en ökning med 2,8 procent jämfört med motsvarande period förra året.

Skatter och generella statsbidragsintäkter inklusive utjämning har ökat med 128 miljoner kronor och motsvarar en ökning på 3,7 procent jämfört med motsvarande period förra året.

Nettoinvesteringarna uppgår till 428 miljoner kronor och ligger därmed 135 miljoner kronor högre jämfört med motsvarande tid förra året.

Nämnderna har i sina delårsrapporter följt upp nämndens egna mål och mål-satta mått. Uppföljningen av de målsatta mått som kommunfullmäktige an-tagit för att följa utvecklingen är till stor del sådana mått som besvaras ge-nom brukar-, medborgar- och medarbetarundersökningar. Dessa undersök-ningar är inte genomförda eller färdigställda vid denna tid på året.

2019-10-24

Dnr KS/2019:498

Prognosen för 2019 pekar i dagsläget mot ett positivt resultat på 65,7 mil-joner kronor. Efter balanskravsavstämningen uppgår resultatet till 38,5 mil-joner kronor.

Nämndernas prognoser för helåret 2019 innebär ett överskridande av budget med totalt 22,0 miljoner kronor. De gemensamma kostnaderna beräknas ge ett överskott på 32,8 miljoner kronor.

Kommunledningsförvaltningen bedömer att skatteintäkterna inklusive skatteutjämning kommer att överstiga budget med 24 miljoner kronor.

I nämndernas investeringsprognoser bedöms investeringstakten öka betydligt under året och uppgå till 880 miljoner kronor för hela 2019. I förhållande till förra årets investeringsnivå innebär det en kraftig ökning.

Baserat på prognosen kring investeringsutvecklingen bedömer vi att kommunens egen upplåning kommer att öka med cirka 700 miljoner kronor under 2019.

Kommunledningsförvaltningen redogör för ärendet i tjänsteskrivelse 2019-09-24.

I ärendet yttrar sig Gabriel Melki (S).

Yrkanden

Gabriel Melki (S) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Propositionsordning

Ordföranden konstaterar att det finns ett förslag till beslut och det är kommunstyrelsens förslag. Ordföranden finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Expedieras till:

Samtliga nämnder och förvaltningar

§ 198

Internkontrollplan 2020 - Kommunstyrelsens övergripande ansvar (KS/2019:518)

Beslut

1. Kommunstyrelsen godkänner upprättad internkontrollplan 2020 för kommunstyrelsens övergripande ansvar.
2. Kommunstyrelsen uppmanar respektive nämnd att ta in samtliga åtta kontrollmoment i nämndens internkontrollplan.

Sammanfattning

Syftet med intern kontroll är att säkra en effektiv förvaltning och undgå allvarliga fel och skador.

Nämnderna ansvarar inom sina respektive verksamhetsområden för att utforma och organisera den interna kontrollen och finna effektiva system för uppföljning. Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för att se till att det finns en god intern kontroll i kommunen.

Kommunledningsförvaltningen har för 2020 upprättat ett förslag till internkontrollplan. Som grund för internkontrollplanen har risk- och väsentlighetsanalyser gjorts som ligger till grund för vilka områden som ska granskas särskilt under 2020.

Planen tar upp kommunövergripande områden och kontrollmoment som en del av kommunstyrelsens uppsiktsansvar. Totalt ingår åtta kontrollmoment. Jämfört med 2019 års plan har sex kontrollmoment tagits bort i internkontrollplanen och ett har tillkommit. De borttagna kontrollmomenten avser informationssäkerhet, betalkortshantering, löneprocessen, statsbidrag, chefsintroduktion och personuppgiftsförteckning. Kontrollmomenten avseende informationssäkerhet, betalkortshantering, statsbidrag och personuppgiftsförteckning bedöms alla fungera så pass bra att de inte längre behöver vara med i den kommunövergripande internkontrollplanen. Kontrollmomentet avseende löneprocessen fungerar alltjämt bristfälligt,

2019-10-25

Dnr KS/2019:518

men på grund av införande av ett nytt system under 2020 är det osäkert vilken statistik som kommer gå att få ut. Av den anledningen utelämnas det kontrollmomentet 2020. Kontrollmomentet avseende chefsintroduktion har visat sig vara svårt att mäta på ett bra sätt och har prioriterats bort till förmån för andra kontrollmoment som bedöms mer angelägna. Dessutom kommer en fråga avseende huruvida man har fått en introduktion läggas till i medarbetarundersökningen.

Det nya kontrollmomentet avser för sent betalda leverantörsfakturor. Kontrollmomentet avseende arbetsmiljö har helt ändrat kontrollmetod och inriktning medan kontrollmetoden för kontrollmomentet rehabilitering har justerats något.

Av dessa åtta kontrollmoment utförs två av respektive förvaltning och sex av kommunledningsförvaltningen. De kontroller som utförs av kommunledningsförvaltningen rapporteras löpande till respektive förvaltning efter det att granskning utförts, dock senast 31 oktober.

Kommunledningsförvaltningen uppmanar respektive förvaltning att föreslå sin nämnd att ta in samtliga kontrollmoment i nämndens internkontrollplan. Föreslagna kontroller är kontroller utöver nämndernas egna risk- och väsentlighetsbedömda kontrollmoment.

Kommunledningsförvaltningen redogör för ärendet i tjänsteskrivelse 2019-09-23.

Propositionsordning

Ordföranden konstaterar att det finns ett förslag till beslut och det är ordförandeförslaget. Ordföranden finner att kommunstyrelsen beslutar enligt ordförandeförslaget.

Expedieras till:
Samtliga förvaltningar och nämnder
Botkyrka kommuns styrdokument

§ 197**Risk- och sårbarhetsanalys för Botkyrka kommun
(KS/2019:671)****Beslut**

1. Kommunstyrelsen godkänner sammanställd risk- och sårbarhetsanalys för mandatperioden 2018-2022.
2. Kommunstyrelsen uppdrar åt kommunledningsförvaltningen att återkomma med en redovisning av förvaltningarnas åtgärdsplaner till kommunstyrelsen.

Sammanfattning

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) föreskriver följande med stöd av 12 § förordningen (2006:637) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap. Vissa myndigheter och Sveriges samtliga kommuner ska senast 31 oktober under det första kalenderåret efter ordinarie val till kommunfullmäktige ställa samman och rapportera resultatet av sitt arbete med risk- och sårbarhetsanalys enligt följande uppställning:

- Beskrivning av kommunen och dess geografiska område.
- Beskrivning av arbetsprocess och metod.
- Identifierad samhällsviktig verksamhet inom kommunens geografiska område.
- Identifierade kritiska beroenden för kommunens samhällsviktiga verksamhet.
- Identifierade och analyserade risker för kommunen och kommunens geografiska område.
- Beskrivning av identifierade sårbarheter och brister i krisberedskap inom kommunen och dess geografiska område.
- Behov av åtgärder med anledning av risk- och sårbarhetsanalysens resultat.

2019-10-25

Dnr KS/2019:671

Vad genomförd RSA bidrar till

- bidrar till beslutsunderlag för beslutsfattare och verksamhetsansvariga,
- underlag för kommunikation om samhällets risker till allmänheten och anställda
- underlag för samhällsplanering.

Utöver det bidrar de till samlade regionala lägesbilder och en nationell bild av samhällets förmåga i den årliga Nationella risk- och förmågebedömningen (NRFB). Den ligger i sin tur till grund för den strategiska inriktningen för krisberedskap och civilt försvar, hur medel i anslag 2:4 Krisberedskap ska användas samt inriktning för övning och utbildning.

Regelbunden uppföljning och återrapportering

Kommunen ska regelbundet följa upp sin risk- och sårbarhetsanalys och med utgångspunkt i denna bedöma sin generella krisberedskap. Uppföljningen och bedömningen ska rapporteras till länsstyrelsen senast den 15 februari året efter vart och ett av mandatperiodens fyra år.

Genomförd RSA i Botkyrka kommun

Botkyrka kommun har under 2019 haft som ambition att ta ett omtag kring arbetet med risk- och sårbarhetsanalyser. En ny arbetsmetod har praktiserats och arbete drivs för att strukturera och kontinuerligt arbeta vidare utifrån identifierade åtgärder och säkerställa en kontinuerlig uppföljning.

Enheten för trygghet och säkerhet vid kommunledningsförvaltningen har lett och samordnat arbetet. Utöver den kommunövergripande sammanställningen har respektive förvaltning tilldelats en egen sammanställning över förslag på verksamhetsnära åtgärder. Samtliga förvaltningsdirektörer har i uppdrag att innan årsskiftet delge säkerhetschef en åtgärdsplan inklusive prioritering mellan föreslagna åtgärder. Detta för att enheten för trygghet och säkerhet, utöver samlad bild av kommunens sårbarheter, ska ha en samlad bild av kommunens beredskap och plan för densamma.

Yrkande

Kia Hjelte (M) yrkar på ett tillägg av ordförandeförslaget. Tillägget avser att: Kommunstyrelsen uppdrar åt kommunledningsförvaltningen att återkomma med en redovisning av förvaltningarnas åtgärdsplaner till kommunstyrelsen.

2019-10-25

Dnr KS/2019:671

Propositionsordning

Först ställer ordföranden Kia Hjertes (M) tilläggsyrkande mot avslag och finner att kommunstyrelsen bifaller tilläggsyrkandet.

Därefter konstaterar ordföranden att det finns ett förslag till beslut och det är det reviderade ordförandeförslaget. Ordföranden finner att kommunstyrelsen beslutar enligt det reviderade ordförandeförslaget.

Särskilt yttrande

Martin Ingot (SD) lämnar ett särskilt yttrande, bilaga.

Expedieras till:
Samtliga nämnder
Samtliga förvaltningsdirektörer

15**Delegationsbeslut (KOF/2019:2)**

Kultur- och fritidsnämnden har tagit del av delegationsbesluten.

Ärendet

Kultur- och fritidsnämnden har överlåtit sin beslutanderätt till ordförande och tjänsteman enligt kultur- och fritidsnämndens delegationsordning. Beslut som fattats med stöd av delegering ska anmälas till nämnden.

Följande beslut har fattats med stöd av delegering:

Kultur- och fritidsnämndens ordförande

Beslut om antagande av ”Riktlinjer idéburet offentligt partnerskap”. Kultur- och fritidsnämndens ordförande har beslutat att riktlinjerna och handledningen antas som stöd i verksamheten utan justeringar. Beslutet fattat av kultur- och fritidsnämndens ordförande 2019-11-14.

Verksamhetschef

Beslut att ansöka om bidrag hos Kulturrådet för insatser att pröva och utveckla metoder för att nå nya målgrupper av barn och unga i socioekonomiskt utsatta områden. Beslutet fattat av verksamhetschef Ida Burén 2019-09-24.

Beslut om tillfällig stängning av Alby bibliotek. Den 25, 27-28 september och 2-10 oktober hölls Alby bibliotek stängt pga skadedjur. Beslutet fattat av verksamhetschef Marie Johansen 2019-09-25.

Beslut om ändrade öppettider för Tumba bibliotek den 14 oktober 2019 pga fortbildning för personalen. Beslutet fattat av verksamhetschef Marie Johansen 2019-10-02.

2019-11-28

Dnr KOF/2019:2

Beslut om att bevilja stöd från Kreativa fonden om 45 000 kronor till föreningen MegaDream Theatre för projektet ”Vilse i klimatet”. Beslutet fattat av verksamhetschef Ida Burén 2019-10-03.

Beslut om att bevilja stöd från Kreativa fonden om 30 000 kronor till föreningen Klotterköket för projektet ”Höstlovsverksamhet på Mångkulturellt centrum”. Beslutet fattat av verksamhetschef Ida Burén 2019-10-03.

Beslut om att bevilja stöd från Kreativa fonden om 60 000 kronor till föreningen Tidskriften Mana för projektet ”Bilderna som antirasistisk handling – ett utforskande av rasism och antirasistiskt motstånd inom visuell kultur”. Beslutet fattat av verksamhetschef Ida Burén 2019-10-03.

Beslut om att bevilja stöd från Kreativa fonden om 25 000 kronor till föreningen Botkyrka kvinnoresurscenter för projektet ”Hela Botkyrka sjunger”. Beslutet fattat av verksamhetschef Ida Burén 2019-10-03.

Beslut om att bevilja stöd från Kreativa fonden om 19 000 kronor till föreningen Sillviks vänner för projektet ”Julmarknad på Sillvik”. Beslutet fattat av verksamhetschef Ida Burén 2019-10-03.

Beslut om att bevilja Evenemangsbidrag om 57 000 kronor till Spear IF för evenemanget ”Höstlovs-skul”. Beslutet fattat av verksamhetschef Ida Burén 2019-10-11.

Beslut om att bevilja stöd från Drömdeg om 5 000 kronor till Iren Rahman för projektet ”Bort och hem igen”. Beslutet fattat av verksamhetschef Ida Burén 2019-10-21.

Beslut om att bevilja stöd från Kreativa fonden om 10 000 kronor till Jessica Segerberg för projektet ”Tumba till Tromsö”. Beslutet fattat av verksamhetschef Ida Burén 2019-10-21.

Beslut om att bevilja medlemsbidrag till ungdomsföreningar om 6 667 kronor till Tjejverkets kultur och ungdomsförening. Beslutet fattat av verksamhetschef Linus Söderling 2019-10-21.

Fördelning av anläggningsstöd 2020. Beslutet fattat av verksamhetschef Linus Söderling 2019-10-31.

Fördelning av aktivitetsbidrag till scoutkårer HT 2019. Beslutet fattat av verksamhetschef Linus Söderling 2019-10-31.

2019-11-28

Dnr KOF/2019:2

Fördelning av aktivitetsbidrag till idrottsföreningar HT 2019. Beslutet fattat av verksamhetschef Linus Söderling 2019-10-31.

Beslut om bidrag till organiserad spontanidrott för verksamhetsåret 2020. Beslutet fattat av verksamhetschef Linus Söderling 2019-10-31.

Beslut om bidrag till konstnärliga föreningar för verksamhetsåret 2020. Beslutet fattat av verksamhetschef Linus Söderling 2019-10-31.

Beslut om bidrag till intresseorganisationer för verksamhetsåret 2020. Beslutet fattat av verksamhetschef Linus Söderling 2019-10-31.

Beslut om ändrade öppettider för Konst och bibliotek november-december 2019. Pga en enhetsdag 8 november var Alby bibliotek stängt. Fittja bibliotek hölls stängt 13 november pga gemensam förvaltningsdag för kultur- och fritidsförvaltningen. 2 november hölls Alby bibliotek stängt pga fortbildningsdag. Botkyrka konsthall var stängt kl. 12-15 den 3 december pga jullunch. Beslutet fattat av verksamhetschef Marie Johansen 2019-11-01.

Beslut om att bevilja Evenemangsbidrag om 10 000 kronor till Pakistan Cultural Society för evenemanget "Kulturkväll". Beslutet fattat av verksamhetschef Ida Burén 2019-11-04.

Beslut om extrabidrag om 10 000 kronor till Hågelby 4H. Beslutet fattat av verksamhetschef Linus Söderling 2019-11-20.

Beslut om att bevilja Evenemangsbidrag om 21 000 kronor till Fittja föreningsråd för evenemanget "Julmarknad i Fittja". Beslutet fattat av verksamhetschef Ida Burén 2019-11-21.

Beslut om att bevilja Evenemangsbidrag om 12 000 kronor till Hallunda Norsborgs föreningsråd för evenemanget "Julfest i Folkets hus". Beslutet fattat av verksamhetschef Ida Burén 2019-11-27.